

ఓం

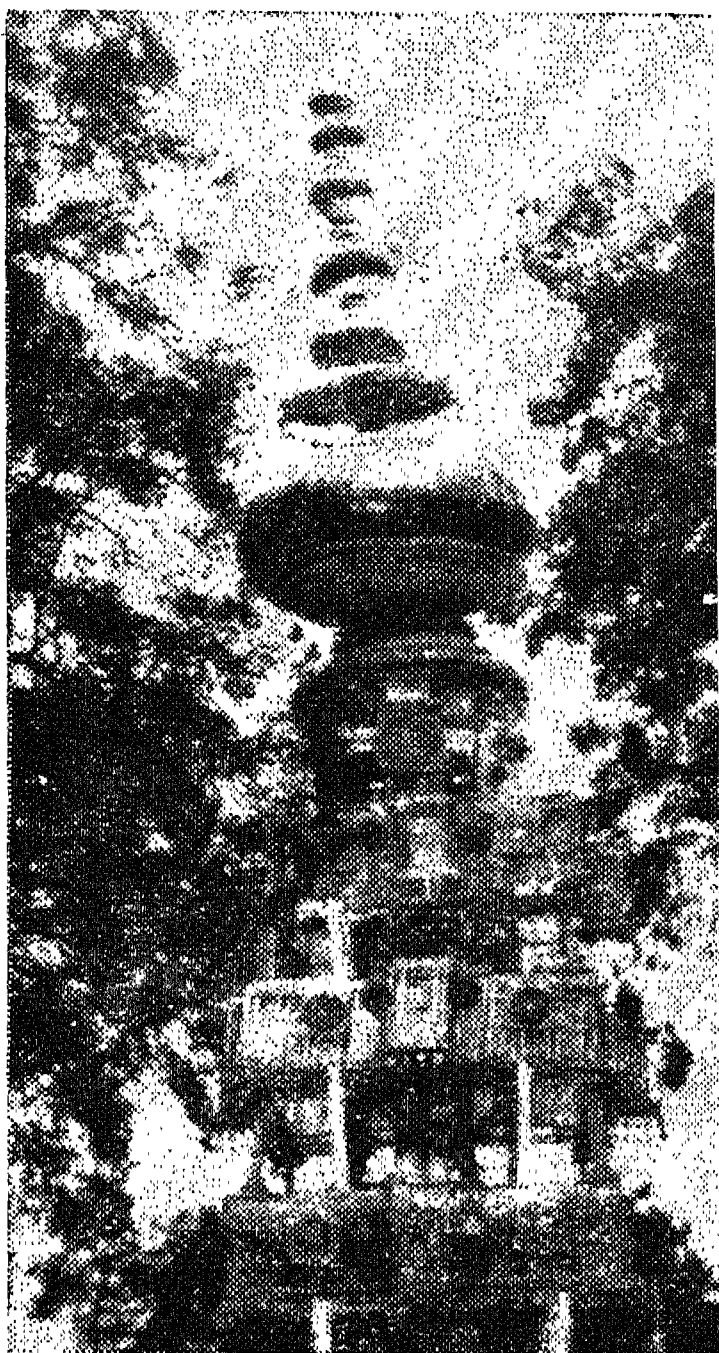
“నవీరశైవ సదృశం మతమస్తి జగ

పంచానన తనూద్భూతాన్ - పంచాక్షర స

పంచసూత్ర కృతోవందే - పంచాచార్యాన్

వీరశైవ పురోహి

100/250

గ్రంథకర్త :

వే॥ పం॥ పెద్దమఠము రాచవీరదేవర

ప్రకాశకులు :

ఆంధ్రప్రదేశ్ వీరశైవ ధర్మ
హైదరాబాదు-500 027.

ముద్రణ : 15 మే 1991

ప్రతులు : 500

మూల్యము : రూ. 50/—

ముఖచిత్రము :

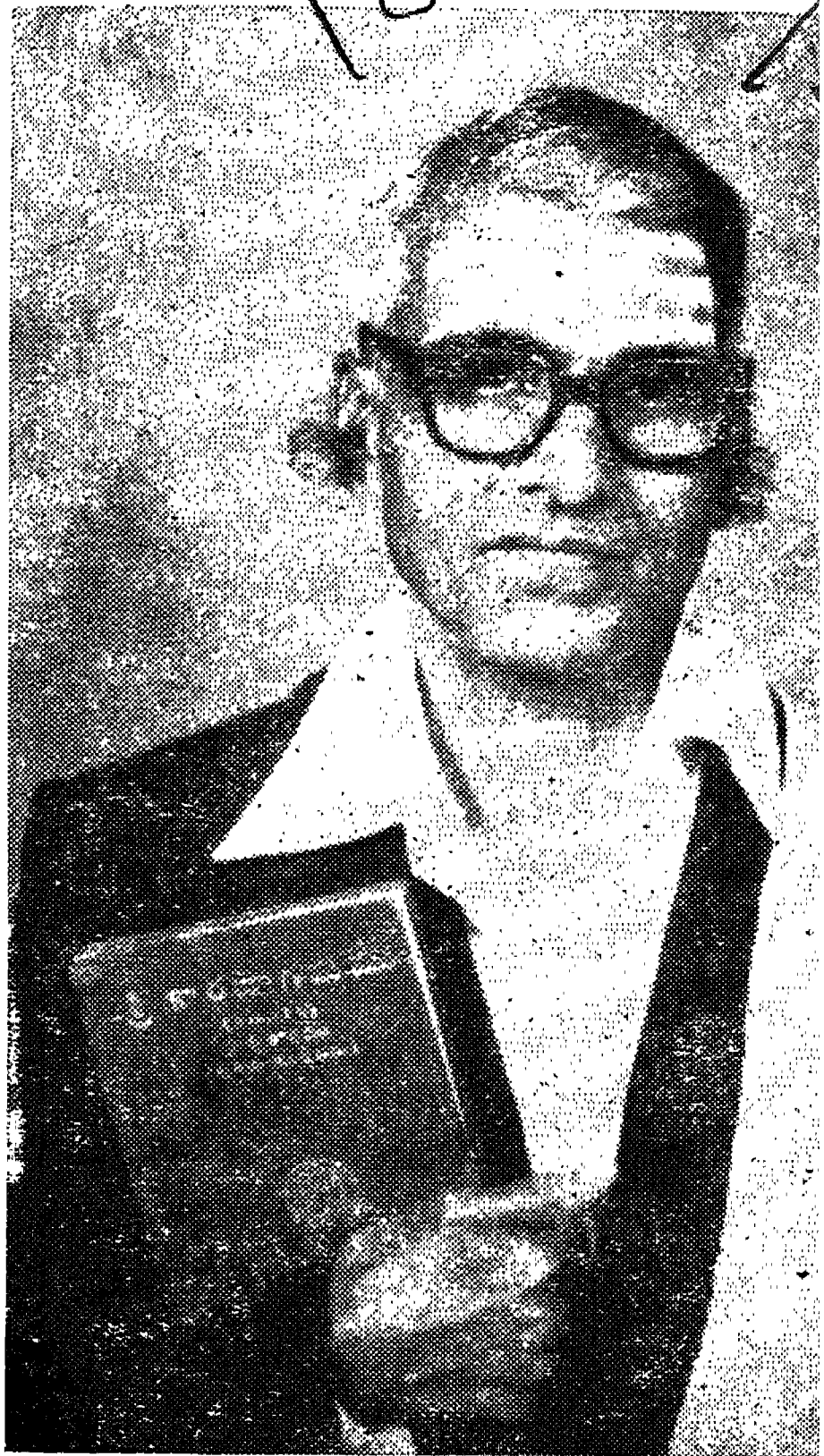
వే॥ పం॥ పెద్దమతము రాచవీరదేవర
సందర్భమున రథారూఢులైయు

ప్రతులకు :

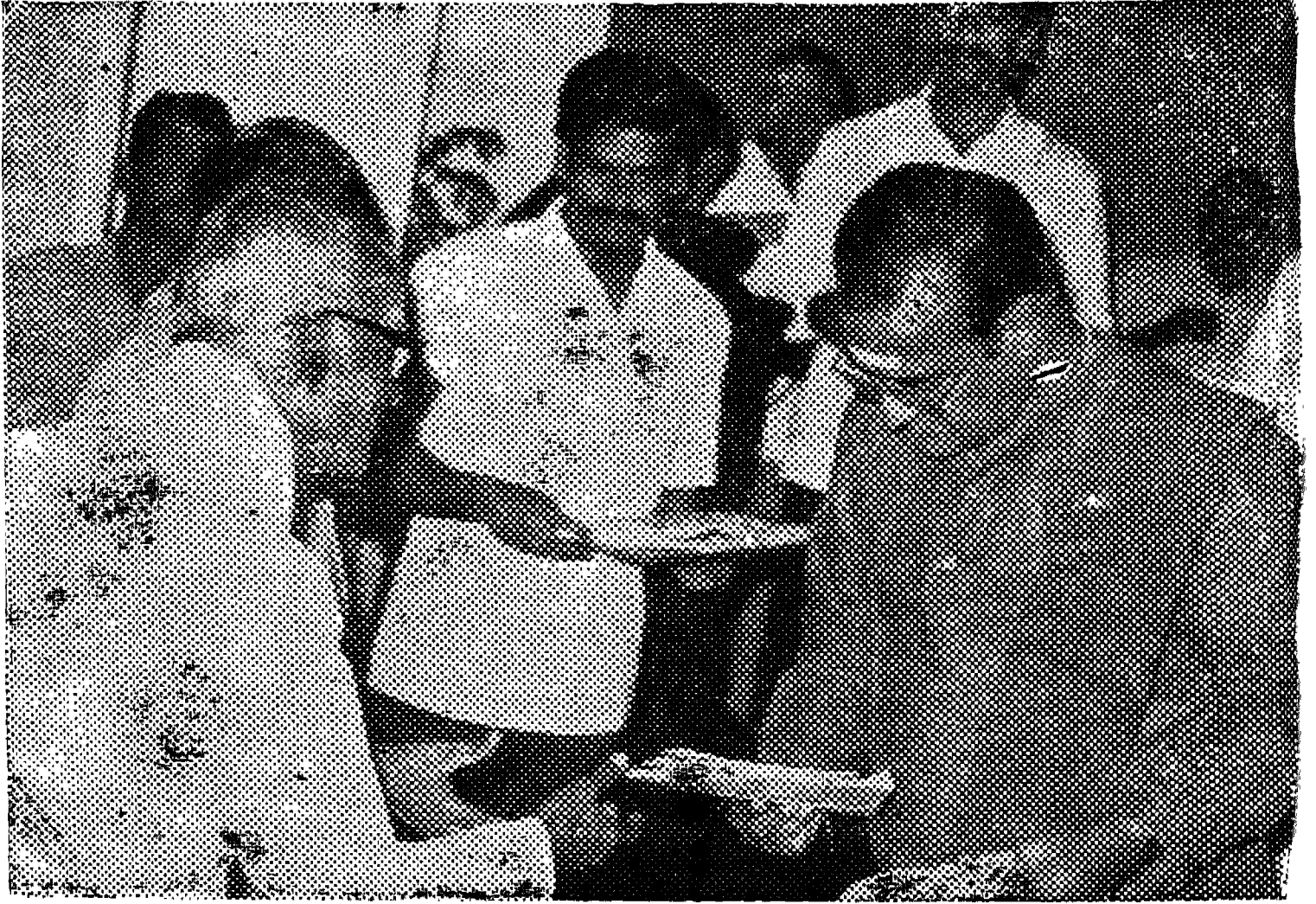
వే॥ పం॥ పెద్దమతము రాచవీరదేవర
ఇం. నెం. 3-3-139, నెహ్రూ హైస్కూల్,
హైదరాబాదు - 500 027. (

ACCN-
18965

10

గ్రంథ కర్త, వే॥ పం॥ పెద్దమఠము రా.
కావ్య తీర్థ (కలకత్తా), M.O.L. (O.
హిందీ “భూషణ”, కన్నడ “జాణ
ఆంధ్రప్రదేశ్ వీరమాహేశ్వర (జంగమ) మఠ

తేది 5 సెప్టెంబర్ 1988 న జరిగిన గురు పూజోత్సవ సందర్భమున
వే॥ పం॥ పెద్దమఠము రాచవీరదేవర గారిని ఉత్తమ పండితులుగా
శ్రీ N. T. రామారావు గారు ఆం. ప్ర. ముఖ్యామాత్యులుగా నున్నప్పుడు
మహాసభలో సన్మానించి అవార్డు వొసగి యున్నారు.

Aceno 18965

విషయ సూచిక

	పు. సం.
1. లింగధారణవిధి: ప్రారంభ:	1
2. పంచామృతాభిషేకము	2
3. లింగప్రాణ ప్రతిష్ఠావిధి	3
4. దీక్షావిధి ప్రారంభము	5
5. దీక్షా సంస్కారముజేయు విధానము	6
6. లింగార్చనావిధి:	8
7. అభిషేకము	10
8. విశేషోపచారము	10
9. పాదపూజా విధానము	14
10. వివాహవిధి ప్రారంభం	17
11. కంకణధారణ విధి	17
12. గుడజీరక మంత్రము	18
13. కన్యాదానము జేయు క్రమము	19
14. మాంగల్యధారణ మంత్రము	19
15. ఆజ్య క్షీర మంత్ర క్రమము	20
16. సప్తపదిపాదసం ఘట్టన మంత్రము	21
17. అక్షతారోపణ మంత్రము	22
18. నాసికా భూషణ మంత్రము	23
19. ఫలదానము - ఫలపూజ	23
20. మ హేశ్వరులాశీర్వాదించే మంత్రము	24
21. ధాతుబద్ధ మంత్రము	24

22.	నాకబలీ...	25
23.	ఆంరుధతి దర్శన మంత్రము	26
24.	(పరడి) హక్కు - బాపతులను పంచే విషయము	27
25.	ప్రాయశ్చితవిధి అథవా శుద్ధి సంస్కారము	28
26.	ధాన్యాధివాసము...	29
27.	స్త్రీదేవతారాధన మంత్రములు	32
28.	విశేషోదక స్నానము	34
29.	ప్రాణప్రతిష్ఠా క్రమము	36
30.	నామకర విధానము : ఆందోళారోహణం	43
31.	అన్నప్రాశనము	46
32.	సంస్కార ప్రకరణము	47
33.	గర్భాధాన విధి...	48
34.	స్వస్తి పుణ్యాహవాచనము	49
35.	మహామృత్యుంజయ జపశాంతి ప్రయోగము	57
36.	అథ ప్రాణప్రతిష్ఠా :	61
37.	మహారేవత్యాది నక్షత్ర గండాంతశాంతి ప్రయోగము	65
38.	గండాంతశాంతి...	66
39.	అథ సర్వనక్షత్ర సాధారణ శాంతి ప్రయోగము	67
40.	అథ గ్రహణ శాంతి...	69
41.	కాకమైథున దర్శనాది శాంతి ప్రయోగః	71
42.	అథ పల్లీ సరట పతన శాంతి ప్రయోగః	73
43.	వ్రత ప్రకరణము	74
44.	హరతాళికా వ్రతము	74
45.	స్వర్ణగౌరీ వ్రతము	74

46.	నాకబలి విధానము	75
47.	ప్రాణాయామము	76
48.	నాందీ సమారాధనము	77
49.	అథ గర్భాధానవిధిః	78
50.	అథ పుంసవనవిధిః	80
51.	సీమంత కర్మ	82
52.	చౌలకర్మ విధానము	84
53.	విద్యారంభవిధి	87
54.	అంకురారోపణము	87
55.	మంటవదేవతా ప్రతిష్ఠ	89
56.	విద్యారంభమునకు ముహూర్తములు	95
57.	వివాహమునకు మాస, వార, నక్షత్రములు	95
58.	తొట్టెల బెట్టుటకు ముహూర్తములు	96
59.	సర్వపూజా ప్రకరణము	97
60.	ధ్యానమంత్రము	100
61.	మహా సంకల్పము	102
62.	మంగళాష్టకము	108
63.	శ్రీరుద్రకవచము	110
64.	అభిషేకవిధానము	112
65.	వేదోక్త - అభిషేకము శ్రీరుద్రనమకము	113
66.	శ్రీరుద్రచమకము	121
67.	శ్రీ పురుషసూక్తము	125
68.	మంత్రపుష్పము	127
69.	సహస్ర బిల్వార్చన వ్రతము	128

70.	వేదసార శివ సహస్ర నామావళి	129
71.	ప్రార్థన ప్రదక్షిణ	163
72.	పుష్పాంజలి - ఆశీర్వాద మంత్రములు	164
73.	వినాహ సందర్శమున నూతన వధూవరుల నాశీర్వాదించే మంగళపంచకము	166
74.	నవగ్రహ పూజా విధానము సూర్యగ్రహ పూజా విధానము	168
75.	చంద్రగ్రహ పూజా విధానము	170
76.	మంగళగ్రహ పూజా విధానము	174
77.	బుధగ్రహ పూజా విధానము	176
78.	గురుగ్రహ పూజా విధానము	179
79.	శుక్రగ్రహ పూజా విధానము	181
80.	శనిగ్రహ పూజా విధానము	183
81.	రాహుగ్రహ పూజా విధానము	186
82.	కేతుగ్రహ పూజా విధానము	188
83.	నూతన గృహప్రవేశ సమయే వాస్తు శాంతిః	191
84.	నూతన గృహప్రవేశ సమయమున మొదట జేయు విధానము	198
85.	నవగ్రహ కలశ స్థాపనము	203
86.	దేవతా ప్రతిష్ఠా విధానము	204
87.	అనుబంధములు	222
88.	మహా మంత్రన్యాసము మరియు జపక్రమము	223
89.	శుభాశుభ వారములు	224
90.	శుభాశుభ నక్షత్రములు	225

91.	అశుభయోగములు	226
	అశుభకరణములు	,,
92.	పైవాటికి సరియైన కోష్ఠము	228
93.	వీరశైవ గోత్ర సూత్రములు	229
94.	ముక్తిపంచకము	232
95.	పాదోదకమహాత్మ్యము	233
96.	మంగళము	234
97.	శివపంచాక్షరీ స్తోత్రము	236
98.	శివమానస పూజా స్తోత్రము	237
99.	గురు శంకరేశ్వరా	238
	శ్రీశైలజా వల్లభా	,,
100.	జగద్గురు శ్రీ రేణుకాచార్య స్తోత్రము	240
101.	జగద్గురు శ్రీ రేణుకాచార్యులవారు	
	శ్రీ ఆదిశంకరాచార్యులకు చంద్రమౌళీశ్వర	
	లింగము ననుగ్రహించు చిత్రపటము	241
102.	అంత్యేష్ఠివిధి	242
103.	సమాధి కమము	245
104.	పుష్పాంజలి	249
105.	సమాధి చక్రము	250

అభి:ప్రాయము

ఏ పదార్థమైనను సంస్కారము పొందిన యెడల దాని యందు గల స్వాభావిక లేదా అస్వాభావిక మాతన్యములు వైదొలగించుకొని ప్రత్యేక స్వరూపస్వభావము సంతరించుకొని ఆదనపు ఉపయుక్తతను సాధించగలదు. ఉ॥ మట్టికి సంస్కారమిచ్చిన కుండయగును. బియ్యమునకు సంస్కార మిచ్చిన అన్నమగును. సృష్ట్యాది నుండి మానవుడు స్వీయ సంస్కారమును సాధించి, సంస్కృత వస్తుసంచయము నుపయోగించుట వలననే నేటి ఈ 'నాగరికత' సంభవమైనది. జంతుజాలమునకును, మానవునకును గల విశిష్ట భేదము ఈ 'సంస్కరణ' స్పృహతోనే గలదు.

సృష్ట్యాదిలో సంస్థాపితమైన వీరశైవము "సంస్కరణ" యొక్క ప్రాముఖ్యతను గ్రహించి దానిని ధార్మిక జీవనస్రవంతి యొక్క ప్రధానాంత ర్గత భాగముగా తీర్చిదిద్దినది. షట్స్థల విజ్ఞానమంతయు ఈ సంస్కార భావనపైననే ఆధారపడి యున్నది. మానవుని మహాదేవునిగా మార్చే మార్గము ఈ షట్స్థల విజ్ఞానములో గలదను విషయమును ప్రతి వ్యక్తి గ్రహించవలెను.

వీరశైవులకు ముఖ్యముగా ఈ క్రింది సంస్కారములు తప్పనిసరిగా పాటించదగినవి.

- 1) పిండ సంస్కారము (లింగధారణ)
- 2) జ్ఞాన సంస్కారము (అక్షరాభ్యాసము)

- 3) లింగాంగ సంస్కారము (దీక్షావిధి)
- 4) దైనందిన సంస్కారము (ఇష్ట లింగపూజ)
- 5) జీవన సంస్కారము (గురు - జంగమ పాద పూజ)

పైనుదహరించిన ఆధ్యాత్మిక సంస్కారములతో పాటుగా వైవాహికాది ప్రాకృత సంస్కారములను సామాజిక ప్రభావ ఫలితంగా ఆచరింపబడుచున్నవి. ఈ సంస్కారములన్నియు ఒక ప్రత్యేకతను సంతరించుకొని అన్యులకు దుర్బాప్యములై యున్నవి. క్రియాసారము, వీరశైవాచార కౌస్తుభము మొదలగు గ్రంథములలో విషదీకరింపబడిన మన సంస్కారవిధి కాల క్రమేణ ప్రచారరాహిత్యము నొంది సామాన్యులకు అందుబాటులో లేనందువలన మన వీరమాహేశ్వరులందరు ప్రాకృత మార్గమునే అనుసరించుచున్నారు. ఈ దురవస్థ వలన వీరశైవ సంస్కృతి అడుగంటే ప్రమాదము గలదు. బహువిస్తృత స్థాయిలో వెల్లి విరిసిన వీరశైవ సమాజాలు ఈ “వాస్తవ ప్రమాదాన్ని” గ్రహించడము లేదు. వీరశైవ జన సామాన్య సంస్కారాణాదులకై వీరశైవ జగద్గురు వుత్తైన రేణుకాది పంచాచార్యులకు వారస పుత్రులుగా నిలిచిన వీరమాహేశ్వరుల సంఘముతో ఈ విషయము పలుమార్లు చర్చింపబడినది. ఈ విషయమై ఇబ్రాహీంపట్నం వాస్తవ్యులు వీరమాహేశ్వరాగ్రగణ్యుడైన శ్రీ యం. శంకరయ్యగారు “పౌరోహిత” గ్రంథ ప్రచురణావశ్యకతను నొక్కి చెప్తూ, తత్ ప్రచురణ నేటి తరము యొక్క నైతిక బాధ్యతగా నొక్కి చెప్పిరి. విషయము గాంభీర్యమును గ్రహించి నొక సంఘమును

నియమించడము జరిగినది. ఈ సంఘ సభ్యులు వైయక్తికంగా శ్రమించినప్పటికినీ సామూహిక పరిశ్రమకు పూనుకోనందున ఈ సమస్య “అపరిష్కృతము”గా నున్న తరుణములో వీరశైవులెల్లరకు చిరపరచితుడు, పండిత శ్రేష్ఠుడు, వీరశైవ ధార్మిక విజ్ఞాన విశారదుడైన పం॥ రాచవీర దేవరగారు ఈ సవాలును బుద్ధి బలముతోను, అర్థబలముతోను, వైయక్తికంగా ఎదుర్కొవడానికి సంకల్పించడము వీరశైవ జనసందోహానికి ముదావహము గాను, వీర మాహేశ్వరులకు ప్రత్యేకంగాను. ఒక అపూర్వ అదృష్టముగా గ్రహించదగినది. శ్రీవారి వజ్రసంకల్ప సంజనిత ప్రభాపటలమే ఈ గ్రంథ రాజము రూపమును తీర్చిదిద్దుకొనినది.

ఈ సద్ర్గంధములోని అంశాలు కేవలము వీరశైవులకే కాకుండ సర్వజన సామాన్యమునకునూ ఉపయుక్తమై ఉండెలా దేవరగారు వ్యవస్థీకరించినారు. ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ దేవాదాయశాఖ పరీక్షలకు ఉపస్థితులయ్యే విద్యార్థులకు ఇది అత్యంత అవశ్యమైన గ్రంథము. మానవకల్యాణదాయకమై, మానవుడిని మహాదేవుని స్థాయికి పెంచడానికి ఉపయుక్తమైన పరిశ్రమను సమాజానికి అనుగ్రహించిన శ్రీ రాచవీర దేవరగారు అభినందనీయులు.

ఇట్లు

హైదరాబాద్.

మఠం లింగయ్యస్వామి

M.A., M.Phil.

జానంపేట (షాద్ నగర్) బృహన్మతాధ్యక్షులు

మున్నుడి

అత్యుష్కృష్టమైన వీరశైవ ధర్మము, సమతావాదమునకు జాతిమత నిర్మూలనకు, సర్వమానవ కల్యాణమునకు ఆదర్శప్రాయమై ప్రపంచమునకే కొంగ్రొత్త వెలుగును ప్రసాదించినది. కనుక జాతిమత విచక్షణ లేకుండ సమస్త మానవులు ఒకే మానవజాతికి జేందినవారని జాటివేప్పిన గౌరవము ఒకప్పుడు వీరశైవధర్మమునకే అంకితమై యుండినది.

ఈ యుత్కాంతిలో జైన - బౌద్ధ వైదికాది మతస్థులుగూడ ఈ ధర్మముయొక్క విలువైన అతి సున్నిత తత్వముల కాకర్షితులైనవారే ! వీరశైవధర్మము ఒక భారతదేశమునందేగాక ఇతరదేశములందును వ్యాపించి యుండెననుటకు కొన్ని యాధారములున్నవి. ఈ జాతి ముఖ్య చిహ్నమైన లింగము జాతి చిహ్నముగాక జ్యోతి చిహ్నముగా నుండినది.

అట్టి వైభవముతో ప్రకాశించిన వీరశైవ ధర్మము నేడు మన దేశములోనే సన్నగిల్లుచున్నది. నామావశేషమై నిర్వీర్యమైనది. ఇది మన వీరశైవాభిమాను లందరికిని, తలవంపుగా పరిణమించినది. నేటి ప్రజా ప్రభుత్వ హయాములో స్రతి మతమువారు సుసంఘటితులై తమకు గావల్సిన ఆర్థిక - వైజ్ఞానిక - శైక్షణిక - సామాజిక - ధార్మిక మొదలగు వనరుల హంగులన్నింటిని ప్రభుత్వముతో సహకరించి దానినుండి సమకూర్చుకొనుచున్నారు.

ఇట్టితరీ మనవారు మాత్రము మన ధర్మముపట్ల ఉదాసీన వైఖరి వలంబించి నిర్లక్ష్యము వహించి యున్నారు. దేశసేవ, దైవభక్తి మొదలగు

(ii)

వాని పేరిట పెడ మార్గముల ననుకరించుచున్నారు. ఇది నిజమైన పీఠశైవులకు భరించరాని యవమాన మనక తప్పినదికాదు. తామ నిరంతరము కష్టించి త్యాగమొనర్చిన కృషియంతయు “తేనెగాచి నక్కలపాలు గావించినట్లు”. ఇట్టి వారి మనుగడ నిరర్థకమైనదిగానున్నది.

నేడు వీరశైవ ధర్మము యొక్క వైభవము తరగిపోవుటకు మనవారే కౌందరు కారకులైయున్నారనుటలో సందేహ మించుకయును లేదు. స్వాతంత్ర్యమును మనము దగిన సమయముతో తదనుగుణ్యముగ మలచుకొని, నడచుకొని ప్రభుత్వము నుండి ఫలమును బడసి సుఖముగా ననుభవించే సుయోగము మనకు లేకుండా పోయినది, దీనికి తోడుగా మనలోననైకృత, పరస్పర ద్వేషము - అసూయ - దురభి మానములు దినదినము పెచ్చు పెరిగిపోవు చున్నవి. ఈదుర్గుణములను దొలగింపజేసికొని, పరమత సహనము గలిగి, తన ధర్మమును (మతమును) తన గృహము తన బంధు మిత్ర పరివారమునకే పరిమితముగావించుకొని, బహిరంగమున తోకమునకను కూలముగా తన విచారములను మలచుకొని తమ మనుగడను సాగించుకునే నేటి మానవుడే ధన్యుడు, అతడే సర్వమానవుల కొదర్శప్రాయుడు తప్ప కుండ కాగలడు. “నొప్పింపక దానొవ్వక దప్పించుక దిరుగువాడు ధన్యుడు సుమతి” అన్నారు పెద్దలు.

కావునమన వీరశైవులు గూడ ఇంకమున్నుండైన మెలకువతో తోకము తీరుతెన్నులు సక్రమముగా గుర్తించి యనుష్ఠింతురనే పేరాశతో మన ధర్మమనే గృహము శిథిలము గాకుండ భద్రపరచుకునే బాధ్యత మనందరిపై యున్నది. దీన్ని గుర్తించే నేను నా యథాశక్తి వీరశైవ ధర్మమునకు “ఉడుతా భక్తితో” నాసొంత ధనము వెచ్చించి గూడ వీరశైవ సాహిత్యమున కొన్ని యుద్గ్రంథములను వ్రాసి ముద్రించి ప్రకటించి యున్నాను.

(iii)

వీరశైవ సాహిత్య సంస్కృతులను సంరక్షించే కాంక్షతోనే నీక్యషికి ఋనుకుంటిని. “వీరశైవధర్మ” అను పత్రిక నొకదానిని పదిసంవత్సరములు సమస్త కష్టనిష్కారముల కోర్చి నిర్వహించాను. ఈ పని ధనవంతులైన భక్తులు, సమాజమువారు, సంస్థాన మరాఠీశులు జేయవల్సినది. నాబోటి శైక్షణిక పండిత వృత్తి నుండి విశ్రాంతి గైకొన్న వయోవృద్ధుడనగు నేను ఋనుకొనుట దుస్సాహసమేయగును. ఐనను ఈ వీరశైవ వంశమున జన్మించినాడను గనుక దీనికై నేనంకితముగావల్సిన కర్తవ్యము నాయది. “సాగరమున వర్షము గుర్చిన ఫలమేమి ? ఎక్కడైతెపైరులు శుష్కించు చున్నవో వాటిపై వర్షము గుర్చిన లాభకారియగును గదా !” కావున దినదినము క్షీణించుచున్న నా వీరశైవ ధర్మమునకై నేనంకితము గావల్సి యున్నది. ఈసద్బుద్ధిని పరమశివుడు సమస్త వీరశైవులకును బ్రసాదించు గాక యని యహర్నిశలు ఆ భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఇక పోతే ప్రస్తుత విషయమును గురించి ప్రస్తావిస్తాను. వీరశైవ సాహిత్యము విషయమై క్లుప్తముగా వివరించనైనది. ఇక సాంస్కృతికముగా నా యథాశక్తి వీరశైవ ధర్మమునకు సంబంధించిన షోడశ సంస్కారముల నుట్టుంకిస్తూ “స్వయం పురోహితమను”నీ జిఱు పాత్రము నొకదానిని చాలా వ్యయ ప్రయాసముల కోర్చి ప్రాచీన ఆధార గ్రంథాలలోని విషయములను క్రోడీకరించి, ముద్రించి వీరశైవ వీరమహేశ్వరు లెల్లరకందించు చున్నాను. యేతద్గ్రంథ సహాయముతో, సమస్త వీరశైవుల గృహములలో జరిగె శుభాశుభకార్యములను సునాయాసముగా యథావిధి నేరవేర్చుట కత్యంతోపయుక్తముగా నుండినది.

ఇతోధికముగా పురోహితులకు ప్రత్యక్షముగా తోడ్పడుటకై విధి విధానముగా వివరించుటకై కొద్దికాలము ప్రశిక్షణ గలుపుటకు

తేది 10-10-1990న శ్రీ డి. ఎలమందగారి యౌవార్య బుద్ధితో నాకవకాశమెసగిన తమ “వాణి” స్కూలు, మలకపేట, మున్సిపల్ కాలనీలో పాఠశాల నొకదానిని గూడ సెలకొల్పియున్నాను. కాని ప్రారంభించినను యింత వరకు మనవారధికసంఖ్యలో అందు పాల్గొని దానిని బ్రోత్సహించుట లేదు. ఇది కడుఁగడు విచారకరమైన సంగతి. సమాజమును సుధారించే కార్యక్రమమును మనవారు చేపట్టరు. చేపట్టిన వారికి చేయూత నొసఁగి ప్రోత్సహించరు. ఇట్టిది మరి ఫోరమైన విషయమని నాయనుభవముతో నేనిట ప్రస్తావించుచున్నాను.

కావున యధిక శ్రమకోర్చి వ్యయప్రయాసములకులోనై యీ స్వయం పురోహితమను నీ గ్రంథ రాజమును ముద్రించి యున్నాను. దీనిని యధిక సంఖ్యలో విలచి(కొని) నీరశైవులందరిని యథాశాస్త్రముగ దీని యాధారముతో నమస్త శుభాశుభకార్యములను పురోహితులు తప్పకుండ నెరవేర్చి తృప్తి పరచగలరని నేను అభిలషించుచున్నాను. అప్పుడే నా యీ శ్రమ సార్థకమగునని దలచుచున్నాను. ఇది ప్రథమ ముద్రణము కనుక ఇందులోని ముద్రాణా రాక్షస జనితములైనవిగాని అథవా ఇంకేవియైన దొసగులు నేతద్గ్రంథమునందు దొరలిన వాటిని సహృదయులు, సద్భావముతో మాకుదెలిపిన యెడల వాటిని రెండవ ముద్రణలో తప్పకుండ కృతజ్ఞతా పూర్వకముగా స్వీకరించి ముద్రించుటకు బ్రయత్నించెదనుగాక,

“ఇతి శివయ భూయాత్”

ఇట్లు గ్రంథకర్త

పం॥ పెద్దమఠము రాచవీరదేవర “తీర్థ” M.O.L.

ఇంటి నెం. 3-3-139, నెహ్రూ హైస్కూలు వద్ద, కాచిగూడ,

హైదరాబాదు-500 027.

మదీయ వంశావళి

(శివశరణ శ్రీ బండారు తమ్మగారిచే బరిష్కృతము)

దండకము :- శ్రీకరంబైనయాంధ్రప్రదేశంబునన్ మధ్య
మాణిక్యమున్బోలి బోనంబుకాథారమైనట్టి జిల్లాకు (మెదక్) తాలూక
యందోలునన్ జేవళాఖ్యాపురంబందునన్ ముఖ్యుడై సన్మతాధీశ్వరత్వంబు
గైకొన్న శ్రీ సంగమేశాఖ్య మాహేశ్వరుండొప్పు వీర గోత్రోద్భవుండై
సదాచార సంపన్నశీలుండు, ధీరుండు నొనాతడా శ్రీమతిన్ శివ్య
మాంబాఖ్య సాధ్వీమణిన్ బెండ్లి యాడెన్ మహానైభవో పేతుడై, కొన్ని
నాళ్ళిట్లు మాహేశ్వరాచారా శీలంబులం దొప్పుచున్దాను సంసార నిర్వాహ
మున్ జేయగా గర్భిరవ్వారికిన్ బుత్రరత్నంబురాలాచయ్యాయ్యుండునున్
శంకరాయ్యుండు, పంచాక్షరాఖ్యాండునున్, శ్రీ షడక్షర్యభిఖ్యాండునున్
వీరయాయ్యుండు నానేవురున్ బేర్మివర్దిల్లగానందుఁబంచాక్షరీ నాముడై
క్యంబునొందంగ శేషించు నానల్వరన్ జేష్ఠుఁడౌ రాచయాఖ్యాండు రాణించె
నింటన్ వహించెన్ స్వసంసార భారంబు, శ్రీ శంకరాయ్యుండు పాపస్స
పేటన్ మఠాధీశుడైయుండి రాజిల్లగా స్వామియా శ్రీ షడక్షర్యభిఖ్యాండు
తా జోగిపేటన్ స్థితుండై సదాశివ్యపేటన్ మఠాధీశతన్ముని రాజితై
వైరాగ్య తేజోవిశేషంబు మన్నించుచున్ భక్తబృదంబు పాదార్చనల్ సేయగా
శీలతన్ దక్షతన్ ఋజ్యతన్ గ్రాలుచున్, దానధర్మాధి సత్కార్యముల్సల్పు
పుణ్యాత్తుడై (గొల్లచా నామమున్ జెందఁగా) కొల్లగా కీర్తులన్ జెందఁగా,
వీరలన్ జిట్టితమ్ముండు వీరయ్యకున్ జేష్ఠుఁడౌ పుత్రురాచయ్యనున్ దాస్య
పీఠంబునన్ నిల్పెనీరీతి సామాజిక శ్రేయమున్ గోరుచున్ వేడ్కమై లింగ
పూజా ధురీణుండునైయుండగానంత నాశంకరుండున్ సదా మోదకారున్
విజాధీనమున్ జేర్చి కైలాసవాసున్ దగన్ జేసెఁదాన్॥

సీ॥ పరమేశ్వరేనాభాతయని తలంచి
 వగచి వీరయతన భాతృపదవి ।
 కైలాతివారు రాజాలరని గణించి
 తన పుత్రుని గొనినిల్పెనుముదమున ।
 వేడ్కనతడిటులా వీరసుతుని గూడి
 తనదు భక్తులమదుల్ తనియజేసె ।
 బాలుండు ముద్దుతో పలుకులు వినిపింపఁ -
 వత్సలతనతనిఁబంపె బడికి

॥౧॥

తే॥గీ॥ పిదపతల్లిదండ్రు పెద్దకొమరుఁజూచి ।
 నెనరుతో యతీశ్వరునకొసంగ ।
 నతఁడు స్వీకరించి కుతుకమ్ముతోఁబెంచి ।
 కారణాలు జరుపజేరె శివుని ॥

తే॥గీ॥ యతికి సోదరుఁడైన వీరయ్య యంత ।
 అన్నదివికేగ బాలుని నాదరించు ।
 వారులేరని తాఁ దెచ్చి గారవమునఁ ।
 బెంచుచుండెనుదాఁజొగిపేటఁజేరి ॥

లిం॥ డాకూరుమతం శ్రీ సిద్ధి వీరయ్య గారి పద్యద్వయంబు

గీ॥ శ్రీకరుఁడు వీరశైవాబ్ధి శీతకరుఁడు
 ప్రథిత గుణుఁడు శ్రీ వీరయాహ్వాన బుధుండు
 తనదు పుత్రురాచయకు విద్యలనునేర్చి
 యరిగెఁగైలాసమునకుఁదానంత మందు ॥

కం॥ శ్రీవీరయాభ్య సుగుణికి
 పేరిమి పుత్రుండు రాచవీరయ కరమున్
 గూరిమి తోడను విద్యల
 నేరిచి పితృభక్తిగల్గి నెగడెడు నెపుడున్ ॥

* * *

శ్లో॥ జీయాత్ శ్రీ రేణుకాచార్యో - శివాచార్య శిఖామణిః ।
 యోమా హేశ్వర సిద్ధాంతం - స్థాపయామాసభూతలే ।

స్వీయ రచనలు

శా॥ వి॥ తోరంబౌనుదరంబు దాల్చి కడు సంతోషంబు గల్గింపఁగన్
 భారంబౌ నిజ వక్త్రతుండమున దంతంబెంతో శోభిల్లఁగా
 సారంబౌ ఫలమూలపాయసములనాస్వాదించుచున్ బ్రీతిమైఁ
 గారుణ్యంబునఁ బ్రోచునీకిదె నమస్కారంబు విఘ్నాధిపా ॥౧॥

అనుష్టుప్ :- నమో ఉగ్ర స్వరూపాయ, నమో జిహ్వాది శత్రవే ।
 దక్షయజ్ఞ వినాశాయ, వీరభద్రాయతే నమః ॥౨॥

శా॥ వి॥ శ్రీకల్యాణపురాన బిజ్జలుని మంత్ర శ్రీ పదం బొందియున్
 రాకా చంద్రుని గాంతిమించు యశముల్ రాజిల్లగా ధారుణిన్
 లోకారాధ్యుడవైన శ్రీ బసవ సుశ్లోకుండవై నట్టినిన్
 నాకా వాసులు భక్తిగొల్పమదిలో నన్నిల్చినన్నేలుమా ! ॥౩॥

కం॥ శ్రీ కంతనామము సదా
 యే కంతమునందు నుచ్చరింపంబడునో
 యా కంతముగల వారికి
 శ్రీ కంతుండిచ్చుగాత, శివముల సతమున్ ॥

కం॥ మలహర ! నినునేగొలిచెద
కలిసంతరణంబుఁగోరి కాల విభేదీ ।
సులలితమగు మత్స్యజీస
త్పలితముగాఁ జేయుమయ్య, ఫాలాక్ష శివా ! ॥౨॥

కం॥ వరకవి పద పద్మములన్
స్థిరముగ ధ్యానించి నేను ధన్యుడనగుచున్ ।
నిరతము తదనుగ్రహమున
విరచించితి వీనినిట్లు వేడుకతోడన్ ॥౩॥

కం॥ చిరకాలము గను మనకై
వరవీరకపులు కరుణను వ్రాసిన కృతులన్ ।
గురుతర భక్తిని జదువుతు
గురతింపుఁడు వానిలోని, గురుధర్మములన్ ॥౪॥

కం॥ వరుస నాంధ్రందేశమ్మునను
చొరలిన మన వీరశైవ, దుర్దశకెంతేన్ ।
దురపిల్లచు దన్మతీయులఁ
గరముద్రోధించి వ్రాయఁగడఁగితి దీనిన్ ॥౫॥

శ్లో॥ ఈశ్వరాఖ్యా మహాసాధ్వీ - సంగాఖ్యా విదుషీమణి ।
తయోః ప్రాణపతి రహం - రాచవీరాఖ్యదేవరః ॥

ప్రథమ పుత్రోమే - బసవరాజాఖ్య దేవరః ।
ద్వితీయోమే - ప్రభులింగాఖ్యదేవరః ॥

(ix)

తృతీయా పుత్రీమే - శివరాణ్యాఖ్యాహిసా ।

జనకస్తేషామహం రాచవీరాఖ్య దేవరః ॥

“మీ పాదకమలముల దలదాల్తు నెపుడు ।

మీ పాదసేవకుని రక్షింపుమెపుడు ॥

ఎల్లకాలములందు భజియింతు నిన్ను ।

ఎల్లయిడుములన్ బాపి రక్షింపు నన్ను ॥”

సూచన

పురోహిత వృత్తి నాచరించువారు తెల్పికొనవల్సిన ముఖ్యమైన విషయములు :-

1. పంచోపచారములు :- గంధము - పుష్పములు - ధూపము - దీపము - నైవేద్యము.
2. అష్టోపచారములు :- గంధము - అక్షతలు - పుష్పము - వస్త్రము, ధూపము - దీపము - నైవేద్యము - తాంబూళము.
3. షోడశోపచారములు :- ఆవాహనము - ఆసనము - సాద్యము - అర్ఘ్యము - ఆచమనీయము - స్నానము - వస్త్రము - ఉపవీతము - గంధము - అక్షతలు - పుష్పము - ధూపము - దీపము - నైవేద్యము - ప్రదక్షిణము - నమస్కారము.

ప్రాణాయామము చేయు విధానము

తర్జునీ - మధ్యమ ఈ వ్రేళ్ళను వదలి అంగుష్ఠ అనామిక - కనిష్ఠ ఈ మూడు వ్రేళ్ళతో ముక్కును బట్టుకొని, ఈ దిగువ మంత్రము నుచ్చరించాలి.

“ఓం భూః ఓం భువః ఓం సువః ఓం మహాః ఓం జనః ఓం తపః ఓం సత్యం ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ॥ ధీయో యోనః ప్రచోదయోత్ ॥ ఓం మాపోజ్యోతిరసోమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోం ॥

అను మంత్ర పఠన పూర్వకముగా చంద్ర స్వరమైన ఎడమ నాసా పుటము నుండి వాయువును పూరించి, అదే మంత్రముచేత కుంభించి, సూర్య స్వరమైన దక్షిణ నాసా పుటము నుండి అదే మంత్రము నుచ్చరిస్తూ రేచికము జేయవలెను. ఈ విధముగా పూరకము - కుంభకము - రేచకముల ననుష్ఠించిన ఒకసారి ప్రాణాయామమగును.

న్యాసము :- కరన్యాసము - దేహన్యాసము - అంగన్యాసము అని మూడు రకాలు.

వాటిలో 1) కరన్యాసము 2) దేహన్యాసములు 3) ప్రత్యేకముగా 1. సృష్టి, 2. స్థితి, 3. సంహారములని మూడుమూడురకాలుగా నున్నవి. అంగన్యాసమొకేవిధముగా నున్నది. సాధకుడు మొదట కరన్యాసమును పిదప 2. దేహన్యాసమును తదుపరి 3. అంగన్యాసమును జేయవలెను.

(xi)

పారమేశ్వరాగమముతో :- అంగుష్ఠాంగులి మొదలుకొని, కనిష్ఠాంగులి వరకు జేయునది సృష్టి, మధ్యమము - అనామిక - కనిష్ఠిక - అంగుష్ఠము - తర్జనీ - ఈవిధముగా జేయునది స్థితి యనఁబడును. అంగుష్ఠాంతమైనచో సంహారన్యాసమగును.

వీనితో గృహస్థులు, సృష్టిన్యాసమును, బ్రహ్మచారి స్థితిన్యాసమును, నన్యాసి సంహారన్యాసమును జేయవలయునని ఆదేశింపఁబడినది.

1) దేహన్యాసము :- శిరస్సు - ముఖము - కంఠము - హృదయము - గుహ్యము - పాదము, ఈ స్థలములందు క్రమముగా బీజాక్షరములను ప్రణవనహితముగా న్యాసము జేయవలెను. సృష్టి పాదాది మూర్త పర్యంతముగావించినచో సంహారము. హృదయము, గుహ్యము, పాదము, శిరస్సు, ముఖము, కంఠము, ఈ విధముగా న్యాసము గావించుట స్థితియనఁబడును.

2) అంగన్యాసము :- తరువాత ప్రణవము మొదలుగల షడక్షరములను, హృదయము, శిరస్సు, శిఖి, కవచము, నేత్రము, అస్త్రము, ఈ స్థానములందు న్యాస మొనర్చవలయును.

సూచన :- క్రియాసారమునందు :- వీరశైవులకు విధించిన మేరకు దీక్షాది కర్మలయందాచరించవలయును.

జపించే క్రమము ; రేఖాజపము

కుడిచేతికి భస్మమును లేపించుకొని మధ్యమానామిక వ్రేళ్ళ మధ్య పర్వముల రెండింటిని మేరువు (శిఖామణి-మధ్యమణి)గా కల్పించి అచట శక్తి విశిష్ట పర శివ బ్రహ్మస్వరూపమగు ప్రణవమును బొటవవ్రేలి కొన భాగముతో మూడు సార్లు వ్రాసి, అద్దానికి ప్రదక్షణ క్రమముచేత మధ్య వ్రేలు క్రిందినుండి ప్రారంభించి బొటన వ్రేలి రెండు పర్వములను గలిపి కొని (౧౨) పండ్రెండవ సంఖ్య వరకు తొమ్మిది (౯) సార్లు జపించిన యెడల నూటాయెనిమిది (౧౦౮) జపము పూర్తయగును. ఇట్లు జపించు నప్పుడు ఆయా మంత్రాధిష్ఠిత దేవతను (తాను విశ్వశించిన) ఏకాగ్ర చిత్తముతో మనోనేత్రమునకు లక్ష్యముగా నుంచుకొని జపించవలెను. మంత్ర ఉచ్ఛారణలో 1. వాచక మనియు 2. ఉపాంశువనియు 3. మాన సీకములని మూడు విధములుగా నుండును. వీనిలో నుత్తరోత్తరమైనదే శ్రేష్ఠమైనది.

ఇకమాలికా జపవిధము :- భోగాపేక్షగలవారు స్థూలమణి (శిఖామణి - మధ్యమణి)తో నారంభించి జపమాలికను క్రిందికి లాగవలెను. మోక్షాపేక్షయున్నవారు సూక్ష్మమణితో నారంభించి పైకి ద్రోయవలెను. అత్యంత వేగముగా గాని, అత్యంత మెల్లిగా గాని జపించగూడదు. జప కాలమున జపమాలికను మడి గుడ్డలో గుప్తముగా నుంచి జపించవలెను.

అర్ఘ్య - పాద్య - ఆచమానములను

గల్పు వస్తువుల వివరణము

1. పాద్యము :- తెల్లనాలు, కుంకుమ, కేసరి, గరిక, చంగల్వ కోష్ఠ, లావంచ, (సుగంధవేళ్ళు) పచ్చకర్పూరము.

- 2) అర్ఘ్యము :- దర్బ, తెల్లనువ్వులు, తెల్లగసాలు, జవగోధుమలు, వరి ధాన్యము, ఆవుపాలు.
- 3) ఆచమనీయము :- జాజికాయ, గంధ కమారాలు, పచ్చకర్పూరము, చంగల్వకోష్ఠ, కుంకుమ, కేసరి, ఏలుకులు.
- 4) మధుపర్కము :- ఆవుపాలు, ఆవు పెరుగు, నెయ్యి, తేనె, శర్కర.
- 5) పంచామృతము :- ఆవుపాలు, ఆవుపెరుగు, ఆవు నెయ్యి, తేనె, శర్కర.
- 6) పంచగవ్యము :- గోమూత్రము, గోమయము, గోక్షిరము, గోదధి, గోఘృతము.

ఆచమనము జేయు క్రమము :- ఉద్ధరణితో కుడిచేతిలో గోధుమ గింజ మునుగునట్లు నీటినివేసికొని, ఆ నీటిని నాలుకతో స్పర్శించి చేయి కడుగు కొనవలెను.

1. మానసిక పూజ :- మనస్సు మరియు భావనామూలకమైన సమస్త పూజా ద్రవ్యములను సంకల్పించుకొని అనుసంధానము జేయు పూజ అంతరపూజయనబడును. (శివ మానస స్తోత్రములో జూడదగును.)
2. మరోవిధమైన పూజ :- ఆధారము, స్వాధిష్ఠానము, మణి పూరకము, అనాహతము, విశుద్ధి, ఆజ్ఞేయ, సహస్రార, శిఖ, మరియు పశ్చిమ చక్రములందు క్రమముగా ఆచార - గురు - శివ - చర - ప్రసాదము - మహాలింగము - ఇష్ట - ప్రాణ - భావలింగములను క్రమముగా శ్రద్ధాది భక్తితో, నిరహంకారము - సద్వాసన, నిర్లోభము, సుస్పర్శ - జ్ఞానము - శమ - దమ - శాంతి - ఆనందము - సద్భావన - తృప్తి - సద్గుణములను పూజాద్రవ్యములుగా మార్చుకొని బూజించునదే అంతరంగలింగార్చన యనబడును.

నా రచిత గ్రంథద్వయ ప్రశస్తి

వి. సూ. :- నారచిత గ్రంథముల (పదింటి)లో నీదిగువ పేర్కొనబడిన రెండు గ్రంథములను గురించి “ఆనంద బృంద” అను సాహిత్య మాస పత్రిక తెలుగు (సంపుటి : 15, సంచిక : 7, 8,)లో నాకు దెలియని వారు నాయనకి వారికి గలిగిన అభిమానము సద్భావములతో సమీక్షించి యున్నారు. పత్రికలు ఈ రెండు గ్రంథముల సమీక్షలను తప్పకుండా జరుపగలరు.

ఆనందబృంద పుట సంఖ్య 14 నవంబరు-డిసెంబరు-1990
అధ్యాత్మిక గ్రంథ పరిచయము

జగద్గురు శ్రీ రేణుకాచార్య చరితామృతము

గ్రంథకర్త : పండితరత్న ధర్మనిరతి వేద॥ పం॥ పెద్దమఠము రాచవీరదేవర
సంస్కృత తీర్థ(కలకత్తా) MOL తె (ఉస్మానియా) 19 + 4 + 118
పుటలు మూల్యము-20 రూ॥లు ప్రతులకు :- వీరశైవ గ్రంథమాల-
3-3-139, కాచిగూడ, హైద్రాబాదు-500 027.

హిందీభాషణ, కన్నడభాషణ, భాషప్రవీణ, బిరుదాంకిత శ్రీ పం॥ రాచ
వీరదేవర పెద్దమఠంవారు భక్తిభాషముతో తెలుగున వెలయించిన రేణుకా
చార్యుల చరితామృతం 5 ఆశ్వాసాలకృతి-శివతత్త్వ శక్తి విశిష్టాద్వైత
సిద్ధాంత అష్టావరణ లింగాంగ సామరస్య మహాత్యములు సామాజికుల
కుపయుక్తముగా సాహిత్యక్షేత్రాన ఒకసిధిగా వీరశైవ ఉద్వేగ ఉగ్రశక్తిగా -
శివుని పంచముఖముల నుండి ఉద్భవించిన పంచాచార్యులు ప్రతియుగము
నందునూ భూపథగమియై వీరశైవ అభ్యుదయ భావాలను విస్తరిల్లు
చేసినవారిలో ప్రథముడు. శ్రీ రేణుకభగవత్పాదులు మన త్రిలింగదేశమందలి
కొలనుపాక క్షేత్రంలోని సోమేశ్వర స్వయంభూ లింగమునుండి ఉద్భవించిన

వారలు. ప్రాచ్యకాలమునాటి శివాగమాలలో రేణుకుల ప్రసక్తి రామాయణ కాలంలో విభీషణ ప్రేత్యర్థం ముక్కోటిలింగములను అన్వేషణా శీలియగు రేణుకులు ప్రతిష్ఠించినట్లున్నది. మహాభారత గాథలోనూ క్రీ. శ. 8వ శతాబ్దికి చెందిన శ్రీపతి పండితుల శ్రీకరభాష్యము క్రీ.శ. 9వ శతాబ్ది సేద్ధ నాథుని సంస్కృత రేణుకవిజయము. ప్రథమ కన్నడ బసవేశ్వర చరిత్ర కర్త యగు 12వ శతాబ్దికి చెందిన హరిహరుడు రేణుకుల చరిత్రను గ్రంథస్త మొనర్చారు.

శ్రీ కాశినాథశాస్త్రి కన్నడమూలంలోని మౌళికాంశములను వినూత్న యుతయైస్సీ సాహిత్యంలోని హితాన్ని సామాజికస్పృహగా మలచిన సవ్యసాచి రాచవీరదేవర యిదొక స్వతంత్ర రచనగా స్ఫురింపచేశారు. తమ కుటుంబంకోసం బ్రతికేవారు సామాన్యులైతే సామాజంకోసం జీవించేవారు మేధావులు. వారిలో గాయకులు కవులు రచయితలు ప్రముఖులు. వీరశైవ ధర్మవ్యాప్తికై తమజీవితాన్ని అంకితమొనర్చిన శ్రీ రాచవీరదేవర రేణుకా చార్యుల చరిత్ర వాఙ్మయ చరిత్రలో చిరస్థాయిగా నిలచిపోగలదు.

—వి. సత్యనారాయణ, ధర్మావరం, అనంతపురం జిల్లా ఆం. ప్ర.

ప్రాచీన వీర శైవము

కన్నడమూలము : వే॥ పం॥ చెన్నబసవశాస్త్రి (రాయచూరు) 4 + 14 + 108 పుటలు మూల్యము 20 రూ॥లు తెనుగు సేతః వే॥ పం॥ పెద్దమఠము రాచవీరదేవర తీర్థ సం॥ (కలికత్తా) MOL తె॥ (ఉస్మానియా) ప్రతులకు - వీరశైవ గ్రంథమాల 3-3-139, కాచిగూడ హైద్రాబాదు-500 027.

6 వేల యేండ్లకు పూర్వం తామ్రయుగమునకు ముందు నుండియే లింగార్చన యుండెదని సర్వాన్ మార్షల్ డేర్కొనియున్నారు. భారతమందే

గాక రోం, యునాన్, మిస్రాయీం, ఫ్రాన్స్, జపాన్ చైనా లందునూ వీర శైవము వ్యాప్తిలో యుండి లింగరూప శిలావిగ్రహము పూజలందుకునేదనీ యిందుకు బై బిల్ నందలి “శివున్” పదమును సాక్ష్యముగా పేర్కొనియున్నారు. కైలాసపతియగు శంకరుడు వీరశైవమతోత్పత్తి కై శివాగమ ప్రమాణమును బట్టి... “రేవణోమరులశైవ ఏకోరామః పండిత ఏవచ-విశ్వారాధ్య ఇతి ప్రోక్తః కలావపి మమప్రియే-74... వీరశైవమతోత్పత్తి హేతావై శాంశ్చ పంచకాసి-మమభేచ్యః సముత్పాద్యతై రేవాకర్ష మంజసా-55” [వీరశైవ సదాచార సంగ్రహము-ప్ర-1] ఈ పంచాచార్యుల నంపియున్నారు. K. H. హేరాన్ ‘మొహంజోదారో’లో చిత్రించియున్నట్టి 2 రకాల క్లోడియు (కలయుట-కూడు) అర్థమునుదెచ్చు పురుష ప్రకృతుల ఐక్యతకు సంకేతం కాగా-2 త్రికోణముల కలయకే షట్కోణముల భావన వ్యవహారికమునుబట్టి దీనినే షట్స్థల చిహ్నమనబడినది.

పారమేశ్వరా గమమునుబట్టి వీరశైవమే మహోత్కృష్టమైనది. ఆగమములు పేర్కొంటున్న వీరశైవ మతిప్రాచీనమైనదనియే అయ్యునూ యిది సాహితీజగాన ప్రాముఖ్యత నొందలేదు. ఇట్టి స్థితిలో వేదమంత్రార్థములు ఆగమ సిద్ధాంతాలు వీరశైవ ప్రముఖత్వాల ప్రచారణకు చారిత్రక ఆధారాలతో శ్రీ పం॥ రాచవీరదేవరగారి “ప్రాచీన వీరశైవము” ముచ్చటైన ముద్రణ చక్కని గెటప్ లతో ఆస్తిక ఆదర్శవీరశైవ ధర్మాన్ని అసక్తికరంగా వెల్లడించినది-భావితరాలవారి భవితవ్యాన్ని ముందుగానే ఊహించి వారి అవసరాలకు తగ్గ మార్గదర్శక సూత్రాలను తమ రచనల ద్వారా వెల్లడించేవారే సంఘ సంస్కర్తలగు రచయితలు అట్టివారిలో ప్రథములు శ్రీ రాచవీరదేవర.

—ఎమ్. ఎస్. విజయకుమార్, ఆదోని, కర్నూలు జిల్లా, ఆం. ప్ర.

* * *

: హారః ఓం :

“పంచాచార్యః ప్రసీదంతు”

లింగధారణ విధిః ప్రారంభః

శ్లో॥ వీరశైవ స్థితానాంచ, స్త్రీణాంగర్బాష్టమేగురుః।
పంచసూత్ర కృతం లింగం, ధారయేద్విధివచ్ఛభం॥
అర్థోదయేవాప్యథవా స్యాత్పతనె చైవ దేశికః।
పూర్వం సంస్కరితం లింగం, శిశోః కంఠేచ ధారయేత్॥

తా॥ గురువు స్త్రీకి గర్బాష్టమమాసమందే లింగధారణ జేయవలెను.

శ్లో॥ లింగవృత్త సమాంపీతం, దీర్ఘం విస్తారమేవచ।
తదగ్ధం గోముఖంచైవ, పంచ సూత్రము దాహృతం॥

తా॥ ఈ ప్రకారముగా లింగ ధారణమొనర్చిన పిదప ఆ లింగమును విధి పూర్వకముగా ధరించవలెను. మరియు ప్రసవ కాలమునందుగాని, అథవా అర్ధపిండోదయ కాలమునందుగాని, మరియు భూపతమైన తరువాతగాని, ఈ మొదలే గర్బాష్టమ మాసమున ధరింపజేసిన లింగమును మరల సంస్కరించి దానినే శిశువు కంఠమునందు ఈ దిగువ వ్రాయబడిన లింగధారణ విధి మేరకు ధరించవలెను, ఇది సాధ్యముగాని పక్షమున శిశువు జన్మించిన 3. వ. దినమునందు తప్పకుండ లింగ ధారణ జేయవలెను. వీరశైవుల గృహములో శిశువు జన్మించిన 3. వ. దినములో శివపూజ గృహమును షట్సమ్మార్జనము నావించి రంగవల్లితో ముక్కులువేసి, గురువేదికను సిద్ధపరచి సమస్త పూజాసామగ్రిని ఆయత్త పరచికొని, శ్రీగురువును రప్పించి, ఆ వేదికపై గూర్చుండబెట్టి,

పాదార్చన యొనర్చి అట్టి ధూళిపాదోదకమును గృహములోని అన్ని వైపుల ప్రోక్షించి ముందు ధరించబోవు పంచసూత్ర ఘటితంబైన లింగముపైన యెరచి ఆలింగముయొక్క పీఠము కదలకుండ భద్రముగ ఒక దారమును జుట్టి వేదిక (గద్దుగె)పై నిడుకొన వలయును. తదుపరి గురువు యొక్క కుడి ప్రక్కన క్రింద బియ్యమును బరచి ఒక కలశమును స్థాపించి ఆ కలశమునకు సూతికా గృహమునందలి శిశువు ఉండిన స్థానమునకు సూత్రమును దగిలించి (బంధించి) ఆ పిదప నాయుంటి యెజమానిగాని అథవా ఇతరులెవరైనను సరే వారు గురువునకు సాష్టాంగ ప్రణామంబు నాచరించి గురువు ఏదుట గూర్చిండి దిగువ (క్రింద) అభిషేక పాత్రను బెట్టించి ధరింపజేయు లింగమును ఎడమ హస్తతలమున ఉంచి, పంచామృతము మున్నగు వాటితో ౫ సార్లు అభిషేకమును జేసి భస్మము, గంధము, పత్రి, పుష్పము, ఆక్షతము-ధూప-దీప-నైవేద్యాదులతో ౫ సార్లు బూజింపవలెను.

పంచామృతాభిషేకము (విధి)

గోతురము, గోదధి, తేనె, గోఘృతము, శర్కర (చక్కెర) ఈఅయిదింటిని ఒక స్త్రాతి (స్త్రాత్ర)లో వేసి ఈ దిగువ మంత్రమును పఠిస్తూ అభిషేకమును జేయించవలెను.

మంత్రము :- ఆప్యాయస్వసమేతుతే, నిశ్వతః సోమవృష్టియం ।
భవావాజస్య సంగథే ॥

“ఇతి పంచామృతేన స్నాపయామి”

ఇట్లు పంచామృతముతో అభిషేకించిన బిదప శుద్ధోదకముతో అభిషేకము నర్చవలెను.

మంత్రము :- సద్యోజాతం ప్రవద్యామి, సద్యోజాతాయనై నమోనమః
భవేభవేనాతి భవే । భవస్వమాంభవోద్భవాయనమః ॥

“ఇతి శుద్ధోదకేనస్నాపయామి”

ఈ విధముగ శుద్ధోదకముతోనభిషేక మొనర్చి తదుపరి భస్మము, గంధము, అక్షతలు, పత్రి, పుష్పము, ధూపము, దీపము, నైవేద్యము, తాంబూలము, మొదలగు వాటితో ౫ సార్లు పూజించి తరువాత లింగము నుకు బ్రాణ ప్రతిష్ఠి గావించవలెను.

లింగప్రాణప్రతిష్ఠా విధి

పైన ఆదేశించిన ప్రకారముగా లింగమును భూజించిన పిదప ఈ దిగువ వ్రాయబడిన మంత్రములతో లింగమునకు ప్రాణప్రతిష్ఠ జేయవలెను.

మంత్రము :- ఓం అస్యశ్రీ శివ ప్రాణప్రతిష్ఠాపన మంత్రస్య బ్రహ్మ
ఋషిః దేవీగాయత్రీచ్ఛందః ఓం బీజం, హ్రీం శక్తిః క్రాం కీలకం ।
శివలింగ ప్రాణప్రతిష్ఠార్థం । జపేనినియోగః । ఓం హ్రీంక్రాం,
యం, రం, లం, వం, శం, షం, సం, హం, హంసః, అముష్యం
ప్రాణయిహస్థితః । అముష్యజీవ ఇహస్థితః । అముష్య సర్వేంద్రి
యాణి. కాయ వాఙ్మనశ్చక్షుషో శ్రోత్రాజిహ్వోఽఘ్రాణ ప్రాణ ఇహై
వాగత్యసుఖం చిరం తిష్ఠంతు స్వాహ ఇతి లింగ ప్రాణప్రతిష్ఠాపనం
కుర్యాత్ ॥

ఈ ప్రకారముగా లింగమునకు బ్రాణప్రతిష్ఠాపన మొనర్చి అట్టి లింగమును ఒక మడి వస్త్రమునందు బంధించి ఉంచి పిదప నాశిశువును మొదలు జుట్టిన సూత్రమును విడువకుండ దీసికొనివచ్చి గురువు

సముఖమున (ఎదుట) గూర్చుండవలెను. శ్రీగురువు ఆశిశువునకు పాదోదక పంచగవ్యాదులతో (పంచామృతముతో) సంప్రోక్షణయొనర్చి, శిశువు యొక్కనుదట భస్మమును ధరించి ఆ శిశువు యొక్క రెండు కర్ణములందును (చెవుల్లో) పంచాక్షరీ మంత్రమును జెప్పి ఈ దిగువ (క్రింది) వ్రాయబడిన మంత్రములతో శిశువు యొక్క కంఠమునందు లింగధారణమును జేయవలెను.

మంత్రము :- ఓం లింగధారణంత్రయోవేధాః శివలింగంధారయంతి తస్మాద్దేవా శివలింగంధారయంతి । యోవై లింగధారణంకుర్యాత్ । సమల్క శోభవంతి । నస్వవచోభవతి, శుకాద్యాః లింగం ధారయంతి, అజ హరిప్రముఖాశ్శివలింగంధారయంతి । సురేంద్రాః దైత్యాః శివలింగంధారయంతి । తస్మాద్దేవా శివలింగంధారయంతి । యితఃప్రోవాచాధర్వణ శిఖా ఓం నమోబ్రహ్మచే లింగధారణం వేఽస్మిన్ నిరాకరణేధారయే థాఃభూయాస్సంకర్ణయేశృతం । మాచ్యోర్ధ్వం, మమాయుష్యం ఇత్యనేన మంత్రేణ శిశోఃకంఠే శివలింగంధారయేత్ ॥

ఆశీర్వాద మంత్రము :-

శిశువు కంఠమునందు లింగధారణమును గావించి, తరువాత గురువు శిశువునకు ఈ దిగువ (క్రింద) వ్రాయబడిన మంత్రముతో నాశీర్వాదించ వలయును.

మంత్రము :- నమోనమో భవతిజాయ మానోన్తామ్ । కేతు రుష సామేత్యగ్రే భాగందేవేభ్యో, నితధ్యాయన్వచంద్రమాః స్థిరతర ద్ద్విరూయుః ॥ ఇతి వేదవాక్యే నాశీర్వాదం దద్యాత్ ॥

ఇట్లు ఆశీర్వాదించిన పిదప పాదార్చనా విధి యందు చెప్పిన ప్రకారముగా గురువు యొక్క పాదార్చన గావించి, ఆ శిశువునకు పాదోదకము నొసంగి, మిగతా వారందరు స్వీకరించి, గణతృప్తి యొనర్చి, దక్షిణ తాంబూలములతో మహేశ్వరులను నత్కరించి వారిని సాగనంపవలెను.

ఇది లింగధారణ విధి సమాప్తము.

* *

దీక్షావిధి ప్రారంభము

శ్లో॥ గర్భాష్టమే కృతా దీక్షా, సామఖ్యో షోడశావధిః |

గౌణంతదూర్ద్వమధమం, వీరశైవాన్వవాయినా ||

తా॥ వీర మాహేశ్వరవటువులకు జన్మించిన ఎనిమిదవ సం॥ముననే దీక్షా సంస్కారము (కారణాలు లేదా అయ్యాచారము)లు గలుపుట అత్యంత శ్రేష్ఠమైన పద్ధతి. పదునారవ సం॥ము వరకు జేయుట మధ్యమము, ఆ తరువాత జేయు దీక్షా సంస్కారము అధమమైనది. అందుచేత ఎనిమిదవ సం॥ముననే దీక్షా సంస్కారము జేయవలెను.

శ్లో॥ ఉపదేశం స్వగోత్రాణాం, కర్తవ్యో గురుసత్తమైః |

ఉపసూత్రాణాంచ కర్తవ్యం, మహాసూత్రావ లంబికైః ||

తా॥ గురుశ్రేష్ఠులు తమకు సంబంధించిన సూత్రము వారికే దీక్షోపదేశము జేయవలెను, స్వగోత్రములవారు సమయమునకు లభింపమి (దొరకమి) ఉపసూత్రము వారికి మహాసూత్రమువారు దీక్షా కార్యమును జేయవలెను.

శ్లో పుష్పాక్షిం కర్ణచిద్రంతు, బధిరం కలహప్రియం ।
 వ్యాధిగ్రస్తమంగ హీనం, తస్యాచార వివర్జయేత్ ॥
 అస్ప(స్ప)తెజార జంకుండం, వ్రతే భక్తరి గోళకం ॥

తా॥ దీక్ష జేయబోవు వటువు యొక్క నేత్రములు, చెవులు, మొదలగునవి అంగవైకల్యముండుట, తండ్రీయుండియు జారునకు బుట్టిన, విధవరాలికి జన్మించినట్టి, వటువునకు దీక్షాసంస్కారమును జేయగూడదు. ఈ మేరకు వటువు యొక్క అవయవములను చక్కగా బరిశీలించి దీక్షా సంస్కారమును జేయవలెను.

దీక్షా సంస్కారము జేయు విధానము

మొదలు :- మరములోనే గాని, అధనాతనగృహమునందే గాని, దీక్షోదేశమును జేయవలెను. అది యెట్లునగా ఆ గృహములోని ఒక ఉత్తమ స్థానమున చతురశ్రపు మంటపమునువేసి, పదునారు స్తంభములతో గాని, పండ్రెండు స్తంభములతోగాని, అలంకరించి, చక్కగా చౌకముగా జేసి, దర్భ, ధ్వజము, ఘంట, తోరణము, పుష్పమాలా, మామిడాకులు మొదలగు వాటితో నలంకరించబడిన మండపమును సిద్ధగింపజేసి. అట్టి మంటపము యొక్క మధ్యభాగములో గుండ్రని యాకారమున గోమూత్రము, గోమయము, మొదలగు పంచగవ్యములతో సమ్మార్జన మొనర్చి, రంగవల్లి ముగ్గులను బరచి, పిదప నాచార్యులు. రుద్రనూక్తములతో సమస్త అంగములందు భస్మమును ధరించి, రుద్రాక్షలను ధరించి, పంచకలశములను స్థాపించవలెను. ఆవిధానమెట్టిదనిన, పంచాచార్యులలోనే ఆచార్యుడై తే గురువేదిక (గద్దగె) పై గూర్చుండి యుంటాడో అట్టి ఆచార్యుడే వటువుకు గురువు అవుతాడు. మిగతా నలుగురు ఉపదేశమునకు సాక్షి

తూతముగా నుందురు. తరువాత ఆ వేదికపైన గురువు బియ్యమును బరచి, దానిపై మధ్యభాగములో తనకు సంబంధించిన కలశమును స్థాపించవలెను. మిగత నాలుగు కలశములను స్థాపించి, ఇట్టి పంచ కలశములకు దారమును (సూత్రమును) జుట్టి ఆ కలశములలో పాదోదక మిశ్రితమైన నీరును నింపి. మామిడి ఆకులను, గరికను, పోకలు, అరటిపండ్లు, తమ్మలపాకులను, మున్నగువాటితో నలంకరించి రత్నములను (రజత రూప్యములను) అందుంచి, పిదప నాకలశములను, భస్మము, గంధము, పుష్పాక్షకలతో విధ్యుక్తముగా భూజించి నైవేద్యము, తాంబూలము, దక్షిణ మొదలగునవి. క్రొత్తబట్టలలో బాపతులను (హక్కు) గట్టిఉంచి ఒక క్రొత్త వస్త్రమును పంచకలశముపైన గప్పి, ఈ విధముగ సిద్ధగించి, తరువాత దీక్షను స్వీకరించె శిష్యుడు తన హస్త ద్వయ సమిన్వితముడై పూర్ణ కుంభమును గ్రహించి, పరిశుద్ధమగు వస్త్రములను దాల్చి విభూతితో గూడిన ఫలపుష్పదులను దీసికొని, భయభక్తియుక్తుడై గురు సమీపమునకు వచ్చి, సాష్టాంగ ప్రణామంబు నాచరించవలెను. ఆ శిష్యుని పక్షమున ఈ విధముగ చెప్పించవలెను.

“ఓ గురూ ! నేను పాప సహితుడను. నన్ను ఈ పాపము నుండి యెడము సేయుము. (పాపముకు డిని జేయుము) ఓ దయా సాగరా ! నా హృదయమున గురు చిహ్నము లంకురించినవి. కావున నో దేవా దయామయా ! నాకు ముక్తి నొసగు మంత్రమును బోధించి సంసార సాగరమునుండి తరింపజేయుము. అని ఈ విధముగా చెప్పించవలెను. ఆ మీదట శిష్యుని హస్తతలమునందు దర్భ ఉంగరమును గట్టిన సూత్రమును (దారమును) బట్టించి, గురువు లింగమును, మరియు శిష్యుని పంచగ వ్యాదులతో పరిశుద్ధుడిని గావించి, మొదలు శిష్యుని హస్తమును ఆతని మస్తకమును బూజించి, తరువాత లింగపూజను క్రమముగా ఏడుమారులు.

హస్తమునకు మరియు ఏడుమారులు, మస్తకమునకు ఏడుమారులు, బూజించి, మరల లింగమునకు ఏడుమారులు, ఇట్లు ఇరువది యొక్క పూజలను విధ్యుక్తముగా పదునొకండు స్తాలిలలో (పాత్రలలో - గ్లాసుల్లో) మిశ్రిత మొనర్చిన వస్తుసామగ్రితో గ్రమముగా నీదిగువదెల్పిన విధముగా నాయాయామంత్రోచ్ఛారణలతో బూజ జేయించినంతరము నలుగురు ఆచార్య పుంగవులతో నామోదమును బడసిన వాడై. శ్రీగురువు పంచక్షరీ మంత్రమును దన శిష్యునికి యుపదేశించి, అట్టి లింగాన్ని కంఠమునందు ధరించి, పాదతీర్థము నొసగి, దర్బ సహితముగా సూత్రమును కంకణముగాజేసి, కుడి ముంజేతికిగట్టి దండ-కమండల (జొలెను)మును జేతికిచ్చి భిక్షాటనజేయ వల్సిందిగా నాదేశించి అక్కడికాసమయములో ఉపస్థితులైయున్న భక్తామాహేశ్వరుల నుండి భిక్షనడిగి గురువునకు సమర్పించి నమస్కరించి వెళ్ళవలెను.

ఈ ప్రకారముగా మిగత శిష్యులకు నాచరింపజేసి మధ్యాహ్నము గణ తృప్తి జేయించవలెను.

3. వ.ది. లింగార్చనా విధి:

శ్రీ మద్విభూతి రుద్రాక్షలను మేనదాల్చి, పంచాక్షరీ జప పరాయణుడైయున్న లింగధారి. ప్రతిదినము తన ఇష్ట లింగమును విధ్యుక్త ప్రకారముగా బూజించవలయును. లింగ పూజాసక్తుడు మొదలు జలము పత్ర పుష్పౌక్షతాదులను సంగ్రహించుకొని (సిద్ధపరచుకొని) పిదప స్నానముజేసి, మడివస్త్రములను ధరించి నీటితో నింపిన చెంబును ఎడమ చేత బట్టుకొని కుడిచేత అందులోని నీరును శివపూజాగృహము వరకు సంత్రాప్తణము జేస్తూ వెళ్ళి ఆననమును యధారీతిని బూజించి దానిపై గూర్చుండి ప్రథమలింగార్చన కొరకు సంకల్పమును బరించవలెను.

సంకల్ప మంత్రము :- “మమకాయక, వాచిక, మానసిక, జ్ఞాతాఽజ్ఞాత
సకల పాప విమోచనార్థం, శివభక్తి, శివజ్ఞాన సంపద భివృద్ధ్యర్థం
శ్రీమద్గురు, జంగమప్రసాసిద్ధ్యర్థం, శ్రీ మత్ప్రాణలింగ, భావలింగ,
అధిష్ఠాన శ్రీమదిష్టలింగ పూజామహాంకరిష్యే”

-: అ ధ వా :-

హరః “ఓం, శివశివ శంభోరాజ్ఞేయ ప్రవర్తమానస్యాద్యబ్రహ్మణః
ద్వితీయ పరార్థే స్వేత వరహ కల్పే వైవస్వతమన్వంతరే కలియుగే ప్రథమ
పాదే జంబూద్వీపే మేరోర్ధక్షిణదిగ్భాగే భరతఖండే, భారతవర్షే దండకారణ్యే
శ్రీశైలస్య ఈశాన్య ప్రదేశే గంగా గోదావర్యోర్మధ్యదేశేదక్షిణకూలె
శాలివాహనశక శ్రీవీరభద్రావతారే శివక్షేత్రే అస్మిన్ వర్తమానే స్వస్తిశ్రీ
వ్యవహారిక చాంద్రమానై ప్రభవాదిషష్ఠీ సంవత్సరాణాం మధ్యే అస్మిన్ ()
వత్సరే, అస్మిన్ () ఆయనె, అస్మిన్ () మాసె, అస్మిన్ ()
పక్షే, అస్మిన్ () వాసరే, అస్మిన్ () నక్షత్రే, అస్మిన్ () యోగే,
అస్మిన్ () కరణే, ఏవం గుణయుక్తాయాం, అస్మిన్ () శుభతిథౌ,
అస్మిన్ () గోత్రోత్పన్నోఽహం మమ ఉపాత్త దురితక్షయ ద్వారా
శ్రీ పార్వతీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం శ్రీ గురు-లింగ-జంగమ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థం
శ్రీమదిష్టలింగ-ప్రాణలింగ-భావలింగ-పూజా మహాంకరిష్యే॥

ఈ విధముగా సంకల్పమును బరించి పిదప లింగాభిషేకమును
జేసికొనవలెను. తన ఇష్ట లింగమును ఎడమ హస్తమందు లింగముయొక్క
గోముఖమును ఎడమచేతి బొటనవ్రేలి వైపున ఉంచి ఒక తాలి(గ్లాసు) లేదా
పాత్రలో భస్మోదకమును జేసికొని అభిషేకమును జేసికొనవలెను.

అ భి షే క ము

మంత్రము :- హరః ఓం సద్యోజాతం ప్రపద్యామి, సద్యో జాతాయనై
 నమోనమః। భవేభవేనాతిభవే, భవస్వమాం భవోద్భవాయ నమోనమః॥
 వామదేవాయనమః, జ్యేష్ఠాయనమః, శ్రేష్ఠాయనమః, రుద్రాయ నమః,
 కాలాయ నమః, కలవికరణాయ నమః, బలాయనమః, బలవికరణాయ
 నమః, బలప్రమథాయనమః, సర్వభూత దమనాయనమః, మనోన్మనాయ
 నమః, అఘోరేభ్యోఽథ ఘోరేభ్యోఘోరఘోరతరేభ్యః, సర్వేభ్యోఽథ
 సర్వసర్వేభ్యోనమస్తే అస్తురుద్రరూపేభ్యః॥ తత్పురుషాయ విద్మహే,
 మహాదేవాయ ధీమహి, తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్ । ఈశానః సర్వ
 విద్యానా మీశ్వరస్సర్వభూతానాం। బ్రహ్మధిపతి, బ్రాహ్మణోధిపతి, బ్రహ్మ
 శివోమేఅస్తు సదాశివోం శాంతి శాంతి శాంతిరస్తు॥ ఈ మంత్రముచేత
 అభిషేకమును జేసికొని భస్మమును ధరించవలెను.

భస్మధారణ మంత్రము :- (ముందుగా పదునొకండు స్థాలీలలో అర్ఘ్య-
 పాద్య-ఆచమనాదులకు సంబంధించిన వస్తు సామాగ్రిని పుద్గోదకములో
 గల్పి ఉంచుకోవాలి)

వి. సూ. | ఇది విశేష అర్చనా విధానమునకు మంత్రములను విస్తరించాను
 | ఇందులో దన కనుకూలముగా అభిషేకించుకోవాలి.

(వి శే షో వ చా ర ము)

1) ఆవాహన మంత్రము :-

“అగచ్ఛ దేవదేవేశ, తేజోరాశే జగత్పతే ।

క్రియమాణాంమయా పూజాం, గృహాణ నురసత్తమ॥

(ఆవాహయామి)

2) ఆసన మంత్రము :-

“నానారత్న సమాయుక్తం, కార్తస్వర విభూషితం ।
ఆసనందేవ దేవేశ, ప్రిత్యర్థం ప్రతి గృహ్యతాం॥
(ఆసనార్థే బిల్వపత్రం సమర్పయామి)

3) పాద్య మంత్రము :-

“యద్భక్తి తేజసంపర్కాత్పర మానంద సంభవః ।
తస్మైతే చరణబ్జాయా, పాద్యం శుద్ధాయ కల్పయే” ॥
(ఇతి పాద్యం సమర్పయామి)

4) అర్ఘ్య మంత్రము :-

“తాపత్రయ హరందివ్యం, పరమానంద లక్షణం ।
తాపత్రయ వినిర్ముక్త్యై, తవార్ఘ్యం కల్పయామ్యహం” ॥
(ఇతి అర్ఘ్యం సమర్పయామి)

5) ఆచమన మంత్రము :-

“వేదానామపి వేదాయ, దేవానాం దేవతాత్మవే ।
ఆచమ్యం కల్పయామీశ, శుద్ధానాం శుద్ధి హేతవే ॥
(ఇతి ఆచమనీయ సమర్పయామి)

6) స్నాన మంత్రము :-

“గంగా నరస్వతీరేవా, పయోష్ణీ నర్మదాజలైః ।
స్నాపితోఽసిమయాదేవః, తథాశాంతి కురుష్వమే॥
(శుద్ధోదకేన స్నాపయామి)

7) ఆసన మంత్రము :-

“నానారత్న సమాయుక్తం, కార్తస్వర విభూషితం ।
ఆసనం దేవదేవేశ, ప్రీత్యర్థం ప్రతిగృహ్యతాం ॥
(ఆసనార్థే బిల్వపత్రం సమర్పయామి)

8) మధుపర్కం మంత్రము :-

“సర్వకాలుష్యహీనాయ, పరిపూర్ణ సుఖాత్మనే
మధు పర్కం మహాదేవా, కల్పయామి ప్రసీదమే” ॥
(ఇతి మధుపర్కం సమర్పయామి)

9) పంచామృత మంత్రము :-

“ఆప్యాయ స్వసమేతుతే, విశ్వతః సోమవృష్టియం ।
భవా వాజస్య సంగథే” ॥
(ఇతి పంచామృతేన స్నాపయామి)

10) భస్మోదక మంత్రము :-

“త్ర్యంబకంయజామహే, సుగంధిం పుష్టివర్ధనం ।
ఉర్వారుకమివ బంధనాత్ మృత్యోర్మోక్షీయ మామృతాత్” ॥
(ఇతి భస్మోదకేన స్నాపయామి)

11) గంధోదక మంత్రము :-

“తదేవ శక్రమమృతం, తద్భృహ్మ తదాపస్సప్రజాపతిః ।
సర్వేనిమేషా జజ్ఞిరేవిద్యుతః, పురుషోదధికలాముహూర్తాః
కాష్ఠాశ్చాహోరాత్రాశ్చ సర్వశః” ॥
(ఇతి గంధోదకేన స్నాపయామి)

12) పుష్పోదక మంత్రము :-

“యాఃఫలినీర్యా అఫలా, అపుష్టాయాశ్చ పుష్పిణీః ।
బృహస్పతి ప్రసూతాస్తానో, ముంచంత్యగ్ంహసః ॥
(ఇతి పుష్పోదకేన స్నాపయామి)

13) స్వర్ణోదక మంత్రము :-

“ఋతగ్ంసత్యం పరంబ్రహ్మ-పురుషం కృష్ణపింగళం ।
ఊర్ధ్వరేతం విరూపాక్షం-విశ్వరూపాయవై నమోనమః ॥
(ఇతి స్వర్ణోదకేన స్నాపయామి)

14) రత్నోదక మంత్రము :-

“సహిరత్నానిదాశుషే - సువాతి సవితాభగః ।
తంభాగం చిత్రమీమహే ॥
(ఇతి రత్నోదకేన స్నాపయామి)

15) మంత్రోదక స్నాన మంత్రము :-

“తరత్సమందీధావతి, ధారాసుతస్యాంధసః ।
తరత్సమంధీ ధావతి” ॥
(ఇతి మంత్రోదకేన స్నాపయామి).

16) వస్త్ర సమర్పణ మంత్రము :-

“మయాచిత్ర పటచ్చన్న-నిజగుహ్యోరు తేజసే ।
నిరావరణ విజ్ఞాన-వస్త్రంతే కల్పయామ్యహం ॥
(వస్త్రం సమర్పయామి)

17) యజ్ఞ సూత్రము :-

“దేవదేవ సమస్తేస్తు - త్రాహిమామేవ సాగరాత్ ।

బ్రహ్మసూత్రం సోత్తరీయం - గృహాణ పరమేశ్వర॥

(యజ్ఞ సూత్రం సమర్పయామి)

వి.సూ. :- ఒక పాత్రతో పాదోదక మిశ్రితముజేసిన శుద్ధోదకముచేత
ఆయా యా మంత్రముల తరువాత ఈ శుద్ధోదకముతో నభిషేకించాలి.
ఆ పిదప భస్మ-గంధ-అక్షత-పత్రి-పుష్పాదులతో బూజించాలి.

4. వ. ది. పాదపూజా విధానము

ప్రతి యొక్క వీరశైవుడు ఈ మొదలు వివరించిన ప్రకారముగా
ప్రతి దినము తప్పకుండ లింగార్చన జేసికొని, పరిశుద్ధుడైన సద్గురువును
తన గృహమునకు రప్పించుకొని, వేదికపై గూర్చుండబెట్టి ఆ గురువు
యొక్క పాద ప్రక్షాళన మొనర్చి, మొదట ధూళిపాదోదకమును స్వగృహ
మంతటను సంప్రదించి పిదప నా పాదములను మడిగుడ్డతో బాగుగా
తడియొత్తి, గురువు ఎదుట సమస్త పూజా ద్రవ్యములను (నీరు-భస్మము-
గంధము-అక్షతలు - పత్రి - పువ్వులు - ధూప - దీప - నైవేద్యములను)
సమకూర్చుకొని, ఒక గ్లాసు (పాత్ర) నిండ నీరును దీసికొని, అందులో
మంగళకరమైన (ఓం) అను ప్రణవమును వ్రాసి, ఆ పాత్రను బూజించి
తరువాత నా గురుమూర్తి యొక్క పాద ద్వయమును ఆ నీటి పాత్రపై
నుంచి తన ఐదు వేళ్ళతో

మంత్రము :- ప్రథమం భస్మ సంస్కృత్య-ద్వితీయం మంత్రసం యుతాః
తృతీయం పాదస్పర్శంచ - త్రివిధోదక మితిస్మృతాః ॥

అను విధముగా వెనుక మడమ నుండి కుడిపాదాంగుష్ఠము వరకు
x సార్లు ఎడమ పాదాంగుష్ఠము వరకు x సార్లు ఉదకమును స్పర్శించి,

అట్టి పాదోదక పాత్రను (గ్లాసును) ప్రత్యేకించి ఉంచి, పిదప గురువు యొక్క ఇష్ట లింగమును బూజించి, తరువాత పాదపూజను జేసికొనవలెను.

మంత్రము :- “అంగుష్ఠే భావయే దృద్రం, తర్జన్యాం శంకరం స్మరేత్ ।
మధ్యమేచ మహాదేవం అనామికాయాం త్రియంబకం ।
కనిష్ఠే కామనాశంతు, పాదోపరి కపర్దినం ॥
పాదాధః పంచవదనం, గుల్ఫయోర్భీమభర్గకా ।
సర్వం లింగమయం ధ్యాత్వా, పాదం జంగమలింగినః” ॥

ఈ విధముగా భావించి తన ఎడమ హస్తమందు “ఓం” కారప్రణవమును వ్రాసికొని, గురువు యొక్క రెండుపాదములను ఎడమ హస్తముపై ఉంచుకొని, గురువు యొక్క కుడి పాదమును ౫ వ్రేళ్ళపైన, ఎడమపాదము ౫ వ్రేళ్ళపైన (నమఃశివాయ) అను పంచాక్షరములను వ్రాసి, పాదాంగుష్ఠముల మధ్యలో (ఓం బసవ) అని వ్రాసి, ఆ గురుమూర్తి పాదములను భస్మము, గంధము, పత్ర పుష్పాక్షతాదులతో పూజ యొనర్చి, ముమ్మారు నమస్కారము గావించి, మంగళాష్టకముల నుచ్చరిస్తూ కర్పూరముతో నీరాజనలు మొనర్చి, టెంకాయనుగొట్టి నైవేద్యమును నివేదించి తదుపరి ధరించిన పుష్పములను దీసి మరల నమస్కార మొనర్చి క్రియాగిన్నెలో భస్మముతో షడక్షరీ మంత్రమును (ఓం నమశ్శివాయ) వ్రాసి ప్రత్యేకముగా ఉంచిన పాదోదకపాత్రను జేతిలోకి దీసికొని కుడి పాదాంగుష్ఠముపై ఆరుసార్లు. “షడక్షరీమంత్రము” చేత ఈ పాదోదకమును ఎరచి, తదుపరి ఎడమ పాదాంగుష్ఠముపైన ౫ సార్లు పంచాక్షరీమంత్రముతో ఎరచి, ఆ మీదట పాదాంగుష్ఠముల రెండింటి మధ్యన 3 సార్లు (బసవా) అను మంత్రముతో పాదోదకమును ఎరచి (పోసి-వడ్డించి) బాగుగా ద్రవమును దూచి, ఒకే ఒక పుష్పాన్ని సమర్పించి

పాదాంగుష్ఠములపైన బెట్టి పూజించి నమస్కరించి, క్రియా పాదోదకము
యొక్క పాత్రను (గిన్నెను) చేతితో మూసి యుంచుకొనవలెను. తరువాత
గురువు ౫ వ్రేళ్ళతో శివమంత్రము నుచ్చరించుచు పాదోదకమును ౩ సార్లు
తన లింగముపై యెరచి (పోసి-వడ్డించి) సావధానముతో స్వీకరించవలెను.

ఆ పిదప మిగత శిష్యులు.

అ థ గు రు ప్రార్థ న

“హరహరా ! కాలహరా ! కర్మహరా !
దురితహరా ! మహా ప్రసాద, పూర్వజన్మ-
కర్మ నివారణ, దీక్షా గురో, మోక్షా గురో;
గురోర్గురో, పరమగురో, పరమారాధ్య,
భో ! మహాస్వామిన్ ! ప్రసీద, భవతః,
పాదపద్మయోః, సాష్టాంగ నమస్కారం, కరోమి,
దేహి తీర్థ స్వీకారార్థం అనుజ్ఞాం ॥

అని ప్రార్థించి ప్రణామం బాచరించి, పాదతీర్థమును స్వీకరించవలెను.
అక్కడున్న వారందరు ఇదేవిధముగా ప్రార్థించి సాష్టాంగ ప్రణామం
బాచరించి పాద తీర్థమును స్వీకరించవలెను.

శ్లో॥ ఉచ్చిష్ఠం కల్పితే తస్మిన్, సోయాతినరకార్ణవం ।

గంగా ఇవ పవిత్రంతు, నిత్యం కైవల్యదాయకం ॥

తా॥ ఎవరైతే ఇట్టి పవిత్రమైన పాద తీర్థమునందు ఉచ్చిష్ఠమని
(ఎంగిలి అని) భావించురో అట్టివారు తప్పకుండ నరకమును
బొందుదురు. ఈ పాదతీర్థము గంగా తీర్థమునకంటెను పవిత్ర
మైనదిగాను, శాశ్వతమైన ముక్తి నొసగునదిగాను, భావించవలెను.

ఇది పాదపూజా విధానము సమాప్తము.

5. వ.ది. వివాహవిధి ప్రారంభము

లగ్న కార్యమును జరిపే గృహములో యోగ్యమైన (పరిశుద్ధమైన) స్థలమునందు వివాహ మంటపమును నిర్మించి, ఆ మంటపములో గోమయముతో సమార్జనము (అలికి) రంగవల్లి ముగ్గులతో నలంకరించి, దాని మధ్యభాగమున బియ్యము పరచి, పంచ కలశములను స్థాపించి, పిదప నా కలశములను మామిడి యాకులతో బొందుపరచి, దారముతో కలశములకు జుట్టి అందుండి ఒక సూత్రమును గురువు గూర్చుండే వేదిక (గద్దుగె) వరకు మరో సూత్రమును పెండ్లిపిల్లలు గూర్చుండే స్థలమునకు దీసికెళ్ళి అట్టి సూత్రములకు దర్బ ఉంగరములను గట్టి సిద్ధగించి మంత్రోక్తముచేత ఆ కలశములను నింపి, క్రొత్త వస్త్రముతో గప్పి యుంచవలెను. తరువాత ముత్తయిదువలు వచ్చి పెండ్లిపిల్లలు గూర్చుండిన చోట ఒక కంబలము (గొంగడిని) బరచి దానిపై తెల్ల ఆవాలు కొద్దిగా వేసి వధూవరులను తోడ్కొని వచ్చి కలశము ఎదుట గూర్చుండబెట్టి మరాధికారులు కలశమునకు గప్పిన వస్త్రమును దీసి సూత్రమును వరుని చేతికిచ్చి వధువు హస్తమును వరుని చేతికింద ఉంచి, మంత్రోక్తముగా హస్తపూజ కంకణపూజ యొనర్చి, తరువాత క్రమముగా దశకర్మలను ఆచరింప జేయవలెను.

శ్లో॥ తదేవలగ్నం సుదినం తదేవా । తారాబలం చంద్రబలం తదేవా ।

విద్యాబలం దైవబలం తదేవా । గౌరీపతే తేంఘ్రియుగం స్మరామి॥

ఈ మంత్రమును లగ్న కార్యము పూర్తి అయ్యేవరకు చెప్పవలెను.

కంకణధారణ విధి

రెండు మూడు కొమ్ములుండిన, భిన్నముగాని పసుపుకొమ్మును దీసికొని కలశమునకు జుట్టిన దారముతో కంకణమును సిద్ధగించి పూజించి,

మంత్రము :- “వివాహకర్మ కర్తుమాదౌ శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం
కౌతుక బంధనం కరిష్యామి ॥

మంత్రము :- సర్వకాలే మహానాథ, భక్తిరస్తు క్రతోమమ ।
తస్మాద్ద్వాః కంకణశ్చ, నిశ్చయం శివసాక్షితః ।
కాశ్మీరే వసతేకన్యా, లంకాయాం వసతే వరః ।
అకటో వికటశ్చైవ, గురుద్బద్ధాచకంకణం ॥

ఈ మంత్రముతో వధూవగులకు కంకణమును ధరింపజేయవలెను.

వధూవగులకు బాసింగధారణ మంత్రము :- “శుభకే శిరఆరోహ శోభయంతి
ముఖం మమ! ముఖగ్ంహిమమశోభయా-భూయాగ్ం సంచభగంకురు॥
ఇతి శుభసూచకం (ఫలఫలకంధారయామి)

మధుపర్కం :- కన్యార్థినై గృహమాగతాతాయాస్మైవరాయ
కన్యాదానాంగ భూత మధుపర్కం మధుపర్కం కరిష్యే ॥
“పాద్యం, పాద్యం, పాద్యం ప్రతిగృహ్యతాం” అర్ఘ్యం, అర్ఘ్యం, అర్ఘ్యం
ప్రతిగృహ్యతాం ఆచమనీయం, ఆచమనీయం ప్రతిగృహ్యతాం॥

౨ వ. డి. గు డ జీ ర క మం త్ర ము

మంత్రము :- సత్యేనోత్తం భితా భూమిః । సూర్యేణోత్తం భితాద్వ్యాః ॥
భూతేనా దిత్యస్తిష్ఠంతి । దివిసోమో అధిశితః ॥

ఇతి మంత్రేణ వధూవర కరయోః గుడజీరకం సంస్థాప్య, శిరసి
సంప్రొక్షయేత్ ॥ ఈ మంత్రము నుచ్చరిస్తూ వధూవరుల హస్తములందు
జీలుకర-బెల్లమును బెట్టి ఉభయుల శిరస్సులకు దుంచవలెను.

క న్వా దా న ము జే యు క్ర మ ము

కన్వాదానము జేయు వరుని అత్తమామ లిద్దరు గల్పి శుద్ధోదకమున బిళ్ళదళము, గరిక, అక్షతలువేసి, కలమునుబట్టి దిగువ (కింది) భాగములో ఒక పాత్రను ఉంచి వరుని కుడి యరచేతిపై వధువుయొక్క రెండు చేతులను బెట్టించి అత్తమామ లుభయులద్వారా

మంత్రము :- అహం కన్యాం సంప్రదదే,

శ్లో॥ కన్యాం కనకసంపన్నాం, సర్వాభరణభూషితాం ।
దాస్యామిశంభవేతుభ్యం, శివలోకం జిగీషయా ॥
దేవభక్తర్గణోర్మధ్యే, అశేషజన సమ్మతం ।
స్వపుత్రీం దీయతేదత్తం, దారాదత్తస్తు నిశ్చయం ॥
మమనామ పార్శ్వేతిష్ఠతాం, మమదక్షిణ పార్శ్వేతిష్ఠతాం,
ఆగతాయోవరాయ సువర్ణపూర్వకం దక్షిణపూర్వకం
జలధారా పూర్వకం, నకుసుమ, బిల్వదళసాక్షేణ-
కన్వాదానం కరిష్యే ॥

ఈ సంకల్పముతో జలధారను విడువవలెను. ఇమాం కన్యాం ప్రతి గృహ్లామి, అని వరునిచేత జెప్పించి రెండుసార్లు ధారను వదలవలెను.

౩ వ. ది. మాం గ ల్య ధా రణ ము

శ్రీ పార్వతీ మహాక్షీశచీభ్యో నమః, ధ్యాయామి ।
ధ్యానం సమర్పయామి । (మంగళసూత్రమును పూజించి)

శ్రీ పార్వతీ నమస్తుభ్యం, శ్రీ కంతప్రియ భామినీ ।
వివాహభాగ్య మారోగ్యం, పుత్రలాభంచ దేహిమే ॥

మంత్రము :- “సర్వమంగల మాంగళ్యే, శివే సర్వార్థసాధకే ।
 శరణ్యే త్ర్యంబకాదేవి ! నారాయణీ నమోఽస్తుతే ॥
 ఇట్లు ప్రార్థించి

మంత్రము :- మాంగల్యతంతునానేన, మమజీవన హేతునా ।
 కంఠేబద్ధామిసుభగే, త్వంజీవ శరదాంశతం ॥

యదా బద్ధేంచాక్షాయణీ హిరణ్యంస దేవేషు కృణుతే దీర్ఘమాయుః॥
 అని మంత్రము నుచ్చరిస్తూ ముత్తముదువలతో ముట్టించి వరునిచేత
 మంగళసూత్రమును వధువు మెడలో గట్టించవలెను.

పాణిగ్రహణ మంత్రము :- “ప్రతిగృహితామస్యాం భార్యాత్వసేద్ధియే
 ఉమామహేశ్వర పూజాం కరిష్యే ॥ వ్యోమ వ్యోమాయ విద్మహే
 సూక్ష్మ సూక్ష్మాయ ధీమహి । తన్నో శివ ప్రచోదయాత్ “ఓం
 గృహ్లామితే సౌభాగత్వాయ హస్తం మయాపత్యాజరదష్టిర్యథాసః ।
 భగో అర్యమాసవితా పురంధిర్మహ్యంత్యా దుర్గార్హపత్యాయ దేవాః ॥

౪ వ. డి. ఆ జ్య క్షీ ర మం త్ర క్ర మ ము

మంత్రము :- భర్తా స్వక్త్రీయ మాణోఽపి, క్షీరాజ్య స్పర్శనం భవేత్ ।
 పాత్రేక్షీ రాజ్య సంయుక్తం, మౌక్తికాన్యేషణం వదేత్ ॥
 సాక్షిణ్యాస్సర్వ దేవాశ్చ, తరుగుల్మలతాదయః ।
 పటపక్షిమృగాద్యశ్చ, సాక్షిసాక్షిప్రమాణయోః ॥
 తవసంరక్షణార్థంచ, తవమానస పాలనే ।
 క్షీరశర్కరహస్తంచ, సాక్షిత్వాం పాలయామ్యహం ॥
 తవధక్తి మహాశ్రద్ధా, తవపూజా పరాయణే ।
 తవధ్యానానురక్తాహం, నిశ్చయం శృణునిశ్చయం ॥

ఒక పాత్రలో ఆవుపాలు, నెయ్యివేసి, మూడుసార్లు వధువరుల హస్తములను పైన జెప్పిన మంత్రము నుచ్చరిస్తూ అర్చించవలెను. ఆ మీదట అదే పాలు నెయ్యిలో ఒక ముత్యమును వేసి మూడు సార్లు వరునితో వధువుతోను వెదకించి పేర్లు చెప్పించవలెను.

౫ వ.డి. న ప్ర ప డి పా ద స ం ఘ ట్ట న మం త్ర ము

మంత్రము :- ఏకపదీ చద్విపదీ త్రిపదీచ. చతుష్పదీ వధూవతా పంచపదీచ।
పాదోత్థాపన మాచరేత్ ॥

మంత్రము :- “ఇష ఏకపదీభవ సామామనువ్రతాభవ ।

1) పుత్రాన్విందామహే, బహూంస్తేసంతు జరదష్టయః ॥౧॥

2) మం॥ ఊర్జే ద్విపదీభవ సామామనువ్రతాభవ ।

పుత్రాన్విందామహే - బహూంస్తేసంతు రజరదష్టయః॥ ॥౨॥

3) రాయస్సోషా త్రిపదీభవ సామామనువ్రతాభవ ।

పుత్రాన్విందామహే-బహూంస్తేసంతు జరదష్టయః ॥ ॥౩॥

4) మాయోభవ్యాయ చతుష్పదీభవ సామామనువ్రతాభవ ।

పుత్రాన్విందామహే - బహూంస్తేసంతు జరదష్టయః ॥ ॥౪॥

5) ప్రజాభ్యః పంచపదీభ - సామామనువ్రతాభవ ।

పుత్రాన్విందామహే - బహూంస్తేసంతు జరదష్టయః॥ ॥౫॥

6) ఋతుభ్యః షట్పదీభవ - సామామనువ్రతాభవ ।

పుత్రాన్విందామహే - బహూంస్తేసంతు జరదష్టయః॥ ॥౬॥

7) సఖా సప్తపదీభవ - సామామనువ్రతాభవ ।

పుత్రాన్విందామహే - బహూంస్తేసంతు జరదష్టయః॥ ॥౭॥

వధూవరులకు ఆపోహిష్టా దర్శతోనీరు ప్రోక్షించి

మంత్రము :- “అనాదృష్టమిత్యస్య వామదేవ ఆపోబృహతీ ఉదకాభి
మంత్రణే వినియోగః” (అనాదృష్టమస్య నాదృష్ట్యం దేవానాఞ్ఽనైకాభి
శస్తీపాః । అనభిశస్త్వంజసాహసత్యముపగేషస్వితే మాధాః) ॥
గరిక, దర్శలతో వధూవరుల తలపైన ప్రోక్షించాలి.

ఈ మంత్రముచే వరుని పాదాంగుష్ఠము నుండి వధువుయొక్క
పాదాంగుష్ఠమునకు దాకించవలెను, వధువుచేత వరునికి నమస్కారమును
జేయించవలెను.

౬ వ. ది. అక్షతారోవణ మంత్రము

మంత్రము :- “తండులం వాస్తకం జిస్థ, యుక్తాపతి శిరఃపురే ।

ప్రమాణం తవ భక్తాచ, తస్మాదంజలిభిః పయః ॥

ఈ మంత్రముతోను మరియు “తదేవలగ్నం సుదినం తదేవ,
తారాబలం చంద్రబలం తదేవ,- విద్యాబలం దైవబలం తదేవ, గౌరీపతి
తేంఘ్రియుగం స్మరామి, సుముహూర్తస్సావధానం । పార్వతీ పరమేశ్వర
ధ్యానోత్సవ స్సావధానం ॥

ఇట్లు చెప్పి ఒక పాత్రతో బియ్యమును ఉంచి (బోసి) పసుపు, ఆవుపాలు, నెయ్యిగూడ అందులో వేసి, కల్పి వరుని చూస్తముతో మూడు సార్లు వధువు తలపై పై నవ్రాసిన మంత్రము నుచ్చరిస్తూ వేయించవలెను. తరువాత వధువుయొక్క రెండు చేతులతో వరుని తలపై మూడు సార్లు బోయించవలెను.

౭ వ. డి. నాసికా భూషణ మంత్రము

మంత్రము :- “మహేశ్వర మహాదేవి, శారదా భువనేశ్వరీ ।

ఇదం సర్వమాయుః శాంతి స్తుష్టిశ్చాస్తు పుష్టిశ్చాస్తు ॥

ఈ మంత్రముతో (ఇతి మంత్రేణ నాసికాభరణం ధారయేత్) వధువు నాసికమునకు ముత్యమును ముట్టించవలెను.

౮ వ. డి. ఫలదాన మొసగు మంత్రము

ఫ ల పూ జ

మంత్రము :- “శుద్ధి వృద్ధ్యభ్యుదయ సిద్ధి ద్వారా ఫలదేవతాంతర్వర్తి శ్రీ సాంబ సదాశివ ప్రీత్యర్థం ఫలపూజామహం కరిష్యే” సంకల్పమును జెప్పి ఫలపూజను జేయించాలి.

మంత్రము :- ఫలం మనోరథ ఫలం, ప్రదదాతి సదాన్యణాం ।

పుత్ర పౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం, అతః శాంతి ప్రయచ్ఛయే ॥

హిరణ్య గర్భ గర్భస్థః హేమబీజం విభావసోః ।

అనంత పుణ్యఫలదం, అతః శాంతి ప్రయచ్ఛయే ॥

ఈ మంత్రముచేత వధూవరులతో మహేశ్వరులకు టెంకాయః
దక్షిణ సహితముగా దానమిప్పించవలెను. పిదప వరునిచేత రెండు
టెంకాయలను (కొబ్బరికాయలను) వధువు యొక్క ఉడిలో బెట్టించవలెను.

మహేశ్వరులు ఆశీర్వాదించే మంత్రము

మంత్రము :- శ్రియాం వర్తస్వ మాయుష్యమారోగ్యం ।
ఆయుధాత్మో భాయనూనం । మహితే ధన-
ధాన్యపశు, బహుపుత్రలాభం శతసంవత్సరం
దీర్ఘమాయుః ॥ వధూవరుల నాశీర్వాదించవలెను.

౯ వ. డి. ధాతుబద్ధ మంత్రము

మంత్రము :- “హరిద్రశృంగ పూగంచ, గుడ జీరకపంచధా ।
వధూవరాంబరాగ్రేణ, బద్ధాశీర్వాదపూర్వకం ॥
ధృవం తెనందికేశోయోగణాధిపాః ।
ధృవంతే సాంబికేశానో, మంగలం ధారయేధృవం ॥
ఇతి శృతి స్మృతిభ్యాం, వివాహవ్రత రక్షణార్థం ।
తాని హరిద్రఖండయుతాని, పూగీఫలాని శివమనుస్మరాన్
పంచ పంచ దంపత్యో రుత్తరీయాంతయోర్చర్చియాత్ ॥

ఈ మంత్రముచేత సోక, పసుపుకొమ్ము, బంగారుముక్క, బెల్లము,
జీలుకర, వీటిని వధూవరులయొక్క కొంగుల్లో గట్టి ఇద్దరి కొంగులను
ముడి వేయవలయును.

నా క బ లి

వరుడు ప్రాణాయామము నాచరించి

మంత్రము :- మమవద్వా మిశ్రిత విశ్వావసు సంజ్ఞక గంధర్వ నిరసనార్థం
ఆవయోః స్వస్త్వభివృద్ధి ద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం నాకబ
ల్యుత్పవప కరిష్యే” సంకల్పించి

మంత్రము :- “అప్పరస్సుయో గంధో గంధర్వే షుచయద్యశః । దైవో
యోమానుషో గంధసమాగంధః । సురభిర్జుషాతాం” రెండింటిలో ఒక
నీటి కలశమందు పసుపు పుడివేసి కల్పవలెను. ఉత్తర దిక్కుననున్న
కలశములో దాక్షాయణినాహ్వానించి,

మంత్రము :- “దాక్షాయణీ మహాదేవీ సర్వసంపత్రదాయినీ । వరపాశాం
కుశయుతాం తథాచా భయశాలినీ । రత్నకేయూర తాటంక ముకుటాద్యై
రలంకృతా । విచిత్ర వసనోపేతాం సర్వలక్షణ లక్ష్మితాం । విలాసినీ
సహస్ర్రాఘ్నేః సేవ్యమాన మవార్షిశం । దేవాసురైరపి సదా వందమాన
పదాంబుజాం ॥ అణిమాది గుణోపేతా అష్టైశ్చర్వ్య ప్రదాయినీ ॥
అని ఆహ్వానించి బూజించవలెను. అన్నమును కొద్దిగా కలశములో
వేసి, నలుదిక్కులకు గూడ కొద్దిగా జల్లవలెను. పిదప పురోహితుడు
పూర్వపుదిక్కున బూజించిన కలశములోని జలమును గరిక, దర్భలచేత
వధూవరుల తలపై వేస్తూ (ప్రొక్తిస్తు)

మంత్రము :- “స్వాదీంతాం స్వాదునాతీవ్రాం తీవ్రేణామృతా మమృతేన
మధుమతీం మధుమతా ॥ ఆభిర్గ్భిర్యదతోన ఊనమప్యాయ హరవో
వర్ధమానః । యదాస్తోతృభ్యో మహిగోత్రారుజాసి భూయిష్ఠ భాక్షో
ఆధతేస్యామ । బ్రహ్మప్రవాదిష్మతం సోమాహోసీత్ ॥

ఓం, శాంతిః శాంతిః శాంతిః ॥ అని ప్రొక్షించవలెను.

తరువాత మొదట బూజించి అంకురారోపణము యొక్క ఐదు
(పాసాలను)...” పూజించి

మంత్రము “గచ్చ గచ్చసుంశ్రేష్ఠ...” మహేశ్వర ॥ అని యుచ్చరించి,
విసర్జన గావించి వాటిని ఏరు, వాగు, చెర్వు, బావి పవిత్ర స్థానములలో
వదలవలెను. పిదప వధూవరుల కంకణములను బూజించి,

మంత్రము :- “కంకణమోచయామ్యద్య రక్షాస్మిన్ న్నకదాచ్య ।
మయిరక్షాం స్థిరాంబధ్యా దేవత్వంగచ్చకంకణ ॥ అని చెప్పి
కంకణములను విడువవలెను. తరువాత వధూవరుల పక్షాన వీర
మాహేశ్వరుల (మతాధిపతికి) పాదపూజ గావించి తత్తీర్థ ప్రసాదములను
సేవించి వారిని భోజన తాంబూలాదులతో సత్కరించి వారిచేత మంగలా
శిస్తులను బొందవలెను.

౧౦ వ.డి. అరుంధతీ దర్శన మంత్రము

మంత్రము :- “పతివ్రతా లక్షణలక్ష్మితాంగి, సన్మార్గ గామీ శుభసౌఖ్యదాయూ ।
అరుంధతీనామ వశిష్ఠ పత్నీ వధూవరాభ్యాం వరదాభవంతు ॥
“శివస్య పత్నీ గిరిరాజపుత్రీ, వధూవరాభ్యాం వరదా భవంతు ।
రామస్య పత్నీ జనకస్య పుత్రీ, వధూవరాభ్యాం వరదా భవంతు ॥
జనకేశ పత్నీ, బలదేవ పుత్రీ, వధూవరాభ్యాం వరదా భవంతు

ఒక తాంబూలముతో బియ్యమును బోసి మధ్యభాగంలో ముత్యము
నుంచి పైన చెప్పిన మంత్రముతో దంపతులను అరుంధతి దర్శనమును
జేయించవలెను.

ఈ ప్రకారముగా దశవిధకర్మలను జేయించిన పిదప వధూవరులను
లేచి దేవ గృహమునకు పోయి వ్రేళ్ళు నమస్కరింపజేయవలెను.

(పరడి) హక్కు-బాపతులను పంచే విషయము

శ్లో॥ పూర్వభాగం మహాచార్యా, శ్వహరేయ్యధాక్రమం ।
 ఉపసూత్రై స్సమాయుక్తా, శ్చైవమేవ వినిర్ణయః ॥
 తదర్థం చైవ గృహ్ణీయా దుపాచార్యస్తతః పరం ।
 ఏకస్య భాగమేకశ్చ, గ్రహీతుం నైవచార్హతి ॥
 బలాదపిచ గృహ్ణీయాత్సమానస్కందతా భవేత్ ।
 తేన దోషఫలం భుంక్త్వా, నరకానేవ విందతి ॥
 ఉపాచార్య పదార్థంతు, మహాచార్య యదాహరేత్ ।
 తదాతేషాంచ మహతాం, న్యూనతా భవతి ధృవం ॥
 పంచపూర్ణా మహాచార్యా, ఉపాచార్యాశ్చ పంచధా ।
 ఏవం దశవిధానాంతు, భాగాశ్చ పరికల్పితాః ॥౨॥
 తస్మాత్ దశవిధం తత్ర, ఫల నైవేద్యకన్యసేత్ ।
 పంచపూర్ణాచ నిక్షిప్య, తదర్థం పంచధాక్షిపేత్ ॥

తా॥ దీక్షా వివాహ కార్యములందు పంచ కలశములను స్థాపించిన సమయములో మహాచార్యులకు ౫ (పరడిలను) హక్కు బాపతులను ప్రత్యేకముగా వేర్వేరు క్రొత్త వస్త్రములలో గట్టి ఉంచి, వాటిని గ్రమముగా మహాచార్యుల సూత్రములకు సంబంధించినవారు పంచుకొన వలెను. ఆ పిదప ఉప సూత్రములవారు క్రమముగా బంచుకొనాలి, ఇతర సూత్రములవారి కివ్వకుండ బలాత్కారముగా ఒక్కరే దీసికొనినయెడల మహా దోషమునకు ఒడిగట్టిన వారవుతారు. (గురికాగలరు) అందుచేత అందరు తమతమ సూత్రప్రకారముగానే పంచుకొనఁదగును.

ఇది వివాహవిధి, సంస్కార ప్రకరణము నమాప్తము.

ప్రాయశ్చిత్తవిధి అథవా శుద్ధి సంస్కారము

ఎవరైనా అపవిత్రులైన (బహిష్కృతులు) ను, (అకస్మాత్తుగా) తెలిసి తెలియకగాని, అన్యజాతీయుల అన్న పానీయాదులను, మద్య, మాంసాదులను సేవించడము వల్లగాని, మానవ సమాజమునుండి వెలివేయబడుటవల్లగాని, అట్టి వారిని గురువర్గము వారిచేగాని, అథవా సమాజము యొక్క ప్రముఖులనుండిగాని, దోషిగా నిర్ధారించి స్వజాతినుండి వెలివేయబడినచో అట్టి వారిని సమస్త జనుల అంగీకారముచేత లేదా బహుజన సమ్మతితో పరిశుద్ధులుగా (నిర్దోషులుగా) జేయదలచిన యెడల ఈ దిగువ దెల్పిన విధముగా ఆచరించవలెను.

ప్రాయశ్చిత్తమున కంగీకరించిన వారినుండి దేశకాలాదులను జెప్పించి “మమకాయక, వాచక, మానసిక, సాంసర్గిక దోష నిరసన పూర్వకం సర్వకర్మ సంశుద్ధి సిద్ధ్యర్థం శ్రీ గురుచరణోదకేన ప్రాయశ్చిత్త స్నాన మహం కరిష్యే”

అని సంకల్ప పూర్వకముగా గురు పాదోదకముచేత స్నానమొనర్చి శుచియై, మడి వస్త్రమును ధరించి, విభూతి ధారణము గావించుకొని, లింగార్చన (శివపూజ) గురు పాదపూజలు జేసి, తీర్థ ప్రసాదములను భక్తి మీర సేవించి, గురువర్గము వారికి, సమాజ ప్రముఖులకు, తనకు గలిగిన దోషమునకు ప్రాయశ్చిత్త పూర్వకముగా తక్షమాపణను గోరవలెను. గురువు సభికులందరుగల్గి యేకకంఠముతో త్షమింతురు. తరువాత పరిశుద్ధుడైన వ్యక్తి యథాశక్తి భక్తా మాహేశ్వరారాధనను ఆచరించి మాహేశ్వరులకు మరియు సమాజోద్ధార కార్యములకుగాను తన శక్తికొలది ద్రవ్యమును దానమొసంగవలెను.

ధాన్యాధివాసము

మంత్రము :- “ఏవం గుణవిశేషణ...అస్యాం శుభతిథౌ శివలింగస్య దేవతా
బీజత్వ సిద్ధ్యర్థం ధాన్యాధివాసం కరిష్యే”

అని సంకల్పించి, శివకలశముయొక్క జలముతో ఈశాన్యదిగ్భాగమున
షట్పుష్కార్జనతో భూశుద్ధిగావించి, ఆ స్థలములో రంగవల్లిచేత అష్ట
దళముల కమలమును వ్రాసి, దానిపైన బియ్యముతో నింపిన పాత్రనుంచి
శివలింగమును రెండు దర్బలను, రెండు వస్త్రములతో చుట్టి పూర్వపు
దిక్కుకు లింగము యొక్క సిరస్సునుంచి, గోముఖమును అధోముఖముగా
నుండునట్లుంచి,

మంత్రము :- “తత్పురుషాయ విద్మహే, మహాదేవాయ ధీమహి :
తన్నోరుద్రః ప్రచోదయాత్” ॥

ఈ మంత్రమును బలిస్తురాన్యపు పాత్రలో పరుండబెట్టి, దానిని
ఎడమ చేయిలో బట్టుకొని ప్రాణాయామము నాచరించి. వేయి అథవా
నూటావకటి సార్లు శివపంచాక్షరీ మంత్రము చేతనభి మంత్రించవలెను.
తదుపరి ఆ శయన స్థలమునుండి శివలింగమును దీసికొని (పూ॥ ప॥)
చెప్పిన విధముగా) పంచామృతముచేత వేర్వేరుగా అభిషేకమొనర్పవలెను.
అది (అభిషేకము) జేయువిధము.

క్షీరాభిషేక మంత్రము :- ఓం, ఆప్యాయ...సంగథే” ఓం శివలింగాయ
నమః క్షీరేణ స్నాపయామి

అని పాలతో నభిషేకించి, ఆపిదప శుద్ధోదకముతో
నభిషేకింపవలెను.

మంత్రము :- “ఈశానః సర్వవిద్యానామీశ్వరః సర్వభూతానాం
బ్రహ్మధిపతి, బ్రహ్మణోధిపతిబ్రహ్మ శివోమే అస్తు సదాశివోమ్”
ఓం, శ్రీ శివలింగాయనమః శుద్ధోదకేన స్నాపయామి ॥

అని యుచ్చరించి శుద్ధోదకముతో నభిషేకించి ఆ మీదట పెరుగుతో
నభిషేకించవలెను.

మంత్రము :- “ఓం దధిక్రావ్ణో అకారిషం...” ఓం శ్రీ శివలింగం దధ్నా
స్నాపయామి

అని పెరుగుతో నభిషేకించి, తదుపరి శుద్ధోదకముతో అభిషేకించవలెను.

మంత్రము :- “తత్పురుషాయ విద్మహే, మహాదేవాయ ధీమహి ।
తన్నోరుద్రః ప్రచోధయాత్” ॥ఓం॥శ్రీ॥శివలింగం॥ శుద్ధోదకేన
స్నాపయామి ॥

అని శుద్ధోదకముతో నభిషేకించవలెను. ఆ మీదట నెయ్యి గల్పిన
జలముచేత నభిషేకింపవలెను.

మంత్రము :- “శక్రమసి...సూర్యస్యరశ్మిభిః” ఓం ॥శ్రీ॥శివలింగం॥
ఘృతేన స్నాపయామి ॥

అని ఘృతముతో నభిషేకించి, పిదప శుద్ధోదకంతో
నభిషేకింపవలెను.

మంత్రము :- “అఘోరేభ్యో థఘోరేభ్యో ఘోరఘోరతరేభ్యః,
సర్వేభ్యో సర్వ శర్వేభ్యోనమస్తే అస్తు రుద్రీయాపేభ్యః
॥ఓం॥శ్రీ॥శివలింగం॥ శుద్ధోదకేన స్నాపయామి ॥

అని శుద్ధోదకముతో నభిషేకింపవలెను. పిదప తేనె గల్పిన
జలముతో నభిషేకించవలెను.

మంత్రము :- “ఓం మధువాతాబుతాయతే, మధుక్షరంతి సింధవః,
మాధ్వీర్నస్సంతోషధీః మధునక్తముతోషసి। మధుమత్పార్థివగ్ంరజః।
మధుద్వ్యోరస్తునః పితా, మధుమాన్వోవనస్పతిః। మధుమాగ్ం అస్తు
సూర్యః మాధ్వీర్గావోభవంతునః” ॥ఓం॥శ్రీ॥శివలింగం॥ మధునా
స్నాపయామి ॥

అని తేనె గల్పిన జలముతో నభిషేకించిన పిదప శుద్ధోదకముతో
నభిషేకించునది.

మంత్రము :- “వామదేవాయ నమోజ్యేష్ఠాయనమో రుద్రాయనమః।
కాలాయనమః కలవికరణాయనమో బలవికరణాయనమో బల
ప్రమథనాయ నమస్సర్వభూతదమనాయ నమో మనోన్మనాయ నమః”
॥ఓం॥శ్రీ॥శివలింగం॥ శుద్ధోదకేన స్నాపయామి ॥

అని శుద్ధజలముచేత అభిషేకింపవలెను. ఆ పైన శర్కర
మిశ్రితమైన జలముతో నభిషేకించవలెను.

మంత్రము :- ఓం స్వాదుః...ఆదాభ్యః ॥ఓం॥శ్రీ॥శివలింగం
శర్కరోదకేన శుద్ధోదకేన స్నాపయామి ॥

మంత్రము :- “సద్యోజాతం ప్రపద్యామి సద్యోజాతాయనై నమః । భవే
భవేనాతి భవే భజస్వ మాంభవోద్భావాయనమః ॥ శ్రీ శివలింగాయ
నమః శుద్ధోదకేన స్నాపయామి ॥

అని యుచ్చరించి భద్దోదకముతో నభిషేకింపవలెను. (ఇట్టి శుద్ధ జలాభిషేక మంత్రములకు పంచబ్రహ్మ మంత్రములని పేరు) ఈ విధముగా పంచామృతా భిషేకమొనర్చి ప్రాణప్రతిష్ఠ జేయవలెను.

శ్రీ దేవతను ఆరాధించునప్పుడు మంత్రములు

హరిద్రా ధారణ మంత్రము :-

“హరిద్రా స్వర్ణవర్ణాభా - సర్వసౌభాగ్యదాయినీ ।

సర్వాలంకారముఖ్యాహి - దేవీత్వం ప్రతిగృహ్యతాం ॥

(ఓం...నమః) హరిద్రాం సమర్పయామి.

కుంకుమధారణ మంత్రము :-

“హరిద్రాచూర్ణ సంయుక్తం - కుంకుమం కామదాయకం ।

వస్త్రాలంకారణం సర్వం - దేవీత్వం ప్రతిగృహ్యతాం ॥

(ఓం...నమః) కుంకుమం సమర్పయామి.

కజ్జలి ధారణము (కాటుక) :-

“కజ్జలిం కామికం రమ్యం - కామినీ కామసంభవం ।

నేత్రయోర్భూషణార్థాయ - కజ్జలిం ప్రతిగృహ్యతాం ॥

(ఓం...నమః) కజ్జలిం సమర్పయామి.

సింధూర ధారణము :-

“ఉదితారుణ సంకాశం - జపాకుసుమ సన్నిభం ।

సీమంత భూషణార్థాయ - సింధూరం ప్రతిగృహ్యతాం ॥

(ఓం...నమః) సింధూరం సమర్పయామి.

కంతసూత్ర ధారణము :-

“మాంగల్యం తంతుమణిభి - ర్ముక్తా ఫలవిరాజితం ।
కంతస్య భూషణార్థాయ - ప్రీత్యర్థం ప్రతిగృహ్యతాం ॥
(ఓం....నమః) కంతసూత్రం సమర్పయామి.

కంకణ ధారణము :-

“కాచస్యనిర్మితం దివ్యం - కంకణంచ సురేశ్వరీ ।
హస్తాలంకరణార్థాయ - కంకణం ప్రతిగృహ్యతాం ॥
(ఓం....నమః) కంకణం సమర్పయామి.

తాళపత్ర ధారణము (కర్ణకుండలాలు - కమ్మలు) :-

“నానాభరణ శోభాధ్యం - నానారత్నోపశోభితం ।
అర్చితంచమయాదేవి - కుండలం ప్రతిగృహ్యతాం ॥
(ఓం....నమః) కర్ణకుండలం సమర్పయామి.

నాసికా భూషణ మంత్రము :-

“మహేశ్వర మహాదేవి - శారదా భువనేశ్వరీ ।
ఇదం స్వర్ణం ప్రదాస్యామి - శాంతిస్తుష్టిశ్చాస్తు పుష్టిశ్చాస్తు ॥
(ఓం....నమః) నాసికాభరణం సమర్పయామి.

(ఇది శ్రీ దేవతా విశేషోపచారము)

వి శే శో ద క స్నా న ము

మధుస్నాన మంత్రము :-

“సర్వోషధి సముత్పన్నం - పీయాష సదృశం మధు ।
స్నానార్దంతే ప్రయచ్ఛామి - గృహ్యతాం పరమేశ్వర ॥
(ఓం...నమః) మధునా స్నాపయామి.

శర్కరాస్నాన మంత్రము :-

“స్వాదుః పవస్వదివ్యాయ - జస్మనేస్వాదురింద్రాయ । సుహవీతునాజ్ఞే! స్వాదుర్మిత్రాయ వరుణాయవాయవే - బభృహస్పతయే మధుమాగ్ం అదాభ్యః॥ (ఓం...నమః) శర్కరోదకేన స్నాపయామి.

ఇక్షురప మంత్రము :-

“ప్రజాపతేర్యావతాని పక్షాణీయదశ్వవాలా ఐక్షవీ తిరశ్చీయదా-
శ్చీవాలః ప్రస్తురోభవత్యైక్షవీతిరశ్చీ ॥
(ఓం...నమః) ఇక్షురపేన స్నాప, అనం...శు...స్నాప ॥

నారికేళోదకస్నాన మంత్రము :-

“ఆపోవా ఇదమాసన్ సతిలమేవ సప్రజాపతిరేకః । పుష్కరపర్ణే సమ-
భవత్ । తస్యాంతర్మనసి కామస్సమవర్తత ఇదగ్ం సృజేయం ॥
(ఓం...నమః) నారికేళ రసేన స్నాపయామి. అనం...శు...స్నాప ॥

కుశోదక స్నానము :-

“దేవస్యత్వాసవితుః ప్రసవేశ్వినోర్బాహుభ్యాం ।
పూష్ణోనాస్తాభ్యామాదదే ॥
(ఓం...నమః) కుశోదకేన స్నాపయామి. అ...శు...స్నాప ॥

భస్మోదక స్నానము :-

“త్రియంబకం యజామహే - సుగంధిం పుష్టివర్ధనం ।
ఉర్వారుకమివబంధనా - న్మృత్యోర్మోక్షీయ మామృతాత్ ॥
(ఓం...నమః) భస్మోదకేన స్నాపయామి. అనం-జ-స్నాపయామి.

పుష్పోదక స్నానము :-

“యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పయాశ్చ పుష్పిణీః ।
బృహస్పతి ప్రసూతాస్తానో ముచత్వగ్ం హసః॥ (ఓం...నమః) పు.స్నా.

పల్లవోదక స్నానము :-

“పావమానీర్ద్దిశంతున ఇమం లోకమధోఅముం ।
కామాం సమర్థయంతునో దేవీర్దేవై సమాహితా ॥
(ఓం...నమః) పల్లవోదకేన స్నాపయామి.

స్వర్ణోదక స్నానము :-

“ఋతగ్ం సత్యం పరంబ్రహ్మ - పురుషం కృష్ణపింగళం ।
ఊర్ద్వరేతం విరూపాక్షం - విశ్వరూపాయవై నమః ॥
(ఓం...నమః) స్వర్ణోదకేన స్నాపయామి.

మంత్రోదక స్నానము :-

“తరత్యమందీ ధావతి ధారా సుతస్యాంధసః ।
తరత్యమందీ ధావతి ॥ (ఓం...నమః) మంత్రోదకేన స్నాపయామి.

వస్త్ర సమర్పణ మంత్రము :-

“మయాచిత్రపటభన్న - నిజగుహ్యోరుతేజసే ।
నిరావరణ విజ్ఞాన-వస్త్రంతే కల్పయామ్యహం॥ వస్త్రం సమర్పయామి.

యజ్ఞ సూత్ర సమర్పణము :-

“దేవదేవ నమస్తేఽస్తు - త్రాహిమామేవ సాగరాత్ ।

బ్రహ్మసూత్రం సోత్తరీయం - గృహాణ పరమేశ్వర ॥

(ఓం...నమః) యజ్ఞసూత్రం సమర్పయామి.

గంధసమర్పణ మంత్రము :-

“పరమానంద సౌరభ్యం - పరిపూర్ణ దిగంతరం ।

గృహాణ పరమం గంధం - కృపయా పరమేశ్వర ॥

దివ్యగంధం ధారయామి.

ప్రాణ ప్రతిష్ఠా క్రమము

మంత్రము :- “ఓం అస్యశ్రీ శివలింగ ప్రాణ ప్రతిష్ఠాపన మంత్రస్య
బ్రహ్మ - విష్ణు - రుద్ర - ఈశ్వర - సదాశివ - ఋషయః ఋగ్యజుః
సామాధర్వణ చందాగ్ంసి సకల జగత్పుష్టికారిణీ ప్రాణశక్తిః పరా
దేవతా । ఆం బీజం హ్రీం శక్తిః క్రౌం కీలకం ఆమృతలింగ మధ్యే
మహాదేవ ప్రాణప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యర్థం జపేవినియోగః ॥

అని జెప్పిన పిదప

మంత్రము :- “ఓం ఆం హ్రీం క్రౌం ఆకాశవాయు వహ్ని సలిల
వృక్షీవ్యాత్మనే, అం, కం, ఖం, గం, ఘం, జం, అం హ్రీం క్రౌం
ఆం ఓం అంసుష్మభ్యాం నమః । ఆం హ్రీ క్రౌం శబ్ద, స్పర్శ,
రూప, రస గంధాత్మనే ఇం చం ఛం జం యం ఇం ఆం హ్రీం క్రౌం
ఈం ఓం తర్జనీభ్యాం నమః । ఓం అం హ్రీం క్రౌం త్వచక్షు
శ్రోత్ర జిహ్వో ఘ్రాణాత్మనే ఓం టం ఠం డం ఢం ణం ఓం ఆం

హ్రీం క్రౌం ఓం మధ్యమాభ్యాం నమః । ఓం అం హ్రీం క్రౌం
 వాక్పాణి సాదపాయూపస్థాత్మనై ఓం తం ధం దం ధం నం ఓం
 ఓం అం హ్రీం క్రౌం ఓం అనామికాభ్యాం నమః । ఓం అం హ్రీం
 క్రౌం మనోబుద్ధ్యహంకారచిత్త విజ్ఞానాత్మనై నమః ఓం పం ఫం బం
 భం ఙం అం హ్రీం క్రౌం కవిష్ఠికాభ్యాం నమః । ఓం అం హ్రీం
 క్రౌం వచనాదానగమన విసర్జనానందాత్మనై నమః అం యం రం లం
 వం శం షం సం హం ళం డం అం హ్రీం క్రౌం అం కరతల కర
 స్పృష్టాభ్యాం నమః ॥

అని కరన్యాసము జేసి, ఇదేవిధముగా హృదయన్యాసమును జేయ
 వలెను. ఎట్లునగా

మంత్రము :- “ఓం ఆం హ్రీం క్రౌం...అం ఓం హృదయాయ నమః
 ఆం హ్రీం...శబ్ద స్పర్శ...ఓం శిరసేస్వాహా ।
 ఓం అం హ్రీం...హ్రీం క్రౌం ఓం శిఖాయై వషట్ ।
 ఓం అం...వాక్పా...క్రౌం ఓం కవచాయహం ।
 ఓం అం...మనో...హ్రీం క్రౌం నేత్రత్రయాయవౌ షట్ ।
 ఓం అం వచనాదాన...క్రౌం అం అస్త్రాయఫట్ ।
 ఓం భూర్భువస్సరోమితి దిగ్బంధః ॥

(హృదయన్యాసము జేయునపుడు కరన్యాసములో చెప్పిన
 మంత్రములనే చెప్పి చివరిలో మాత్రము పైన జెప్పబడిన విధముగా
 “శిరసేస్వాహా” శిఖాయై వషట్ అను వాక్యములను చెప్పవలెను. దానికొరకు
 వైదిక గ్రంథములలో కరన్యాసమును మాత్రమే వ్రాసి “ఏవం
 హృదయాదిన్యాసః” అని వ్రాసి వదలేతురు) తదుపరి ధ్యానము.

మంత్రము :- “రక్తాంభోధిస్తపూతోల్లసదరుణ సరోజాధిరూఢా కరాబ్జైః
 పాశం కోదండమిక్షూద్భవమళిగుణమప్యంకుశం పంచబాణాన్ ॥
 బిభ్రాణాన్సక్తపాలం త్రిణయన విలసత్ప్రీనవక్షోరుహాఢ్యాదేవీ
 బాలార్కవర్ణా భవతు సుఖకరీ ప్రాణః శక్తిః పరానః ॥

అని బాగుగా ధ్యాసించి, ఉతికిన క్రొత్త వస్త్రమును మునుగువేసికొని
 మంత్రము :- “ఓం అముష్యప్రాణా ఇహప్రాణాః స్సోహం స్సోహం”
 ఇట్లు చ్చరించి పాదమునుండి నాభివరకు బ్రహ్మ భాగమునందును.

మంత్రము :- “ఓం అముష్యజీవ ఇహస్థితః స్సోహం స్సోహం”
 ఇట్లు చ్చరించి నాభి నుండి హృదయపర్యంతము విష్ణు భాగములోను.

మంత్రము :- “ఓం అముష్య సర్వేంద్రియాణి వాఙ్మనశ్చక్షుః
 శ్రోత్ర జిహ్వోఽఘ్రాణా ఇహైవాగత్య సుఖించిరంతష్మంతు స్వాహా ॥

ఇట్లు చ్చరించి హృదయము నుండి మస్తకము వరకు రుద్ర
 భాగములోను న్యాస (స్పర్శ)ము జేయాలి. ఆ మీదట :-

మంత్రము :- “ఓం ఆం హ్రీం క్రోం అముష్యప్రాణా ఇహప్రాణాః
 సోఽహం సోఽహం । ఓం ఆం హ్రీం క్రోం అముష్యజీవ ఇహస్థితః
 సోఽహం సోఽహం । ఓం ఆం హ్రీం క్రోం ఓం అముష్య సర్వేం
 ద్రియాణి సోఽహం సోఽహం । ఓం ఆం హ్రీం క్రోం వాఙ్మనశ్చక్షుః
 శ్రోత్రజిహ్వోఽఘ్రాణా ప్రాణోపాన వ్యానోదాన సమాన నాగ కూర్మ
 కృకర దేవదత్త ధనంజయాది దశప్రాణా ఇహోగత్యాగత్య ఆగచ్ఛాగచ్ఛ
 ఆకర్షయాకర్షయ । సుఖం చిరం తిష్ఠంతు స్వాహా ॥

అం హ్రీం క్రొం టం తం డం డం ణం ఉం వాక్పాణి పాద
పాయూపస్థాత్మనై । ఓం అం హ్రీం క్రొం ఐం తం థం దం ధం నం
తక్చతుః శ్రోత్ర జిహ్వ ప్రాణాత్మనై । ఓం అం హ్రీం క్రొం ఓం పం
ఫం బం భం మం ఔం మనోబుద్ధ్యహంకార చిత్తవిద్యానాత్మనై । ఓం ఆం
హ్రీం క్రొం యం రం లం వం శం షం సం హం శం త్తం వచనాదాన
గమన విసర్జనా నందాత్మనై । అముష్య ప్రాణా ఇహప్రాణా అముష్యజీవ
ఇహస్థితః అముష్య సర్వేంద్రియాణీకాయ వాఙ్మనశ్చతు శ్రోత్ర జిహ్వ ప్రాణ
వాక్పాణి పాదపాయూపస్థాస్పృక్మేదోస్తిమజ్జా శుక్లమనోబుద్ధ్యహంకార
చిత్తాని ఇహోమృతలింగమధ్యే సమాశ్రిత్య సుఖించిరం తిష్ఠంతుస్వాహా ॥

ఈ మంత్రము నుచ్చరించి ప్రాణేంద్రియములను ప్రతిష్ఠాపనమొనర్చి

మంత్రము :- “అనునీతేపునరస్మా సుచతుః పునః ప్రాణమిహనోదేహిభోగం ।

జ్యోక్ష్మశ్యేమసూమసూర్య ముచ్చరంతమనుమతే మృడయాన శ్వస్తీ ॥

అం క్రీం హ్రోం ఓం । మహా పద్మవన్నాతస్థకారణానంద
విగ్రహా । సర్వభూత హితేమాతే ఏహ్యేహి పరమేశ్వరీ । ఓం అం
హ్రీం క్రొం । ఆవాహితోభవ ఆసీనోభవ । అవకుంతితోభవ । ప్రసీదోభవ ।
సుప్రసన్నోభవ । అస్తిన్ అమృతలింగమూర్తి మధ్యే మహాదేవం ప్రసన్నం
కురు కురు స్వాహా ॥ హంస్లాం హంస్తీం హంస్లాం హంస్లేం హంస్లాం
హంస్లః ॥ ఆగచ్ఛాదిత్య మధ్యస్థ పార్వతీ సహిత ప్రభో । అస్తిన్
బింబే ప్రతిదినం సన్నిధిర్భవ శంకర ॥

అని ప్రార్థించి అర్ఘ్యపాద్యాచమనములను సమర్పించి, మునుగువైచిన
వస్త్రమును దీసి పంచబ్రహ్మన్యాసము నాచరించవలెను. ఎటులనగా :-

మంత్రము :- “ఓం హ్రం నం సద్యోజాతాయనమః”

అని యుచ్చరించి పాదములందును,

మంత్రము :- “ఓం హ్రీం మం వామదేవాయ నమః”

అని గుహ్య స్థానమందును,

మంత్రము :- “ఓం హ్రూం శిం అఘోరాయ నమః”

అని హృదయమందును,

మంత్రము :- “ఓం హ్రైం వాం తత్పురుషాయ నమః”

అని ముఖమునందును,

మంత్రము :- “ఓం హ్రౌంయ ఈశానాయనమః”

అని శిరస్సునందు పంచబ్రహ్మన్యాసము నొనర్చి పిదప

మంత్రము :- “ఓం సాంబ సదాశివాయనమః”

అని నా మమంత్రముచేత పంచోపచార (సమయావకాశ ముండిన యెడల షోడశోపచార)ములతో బూజించి

మంత్రము :- “ఓం నిధనపతయే నమః”

అని ఇష్ట లింగమును దీసికొని వామహస్తమున నిడుకొని మొదలు బూజించిన కలిశోదకముతో రుద్రసూక్తమును అథవా పురుష సూక్తముతో నభిషేకించవలెను. పిదప గురు పాదోదకముచేత నభిషేకించునది.

మంత్రము :- “చరణం పవితతం పురాణం యేన పూతస్తరతిదుష్కృతాని।

తేన పవిత్రేణ కర్దేన పూతాః । అతి పాస్మాన మరాతింతరేమ”

అని యభిషేకించి, పిదప శోడషోపచారములతో యజించి

మంత్రము :- “యస్యస్మృత్యాచనామోక్తాతపః పూజాక్రియాదిషు ।
న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యోవందే సదాశివం ॥

మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం మహేశ్వర ।
యత్పూజితం మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుమే ॥ అనయాధ్యానాది
శోడషోపచార పూజయా భగవాన్ సర్వాత్మక శ్రీ సాంబసదాశివ సుప్రీత
స్సుప్రసన్నో వరదోభవతు ॥

అని యుచ్చరించి అక్షంతలతో గూడిన హిరణ్యోదకమును వదల
వలెను. తరువాత :

మంత్రము :- “అంగాదంగాత్సంభవసి, హృదయాదధిజాయసే ।
ఆత్మావై పుత్రనామాసి సజీవశరదశ్శతం ॥

అని యుచ్చరించి శిశువుయొక్క కుడిపక్క చెవిలో బంగారమును
(స్వర్ణము) ముట్టించి ఆ మంత్రముతోనే శిశువు ఎడమచెవిలోను
ముట్టించవలెను.

మంత్రము :- “అశ్మాభవ పరశుర్భువ హిరణ్యమస్తృతంభవ ।
షశూనాంత్యాం హికారేణాభిజిప్రహమి ॥

అని పఠించి శిశువుయొక్క రెండు భుజములపై బంగారముతో
(స్వర్ణము) ముట్టించవలెను. ఆ పిదప గురువుగారు :

మంత్రము :- “ఓం భూర్భువఃస్వః । తత్సవితుర్వరేణ్యం
భర్గోదేవస్య ధీమహి । ధియోయోనః ప్రచోదయాత్” ॥

అను గాయత్రీ మంత్రముతో శిశువుపై కలశోదకమును మూడ సార్లు ప్రోక్షించి,

మంత్రము :- “త్ర్యంబకం యజామహే, సుగంధిం. పుష్టివర్ధనం ।
ఉర్వారుకమివబంధనాత్ మృత్యోర్మోక్షీయమామృతాత్” ।

అను మంత్రముచేత భస్మమును ధరించి శిశువు కంఠమున (రేషి వస్త్రమునందు లింగమును బంధించి)

మంత్రము :- “యజ్ఞోపవీతం పరమం పవిత్రం, ప్రజాపతేర్యత్సహజం
పురస్తాత్ । ఆయుష్య మగ్ర్యం ప్రతిముంచశుభ్రం, యజ్ఞోపవీతం
బలమస్తుతేజః ॥”

అని యుచ్చరించి లింగమును ధరింపజేసి, శిశువు యొక్క కుడి చెవితో మహా మంత్రము నుపదేశించి పాదోదకము నొసగవలెను.

తదుపరి శిశువు తండ్రి ఒక కంచుపాత్రలో నెయ్యి, తేనె వైచి (తల్లి తోడపై పూర్వదిక్కునకు ముఖము జేసిన శిశువునకు) శిశువు యొక్క మస్తకమును అఘ్రాణించి

మంత్రము :- మేధాంతే దేవస్సవితా మేధాం దేవీసరస్వతీ । మేధాంతే
అశ్వినౌ దేవా వాధత్తాం పుష్కరప్రజాత్వయి మేధాం త్వయి
ప్రజాత్వయ్యగ్నిస్తేజోద ధాతు । త్వయి మేధాం త్వయి ప్రజాం త్వయి
సూర్యోభాజోద ధాతు ॥

ఈ మంత్రము నుచ్చరించి, శిశువు యొక్క నోటిలో నెయ్యి, తేనెలను కొద్దిగావేసి

మంత్రము :- (ససిరాజాతవేదాః అక్షరం పరమం పదం । దేవా
నాగ్గంశిర ఉత్తమంజాతవేదసెశిరసి మాతవే బ్రహ్మ భూర్భువస్సు
వరోం) అని చెప్పి తల్లి యొక్క కుడి స్తనముపై దర్బతో ప్రోక్షించి

మంత్రము :- “(అయంకుమారోజరాంధయత్ । దీర్ఘమాయుః
యస్మైత్వగ్గ్ం స్తనప్రప్యాయుర్వచ్యో యశో బలం)

అను మంత్రమును జెప్పి శిశువునకు మొదలు కుడి కుచము యొక్క
పాలు గుడిపించవలెను. ఇకముందు వృద్ధాచారాను సారముగా నాచరించ
వలెను. ఆ దినమునందు యధాశక్తి భక్తా-మాహేశ్వరులకు భోజన
దక్షణాదులను సమర్పించి సంతృప్తిజేయవలెను.

॥ఇది జాతక్కర్త యొక్క లింగధారణ విధిః॥

నామ కర్మణ విధానము : ఆందోళారోహణం

జ్యోతిశ్శాస్త్రోక్త శుభ దినమునందు బిడ్డతోబాటు దంపతులు
మంగళస్నానము నాచరించి, శుభాసనములో గూర్చుండి ఆచమన
ప్రాణాయాములజేసి, దేశకాలాదులనుబేర్కొని

మంత్రము :- ఏవంగుణ...శుభ తిథి అస్యశిశోః ఆయుః ష్యభివృద్ధ్యం
వ్యవహారార్థమావాం నామకరవావహే”॥

అని సంకల్పమును జెప్పి, ఒక కంచు పాత్రలో బియ్యమునునింపి
దాన్నిదీసికొని అందు ఏమాసములో శిశు జననమో ఆ మాసముయొక్క
పేరు, పుట్టినదినము, నక్షత్రము, పేరును ఉన్నదున్నట్లుగా వ్రాయుట,

మాసము పేరు, నక్షత్రనామము, వ్యవహారనామము, వీటిని వ్రాసి
(అందులో వ్యవహారనామము మగశిశువుకు శివ, రుద్ర, మొదలగు సవి
సమాక్షరములను, ఆడబిడ్డకు పార్వతీ, రుద్రాణి, మున్నగు అసమాక్ష
రములతో నుండవలెను.) పేరునకు మొదలు చివరకి శ్రీకారసువ్రాసి

మంత్రము :- “మాసనామ, నక్షత్రనామ, వ్యవహార నామాధిష్ఠిత
దేవతాభ్యోన్నమః” ॥

అను నామ మంత్రమును గంధాక్షతాదులతో ఖూజించి, శిశువు
తండ్రి ఇది శిశువుయొక్క పేరని అందరికి తెలుపవలెను.

అందరు “తథైవాస్తు” అని చెప్పవలెను.

ఆపేరునే శిశువుయొక్క కుడిపక్క చెవిలో జెప్పి, అదే పేరుతోనే
గురువులకు, మాహేశ్వరులకు శిశువుచేత నమస్కరింపఁ జేయవలెను.
ఆ మీదట (జాతకకర్తలో జెప్పిన)

మంత్రము :- “అంగాదంగా త్సంభవసి...శరదశ్శతం”

అనే మంత్రముతో మరల మరల మూడు సార్లు అభిమంత్రించి
శిశువుయొక్క మస్తకమును ఆఘాటించవలెను. పిదప మాస
నామాదుల నుచ్చరిస్తూ గురు-లింగ-జంగములకు బిడ్డతో నమస్కరింపఁ
జేయవలెను. తరువాత

మంత్రము :- “అగ్నిరాయుష్మాంత్రవనస్పతిభిరాయుష్మాన్ తేనత్వాయుషో
యుష్మంతం కరోమి ॥౧॥ సోమ ఆయుష్మాంత్ర ఓపథీభి
రాయుష్మాన్తేన త్వాాయుషో యుష్మంతం కరోమి ॥౨॥ యజ్ఞ

ఆయుష్మంత్యదక్షిణాభిరాయుష్మాన్ తేన త్వాయుషా యుష్మంతం
కరోమి ॥౩॥ బ్రహ్మాయుష్మత్తద్బ్రహ్మై రాయుష్మత్తేన త్వాయుషా
యుష్మంతం కరోమి ॥౪॥ దేవా ఆయుష్మంతస్తేఽమృతే నాయుష్మం
తేస్తేన త్వాయుష్మంతం కరోమి ॥౫॥

ఈ యైదు మంత్రములను శిశువు చెవిలో ఉచ్చరించవలెను.
స్త్రీ (ఆడ) శిశువైతే

మంత్రము :- “సర్వస్మాదాత్తనః సంభూతాని సాజీవః శరదః శతం”

అను మంత్రము చేత నభిమంత్రించ వలెను. తరువాత
మాహేశ్వరు లందరు

మంత్రము :- “శతమానంభవతి శతాయుః పురుషశ్శతేంద్రియః ।
ఆయుష్వేంద్రియే ప్రతి తిష్ఠతి”

అని ఈ ఆశీర్వాద మంత్రమును బరిస్తు శిశువు నాశీర్వదించ
వలెను. తదుపరి శక్త్యానుసారముగా మాహేశ్వరులకు భోజన దక్షిణా
తాంబూలాదులతో తృప్తిపరచవలెను. ఆమీదట అదేదినమునందు
వృద్ధాచారము వనుసరించి ముత్తయిదువలతో ఆందోళారోహణ (తొట్టలలో
బెట్టుట) కార్యమును నెరవేర్చి, పూర్వోక్త నామమును ముత్తయిదువలతో
జెప్పించవలెను. మరియు ముత్తయిదువలకు భోజనము జేయించి
వాయిదము లొసఁగి వారిని దృష్టిపరచవలెను.

(ఇది నామకరణము-ఆందోళనారోహణ విధము) సమాప్తము.

అన్నప్రాశనము

శిశువు జన్మించిన 6-8 మాసములలో దంతములు వచ్చినపిదప శిశువుకు అన్న ప్రాశనము జేయించవలెను. అన్నమును దినిపించుటకు మొదటి దినము పుణ్యాహవాచనము, నాంది సమారాధనము నాచరించి, అన్నప్రాశన దినమున ప్రాతఃకాలము స్నానము ఇష్టలింగార్చన ముగించుకొని దేశ కాలాదులనుచ్చరించి

మంత్రము :- “ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ ధర్మాపత్న్యాంజాతస్య మమ కుమారస్యాయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం ఇ(...) శర్మాణం కుమారం అన్న ప్రాశనేన కర్తవ్యం సర్వే” అని చెప్పి

మంత్రము :- “అన్న ప్రాశనాంగత్వేన ఆచమనాధికార సిద్ధ్యర్థం రక్షాబంధనం కరిష్యే” అని శిశువుచేతికి (రక్ష) కంకణమును గట్టాలి.

కంకణధారణ మంత్రము :-

మంత్రము :- “బృహత్సామచక్ర భృద్వృద్ధవృష్ణీయం । త్రిష్టభోజా శుభిత ముగ్రహీరం ఇంద్రం సోమేన పంచదశేన మధ్యమిదం వాతేన సగరేణరక్ష ॥

పై మంత్రము నుచ్చరించి (రక్ష) కంకణ బంధనమును గావించి తదుపరి ఆచమనము ప్రాణాయామము నాచరించి, ఒక పాత్రలో పెరుగు, నెయ్యి, తేనె, అన్నమునుగట్టి దీసికొని

మంత్రము :- “మూరపాంత్యోషధినాగ్ం రసం పాశ్రయామి శివాస్తా ఆప మిచ్ఛామహమ్ ॥ అనమీవాస్తా ఆపక్షిషధయన్తు ॥...శర్కన్ ॥

భూరపాంత్యోషధీనాగ్ంరసం ప్రాశయామి శివాస్తా ఆప ఓషధయస్సంతు ।

శర్త్తన్ సువరపాంత్యోషధీనాగ్ం రసం ప్రాశయామి ।

శివాస్తా ఆప ఓషధయస్సంతు ...శర్త్తన్ ॥

ఓం భూర్భువస్సువరసాం త్వోషాధీనాగ్ం రసం ప్రాశయామి ।

శివాస్తా ఆప ఓషధయస్సంతు అనమీవాస్తా ఆప ఓషధయస్సంతు

...శర్త్తన్ ॥

అను మంత్రము నుచ్చరించి శిశువు నోటిలో బుక్కు బెట్ట వలెను. మిగత అన్నమును వ్రాసముతో (మంత్రము నుచ్చరించకుండ) దినిపించవలెను.

సంస్కార ప్రకరణము

వేదము, ఉపనిషత్తు, ఆగమ, పురాణ, స్మృతిపథానుసారముగా వర్తించునారే హిందువులు అథవా ఆర్యులు అనబడుచుందురు, ఇట్టి హిందుధర్మ శాస్త్రములో గృహస్థులకు సంబంధించిన ధర్మ-కర్మములు ఇక్కడ వివరించబడినవి.

వీటన్నిటికిని షోడశ సంస్కారములు, ఈ సంస్కారములు మొత్తము 16 గలవు. వీటిపేర్లు క్రమముగా 1. గర్భాధానము, 2. పుంసవనము, 3. సీమంతోన్నయము, 4. అనవతోమనము, 5. జాతకర్మము, అథవా లింగధారణము, 6. నామకరణము, 7. ఆందోలారోహణము, 8. దుగ్ధప్రాశనము, 9. సూర్య చంద్రావరోకనము, 10. నిష్క్రమణము, 11. కర్ణవేధనము, 12. అన్న ప్రాశనము, 13. చౌలము, 14. విద్యారంభము, 15. దీక్షా, 16. వివాహము, అను షోడష కర్మములున్నవి.

1. గ ర్భ దా న వి ధి

జ్యోతిష్కుల నుండి నిశ్చయింపబడిన శుభదినమునందు దంపతులు మంగళస్నానము నాచరించి పూజా సామగ్రిని సంగ్రహించుకొని ఒక బ్రహ్మదాసమున గూర్చొని

మంత్రము : హరః ఓం తదేవ లగ్నం, సుదినము తదేవ-తారాబలం చంద్రబలం తదేవ-విద్యాబలం దైవతదేవ, గౌరీపతే తేంఘ్రి యుగం స్మదామి ॥ “యశ్శివో నామ రూపాభ్యాం, యాదేవీ సర్వమంగళా । తయోస్సంస్తరణా త్పుంసాం, సర్వతో జయ మంగళం, ॥ సుముహూర్తమస్తు ॥ సుప్రతిష్ఠిమస్తు ॥

అని యీశ్వరుని ప్రార్థించి వెనుక సర్వపూజా ప్రకరణమునందలి మంత్రములను బఠించి, వెనుక జెప్పిన సమస్త పూజా ప్రకరణమునందు వెల్పుబడిన మంత్రమును బఠించి ఘంటానాదము నాచరించి

మంత్రము :- “ఋగ్వేదాయస్వాహ । యజుర్వేదాయస్వాహ । సామ వేదాయ స్వాహ । అధర్వణ వేదాయస్వాహ । ఇతిహాస పురాణాయస్వాహ । అనంతాయ నమః । సూక్ష్మాయనమః । శివోత్తమాయ నమః । ఏక నేత్రాయ నమః । త్రిమూర్తయే నమః । శిఖండినే నమః । శ్రీ కంఠాయ నమః । హృదయాయ నమః । శిరసే స్వాహ । విభాయై నమః । కవచాయ నమః । నేత్రత్రయాయ నమః । అస్త్రాయ నమః ॥

ఈ వాక్యములను జెప్పి, ఆ చమనము నాచరించి । జలముతో నేత్రాది చ్ఛాదేంద్రియములను ముట్టి, ప్రాణాయామము నాచరించి,

మనస్సును స్థిరపరచవలెను ॥ అనంతరము వెనుక జెప్పిన మంత్రముల నుచ్చరించి దేశకాలాదులనుచ్చరించి

“ఏవంగుణ విశేషణ శిష్టాయామస్యాం శుభతిథౌమమధర్మపత్న్యః
గార్భిక భజిక దోష పరిహారార్థం, ఆధార, ఈ పంక్తులు వదలినారు.
చూ, తిదోఉపాత్తదురతక్షయ ద్వారా శ్రీ సాంబసదాశివ ప్రీత్యర్థే ॥
() గోత్రోద్భవయోః ఆవయోః సత్సంతాన సౌభాగ్య ఫల సిద్ధ్యర్థం
రాత్రౌ గర్భాధానార్థం కర్త కరిష్యమాణః గర్భాధానాంగభూతనాందీ శోభన
దేవతా ప్రీత్యర్థనాందీ సమారాధనాఖ్యం కర్తకరిష్యమాణః | గర్భాధాన
లగ్నకాలే ఫల దానానికర్తుం ఫలపూజాఖ్యం కర్తకరిష్యమాణః । తదంగత్వేన
తదా దౌశుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం అభ్యుదయార్థం, శాంత్యంర్థంచ
మాహేశ్వరై సహస్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే ॥

తదాదౌని నిర్విఘ్నై పరిసమాప్తి ద్వారా ఉత్తరోత్తరాభి
వృద్ధ్యర్థం శ్రీమహా గణాధిపతి పూజాం కరిష్యే॥

అని సంకల్పమును జెప్పి, మొదలు గణపతిపూజను జేయవలెను.
గణపతి పూజను సర్వపూజా ప్రకరణమున జెప్పినట్లుగా జేయవలెను.

స్వస్తి పుణ్యా హ వా చ న ము

సమూర్జన (అలికి) మొనర్చి రంగవల్లీలతో నలంకరింపజేసి శుద్ధ
ప్రదేశములో

(“మహిద్యోః పృథ్వీచనశమంమిమక్షతాం । పిప్పతాన్నోభరమభిః)

అని జెప్పి, తన యొక్క రెండూ చేతులలో దక్షిణోత్తరముల
భూమిని స్పృశించి (ముట్టి) జపించి యాస్థానములందు

(“ఉషధయస్సంవదంతేసోమేన సహరాజ్ఞాయస్మైకృణోతి బ్రాహ్మణ స్తగ్గోరాజన్మారయామసి”)

అని ఉచ్చరించి అరటి ఆకులను బరచి,

(“యైసతో కాయ తనయాయథాన్యం బీజంవహధ్యే అక్షితం ।
అస్తభ్యంతద్దత్తన యధ్య ఈమహే । రాధో విశ్వాయ సౌభగం”)

అని యుచ్చరించి ఆ అరటియాకులపైన ఒక సేగు (బళ్ళ-అడ్డ పరిమితం) బియ్యము గట్టిన రెండు మూటలను ఉంచి,

(“అకలశేషుభావతిశ్యేన్ వర్మవిగాహతేఅభిద్రోణా కన్నిక్రదత్”)

అని చెప్పి బియ్యపు గుంపులపైన లోహమయముగాని, లేదా
మృత్తామయ (పెట్టివి) రెండు కలశములనుంచి

(“ఇమంమేగంగేయమునే సరస్వతి సుతుద్రిస్తామగ్ంసచతా
పరుష్ణియా । అస్మిక్రియా మరుధ్వధేవితస్తయార్జ్వికియేశృణు హ్యసు
హోమయా ॥”)

అని చెప్పి తీర్థోదకముతో నింపి

(“గంధద్వారాం దురాధర్వాం నిత్య పుష్పాంకరీషిణీం । ఈశ్వరీగ్ం
శర్వ భావానామహో పహ్వయేశ్రియం ॥”) అని గంధమును
(రేషిణి, పైస నూద లేపించి (పెట్టి) పుష్పమాలికలతో నలంకరింపజేసి

మంత్రము :- “సహిరత్నాసిదాహషే-సువాతి సవితాభగః తంభాగంచి
తమేమహే ॥”

అని యుచ్చరించి పంచరత్నములను ఆ కలశములో వైచి,

మంత్రము :- ప్రవోయజ్ఞేషు దేవయంతో, అర్చ్యంద్యావానగ్ంహోభిః
పృథ్వీ ఇషద్వేఏషాం బ్రహ్మణ్య సమానివిప్రా విషిగ్వియంతి విని
నోనశాఖాం ॥)

అని మామిడి చిగుళ్ళతో (ఆకులతో) నలంకరించి,

మంత్రము :- “కాండాత్కాండా త్రృరోహంతి పరుషః, పరుష
పరి ఏవానోదూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేనచ ॥

అని దర్భ (గరిక) లనుంచి

మంత్రము :- “హిరణ్య రూపస్స హిరణ్య సంద్భగపాన్నపాత్నేదు
హిరణ్యవర్ణః హిరణ్యయాత్పరియోనేర్నిషద్యా హిరణ్యం దాదత్యం
నమస్తే ॥

అని నిష్కం (ఁం తులములకు నిష్కమని పేరు) అథవా అర్థనిష్కం
లేదా యథాశక్తి ననుసరించి సువర్ణమును కలశమునందుంచి

మంత్రము :- “పూర్ణాదర్వి పరాపత సుపూర్ణా పునురాపత ।
వస్తేవ విక్రేణావహ ఇషమూర్జగ్ం శతక్రేతో । ।
యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పయాశ్చ పుష్పిణీః ।
బృహస్పతి ప్రసూతాస్తానో ముంచత్వగ్ం హసః ॥

అని కలశములపై టెంకాయలనుంచి...

మంత్రము :- “యువాసువాసాః పరివీత అగాత్యపుశ్రేయాన్ భవతి
జాయమాసః । తంధీరాస్సకవయ ఉన్నయంతి, స్వాధీయో మనసా
దేవయంతః ॥

అని చెప్పి కలకములపై రెండు వస్త్రములనుంచి (చుట్టి)

మొదటిము :- “తంతులవ్వనజిసోభాను మన్విహి । జ్యోతిష్మతః సద్ధో
 బుద్ధియాన్మలాః । అనుర్బణం పయనజోగువ మపోమనుగ్భవజసయా
 ప్రిష్ఠం వనం

అని చెల్లని వారముతో జుట్టి

మొదటిము :- తత్త్వాయామి పనశ్చేఫోవరుణస్త్రిష్టన్ । ఉత్తరకలశే
 పుణ్యమావాహే విమోగః- (తత్త్వాయామి బ్రహ్మణా వందమానస్త
 వాస్తా బుద్ధమాన్ హిర్విః । అహేడమాన్ వరుణేహబోధ్యురు
 గౌరవే సమా ఆయుః ప్రమోషిః) ఓం భూః వరుణమావాహయామి ।
 వా వా వా వరుణ మావాహయామి । ఓం సువః వరుణ
 మావాహయామి । ఓం భూర్భువస్సువః వరుణమావాహయామి ॥

అని ఉత్తరకలకమున వరుణదేవునావాహనమొనర్చి

మొదటిము :- “కలకపుముధేరుద్రః కంఠే విష్ణుస్సమాశ్రితః ।
 మూర్త్యుః శ్చిత్తో ద్రుహ్మ మధ్యేమాతృకాస్మృతాః । కుక్షౌతు
 శ్చోదాగ్నోద్భవస్త్రిహి వసుంధరా । బుగ్వేదోఽథ యజుర్వేదో
 శ్చోదాగ్నోద్భవః । అంధైశ్చ సహితాస్సర్వే కలశాంబు
 సుహృదాః సంగేష యముదేక్షైవ గోదావరీ సరస్వతీ । నర్మదే సింధు
 వాహినీ శ్చైర్మౌ సన్నిధిం కురు ॥

అని కలకమును చుట్టి జపించి (సర్వపూజా ప్రకరణమున జెప్పిన
 మొదటిము) కలకములతో జుట్టించి

మంత్రము :- “అనయాపూజయా వరుణాధిదేవతా సుప్రీతా స్సుప్రసన్నా
వరదాభవంతు ॥

అని ఉచ్చరించి అక్షత హిరణ్యాదులతో గూడిన జలమును వదలవలెను.

అనంతరము పవిత్ర వాణిలో ప్రాణాయామము నాచరించి
నమస్కరించి (చేతులు జోడించి)

మంత్రము :- “ఉమా మాహేశ్వరాభ్యాం నమః । ప్రథమగణేభ్యోన్నమః ।
భక్తా మాహేశ్వరేభ్యో నమః । దుర్గా గణపతి క్షేత్రపాలకేభ్యోనమః ।
మాతృభ్యోనమః । పితృభ్యోనమః । ఆచార్యేభ్యోనమః । ఇష్టదేవతాయై
నమః । సర్వేభ్యో మాహేశ్వరేభ్యోనమః ॥

అని ఉచ్చరించి నమస్కరించి ఆ మీదట అట్టి కలశముల యెదుట
ప్రశస్తులై, సమాధానముజెప్ప సమర్థులై, దానమును బుచ్చుకొననివారై,
ఉత్తరీయమును (సెల్లను) గప్పుకొన్నవారై, పవిత్ర పాణులై, (చేతులు)
గలవారై యున్న మాహేశ్వరులను గూర్చుండబెట్టి-గంధ, పుష్పాదులతో
వారిని బూజించి,

మంత్రము :- “ఆశిషః ప్రార్థయామి” అని చెప్పగా అందుకు
మాహేశ్వరులు “సత్యాహేషా ఆశిషస్సంతు దీర్ఘా, నాగనద్యోగిరయశ్రీణి
విష్ణుపదానిచ । తేనాయః ప్రమాణేన పుణ్యాహం దీర్ఘమాయురస్తు”
అని చెప్పి, మాహేశ్వరులచేత ఆశీర్వాదరూపంబైన ప్రత్యుత్తరమును
బడసి, పునః ప్రాణాయామము నాచరించి దేశ కాలాదులను బేర్కొని,

మంత్రము :- “*గర్భాధానకర్మ కర్తుమాదౌ శుద్ధివృద్ధ్యభ్యుదయసిద్ధి
ద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర స్రీత్యర్థం శాంత్యర్థంవీర మాహేశ్వరైస్సహ
స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే ॥

సూ* ఇతర కర్తల నాచరించునప్పుడుగూడ అక్కడ ఇక్కడ జూపినట్లుగానే అన్నింటిని నెరవేర్చవలెను. సంకల్పమునందు మాత్రమే కొద్దిగా మార్పు జేయాలి. “దీక్షా కర్తుమాదౌ, అథవా, వినాహకర్మ కర్తుమాదౌ అని యే కర్మనాచరించవలెనో ఆ కర్మను సంకల్పమున పేర్కొనవలెను.

అని సంకల్పించి ఉత్తరకలశము చేత బుచ్చుకొని “ఆపః” అని ఉచ్చరించి ఉదకము నీయగా అందుకు మాహేశ్వరులు “శివా ఆపస్సంతు” అని ఉచ్చరించి స్వీకరించవలెను. మరల కర్త (విజమాని-కర్తృవు) “గంధాః”, అని గంధము నొసగ, మాహేశ్వరులు “సుగంధాః పాంతుః” అని చెప్పి దాన్ని స్వీకరింతురు. కర్త :- “అక్షతాః” అని అక్షతల నొసగ వాటిని గైకొని మాహేశ్వరులు :- “అక్షతం చారిష్ఠ్ఠంచాస్తు” అనగా కర్త :- “సుమనసః” అని పుష్పములనీయగా వారు మాహేశ్వరులు :- “ఐశ్వర్యమస్తు” అని చెప్పగా కర్త :- దక్షిణాః పాంతు” అని దక్షిణి నొసగ, మాహేశ్వరులు “బహుధేయంచాస్తు” అని యుచ్చరించిన తరువాత కర్త ఆ కలశమును చేత నిడుకొని లేచి నిల్చి “మనస్స మాధీయతాం” అని చెప్పగా, మాహేశ్వరులు “సమాహిత మనసస్మః” అనగా, కర్త :- “ప్రసీదంతు భవతః” అని నుడువగా మాహేశ్వరులు :- “ప్రసన్నాస్మః” అని మాహేశ్వరులంద రేకకంఠముతో

మంత్రము :- “శాంతిరస్తు, తుష్టిరస్తు, పుష్టిరస్తు, వృద్ధిరస్తు, అవిఘ్నమస్తు, ఆయుష్యమస్తు, ఆరోగ్యమస్తు, స్వస్తి శివం కర్మాస్తు, కర్మ సమృద్ధిరస్తు, ధర్మ సమృద్ధిరస్తు, పుత్ర సమృద్ధిరస్తు, వేద సమృద్ధిరస్తు, శాస్త్ర సమృద్ధిరస్తు, ధనధాన్యం సమృద్ధిరస్తు, ఇష్టసంపదస్తు ॥

అని ఈ 15 వాక్యములను బలుకగా

కర్త :- “స్వయం కర్త దేవతాత్మక్ భగవాన్ శివః ప్రీయతాం” అని చెప్పగా మాహేశ్వరులు

“ప్రీయతాం భగవాన్ కర్మ దేవతాత్మకః” అనగా

కర్త :- “పుణ్యాహంవాచ ఇష్యే” అని చెప్పగా అందుకు మాహేశ్వరులు “వాచ్యతాం” అని చెప్పి పునః మాహేశ్వరు లందరు

మంత్రము : “ఉద్గాతేవ శకునే సామగాయసి బ్రహ్మపుత్ర ఇవసవనేఘశగ్ం, ససి ఋషేవవాజీ శిఖ మతీరపీత్యా । సర్వతోనశ్శమనే భద్రమావద । విశ్వతో నశ్శకునే పుణ్యమావద” అని చెప్పవలెను. తరువాత

కర్త :- “ఓం పుణ్యాహం భవంతోభ్యవంతు” అని ఉచ్చ స్వరముతో బలుకగా మాహేశ్వరులు “ఓం పుణ్యాహం” అందురు. పిదప “ఓం పుణ్యాహం భవంతో భ్యవంతు” అని

కర్త :- “ఓం పుణ్యాహం” అని మాహేశ్వరులందరు మధ్యమ స్వరముతో మరియు ఉచ్చస్వరముతోను మూడు మూడు పర్యాయములు చెప్పవలెను. తదుపరి

కర్త :- “గర్భాదాన కర్మణే ఓం స్వస్తిభవంతో భ్యవంతు” అని ఉచ్చ రించగా మాహేశ్వరులు “గర్భాదాన కర్మణే ఓం స్వస్తి” అని ఉచ్చరించ వలెను. మరల

కర్త :- “గర్భాధాన్యకర్మణే ఋద్ధిం భవంతో భ్యవంతు” అనగా

మా హే శ్వ రు లు :- “ఋధ్యతాం” అని యుచ్చరించ
దగును. దీనిని గూడ మూడు మూడు పర్యాయములు చెప్పాలి. తరువాత
కర్త పత్నీసమేతుడై పూర్వాభిముఖుండై కూర్చుండి ఉత్తర దిక్కు
కలశమును కుడి చేతితోను, దక్షిణ దిక్కు కలశమును ఎడమ చేతితో
బట్టుకొని ఆ రెండింటిని గల్పి రెండుగా ధారను విచ్చిత్తి గాకుండ మరో
పాత్రతో

మంత్రము :- ఓ షధానిచ రత్నాని కాలస్యావయవాశ్చయే । సరిత
స్సాగరాశ్చైలాస్తీర్దానిచ హృదానదాః । ఏతెత్వామభిషేచంతు,
సర్వకామార్థ సిద్ధయే । శాంతిః పుష్టిస్తుష్టిశ్చాస్తు । శివగ్ం
శివమస్తు । భగవాన్ శివః ప్రీయతాం ॥

ఈ మంత్రము చేత అభిషేకించవలెను. ఆ పిదప మా హేశ్వరులు
ఆ జలమును మామిడి చిగురాకులతో పతి-పత్నుల శిరస్సులపై ప్రోక్షిస్తూ

మంత్రము :- “తత్సవితుర్వరేణ్యం విశ్వామిత్రః సవితాగాయత్రీ ।
ఆపోహిష్ఠే తిన వర్చస్యాంబరీషః । సింధుద్వీపాఆపా గాయత్రీ ।
పంచమీ వర్ధమానా సప్తమీ ప్రతిష్ఠే తేద్వే అనుష్టుభౌ । ఆపోహిష్ఠా
మయో భువస్తాన ఊర్జేదధాతన మహేరణాయచక్షసే । యోవ
శ్శివతమోరసస్తస్య భాజయతే హనః । ఉశతీరివమాతరః తస్మాఅరంగ
మామవోయస్యక్షయాయఃజన్వథ । ఆపోజన యధాచనః ॥

అను మంత్రముతో ప్రోక్షించవలెను. తరువాత ముత్తయిదువలు
అంగళారతి నొసగ, మా హేశ్వరులందరు ఆశీర్వాదము నొసగుదురు.

ఇది స్వస్తి పుణ్యాహవాచనము సమాప్తము

మహా మృత్యుంజయ జపశాంతి ప్రయోగః

సమస్త కార్యములు సంకల్పము నుండే సిద్ధించును. కనుక ఇట్టి సంకల్పము ఇష్టార్థసిద్ధి కొరకు ఎవరి పక్షమున ఎంత జపము జేయించ వలెనో అద్దాని నంతను వ్యాకరణాను సారముగా సంకల్పమును శుద్ధముగా జేయవలెను. తెలియజేయుటకై ఇటు నాలుగైదు సంకల్పములను వ్రాయబడినవి. ఉదా :- దేశకాదుల నుచ్చరించి “అముకగోత్రోఽముక శర్మమమాత్మనః శృతి-స్మృతి పురాణతంత్రోక్త ఫలావాప్తయే మమజన్మ సం॥ము, మాస, దిన, గోచరాష్టక వర్గ దశాంతర్దశాదిషుయే అనిష్ట ఫల కార కాగ్రహస్తేషాం సానుకూలార్థం సకలాధి వ్యాధి ఋషిత ప్రశమన పూర్వక దీర్ఘాయుష్య బలపుష్టి నైరుజ్యాది సకలాభీష్ట సిద్ధ్యర్థం శ్రీ మహా మృత్యుంజయ ప్రీత్యర్థం (శత సహస్రాయుత లక్షాది) సంఖ్యయా శ్రీ మహా మృత్యుంజయ మంత్రజప మహం కరిష్యే” 1) అథవా “మా హేశ్వర ద్వారా కారయిష్యే” 2) అథవా “విషూచికాదిజన మారోప్పర్గ శాంతర్థం” 3) అథవా “వృష్టికామార్థం” 4) అథవా “అముకా భియోగ నివృత్త్యర్థం” 5) “అముక దుఃఖప్రనిరసనార్థం” 6) “అముక దిగ్యాత్రా నిర్విఘ్నపూర్వక సిద్ధ్యర్థం” 7) “ప్రతిసన్ముఖ శుక్రదోష దూరీకరణార్థం” 8) “కాకమైథున దర్శనాది సూచిత సర్వారిష్ట నివృత్త్యర్థం” 9) “పల్లిపతన, సరటారోహణాముకదుష్టాంగస్ఫురణ జనితాశుభఫల వినాశనార్థం” 10) “దీర్ఘాయుషీ పుత్రప్రాప్త్యర్థం” 11) “యథేచ్ఛధన లాభార్థం” 12) “అముక పదప్రాప్త్యర్థం” 13) “అముక కామనా సిద్ధ్యర్థం” 14) “అముక సంఖ్యా పరిమిత శ్రీ మహా మృత్యుంజయ జప మహం కరిష్యే” “వా మా హేశ్వర ద్వారా కారయిష్యే” ఈ విధముగా తన కేది యవసరమో దానిని సందర్భో చితముగా సంకల్పమును జెప్పుకొనవలెను.

మృత్యుంజయ జపమును జేయువారు నిత్య కర్మలనాచరించి, జపము జేయు స్థలమును పరిశుద్ధమొనర్చి, రంగవల్యాది ముగ్గులతో నలంకరించి, కంబలము (గొంగడి) మొదలగు ఆసనము వేసి, ఆ ఆసనము పైన తూర్పు అథవా ఉత్తర ముఖముగా కూర్చుండి, ప్రాణాయామము నాచరించి,

మంత్రము :- “ఓం గురవే నమః, ఓం గణాధిపతయే నమః ఓం ఇష్ట దేవతాయై నమః” అని ప్రార్థించి, ప్రతిజ్ఞా సంకల్పమును జేసి, తదుపరి భూతశుద్ధి, ప్రాణప్రతిష్ఠాపనాదులను జేయవలయును. ఎట్టులనగా,

మంత్రము :- “మమ అముక ప్రయోగ సిద్ధ్యర్థం భూతశుద్ధి, ప్రాణ ప్రతిష్ఠాపనంచ కరిష్యే” తరువాత “ఓం ఆధారశక్తిః కమలాసనాయ నమః” అని ఆసనమును బూజించి,

మంత్రము :- “పృథ్వీతి మంత్రస్య మేరుపృష్ఠబుషిః కర్మోదేవతా సుతలచ్ఛందః ఆసనే వినియోగః పృథ్వీత్వయాధృతాతోకాదేవీత్వం విష్ణునాధృతా । త్వంచధారయమాం దేవి పవిత్రం కురుచాసనం ॥

అను మంత్రముచేత గంధ, పుష్పాదులతో భూమిని బూజించవలెను. ఆ పిదప,

మంత్రము :- “పాదాది జానుపర్యంతం - పృథ్వీస్థానం తచ్ఛత్రురస్రం-
పీతవర్ణం । బ్రహ్మదైవతం “వ” మితీబీజయుక్తం”

అని ధ్యానించి, పునః

మంత్రము :- “జాన్యాదినాభి పర్యంతం ఆపస్తానంతచ్చార్ద చంద్రాకారం
శుక్లవర్ణం పద్మలాంఛితం విష్ణుదైవతం “ల” మితిబీజయుక్తం”

అని ధ్యానించి, పునః

మంత్రము :- “నాభ్యాది కంతపర్యంతం అగ్ని స్థానం త్రికోణాకారం రక్త
వర్ణం స్వస్తికలాంఛితం రుద్రదైవతం “ర” మితి బీజయుక్తం”

అని ధ్యానించి, పునః

మంత్రము :- “కంఠాది భ్రూమధ్య పర్యంతం వాయుస్థానం,
షట్కోణాకారం షడ్భిందులాంఛితం కృష్ణవర్ణం ఈశ్వరదైవతం “య”
మితబీజయుక్తం” అని ధ్యానించి, పునః

మంత్రము :- “భ్రూమధ్యాది బ్రహ్మరంధ్ర పర్యంతం ఆకాశస్థానం,
వృత్తాకారం ధ్వజలాంఛితం సదాశివ దైవతం “హ” మితి
బీజయుక్తం” అనియు తన శరీరమునందు పంచ మహా భూతములను
ధ్యానించి ప్రవిలాపన (మిశ్రితము)ను గావించ వలయును, ఎటులనగా

మంత్రము :- “పృథ్వీమస్సౌ । ఆపోఽగ్నౌ । అగ్నిం వాయౌ ।
వాయు మాకాశే । ఆకాశంతన్మాత్రాం వాంకారమహదాత్మి కాయాం
మాతృకాసంజ్ఞక శబ్దబ్రహ్మస్వరూపాయాం హృల్లేఖార్ద భూతాయాం
ప్రకృతిమాయాయాం ప్రవిలాపయామి । తథా త్రివిధాం
మాయాంచ నిత్య శుద్ధ బుద్ధముక్త స్వభావిస్సౌత్మ ప్రకాశరూప సత్య
జ్ఞానానంతానంద లక్ష్మణే పరమకారణే పరమార్థభూతే వరబ్రహ్మణే
ప్రవిలాపయామి, తచ్చ నిత్య శుద్ధ బుద్ధముక్త స్వభావి, నచ్చిదానంద
స్వరూపం పరిపూర్ణం బ్రహ్మైవాహమస్మి॥ అని ధ్యానించి, తదుపరి

మంత్రము :- “యథోక్త స్వరూపాత్ ప్రణవాత్కాత్ పరబ్రహ్మణః సకాశాత్
హృల్లేఖార్థభూతా । సర్వమంత్రమయీమాత్మకా సంజ్ఞికాశబ్ద
బ్రహ్మోత్మికా మహాదహంకారాది పంచతన్మాత్రాది నమస్త ప్రపంచ
కారణభూతా ప్రకృతి రూపామాయారజ్జ్ సర్వవత్ వివర్తరూపేణ
ప్రాయుర్భూతా ॥ అని స్మరించి

మంత్రము :- తస్యా మాయాయాః సకాశాత్ యథోక్త మాకాశముత్పన్నం
అకాశద్వాయురుత్పన్నః । వాయోరగ్నిః అగ్నేరాపః । అద్యుః పృథ్వీ
సమజాయత ॥ స్మరించి

మంత్రము :- “తేభ్యః పంచమహాభూతేభ్యః సకాశాత్ స్వశరీరం తేజః
పుంజాత్మకం పురుషార్థసాధన దేవయోగ్యముత్పన్నం”

అని స్మరించి, ఆ తరువాత

మంత్రము :- “తస్మిన్ శరీరే సర్వాత్మకం సర్వజ్ఞం సర్వశక్తి సంయుక్తం
సమస్త దేవతామయం సచ్చిదానంద స్వరూపం బ్రహ్మాత్మ రూపేణాను
ప్రవిష్టం” అని భావించవలెను. “ఇది భూతశుద్ధిః”

అ థ ప్రాణ ప్ర తిష్ఠః

మంత్రము :- “అన్యశ్రీ ప్రాణప్రతిష్ఠా మంత్రస్య బ్రహ్మ-విష్ణు-రుద్రా
 బుష్మయః బుగ్యజః సామానిచ్ఛందాంసిప్రాణశక్తిః దేవతా ఆం బీజం
 హ్రీం శక్తిః క్రౌం కీలకం ప్రాణస్థాపనే వినియోగః । జం కం ఖం
 ఘం గం నభోవాయ్వగ్ని జల భూమ్యాత్తనే హృదయా నమః ।
 ఇం చం ఛం యం జం శబ్ద స్పర్శ రూప రస గంధాత్తనే శిరసేస్వాహ ।
 ణం టం తం ఠం డం శ్రోత్ర వాఙ్మయన జిహ్వ ప్రాణాత్తనే
 శిఖాయై వషటీ । నం తం థం ధం దం వాక్పాణి పాద పాయూప
 స్థాత్తనే కవచాయహం । మం పం ఫం భం బం వక్తవ్యాదాన
 గమన విసర్గానందాత్తనే నేత్రత్రయాయవౌషట్ । శం యం రం వం
 లం హం షం ష్ణం సం బుద్ధిమనోహంకార చిత్తాత్తనే అస్త్రాయఫట్ ॥

ఇట్లు న్యాసమొనర్చి, అనంతరము నాభి నుండి పాదము వరకు
 (ఆం నమః) అనియు, హృదయమునుండి నాభి వరకు (హ్రీం నమః)
 అనియు ముఖము నుండి హృదయము వరకు (క్రౌం నమః) అనియు
 న్యాస మొనర్చవలెను. (యం త్వగాత్తనే నమః) అని వాయువ్య మూల
 యందును (రం రక్తాత్తనే నమః) అని ఆగ్నేయ దిశయందు (మూల
 యందు)ను (లం మాంసాత్తనే నమః) అని తూర్పు దిక్కు నందును,
 (వం మేధాత్తనే నమః) అని పశ్చిమ దిశయందును, (శం అస్థ్యాత్తనే నమః)
 అని నైరుత్య మూలయందును, (సం శుక్రాత్తనే నమః) అని ఉత్తర
 దిక్కులోను (హం ప్రాణాత్తనే నమః) అని మధ్యభాగమందును,

(ఈ విధముగా హృదయ కమలమునందును) న్యాసమొనర్చవలెను.
 తదుపరి ధ్యానము “రక్తాంభోధిస్త...ప్రాణశక్తిః పరానః” అని చెప్పి
 ప్రాణప్రతిష్ఠ జేయవలెను.

ఇది ప్రాణ ప్రతిష్ఠః

అథ మహా మృత్యుంజయ జపః-ఆమీదట

మంత్రము :- “అన్యశ్రీ మహా మృత్యుంజయ మంత్రస్య వశిష్ఠ ఋషీః
అనుష్ఠుప్ చందః శ్రీ త్యంబకరుద్రోదేవతా శ్రీబీజం హ్రీం శక్తిః
మమ అభీష్ట సిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః” (ఇక్కడ ప్రత్యేకముగా
ప్రయోగమునందు మొదట సంకల్పమును జెప్పి పునః వినియోగః,
అని చెప్పవలెను, ఆ మీదట న్యాసము ధ్యానాదులను ఆచరించవలెను,
అని వినియోగముజేసిన తరువాత

“ఓం వశిష్ఠ ఋషయేనమః” అని శిరస్సునందును, “అనుష్ఠుప్
చందసేనమః” అని ముఖమునందును, “శ్రీత్యంబకరుద్రోదేవతాయై
నమః” అని హృదయమున “శ్రీం బీజాయనమః” అని గుహ్యస్థానమునను
“హ్రీం శక్తయేనమః” అని పాదములందును ఋష్యాదిన్యాసమును
జేయవలెను. ఆ పిదప కరన్యాసమును జేయవలెను. “ఓం హ్రోం
ఓం జాంసః భూర్భువఃస్వః త్యంబకం ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ
శూల పాణయే స్వాహ-అంగుష్ఠాభ్యాం నమః । ఓం హ్రోం ఓం జాంసః,
భూర్భువఃస్వః యజామాహే ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ శూల పాణయే
స్వాహ-అంగుష్ఠాభ్యాం నమః । ఓం హ్రోం ఓం జాంసం భూర్భువఃస్వః
యజామాహే ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ అమృత మూర్తయే మాంజీవయ-
తర్జనీభ్యాం నమః । ఓం హ్రోం ఓం జాంసః భూర్భువఃస్వః
సుగంధిం పుష్టివర్ధనం ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ చంద్ర శిరసే
జటినేస్వాహ-మధ్య మాభ్యాంవ షట్ । ఓం హ్రోం ఓం జాంసః
భూర్భువఃస్వః ఉర్వారుకమివ బంధనాత్ ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ

త్రిపురాంతకాయ హ్రోం హ్రీం—అనామికాభ్యాం హృం । ఓం హ్రౌం ఓం
 జాంసః భూర్భువఃస్వః మృత్యోర్మోక్షీయ ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ
 త్రిలోచనాయ ఋగ్యజుః సామమంత్రాయ - కనిష్ఠికాభ్యాం వౌషట్ ।
 ఓం హ్రౌం ఓం జాంసః భూర్భువఃస్వః మామృతాత్ ఓం నమో భగవతే
 రుద్రాయ అగ్నిత్రయాయ జ్వలజ్వలమాం రక్షరక్ష అఘోరాస్త్రాయ-కరతల
 కర పృష్ఠాభ్యాం ఫట్” అని కరన్యాసమును జేయునది.

ఇదే మేరకు హృదయాదిన్యాసమును జేయవలెను, పిదప
 అక్షరన్యాస క్రమము- “త్ర్యం నమః” అని కుడిపాదము చివరలో

(ఓం నమః కం నమః యం నమః జాం నమః) అని కుడి పాదము
 యొక్క నాలుగు సంధుల యందును (మం నమః) అని యెడమ పాదము
 చివరలోను (ప్రహం నమః సుం నమః గం నమః ధిం నమః) అని యెడమ
 పాదముయొక్క నాలుగు సంధులలోను, (పుం నమః) అనిగుహ్యస్థానమున
 (ష్ఠిం నమః) అని గుదస్థానమున, (వం నమః) అని ఉదరము
 (కడుపు)లోను (ర్దం నమః) అని హృదయమున (నం నమః) అని కంఠము
 నందు, (ఉం నమః) అని కుడిచేయి చివరను (వాం నమః రుం నమః
 కం నమ మిం నమః) అని కుడిచేతి నాలుగు సంధులయందును [వం నమః]
 అని యెడమ చేయి చివరకు [ఓం నమః ధం నమః నాం నమః స్త్రిం
 నమః] అని యెడమ చేయి నాలుగు సంధులందును, (త్వోం నమః) అని
 ముఖమునందును, (ముం నమః) అని పెదవులలో (క్షీం నమః) అని నాసిక
 (ముక్కు)న (యం నమః) అని నేత్రములందును (మం నమః) చెవుల
 యందు (మృం నమః) అని కనుబొమ్మలపైన, (తాం నమః) అని తలపై
 అక్షరన్యాస మొనర్చవలెను. ఇక పదన్యాసక్రమము

[త్ర్యంబకం అని] సిరస్సుపై (యజామహే) అని కనుబొమ్మలపై న (సుగంధిం) అని నేత్రములపై (పుష్టి వర్ధనం) అని ముఖమున (ఉర్వారుకం) అని కంఠమునందును, (మివ) అని హృదయమున (బంధనాత్) ఉదరమున (మృత్యోః) గుహ్యమునందు (ముక్తీయ) అని తొడలయందు, (మా) మొ[ఱ]కాబుపై (అమృతాత్) అని పాదములయందును పదన్యాసమును జేయవలెను. తదుపరి ధ్యానము

మంత్రము :- “హస్తాభ్యాంకలశర్వయామృత రస్నై రాప్లావయంతం శివోద్వాభ్యాంతౌ దధతం మృగాక్ష వలయే ద్వాభ్యాం వహంతం పరం అంకన్యస్తకర ద్వయామృత ఘటం కైలాస కాంతశివం స్వచ్ఛాం భోజగతం నివేందుమకుటాభాతం త్రినేత్రం భజే ॥౧॥ “మృత్యుం జయ మహాదేవా ! త్రాహిమాం శరణాగతం । జన్మమృత్యుజరారోగై పీడితం కర్మ బంధనైః ॥౨॥ తావ కస్త్వద్గత ప్రాణ స్త్వచ్చిత్తో హంసదామృడ । ఇతి విజ్ఞాప్యదవేశం జపేన్మృత్యుంజయం మనుం ॥౩॥ అని ధ్యానించి తదుపరి మూలమంత్రము :-

మంత్రము :- “ఓం హ్రౌం ఓం జౌం సః భూర్భువఃస్వః త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టి వర్ధనం । ఉర్వారుకమివబంధనా న్మృత్యోర్మోక్షీయమామృతాత్ । భూర్భువః స్వరోంజౌంసహః హ్రౌం ఓం” ॥౧॥

ఈ విధముగా మంత్రము రుద్రాక్షమాల ద్వారా (రుద్రాక్షర మాలతో) గాని లేదా మధ్యమ మరియు అంగుష్ఠ ప్రేళ్ళ మధ్యనున్న పర్వముతో గాని (మణులను) గుంజుతూ [లాగుతు] ఏకాగ్రచితుడై జపించ వలయును. జపమును జేసిన పిదప పూర్వోక్తప్రకారము అంగన్యాసము నాచరించి ముగించవలెను. ఆ తదుపరి :-

మంత్రము :- “గుహ్యతి గుహ్య గోప్యత్వం గృహాణాస్మత్కృతం జపం ।
సిద్ధిర్భవతుమే దేవ త్వత్ప్రసాదాన్మహేశ్వరః ॥

అని యుచ్చరించి తరువాత యథాశక్తి మాహేశ్వరులను భోజన దక్షిణాదులతో తృప్తి పరచవలెను.

(ఇది మహామృత్యుంజయ జప శాంతి విధి పరిసమాప్తము)

మఘారేవత్యాది నక్షత్ర గండాంత

శాంతి ప్రయోగము

రేవతి, ఆశ్లేష, జేష, ఈ నక్షత్రముల చివర రెండు ఘటికా, అశ్వినీ, మఘా, మూలా, ఈ నక్షత్రముల మొదట రెండు ఘటికా ; మొత్తం నాలుగు ఘటికలు త్రివిధ నక్షత్ర గండాంతము. ఇందు జననమైనచో నక్షత్ర గండాంత శాంతిని యనుష్ఠించవలెను. మఘా నక్షత్రము యొక్క ప్రథమ చరణమున జన్మించిన మూలానక్షత్రము వలెనే ఫలమును దెలియవలెను. (గ్రహించదగును) ఇందుకు గోప్యవము, నక్షత్రాధిపతి పూజను, గ్రహ హోమాదులను జేయవలెను. రేవతి, అశ్వినీ, నక్షత్రముల ఇతర చరణముల యందు జన్మించిన యెడల విశేష-దోషము గలుగవు కనుక శాంతి నాచరించవలదు, ఐనను గణారాధనను ఆచరించవలెను.

గండాంతశాంతి

గోముఖ ప్రసవమును జేసి, దేశకాలాదులనుచ్చరించి

మంత్రము :- “అస్యశిశో రేవత్యశ్విన్యా శ్లేషా మమా సంధ్యాత్మక నక్షత్ర
గండాంత జననసూచితారిష్ట నిరసనార్థం నక్షత్ర గండాంత
శాంతిం కరిష్యే ॥

అని సంకల్పించి, గణపతి పూజా స్వస్తి పుణ్యాహవాచన, నాందీను
ఖాదులనాచరించి, ఆచార్యునివరించి, వారికి తెల్లని రేష్మి వస్త్రమును
సమర్పించి పుష్పమాలను సమర్పించవలెను. తరువాత ఆచార్యుడు తెల్లని
ఆవాలును మంత్ర పురస్కరముగా ఎరచి (వేసి) భూశుద్ధి గావించి, ఒక
కంచు పాత్రను దీసికొని దానిలో పాయసమునుగాని, పాలనుగాని పోసి (ఉంచి)
దానిని వెన్నతో నింపిన శంఖమును తూర్పు దిశలో ఉంచి, దాని ముఖమున
వెండితో జేయబడిన చంద్రుని ప్రతిమను ఉంచి

మంత్రము :- ఓం ఆప్యాయస్వసమేతుతే విశ్వతస్సోమ వృష్ణీయం,
భవావాజస్వసంగథే “ఓం భూర్భువః స్వఃసోమ ఇహగచ్ఛ
ఇహతిష్ఠ” అని యుచ్చరించి ఆవాహించి

“ఓం సోమాయనమః” అనే మంత్రముచేత శోడషోపచారములతో
బూజించి తెల్లని వేయి పుష్పములతో పుష్పాంజలిసర్పించవలెను.
పూజాంత్యమున

మంత్రము :- ఓం ఆప్యాయ.....సంగథే ॥

అను మంత్రముచేత సహస్రసావర్తి (వేయినార్లు) పూజించవలెను.
సిదప దానికి ఉత్తర దిశ యందు రాగి పాత్రలో బంగారుతో నిర్మించిన
బృహస్పతి ప్రతిమను ఉంచి

మంత్రము :- “ఓం బ్రహ్మసృతే అతియదర్శ్యో అర్హాద్యమద్విభాతి
కతుమజ్జనేషు ॥

యద్దీదె యచ్ఛవసర్త ప్రజాతదదస్మాసు ద్రవిణం
ధేహి చిత్రం” ॥

ఓం భూర్భువః స్వః బృహస్పతే ఇహోగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ ॥

అని చెప్పి ఆవాహించి

మంత్రము :- “ఓం బృహస్పతయేనమః”

అను మంత్రముచేత షోడశోపచారములతో బూజించ వలెను.
(ఈ విషయమున కొన్ని గ్రంథములలో నవగ్రహ హోమమును వ్రాయబడినది.
విచారిస్తే ఈ నవగ్రహ హోమము యొక్క అవసరము లేకుండగనే ప్రధాన
దేవతా హోమమును మాత్రమే జేయవలయునని మా మతము) తరువాత
యజమాని ఆచార్యునకు శంఖము, ముత్యము, చంద్రుని ప్రతిమ మున్నగు
వానిని సమర్పించి, యథోచిత దక్షిణ నొసఁగి మాహేశ్వరులకు భోజనము
జేయించవలెను. (ఇది నక్షత్ర గండాంత శాంతిః)

అథ సర్వనక్షత్ర సాధారణ శాంతి ప్రయోగము

ఏ నక్షత్రమునందు రోగముత్పన్నమగునో ఆ నక్షత్రము యొక్క
శాంతి నాచరించు దినమున ప్రాతఃకాలమున లేచి నిత్య విధి నాచరించి,
మంగలస్నానము నాచరించి, శివార్చనను దీర్చుకొని దేశకాలాదుల
నుచ్చరించి,

మంత్రము :- “మమోత్పన్నస్యాముకవ్యాధేర్జీవచ్ఛరీరావిరోధేన సమూహా
నాశార్థమముక నక్షత్రదేవతాభ్యాం జంపకరిష్యే” అని యుచ్చరించి
(సంకల్పించి) (1008) వెయ్యిన్నూటాయెనమిది అథవానూటా
యెనిమిది (108) సార్లు తత్తదేవతకు సంబంధించిన మంత్రమును
జపించి అథవా మా హేశ్వరులతో జేయించి, శాంతి నాచరించవలెను.
అది యెట్లునగా, దేశకాలాదులను ఉచ్చరించి

మంత్రము :- “మమోత్పన్న వ్యాధిర్జీవచ్ఛరీరా విరోధేనసమూలా నాశార్థ
మముక నక్షత్రశాంతిం కరిష్యే”

అని సంకల్పించి గణపతి పూజాది ఆచార్య వరణాంతకర్మములను
గావించి ఆచార్యుని ఋజించవలెను. తరువాత ఆచార్యుడు పరిశుద్ధమైన
స్థలములో బియ్యమును చతురస్రాకారముగా పరచి అచట యధావిధిగా
కలశమును స్థాపించి, జలముతో నింపి, గంధము, సకలౌషధములను,
గరిక, మామిడిచిగుళ్ళు ఐదువిధములైన వృక్షములయొక్క బెరడు (చెక్క)
సప్త విధములైన మృత్తికా (మట్టి) పంచ రత్నములు, పంచగవ్యములు,
సువర్ణము మొదలగు వాటిని ఆయా యా మంత్రములతో వేసి రెండు
క్రొత్త వస్త్రములను గప్పి, సకల తీర్థములను ఆ కలశమునందు ఆవాహించి
పూజించవలెను. పిదప నా కలశముపైన ధాతుమయ పాత్రనుంచి,
అందులో సువర్ణ నిర్మితమైన (శాంతి నాచరించి) నక్షత్రదేవతయొక్క
ప్రతిమను నిల్పి నక్షత్రదేవతయొక్క నామమంత్రముతో షోడశోపచారములతో
పూజించాలి. తరువాత స్థండిలమును సిద్ధపరచి అగ్నిని ఋజించి, ప్రతి
ష్ఠాపన యొనర్చి, సూర్యాది నవగ్రహముల నర్చించి, ఆజ్యభాగాంతమున
హోమమును జేసి, గరిక, నువ్వులు, పాలు, నెయ్యి వీటితో పైన
దెప్పిన నక్షత్ర దేవతా మంత్రముతో నూటాయెనమిది (108) ఆహుతి

నొసఁగి (విశేషముగా రోగగ్రస్తుడైనయెడల వేయి. నూటాయెనమిది (1008) సార్లు ఆహుతి నొసఁగి) గాయత్రి మంత్రముతో నూటాయెనమిది (108) సార్లు హోమము నాచరించవలెను. ఇట్లాచరించి, హోమమును సమాప్తి జేసి, పెరుగన్నమును బలివాన మొసఁగి, శాంతి కలశోదకముచేత యజమానున కభిషేకమును జేయించవలెను రోగి తన చేతితో ఆచార్యునకు గోవును, ప్రతిమను దాన మొసఁగవలెను. మరియు నెయ్యిలో ముఖమును జూచి, అట్టి నెయ్యిని మహేశ్వరులకు దానమొసఁగి శక్త్యాను సారముగా గణారాధన నాచరించవలెను. మాహేశ్వరులు శాంతి పాఠమును బఠించి, ఆశీర్వాద మంత్రములతో నాశీర్వదించవలెను. అప్పుడు సమస్తము శాంతించును. (ఇది సర్వనక్షత్రశాంతి)

అ థ గ్ర హ ణ శాం తి

ఎవరిజన్మరాశి జన్మనక్షత్రములతో గ్రహణమగునో వారికి విశేషమైన అనిష్ట ప్రదమైనది కనుకనే అట్టివారు శాంతినిగాని, బింబదానమునుగాని, అవశ్యముగా నాచరించవలెను. అది యెట్టులనిన

చంద్రగ్రహణము ఉన్నప్పుడు వెండి చంద్రుని ప్రతిమను జేయించి సూర్యగ్రహణ మున్నప్పుడు బంగారముతో సూర్యప్రతిబింబ ప్రతిమను మరియు బంగారముతో రెండు సర్పప్రతిమలను జేయించి, నెయ్యినింపిస రాగి పాత్రలోగాని, లేదా కంచు పాత్రలోగాని (నువ్వులు, వస్త్రము, దక్షిణ, సహితముగా) ఉంచి దేశకాలాదులను జెప్పి

మంత్రము :- “మమజన్మరాశి జన్మ నక్షత్ర స్థితాముక గ్రహణ సూచి సర్వానిష్ట ప్రశాంతి పూర్వకం । ఏకాదశ స్థాన స్థిత గ్రహణ సూచి తవచ్ఛుభఫలావాప్తయే బింబదానం కరిష్యే”

అని సంకల్పించి, సూర్య - చంద్ర - రాహు - గ్రహములను బూజించి
(పూజా విధానమునందుక్తమైన విధముగా) ధ్యానించి, నమస్కరించి

మంత్రము :- “ఓం తమోమయ మహాభీమసోమ సూర్య విమర్దన ।
హేమతార ప్రదానేనమమశాంతిప్రదోభవ ॥౧॥ విధుంతుదనమస్తుభ్యం
సింహికానందనాచ్యుత । దానేనానేన నాగన్య రక్షమాం వేధజాద్య
యాత్ ॥౨॥” అని మంత్రము నుచ్చరించి

మంత్రము :- మమజన్మరాశి జన్మ నక్షత్ర చతుర్దాద్యనిష్ఠ స్థానస్థితాముక
గ్రహణసూచిత సర్వానిష్ఠ ప్రశాంతిపూర్వకం । ఏకాదశ స్థానస్థిత
వచ్చుభఫలావాప్తయే ఇదం సౌవర్ణం రాహుబింబం నాగం సౌవర్ణం
సూర్యబింబం (వారాజితం చంద్రబింబం) ఘృతపూర్ణకాంస్య పాత్ర
సహితం యథాశక్తి తిలవస్త్ర దక్షిణ సహితమముక గోత్రాయాముక
శర్తజే మాహేశ్వరాయ తుభ్యమహం సంప్రదదే ॥

అని యుచ్చరించి పూజ్యుడైన మాహేశ్వరునకు ఒసంగవలెను.
అనంతరము శాంతి పాత్రమును బలించి రాహుగ్రస్త రవి-చంద్రుల బింబావ
లోకము జేయవలెను.

(ఇది గ్రహణశాంతి)

కాకమైథున దర్శనాది శాంతి ప్రయోగః

మంత్రము :- “కాకోమైథునయుక్తశ్చేచ్ఛేత్తః సయదిదృశ్యతే సనరో
మృత్యుమాప్నోతిహ్యాథవా స్థాననాశనమ్॥౧॥ కాకస్యమైథునంపశ్యేత్కాకః
శిరసిచేద్విశేత్ । శిరస్సురసి వాకుర్యాత్పక్షాఘాతం నఖైస్తథా ॥౨॥
విదారణంచ కురుతే శయనంచస్పృశేద్ద్యది । తదావదేత్తు మరణం
మహరిష్టమథోపివా॥౩॥ తద్దోషశమనాయేత్థం శాంతికర్మ సమాచరేత్”

కాకమైథునమును జూచినను, కాకితలపై గూర్చుండినను,
తలనుగాని, అథవా ఎదనుగాని, రెక్కలు లేదా గోళ్ళతోగాని తాకించినను,
నొప్పించినను, పడకను ముట్టినను, మహా అరిష్టము మరియు మరణము
సంభవించును. ప్రయుక్త విధ్యుక్తముగా శాంతినాచరింపలయును,
ఎఱ్ఱులనగా దేశకాలాదులను జెప్పి

మంత్రము :- “మమకాకిమైథునాది సూచిత సర్వానిష్ట ప్రశాంతి పూర్వక
మాయురారోగ్య సుఖశ్రీ ప్రాప్త్యర్థం కాకమైథునదర్శనశాంతిం కరిష్యే”

అని సంకల్పించి గణపతిపూజా, పుణ్యాహవాచన ఆచార్యవరణాదుల
నాచరించి గృహముయొక్క ఈశాన్య భాగమున స్థండిలమును జేసి, అందు
పంచ భాసంస్కార పూర్వకముగా వరదనామక అగ్నిని స్థాపించి, దానికి
ఈశాన్య దిశలో కలశమును స్థాపించి, కలశముపై పాత్ర నొకదానినుంచి,
అందులో బంగారముతో జేయబడిన ఇంద్రుని ప్రతిమను మరియు రుద్ర
ప్రతిమలను అగ్న్యంతారణపూర్వకముగా శుద్ధి యొనర్చిఉంచి

మంత్రము :- “ఓం త్రాతర మింద్రమవితార మింద్రగ్ం హవె హవె
సువహగ్ం శూరమింద్రమాహ్వాయామిశక్రం పురహూత మింద్రగ్ం

స్వస్తి నోమఘవాత్వింద్రః ఓం భగార్బువఃస్వః ఇంద్రఇహోగచ్ఛాగచ్ఛ
ఇహాత్తిష్ఠ ॥ అనియు

“ఓం త్ర్యంబకం యజామహే...మామృతాత్” “ఓం భగార్బువఃస్వః
త్ర్యంబకం ఇహోగచ్ఛాగచ్ఛ ఇహాత్తిష్ఠ” అని యుచ్చరించి, ఇంద్రుని
మరియు త్ర్యంబకుల నావాహించి “ఓం ఇంద్రాయ నమః” అని నామ
మంత్రముచేత ఇంద్రుని, “ఓం త్ర్యంబకాయ నమః” అను నామ
మంత్రముచేత రుద్రుని జ్ఞోడశోపచారములతో బూజించునది. పిదప
పూర్వోక్త ప్రకారముగా నిర్మించిన హోమకుండములో “ఓం త్రాతార
మింద్రం...మేఘవాధాత్వింద్రః” అను మంత్రముతో “ఓం
త్ర్యంబకం...మామృతాత్” అను మంత్రముతో పలాశ సమిధను,
నెయ్యిని, వ్రీహి (వరి ధాన్యమును) వీటితో ప్రత్యేకించి (౧౦౮)
మాటా యెసమిది సార్లు ఆహుతులనొసఁగి మరియు బలిదానమును
గూడ ఒసఁగి,

మంత్రము :- “ఓం ఇంద్రవారుణ వాయవ్యాః సోమ్యావై నైఋతాన్తథా
వాయసాః ప్రతి గృహ్లాంతు భగామానన్నం మయార్పితం” అనే
మంత్రము సుచ్చరించి, పాయసము బలియొసఁగి, పిదప పూర్ణాహుతి
వచ్చి కలశోదకముతో యజమానుని యభిషేకించి, నెయ్యి నింపిన
పాత్రలో ముఖమును జొచి, ఆచార్యునకు పాలిచ్చే సవత్స (లేగతోనున్న)
గోవును, రెండు ప్రతిమలను సంకల్ప పూర్వకముగా నొసఁగవలెను.
మొదటి 25 అథవా 27 మంది మాహేశ్వరులకు భోజనము జేయించి
మిగిలిన తాంబూలాదులతో తృప్తిపరచవలెను. మాహేశ్వరులు స్వస్తి
వాచన పూర్వకముగా నాశీర్వదించవలెను.

“ఏవం కృతే భవేచ్ఛాంతిః కాకారిష్టా వినాశినీ”
(ఇది కాకమైతున దర్శనాది శాంతిః)

అథ పల్లీ, సరట పతన శాంతి ప్రయోగః

పల్లీ (బల్లి) సరట (ఊసరవెల్లి-తొండ) ఈప్రాణులు తాకగానే (ముట్టగానే) స్పృహముజేసి, గురు, జంగమముల పాద తీర్థమును స్వీకరించి, నెయ్యిని జూచి, దేశ కాలాదులను ఉచ్చరించి,

మంత్రము :- “మమపల్లీ పతనజనితాశుభఫలనాశార్థం శుభఫలాభి వృద్ధ్యర్థం పల్లీపతనంవా (సరటారోహణ) శాంతిం కరిష్యే” అని సంకల్పించి, గజేశపూజ, పుణ్యాహవాచనము, ఆచార్యవరణాదుల నాచరించవలెను. తదుపరి ఆచార్యుడు యథావిధి కలశమును స్థాపించి, దానిపైన రుద్రమూర్తిని, బంగారముతో జేయబడిన పల్లీ విగ్రహాన్ని, అథవా సరట (తొండ) ప్రతిమను ఉంచి రెండు ఎరుపు వస్త్రములను వాటిపై గప్పి, షోడశోపచారములతో బూజించునది. తరువాత అగ్ని ప్రతిష్ఠాపన యొనర్చి ఆజ్య భాగాంతముగా హోమము నాచరించి

మంత్రము :- “త్ర్యంబకంయజామహే...మామృతాత్” అను మృత్యుంజయ మంత్రముతో, తిల-ఖదిరసమిత్తులతో నూటా యెనమిది [108] ఆహుతుల నొసఁగి కలశోదకముచేత యజమానుని అభిషేకించి, బంగారము, వస్త్రము, నువ్వులు, ప్రతిమలను ఆచార్యునకు దానముగా నొసఁగి యథాశక్తి గణతృప్తి గావించవలెను.

[ఇది శాంతి ప్రకరణములో పల్లీ సరట పతనశాంతి సమాప్తము]

వృ త పృ క రణ ము

హరతాలికా వ్రతము :- [ఈ వ్రతమును మాంగల్యాపేక్షులైన కన్నియలతో నాచరించబడును.] ఇది భాద్రపదశుక్ల తృతీయా తిథియందాచరించఁ దగును. ఆ దినమున కన్నియ నదినుండిగాని, వాగునుండిగాని, ఇసుకను దెచ్చి దానితో ఈశ్వరుని [లింగాకారమును] జేసి బూజించవలెను.

సంకల్పము :- వ్రతమునాచరించు కన్య దేశకాలాదుల నుచ్చరించి

మంత్రము :- “మమసమస్త పాపక్షయ పూర్వక సప్తజన్మ సౌభాగ్యాది వివిధ భోగప్రాప్తి ద్వారా ఉమామహేశ్వర ప్రీత్యర్థం ఆచరితం హరతాలికా వ్రతపూజనమహం కరిష్యే”

అని సంకల్పించి, పూర్వోక్త ఉపచారములతో [ఇసుకతో జేయబడిన] మహాదేవ మూర్తిని [విగ్రహాన్ని] బూజించవలెను. పిదప యథాశక్తి మాహేశ్వరులను తృప్తిపరచవలెను.

[ఇది హరతాలికావ్రతము]

స్వర్ణగౌరీ వ్రతము :- ఈ వ్రతమును భాద్రపదశుద్ధ [శుక్ల]

తృతీయాతిథియందు ఆచరించవలెను. సంకల్ప దేశకాలాదులను బేర్కొని,

మంత్రము :- “మమఇహజన్తని జన్తాంతరేచ ఆక్షయ సౌభాగ్యప్రాప్తి కామాయాః పుత్రపౌత్రాది ధనధాన్య ఐశ్వర్యప్రాప్త్యర్థం శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం స్వర్ణగౌరీవ్రతమహం కరిష్యే” అని సంకల్పించి

మంత్రము :- “దేవదేవి సమాగచ్ఛ ప్రార్థయేహం జగన్మయే ।
ఇమాం మయాకృతాం పూజాం గృహాణ సురసత్తమే”

అని యుచ్చరించి గౌరీ దేవిని ఆవాహించునది, ఆ మీదట

మంత్రము :- “భవానీత్వం మహాదేవి నర్వసాభాగ్యదాయకి ।
అనేకరత్న సంయుక్తం ఆసనం ప్రతిగృహ్యతాం”

అని చెప్పి ఒక బిల్వపత్రిని ఉంచి,

మంత్రము :- “సుచారుశీతలం దివ్యం నానాగంధ సువాసితం ।
పాద్యం గృహాణ దేవేశి మహాదేవి నమోస్తుతే”

అని పాద్యోదకముతో నభిషేకించి,

మంత్రము :- “శ్రీ పార్వతీ మహాభాగే శంకర ప్రియవాదిని ।
అర్ఘ్యం గృహాణ కల్యాణి భర్తా సహపతివ్రతే”

[బంగారు రేకుతో గౌరీ ప్రతిమను జేయించి దానిని బూజించవలెను.
ఘోడశోపచారములతో సమయానుసారముగా బూజించవలెను.]

నా క బ లి వి ధా న ము

ధార ఎరచిన పిదప నాలుగవదినమునందు రాత్రి పురోహితుడు
వివాహ మండపములో రంగవల్లి ముగ్గులతో సరోవరముగా వ్రాసి, దాని
మధ్య ఎనిమిదిదళములుండిన కమలమును వ్రాసి, దానిచుట్టు బియ్యముతో
గోడవలె నొక గీతను వదలి, కమలము మధ్యన ఐదు రంగులుగల హంస
ఛక్రములను వ్రాయవలెను. సరోవరమునకు కుడి ప్రక్కన బియ్యముతో

ఏనుగును, ఎడమ ప్రక్కన ఉప్పు ఏనుగును ఇవి రెండును ఎదురెదురుగా నుండునట్లుగా వ్రాసి, సరోవరము మధ్యన పూలమాలలతో నలంకరించిన ఖడ్గమునుంచి, సుగంధ విశిష్టములైన రంగునీటితో నింపిన రెండు పూర్ణ కుంభములనుంచి, పుష్పాదులతో నలంకరించి, సరోవరమునకు ఉత్తర భాగమున ఒకటి రోతు [సీల]పై నొకటి బెల్లముపడి యచ్చులో జిలుకరను నింపి ఉంచి, చుట్టు దీపములను వెలిగించి, [మంగళ వాయిద్యాలు మ్రోగుచుండ] వరుడు పత్నీసమేతముగా సరోవరమునకు పడమరదిశలో పీటలపై కూర్చుండి ప్రాణాయామము నాచరించవలెను.

ప్రాణాయామము (అంతరింద్రియ శుద్ధి)

అంతరింద్రియముల శుద్ధి కొరకు ప్రాణాయామముననుష్ఠింపవలెను. సాధకుడు పద్మాసనాసీనుడై కూర్చుండి మూలబంధ, కుడ్యాణబంధముల నాచరించి కనిష్ఠ-అనామిక్ వ్రేళ్ళతో ముక్కు యొక్క ఎడమ భాగమును బిగియబట్టి, మాత్రాగణనము లేకుండగ ముక్కు యొక్క కుడి రంధ్రము నుండి లోపలి వాయువును పూర్తిగ వెలుపలికి వదలవలెను. (రేచకము) పిదప ముక్కు యొక్క కుడి భాగమును బొటన వ్రేలితో బిగియబట్టి, ఎడమ రంధ్రము నుండి నెత్తుదిగా (నిధానముగ) ౧౨ మాత్రల కాలము వాయువును లోపలికి పీల్చుకొని (పూరకము) కనిష్ఠానామికలతో దానిని బిగియబట్టి ౧౨ మాత్రల కాలము కుంభకము (నిల్చి) జేసి, మరల అన్నే మాత్రల కాలము కుడి భాగము నుండి రేచకను గావించ (వెలుపలికి వాయువును వదలి) వలెను. ఇట్లు మూడు సార్లు ఆచరించిన మధ్యమ ప్రాణాయామమనియు ఇట్లే ౩6 మాత్రల కాలము ఆచరించినచో శ్రేష్ఠమైన ప్రాణాయామమని పేరు. దీనిని గురు ముఖమునుండి దెల్పికొని చాల మెరుకువతో జేయవలెను. తరువాత చేయి కడుగుకొనవలయును.

నాంది సమారాధనము

ఒక తాబాణము (కంచము)లో బియ్యమును బోసి(నింపి) అందులో నందిశ్వరాది 24 జన ప్రమథుల పేర్లను వ్రాసి, టెంకాయ, అరటి పండ్లు, ద్రాక్షాది ఫలములను తాంబూలమును ఉంచి, 24 దక్షిణముల నుంచి, దేశాది కాలములను (సంకల్పము)ను జెప్పి,

మంత్రము :- “ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం అస్యాం శుభతిథౌ ఆద్య కరిష్య మాణ గర్భాదానాంగ భూతనాందీ శోభన దేవతానుద్దిశ్య నాంది శోభన దేవతా ప్రీత్యర్థం నాందీ సమారాధనాఖ్యం కర్త కరిష్యే ”
అని సంకల్పించి

మంత్రము :- “శ్రీ నంది-భృంగి-రిటి-వీరక-వీరభద్ర-పుష్పదంత-అండా భరణ - దండపాణి-చండేశ్వర - దారుక - రేణుక - వికర్ణ - విజయకర్ణ - ఘంటాకర్ణ-గోకర్ణ-రేవణసిద్ధ-మరుళసిద్ధ - ఏకోరామ- పండితారాధ్య-సుకేతు-రురు-ఉపమన్యు-భృగు-దదీచిగౌత-మాది-మహా ప్రమథగణాన్ పురాతన భక్త మహా గణానత్ర ఆవాహయామి ॥ నంద్యాది మహా గణాస్సాయుధాస్స శక్త యస్సపరివారా సమాగత్యాత్ర పూజాం భవంతో గృహ్లాంతు ” అని చెప్పి 2 వస్త్రములను గప్పి, పూర్వోక్త ఉప చారములతో ఋజించి, తాంబాణం (కంచము)లో ఉంచిన ఆ డబ్బును

మంత్రము :- హిరణ్య గర్భగర్భస్థం-హేమబీజం విభావసో । అనంత పుణ్యఫలదమతః శ్శాంతి ప్రయచ్ఛమే ॥ అనేన హిరణ్యేన నాందీ శోభన దేవతాః ప్రీయంతాం ॥

అని దక్షిణను మాహేశ్వరులకు దాన మొసంగవలయును. తరువాత 24 మంది వీరమాహేశ్వరులకు భోజనము జేయించి-దక్షిణ-తా : ఋలాదులను ఇచ్చి సంతృప్తి పరచవలెను. “ఇది నాంది”

అ థ గ ర్భా ధా న వి ధిః

రాత్రియందు పత్తితోబాటు భద్రపీఠమున గూర్చుండి
ప్రాణాయామము నాచరించి, ఫలపూజ నొనర్చవలెను.

ఎట్లనగా :- దేశ కాలాదులను బేర్కొని,

మంత్రము :- “ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం అస్యాం శుభతిథౌ
సత్సంతాన సౌభాగ్య ఫలసిద్ధి ద్వారా ఫల దేవతాంతర్వర్తి శ్రీ సాంబ
సదా శివ ప్రీత్యర్థం ఫల పూజాఖ్యం కర్మ కరిష్యే” అని
సంకల్పమును బఠించి

మంత్రము :- “యాః ఫల నీర్యా అఫలా, అపుష్పయాశ్చపిష్పిణిః |
బృహస్పతి ప్రసూతాస్తానో ముంచత్వగ్ం హసః || ఈ మంత్రంతో
ఫల దేవత నాహ్వానించి,

“ఫల దేవతాభ్యోనమః” అను నామ మంత్రము చేత అష్ట
విధార్చనతో పూజించి,

మంత్రము :- “అనయా పూజయా భగవాన్సర్వాత్మక శ్రీ సాంబసదా
శివ నుప్రీతస్సుప్రసన్నో వరదో భవతు ||”
అని యుచ్చరించి తర్పణమును వదలవలెను. (సమర్పించవలెను) తదుపరి,

మంత్రము :- “విష్ణు ర్యోనింకల్పయతు త్వష్టా రూపాణిపిగ్ంశతు |
ఆరించతు ప్రజాపతిర్దాతా గర్భందధాతుతే | గర్భందేహిసినివాలి,
గర్భందేహి సరస్వతి | గర్భంతే అశ్వినౌ దేవావాధత్తాం పుష్క
రస్రజా | హిరణ్మయీ అరణీయన్నిర్జఙ్గధతో అశ్వినౌ | తంతే

గర్భగ్ం హవాసుహే దశమేమాసిసూతవే | యథేయం పృథ్వీ
మహితిష్ఠంతి గర్భమాదధే ఏవంతం గర్భమా ధేహి దశమే
మాసిసూతవే | యథాపృథివ్యగ్ని గర్భాద్వ్యాయోర్యథేంద్రేణ గర్భిణీ
వాయుర్యథా దిశాం గర్భ ఏవ గర్భం దధాతుతే | విష్ణోశ్చేష్మేన
రూపేణాస్యాం నార్యాంగవీన్యాం | పుమాంసం గర్భమాదేహి దశ
మేమాసిసూతవే | నెజమేష పరాపత సుపుత్రః పునరాపత | అస్మైమే
పుత్రకామాయై గర్భమాదేహియఃపుమాన్ | వ్యస్య యోనిం పతిరేతో
గృహోణపుమాంపుత్రోధీయతాం | గర్భే అంతఃతం మాతా దశమాసోబి
భర్తు సజాయతాం వీరతనుస్వావాం ఆతగర్భోయోనిమేతుపుమాన్బాణ
ఇవేషుధిం | ఆ వీరోజాయతాం పుత్రస్తేదశమాస్యః కరోమితే ప్రాజా
పత్యమా గర్భోయోనిమేతుతే అనూనః పూర్వోజాయతామశ్లోణో
పిశాచ ధీతః | పుమాగ్ంస్తే పుత్రోనారితం పుమాననుజాయతాం |
యాని భద్రాణి బీజాన్వృషభాజనయంతినో | తాని భద్రాణి
బీజాన్వృషభాజనయంతినః | తైస్త్యం పుత్రాన్విందస్వసాప్రసూర్దేను
కాభవ | కామః సమృద్ధ్యతాం మహ్యమసరాజిత మేవమే | యం
కామంకామయే దేవతం మేనాయో సమర్థయ ||

అని గర్భా ధాన సూక్తమును జపించి, పత్నిని ముట్టి అభిమంత్రించి

మంత్రము :- “ఫలం మనోరథ ఫలం ప్రదదాతి సదాన్యణాం | పుత్ర
పౌత్రాభి వృద్ధ్యర్థం అత శ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే || ఇదం ఫలదానం
సదక్షిణాంసతాంబూలం శ్రీ సాంబ సదా శివ ప్రీతింకామయ
మావస్తుభ్యమహంసంప్రదదే నమమ నమమ ||

అని చెప్పి, మాహేశ్వరులకు ఫలదాన మొలగవలెను.

మా హే శ్వ రు లు :- “ఉభయో సత్సంతాన సౌభాగ్య ఫల
సిద్ధిరస్తు” అని ఆశీర్వాదించవలెను. అనంతరము పత్నితో సంభోగించ
వలెను. (ఋతు మతి మైన నాలుగవ దినము మొదలుకొని సమదినములు
సంతానదాయకములు).

(ఇది గర్భాధాన విధి)

అథ పుంసవన విధి

మూడవ నెలలోగాని, నాలుగవ నెలలోగాని, పుంసవనమును
జేయదును. పుంసవనము కార్యారంభమునకు మొదటి దినమున శుభ
తిథిలో దంపతులు ప్రాతఃకాలమున లేచి నిత్య కర్మలను ముగించుకొని,
మంగళస్నానమునాచరించి, శివపూజాది కర్మలను పూరయించి, పతి
పత్నిని దన కుడివైపున గూర్చుండ బెట్టుకొని, ఆచమన ప్రాణా
యామములను జేసి దేశ కాలములను జేర్కొని,

మంత్రము :- “ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం అస్యాం శుభ
తిథౌ మమ భర్త సత్త్వాః గార్చిక భైజిక దోష పరిహారార్థం, ఆధార
సంసారద్వారా ఆఘేయ సంస్కారార్థం పుగ్ం సవనాఖ్యం కర్త
వరిష్యే ॥

అని సంకల్పమొనర్చి పుంసవన కర్మాంగ భూతములైన స్వస్తి
పుష్కాహవాది వాటిని (గర్భాధాన విధితో జెప్పబడిన రీతిగా) ఆచరించవలెను.

రెండవ దినమునందును శివపూజాది నిత్యకర్మల నాచరించి,
విశ్రాంతమైన వానతో దేశకాలాదులను జెప్పి,

మంత్రము :- “ఏవంగుణ శుభతిథౌ ధర్మపత్నీ సమేతస్యమను పుగ్ం
సవనాంగత్వేన ఉభయోఃరక్షార్థం రక్షాబంధ నాఖ్యం కర్మ కరిష్యే”

అని సంకల్పమును జెప్పి, ఒక తాంబూళముతో బియ్యమును బోసి,
అందు తమలపాకులు, పోకలు, పెంకాయ, భస్మము, వీనినుంచి,
కంకణమును బెట్టి (పూజా ప్రకరణములో జేప్పిన విధముగా శోడషోప
చారములతో బూజించి,

మంత్రము :- “త్రియంబకంయజామహే, సుగంధిం పుష్టి వర్ధనం ।
ఉర్వారుకమివ బందనాస్మత్సోమోక్షీయ మామృతాత్” అని
యుచ్చరించి, భస్మలేపన మొనర్చి,

మంత్రము :- “విశ్వాత్తాతెసవేనేషు ప్రవాచాయాచకత్త మఘవన్నింద్రసున్వతే
పారావతం యత్పురుసంభృతంవస్వపావృణోః శరభాయ ఋషిబంధవే”
అని పురుషుని కుడిచేతికి,

మంత్రము :- “బృహత్సామ త్తతభృద్బద్ధవృష్ణీయం । త్రిష్టభోజ
శ్శుభితనుగ్రవీరం । ఇంద్రం సోమేన పంచదశేన మధ్య మిదం
వాతేన సగరేణ రక్ష”

ఈ మంత్రమునుచ్చరించి స్త్రీ యెడమ చేతికి గట్టువలెను. ఆ
మీదట భర్త మినుములు, గోధుమలు, పెరుగులో గల్పి దానిని పత్తి
కివ్వగా, ఆమె

మంత్రము :- “పుగ్ంసవనమసి”

అని చెప్పి తినవలెను. ఇదే విధముగా మూడు సార్లు భర్త
ఇవ్వవలెను. పత్తి మూడు సార్లు స్వీకరించి సేవించవలెను. (దీనికే

అనవలోమన మందురు.) తరువాత భర్త తెల్లని గరిక దంచి కొత్త వస్త్రములో బెట్టి, పత్నిని అంతర్గృహమునకు దోల్కెళ్ళి, వెనుక గర్భాధాన విధిలో జెప్పిన గర్భాధాన సూక్తము

మంత్రము :- “ఆతగర్భోయోనిమేతు పుమాన్బాణ ఇవేషుధిం” అని ప్రారంభించి సంపూర్ణ సూక్తమును బఠించి, పత్ని కుడి ముక్కులో పిండవలెను.

పిదప గురు-జంగమముల సన్నిధిలో

మంత్రము :- కంకతోన, కంకతోధో సతీన కంకతః । ద్వాపిరి పృషి ఇతిన్యా అదృష్టా అలిప్సతా ॥ కంకణం మోచయామ్యద్య రక్షాస్మిన్న కదాచన । మయి రక్షాం స్థిరాబధ్వా దేవత్వం గచ్ఛకంకణ ॥
అని యుచ్చరించి కంకణమును విడదీయవలెను.

(ఇతి పుగ్గోసవనం)

సీమంత కర్మ

సీమంత కర్మమును 4-6-8, మాసములలో శుక్లపక్షము పురుష సక్షత్రముల యందు జేయవలెను. గృహమును పూర్వోక్త ప్రకారముగా ఇల్లంతా సమ్మార్జన యొనర్చి రంగు ముగ్గులతో నలంకరింపజేసి, స్వస్తి వాచననాందీ సమారాధనలను ఆచరించి, పరిశుద్ధమైన స్థలమున భద్ర పీఠముపై కుడి ప్రక్కన భార్యను గూర్చుండ బెట్టుకొని ప్రాణాయామము నొనర్చి,

మంత్రము :- “ఏవంగుణేత్యాది శుభలిథౌమమై తస్యాః ధర్మపత్న్యః
గార్భిక బైజిక దోష పరిహారార్థం క్షేత్ర సంస్కారార్థం ప్రథమ గర్భ
సంస్కార ద్వారా సర్వ గర్భ సంస్కారార్థంచ సీమంతోన్నయనాఖ్యం
కర్మ కరిష్యే”

అని సంకల్పించి, పునః ప్రాణాయామము నాచరించి,

మంత్రము :- “ఏవంగుణ.....శుభలిథౌ సీమంతోన్నయనాంగత్వేన
ఉభయోరక్షార్థం, రక్షాబంధనం కరిష్యే” అని సంకల్పమును
బతించి (ఇంతకు పూర్వము పుంసవనమునందు జెప్పిన విధముగా)
కంకణమును బూజించి ధరింపజేయవలయును. ఆ పిదప భార్యను
తూర్పు ముఖముగా గూర్చుండబెట్టి, తాను పడమర దిశగా నెదుట
గూర్చుండి, మూడు అడవి పందియొక్క వెంట్రుకలు, మూడు
దర్బగుతి, మేడి చిగుళ్ళను జతజేసి పట్టుకొని, నుదురు మొదలగొని
పాపెట దీసినంతవరకు,

మంత్రము :- “ఓం భూర్భువస్సువోరాకామహాగ్ం సుహవాగ్ం సుష్టుతీ
హువేశ్వణోతునస్సుభగాబోధతుత్మనా । సీవ్యత్వ పస్సోచ్యాచ్చిద్యమాన
యాదదాతు । వీరగ్ం శతదాయ ముక్త్యం । యాస్తేరాకె
సుమతయస్సువ్యశసో యాభిర్దదాశి దాభుషేవసూని । తాభిర్నో ఆద్య
సుమనాఉపాగహి । సహస్ర పోషగ్ం సుభగేరరాణ”

అను మంత్రమును ఉచ్చరించి, మూడు సార్లుగాని, నాలుగు
సార్లుగాని, వ్రాసి వాటిని అక్కడే ఉంచి ఆగ్రామమునకు సమీపములోనున్న
నదిని ధ్యానించి, భార్య కంఠములో (మొనటె స్మరించి వరుసగా దండ
గుచ్చినట్లు) గోధుమల మాలను వేయవలెను. తదుపరి,

మంత్రము :- “గాయేతామితి వీణాగాధి నౌసగ్ం శాస్తి । సోమయే
వనోరాజేత్యాహుర్బారహ్మణీ ప్రజాః । వివృత్తచక్ర ఆసీనాస్తి
రేణయమునే తవ ॥

అనిచెప్పి వీణాగానమును జేయించి, ముత్తైదువలు మంగల ప్రదమైన
పాటలను బాడిన బిదప మాహేశ్వరులచేత ఆశీర్వాదములనుబడసి దేవ-గురు
సన్నిధిలో (సమ్మఖమున) కంకణ విసర్జనము జేయవలెను. కర్మాంగము
ననుసరించి యథాశక్తి మాహేశ్వరా రాధన జేయవలెను.

ఇది సీమంత విధి

చౌల కర్మ విధానము

చౌల (పుట్టు వెంట్రుకలు దీయుట) కర్తను జేయించునపుడు
శిశువున కనుకూలమైన శుభముహూర్తములో శిశువు తల్లిదండ్రులు మంగల
స్నానము నాచరించి, ఆచమనము ప్రాణాయామము నాచరించి, దేశ
కాలాదులను బేర్కొని,

మంత్రము :- “ఏవంగుణ..... అస్యాం శుభలిథౌసుమ
కుమారస్యాయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం. ఇమం.....శర్కాణం చౌలేన
కర్మణా సగ్ం స్కరిష్యే ॥

ఈ ప్రకారముగా సంకల్పమును జెప్పి, పుణ్యాహనాంది కర్తల నాచరించి,

“చౌల కర్మాంగత్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యే”

ఈ విధముగా ఉచ్చరించి కుమారునకు పూర్వోక్త అన్న ప్రాశన

విధిలో జెప్పిన రక్షాబంధన మంత్రముచేత (బృహత్సామ...రక్ష) చేతికి కంకణమును ధరింపజేసి పిల్లవానిని పూర్వ దిక్కు (తూర్పు)నకు ముఖము జేసి కూర్చునబెట్టి తూర్పు మొదలుకొని నాల్గు దిక్కులలో గోమయము చేత ముద్దలను జేసియించి

మంత్రము :- “ఉష్ణేన వాయఉదకేనహ్య దితిఃకేశాన్వపతు”

అను మంత్రమును జెప్పి ఉదకమును జేతబూని బాలుని తలకు బ్రోక్షించవలెను. (నీళ్ళతో తలకు రుద్దాల) ఆపైన 3 దర్బలను బాలుని యెదుటబెట్టి,

మంత్రము :- “యేనావపత్సవితాతురేణ సోమస్య రాజ్ఞో వరుణస్య విద్వాన్ । తేన బ్రహ్మణోవపతే దమస్యాయుష్మాన్ జరదష్టిర్యథా సత్”

ఈ మంత్రముతో ముందున్న వెంట్రుకలను దీసి నీటిని స్పర్శింపజేసి గోమయపు ఉండను (ముద్దను) పూర్వపు దిక్కున నున్న ముద్దలో ఉంచవలెను. తరువాత 3 దర్బలను దక్షిణ దిక్కున ఉంచి,

మంత్రము :- “యేన పూషాబృహస్పతేరగ్నేరింద్రస్మచాయషోవపత్ । తేనాస్యాయుషే వపసౌ శ్లోక్యాయ స్వస్తయే”

ఈ మంత్రముతో దక్షిణ భాగమునున్న వెంట్రుకలను దీసి నీటితో స్పర్శింపజేసి దక్షిణ గోమయపు ముద్దలో నుంచవలెను. తరువాత 3 దర్బలను పశ్చిమ దిశపు వైపు ఉంచి

మంత్రము :- “యేన భూయశ్చరాత్యయం జోక్చపశ్యతి సూర్యం । తేనాస్యాయుషేవపసౌ శ్లోక్యాయ స్వస్తయే”

ఈ మంత్రముచేత పశ్చిమ దిక్కున ఉన్న వెంట్రుకలను దీసి జలముతో స్పృశింపజేసి పశ్చిమ దిశలో నున్న గోమయపు ముద్దలో ఉంచవలెను. తరువాత 3 దర్బలను ఉత్తర దిక్కున ఉంచి,

మంత్రము :- “యేన పూషా బృహస్పతేరగ్నేరింద్రస్యచాయుషే వసత్ । తేనతేవపామి... శర్మన్నాయః పావర్చసాయథా । జోక్సుమనా అసాః”

మంత్రము :- “ఈ మంత్రముతో ఉత్తర దిక్కు వెంట్రుకలను దీసి ఉత్తర దిశలోనున్న గోమయపు ఉండలో ఉంచి, స్నానముజేసి శుచియై తురికునితో (మంగలి చేత) మిగత వెంట్రుకలను దీయించి, త్రిశిఖ, ఏకశిఖ, లేదా ముందు రుద్రజడను-ఇందులో తమ ఇష్టానుసారముగా ఒక విధముగా వెంట్రుకలుదీసి, ఆ తీసిన వెంట్రుకలను బాలుని తల్లి (తల్లి లేని పక్షమున) ఆ బాలుడె దీసి కెళ్ళి మెడిచెట్టు క్రిందగాని గరిక (దర్బ) బెరిగిన స్థలము నందుగాని ఉంచి వచ్చి బాలునకు

మంత్రము :- “ఓం హిరణ్య శృంగం వరుణం ప్రసద్యే తీర్థంమే దేహియా చతః । యన్మయా భూక్తమసాధూనాం పాపేభ్యశ్చ ప్రతి గ్రహః । యన్మేనునసా వాచా కర్తణావా దుష్కృతం కృతం । తన్న ఇంద్రో వరుణో బృహస్పతిస్సవితాచ పునఃతు పునః పునః । నమోగ్నయేఽప్పుమతే నమ ఇంద్రాయ నమో వరుణాయ నమో వారుణై నమోద్యౌః । యద పాంక్రూరం యదమేధ్యం, యద శాంతం తదవగచ్ఛతాత్ । తన్నోవరుణో రాజాపాణి నాహ్య వమర్శతు । సోహమపాపో విరణ్ణో నిర్దుక్తో ముక్త కిల్బిషః । నాకస్య పృష్ఠ మారుహ్య గచ్ఛేద్బ్రహ్మసతోకతాం । యశ్చాపు వరుణస్స పునాత్వఘ మర్షణః”

అథ విద్యారంభ విధి

బాలుడు ఐదు సం॥ముల ప్రాయముగల వాడు కాగానే తోతి శ్లోఘము ప్రకారము శుభమువార్తముతో ప్రమథ గణాధీశుని (గణపతిని) పార్వతీదేవిని, పరమేశ్వరుని, శారదాదేవిని, గురు-లింగ-జంగమంబులను భక్తితో బూజించి, తల్లి, సోదరీ మొదలగువారికి ప్రదక్షణ నమస్కారమును జేసి విద్యా గురువుల వారికి నమస్కరించగా, వారు “ఓం” అను అక్షరమును తాను వ్రాసి, తదుపరి అదే విధముగా బాలుని చేత వ్రాయించి చదివించవలెను. అక్కడికి విచ్చేసిన వీరమాహేశ్వరులకు దక్షిణ తాంబూలాదుల నొసగి ఆనందింపజేయవలెను.

ఇది విద్యారంభ విధానము

అంకురారోపణము

ఆచార్యుడు దేశకాలాదులనుచ్చరించి

మంత్రము :- ఏవంగుణ...అస్యాం శుభతిథౌ దీక్షా కర్తృ సాఫల్య నిరంతర
శుభత్వ సిద్ధిద్వారా శ్రీపరమేశ్వరః ప్రీత్యర్థం అంకురారోపణం కరిష్యే”

అని సంకల్పమును జెప్పి పరిశుభమైన భూప్రదేశములో బియ్యమును బోసి (పరచి) ఒక వెదురు బుట్టిని దీసికొని దారముతో జుట్టి, అందులో పుట్టమన్ను, వాక (వాగు)లోని మట్టిని, ఎండిన పేడ (వీరు బిడుకల) పుడిని నింపి, గరిక, దూది, బిళ్ళపత్రి మొదలగు చిగుళ్ళతో పరచి, దానిపై రకరకాల పుష్పములను పరచి, మధ్య భాగము మొదలుకొని ఐదు స్థానములందు,

మంత్రము :- “ఈశానాయ నమః” అని మధ్యలో

మంత్రము :- “తత్పురుషాయ నమః” అని ఉత్తర దిక్కులో

మంత్రము :- “అఘోరాయ నమః” అని పశ్చిమ దిక్కులో

మంత్రము :- “నామదేవాయ నమః” అని దక్షిణ దిశలో

మంత్రము :- “సద్యోజాతాయ నమః” అని పూర్వ దిక్కున

ఈ నామ మంత్రములతో విభూతి గంధాక్షతాదుల చేత బూజించి,
ఆ వెదురు బుట్టికి పడమర భాగములో కూర్చోని

మంత్రము :- “దిశాం పతి నమస్యామి । సర్వకామ ఫలప్రదాన్
కుర్వంతు సతతం కర్త కుర్వంతు సతతం శుభం”

అను మంత్రమునుచ్చరించి నమస్కరించి, వడ్లు (వరి) ధాన్యము,
పెసలు, శనగలు, నువ్వులు. గోధుమలు, ఈ యైదురకాల ధాన్యములను
నీటితో గడిగి మొదలు బూజించిన ఈశానాదిగా గల ఐదు స్థానములలో
విత్తి, (వాపన-నాటి)

మంత్రము :- “ఆపోహిష్ఠామయోభువస్థాన ఊర్జేదధాతన మహేరణాయచ
క్షసే। యోవశ్శివతమోరసస్తస్య భాజయతే హనః। ఉశ తీరివ మాతరః
తస్మా అరంగమామవోయస్యక్షయాయజిన్వథ। ఆపోజనయథాచనః ॥

అని నీరు వదలి పూర్వోక్త ఉపచారములతో బూజించాలి.

మంటప దేవతా ప్రతిష్ఠ

యజమాని దేశకాలాదుల నుచ్చరించి

మంత్రము :- “ఏవం గుణ...అస్యాం శుభతథౌ (శ్వః కరిష్యమాణ) అథవా
(అద్య కరిష్యమాణ) దీక్షా కర్మాంగ భూతమంటప దేవతా స్థాపనం
కరిష్యే” ఈ విధముగా సంకల్పించి

మంత్రము :- “యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పయశ్చ పుష్పిణీః । బృహస్పతి
ప్రసూతాస్తానో ముందత్వగ్ం హసః”

ఈ మంత్రమును బరించి మంటపముపై అక్షంతలు వైచి (చల్లి)
ఇంద్ర (పూర్వ) దిక్కులో

మంత్రము :- “త్రాతారమింద్రమవితార మింద్రగ్ం హవేహవే । సువగ్ం
శూరమింద్రం హవేను శక్రం పురుహూత మింద్రగ్ం స్వస్తిన్
నుఘవాధాత్వింద్రః

ఇతి మంత్రేణ ఇంద్ర మావాహయామి

అని యుచ్చరించి ఇంద్రుని ఆహ్వానించి ఇంద్రపూజితులైన దశ
రుద్రులను

మంత్రము :- “కపిలేశాయనమః । అజాయనమః । బద్దాయ నమః ।
వజ్రదేహాయ నమః । ప్రమర్దనాయ నమః । విభూతయే నమః ।
అవ్యయాయ నమః । శాస్త్రే నమః । పినాకినే నమః । త్రిదశాధి
పాయ నమః । ఇంద్ర వీర్యాః ఇంద్రపూజితాః హే దశరుద్రాః

సవాహనస్స శక్తయస్స పరివారా సమాగత్యా త మంటపే మత్కృతాన శేషోపచారాంత్యీకృత్య ప్రసీదంతు భవతు ॥”

అని ఆహ్వానించి పంచోపచారములతో బూజించవలెను. ఆ పిదప ఆగ్నేయదిశలో

మంత్రము :- “త్వన్నో అగ్నేవరుణస్యవిద్వాన్ దేవస్య హే దోవయాసిసిష్టాః ।
యజిష్యో వహ్నిత మశ్శేషుచానో విశ్వాద్వేషాగ్ంసిప్రము ముగ్ధ్యస్మత్ ॥”
ఇతి మంత్రేణాగ్ని మావాహయామి

అని ఆహ్వానించి అగ్నిపూజిత దశరుద్రులను

మంత్రము :- “అగ్ని వీర్యాయనమః । హుతాసినే నమః । పింగళాయనమః ।
భాదకాయనమః । హరాయనమః । జ్వలాయనమః । దహనాయ
నమః । బ్రభవేనమః । భస్మాంతకాయ నమః । క్షయాంతకాయ
నమః । అగ్నిపీఠ్యాః అగ్నిపూజితాః హే దశరుద్రాః । (సవాహనస్స
శక్తయస్సపరివారా సమాగత్యాత్ర మంటపే మత్కృతానశేషోపచారాన్
స్వీకృత్య ప్రసీదంతు భవతః”)

అని ప్రతి దిశలో నున్న (దశరుద్రాః) ప్రసీదంతు భవతః ।
దశరుద్రుల నాహ్వానించి, పూజించిన తరువాత దక్షిణ దిశలో

మంత్రము :- “సుగన్ధః పంథామభయంకృణోతు । యస్త్విన్ క్షత్రేయ
మయేతి రాజా । యస్త్విన్నైవమభ్యషించదేవాః । తదస్య చిత్రగ్ం
హవిషాయజామ”

ఇతి మంత్రేణ యమమావాహయామి అనియు యముని నాహ్వానించి

మంత్రము :- “విధాత్రే నమః। కత్రేనమః। ధాత్రేనమః। శ్రీ కామాయ
నమః। సర్వనియోక్త్రే నమః। యామ్యేశాయ నమః। రమేశాయనమః।
సంయోక్త్రే నమః । హరాయనమః । యమవీర్యాః యమపూజితాః
హే దశరుద్రాః సవా...ప్రసీదంతు భవతః”

అని చెప్పి దశరుదుల నాహ్వానించి పూజించవలెను. నైరుతి దిశలో

మంత్రము :- “అసున్వంతమ యజమాన మిచ్ఛస్తే నస్తేత్యాం తస్కర
స్యాన్వేషి। అన్యమస్తదిచ్ఛాసాత ఇత్యానమోదేవినిబ్బుతే తుభ్యమస్తు”
ఇతి మంత్రేణ నిబ్బుతి మావాహయామి అని నైఋతి నాహ్వానించి

మంత్రము :- “నైఋతేశాయనమః । వరుణాయనమః । హంత్రేనమః।
క్రూరదృష్టయేనమః । భయానకాయనమః । ఊర్ద్వకేశాయనమః।
విరూపాక్షాయ నమః । ధూమ్రాయనమః । లోహితాయ నమః ।
దంష్ట్రకాయ నమః । నైఋతి వీర్యాః నైఋతి పూజితాః
హే దశరుద్రాః సం...ప్రసీదంతు భవతః”

అని ఉచ్చరించి నైఋతిచేత పూజింపబడిన దశరుదులను
ఆవాహించి బూజించవలెను.

వరుణుడు పశ్చిమదిశలో

మంత్రము :- “తత్వాయామి బ్రహ్మణావందమానస్తదాశాస్తే యజమానో
హవిర్భిః । ఆహేడమానో వరుణేహ బోధ్యురుశగ్ం సమాన ఆయుః
ప్రమోషిః” ఇతి మంత్రేణ వరుణమావాహయామి

అని వరుణుని నాహ్వానించి వరుణిచేత పూజితులైన

మంత్రము :- “బలాయనమః । అతి బలాయనమః । పాశహస్తాయ
నమః । మహా బలాయనమః । శ్వేతాయనమః । జయభద్రాయ
నమః । దీర్ఘబాహవే నమః । బలాంతకాయ నమః । బడబా
ముఖాయ నమః । భైరవాయ నమః । వరుణవీర్యాః వరుణ
పూజితాః హే దశరుద్రాః, సం...ప్రసీదంతు భవతః ॥”

అని చెప్పి దశరుద్రునాహ్వానించి, పూజించవలెను. వాయవ్యదిక్కులో

మంత్రము :- “ఆనోనియుద్భిశ్శబినీ భిరధ్వరం । సహస్రిణీభిరుపయాహి
యజ్ఞం । వాయో అస్తిన్ హవిషమాదయస్వయూయం పాతు
స్వస్తిభిః సదానః” ఇతి మంత్రేణ వాయుమావాహయామి

ఈ మంత్రముచేత వాయువును ఆహ్వానించి పూజించిన తరువాత
దశరుద్రులను

మంత్రము :- “శీఘ్రాయనమః । లఘువేనమః । వాయువేగాయ
నమః । సూక్ష్మాయనమః । తీక్షణాయ నమః । భయంకరాయ
నమః । పంచాత్మకాయ నమః । సంచళిఖాయ నమః । కపర్దినే
నమః । మేఘవాహనాయ నమః । వాయువీర్యాః వాయుపూజితాః
హే దశరుద్రాః” సం...ప్రసీదంతు భవతః

అని ఆవాహించి పూజించవలెను. కుబేర (ఉత్తర)దిశలో

మంత్రము :- “వయగ్ం సోమవ్రతేతవ మనస్తనూషుభిభ్రతః ప్రజావంతః
సచోమహి । ఇంద్రాణిదేవి శుభగాసువత్నీ”

ఇతి మంత్రేణ కుబేరమావాహయామి ॥ అని కుబేరునావాహించి,
కుబేరుని పూజించి, దశరుద్రులను

మంత్రము :- “నిధీశాయ నమః । రూపవతే నమః । ధన్యాయనమః ।
 సౌమ్యాయ నమః । శాంతాయ నమః । జటాధరాయ నమః ।
 కామ ప్రాసాదాయ నమః । లక్ష్మీశాయ నమః । ప్రకాశాయ నమః ।
 ఇందుయజ్ఞపాయ నమః । కుబేరవీర్యాః, కుబేర పూజితాః హేదశరుద్రాః
 సం...ప్రసీదంతు భవతః”

అని ఆహ్వానించి పూజించవలెను. ఈశాన్య దిశలో

మంత్రము :- “తమీశానం జగతస్తస్థుషస్పతిం । ధియం జిన్వమవసేహా
 మహేవయం । పూషానో యథా వేదసామ సద్వృధే । రక్షితా
 పాయురదబ్ధ స్వస్తయే” ఇతి మంత్రేణ ఈశానమావాహయామి

అని ఈశానుని ఆవాహించి ఈశానునిచేత బూజితులైన దశరుద్రులను

మంత్రము :- “ఈశానాయ నమః । విద్యేశాయ నమః । జ్ఞానవతే
 నమః । మాతృపింగళాయ నమః । భూతపాలాయ నమః । అజాయ
 నమః । బలయే నమః । మిత్రాయ నమః । సర్వవిద్యాధిపాయ నమః ।
 ముఖకృతే నమః । ఈశానవీర్యాః, ఈశాన పూజితాః, హే దశరుద్రాః
 సం...ప్రసీదంతు భవతః” (ఈ మంత్రముతో నావాహించి
 పూజించవలెను.) అథో (వాయవ్య పశ్చిమ దిక్కుల మధ్య) దిశలో,

మంత్రము :- (“స్యోనా పృథివీ భవాన్మక్షరానివేశినీ । యచ్ఛానః శర్మ
 సప్రథాః) “ఇతి మంత్రేణ విష్ణుమావాహయామి” అని విష్ణువు
 నావాహించి, విష్ణువుచేత బూజితులైన దశరుద్రులను

మంత్రము :- “బలిప్రియాయనమః । విషధరాయనమః । విరోగసనాయ
 నమః । పాలికాయ నమః । శుభాయ నమః । సువీర్యాయ నమః ।

వృషభాయ నమః | పాతాళేషాయ నమః | రోహితాయ నమః |
 అనంతాయ నమః | విష్ణువీర్యా, విష్ణుపూజితాః, హే దశరుద్రాః
 సం.....ప్రసీదంతు భవతః” ఈ మంత్రముతో నాహ్వానించి
 పూజించవలెను. ఊర్ధ్వ (ఈశాన్య దిశలమధ్య) దిక్కులో

మంత్రము :- “అస్మైరుద్రా మేహనాపర్వతాసోవృతహత్యే భరహూతౌ
 సక్షోషాః | యస్యం సతేస్తువతేధాయ వజ్రమింద్రజ్యేష్ఠా అస్మాన్
 అవంతుదేవాః” ఇతి మంత్రేణ బ్రహ్మ మావాహయామి

అని బ్రహ్మనాహ్వానించి బ్రహ్మ పూజితులైన దశరుదులను

మంత్రము :- “అధ్యక్షాయ నమః | నభసే నమః | లిప్పవే నమః |
 శంభవే నమః | విభవే నమః | గణాధ్యక్షాయ నమః | వివాహాయ
 నమః | గుణసంవాహాయ నమః | త్ర్యక్షాయ నమః | త్రిదశ
 వందితాయ నమః | బ్రహ్మవీర్యాః బ్రహ్మపూజితాః, హే దశరుద్రాః
 సవాహనా సశక్తయస్సపరివారా సమాగత్యాత్ర మంటపే మత్కృతాన
 శేషోపచారాం త్వీకృత్య ప్రసీదంతు భవతః”

అని ఆహ్వానించి పూజించవలెను. ఆ మీదట

మంత్రము :- “క్షేత్రైయైత్వానిర బుత్యైత్వాద్యహోముంచామి వరుణస్య
 పాశాత్ | అనాగసంబ్రహ్మజైత్వా కరోమి శివేతేద్యావా పృథివీ ఉభేషమె”

ఈ మంత్రము నుచ్చరించి దర్భతో జేసిన (25) ఇరువదియైదు
 మూరలున్న త్రాడుతో మంటపమునకు జాట్టి కట్టవలెను.

(ఇది మంటపదేవతా ప్రతిష్ఠ)

విద్యారంభమునకు ముహూర్తములు

ఉత్తరాయణమున శుభమాసములో అనగా మాఘాది అయిదు మాసములందును; స్వాధ్యాయ దినములలోను అనగా 1-8-14-15-30 తిథులను వదలి 2-3-5-10-11-12-13 తిథులలోను, బుధ, గురు, శుక్ర- ఈ వారములలో, రేవతీ, ఆశ్వినీ, పుష్య-పునర్వసు, అనూరాధా, ఆర్ద్రా, శ్రవణ, హస్త, చిత్త, స్వాతి, ఈ నక్షత్రములలోను మరియు ముహూర్త చింతామణి మతానుసారము ధనిష్ఠా, శత తారక, త్రిపూర్వ, త్రిఉత్తరా, మూల, ఆశ్లేష, ఈ నక్షత్రములందును విద్యారంభముజేయుట ప్రశస్తమైనది. వృషభ, మిథున, కన్యా, ధను, మీన ఈ శుభ లగ్నములందును త్రికోణ (౩-౯) కేంద్రము (౧-౪-౭-౧౦) ఈ స్థానము లలో శుభగ్రహములున్నప్పుడు కుమారుని ౧వ సం॥ములో గణపతి, సరస్వతి, శివ-పార్వతుల నర్పించి పూర్వాహ్ణములో విద్య నారంభించవలెను.

వివాహమునకు మాస - వార - నక్షత్రములు

మాఘము, ఫాల్గుణము, వైశాఖము, జ్యేష్ఠము - ఈ మాసములు వివాహములకు యోగ్యమైనవి. మార్గశిర మాసము మధ్యమము, మిథున, సంక్రాంతిలో ఆషాఢమాస ముండినను వివాహము జేయుటకు శుభము. కొన్నిచోట్ల సూర్యుడు వృశ్చికరాసికి వచ్చినపిదప కార్తికమాసములోను వివాహకర్మము నాచరించుటగలదు.

షష్ఠి - అమావాస్య - అష్టమి - రిక్తా - (4-9-14) తిథులు.

కృష్ణ పక్షములోని చివరే అయిదు తిథులు, శుక్ల పక్షములోని ప్రతిపద తిథులు వివాహమునకు బనికీరాదని ముహూర్త గణపతి గ్రంథములోనున్నది.

అయినను షష్ఠి-అష్టమి-శుక్ల చతుర్దశి తిథులలో వివాహము జేయుట శుభముని కొందరు గ్రంథకారులు చెప్పియున్నారు. అమావాస్యమాత్ర సర్వత్రత్యాజయె. (వదలవలెను.)

పండితుల మతాధిక్యతచేత సమస్త వారములు వివాహమునకు చెప్పబడినవి. త్రి. ఉత్తరా, రోహిణి, హస్త, ఆనూరాధా-రేవతి-మఘా, స్వాతి, మూల, మరియు మృగశిర - ఈ పదునొకండు నక్షత్రములు వివాహమునకు ప్రశస్తములైనవి. ఇవే గాకుండ హరదత్తాచార్యుని మతానుసారము ధనిష్ఠా, శ్రవణము, చిత్తా, అశ్విని - ఈ నాలుగు నక్షత్రములైనను శుభములనే చెప్పబడినవి.

తొట్టెల బెట్టుటకు ముహూర్తములు

మగబిడ్డకు 12వ దినమున, ఆడబిడ్డకు 13వ దినమున నక్షత్రాదులను విచారించకుండ తొట్టెల బెట్టుటకు శుభప్రదము, అమావాస్యాది ఆటంకములేవి లేకుండిన 16-18-20-22 దినములలో అథవా 32వ దినములలో మృగశిర, చిత్తా, ఆనూరాధా, రేవతి, పునర్వసు, పుష్యము, అశ్విని, హస్త, రోహిణి, త్రి. ఉత్తరా. ఈ నక్షత్రములందు (చంద్ర తారాబలములున్న దినములలో అష్టమశుద్ధి ఉన్నప్పుడు) ముత్తయిదువలు బిడ్డను తొట్టెలలో వేయవలెను. సూర్యుడుండు నక్షత్రములతో మొదటి ఐదు నక్షత్రములు, చివరి యేడు నక్షత్రములు శుభకరములు. మిగత పదునైదు (15) నక్షత్రములు నింద్యములని కొందరభిప్రాయము శిశువు సిరస్సును తూర్పుకుంచవలెను.

సర్వపూజా ప్రకరణము

ప్రా ర్థ న

ఓంకార లయసద్గురుం పరశివం మాహేశ్వరం భాస్కరం,
నందీశాదిగణాన్ ప్రణమ్యమునిభిః సర్వైః ప్రణీతంపురా ॥
తత్సంగృహ్య జగద్దితాయసుధియాంతోషాయ రుద్రాభిధో ।
దైవజ్ఞోద్యస్వయం పురోహిత ఇతిగ్రంథః కృతస్సమ్ముదా ॥

శ్రీ సూర్యోదయమునకు ముందే (అరుణోదయంతో) నిద్రలేచి
శివుని స్తుతించి (ధ్యానించి) నిత్యకర్మలను ముగించి, స్నానమొనర్చి, భస్మ
ధారణము జేసికొని, శుచియై, పూజోపచార ద్రవ్యములను సంగ్రహించుకొని,
(పూజకు అవసరమైన పూజా సామాగ్రిని సిద్ధపరచుకొని) కంబలాది
(గొంగడి మున్నగు) ఆసనమునందు గూర్చొని, ఆచమన ప్రాణాయామముల
నాచరించి, స్థిరమనస్కుడై, “శ్రీమన్నమో గణాధిపతయే నమః ఉమా
మాహేశ్వరాభ్యాం నమః మాతాపితృభ్యాం నమః । ఏతత్కర్మ ప్రధాన
దేవతాభ్యో నమః ।”

“అవిఘ్నమస్తు” అని ఉచ్చరించి “మదీయ అభీప్రీతార్థ సిద్ధ్యర్థం
పూజితోయః సురాసురైః । సర్వవిఘ్న హరస్తస్మై గణాధిపతయేనమః”

అని ధ్యానించి

“ఆగమార్ద్రంతు దేవానాం - గమనార్ద్రంతు రక్షాసాం ।

కుర్యాద్ద్వంటారవంభక్త్యా - దేవతాహ్వనలక్షణం ॥

ఘంటామూలేతథాదేవి - గళోర్ద్వేశిరమూలకే ।

వసవశ్యాలమగ్రస్థా - సర్వేవసతు శంకర” ॥

అని ఘంటానాదముజేసి, తరువాత సంకల్పమును పఠించాలి.

“ఓం శివ శివ శంభోరాజ్ఞేయా ప్రవర్తమానస్యాద్య బ్రహ్మణః,
ద్వితీయ పరార్థే శ్వేత వరాహకల్పే వైనస్వత మన్వంతరే కలియుగే
ప్రథమపాదే జఙ్ఘూద్వీపే మేరోర్దక్షిణ దిగ్భాగే భరతఖండే, భారతవర్షే
దండకారణ్యే గోదావర్యాః దక్షిణకూలె శాలివాహనశకే బౌద్ధావతారే
శివక్షేత్రే అస్మిన్ వర్తమానే వ్యవహారికే శాంద్రమానె ప్రభవాది
షష్ఠీ సంవత్సరాణాం మధ్యే ¹అస్మిన్ సంవత్సరే, అస్మిన్నయనే,
అస్మిన్ ఋతౌ, అస్మిన్ మాసే, అస్మిన్ పక్షే, అస్మిన్ తిథౌ,
అస్మిన్ వాసరే, అస్మిన్ శుభనక్షత్ర, శుభయోగ, శుభకరణ,
యుక్తాయాం అస్యాం శుభ పుణ్యకాలే మమఆత్మనః వేదోక్త
(వాపురాణోక్త) ఫలప్రాప్త్యర్థం అస్మాకం సహకుటుంబానాం సపరి
వారాణాం క్షేమ, స్థితిర్యాభయాయురారోగ్యైశ్వర్యాభి వృద్ధ్యర్థం
సమస్త మంగల ప్రాప్త్యర్థం సమస్తాభ్యుదయార్థంచ శ్రీ ²అముక
దేవతా ప్రీత్యర్థం యథా మిలితోపచారద్రవ్యై ధ్యానావహనాది పోడ
శోపచార ద్రవ్యైః పూజాం కరిష్యే “ఆరబ్ధస్య కర్మణః నిర్విఘ్నేన
పరిసమాప్త్యర్థం ఆదౌ శ్రీ మహాగణపతిపూజాం కరిష్యే”

అని యుచ్చరించి, పూజజేయువారు స్త్రీలైనయెడల

¹ అస్మిన్ననేచోట పూజా దినమునందున్న సంవత్సరాదులను జేర్చొన
వలయును. వీరశైవులకిది వర్తింపు కాదందురు కొందరు.

² అముకనేచోట తాను పూజించే దేవతా నామమును జేర్చుకొనవలెను.

మంత్రము :- “మమఇహజన్మని, జన్మాంతరేషుచ, అఖండ సౌభాగ్యాది
మనోవాంఛిత కామానా సిద్ధ్యర్థం “అముక” దేవతా ప్రీత్యర్థం యథా
మిలితోపచారై...పూజాం కరిష్యే” అని యుచ్చరించునది.

తదుపరి పూజకొరకు దెచ్చిన కలశమును (శుద్ధజలముతో నింపిన
చెంబు లేదా కడవను-బిందెను) తనకు కుడి భాగమున ఉంచి

మంత్రము :- “ఓం తత్సామామి బ్రహ్మణా వందమానస్తదాశాస్తే
యజమానో హవిర్భిః | అపాడమానో వరుణేహ బోధ్యురుశగ్ం
సమానఆయుః ప్రమోషిః” అస్మిన్ కలశే ఓం వరుణ ఇహోగచ్ఛేహతిష్ఠ.

ఇతి వరుణమావాహయామి అని యుచ్చరించి వరుణుని ఆవాహించి

మంత్రము :- “ఓం అపాంపతివరుణాయ నమః గంధం సమర్పయామి,
అక్షతాన్ సమర్పయామి, పుష్పం సమర్పయామి”

అని యుచ్చరించి గంధాక్షతాదులతో బూజించి కలశోదకముచేత
పూజా ద్రవ్యములను శుద్ధి యొనర్చునది.

మంత్రము :- “ఓం అపవిత్రః పవిత్రోవా సర్వావస్థాంగతోఽపివా |
యఃస్మరేద్దేవదేవేశం సబాహ్యభ్యంతరశ్శుచిః”

అని యుచ్చరించి, పూజాద్రవ్యములపై నీరును బ్రోక్షించి,
శుద్ధము గావించుకొనవలెను. పిదప దీపమును

దీపమును బూజించు క్రమము

మంత్రము :- “భోదీపత్వం బ్రహ్మరూప అంధకార నివారక | ఇమా
మయాకృతా పూజాంగృహ్ణాస్తేజః ప్రవర్తయ” అని యుచ్చరించి,

“ఓం దీపాయ నమః గంధం సమర్పయామి, అక్షతాన్ సమర్పయామి,
పుష్పం సమర్పయామి” అనిపఠించి బూజించవలెను. తరువాత

గణపతి స్థాపనా క్రమము

గణపతి విగ్రహమునుగాని, అథవా చిత్రపటమునుగాని, లేదా రెండు
పోకలను తమలపాకులపై బెట్టిన అది గణపతి స్థాపన యగును. ఇంక
ముందు ఆ పోకలనే గణపతిగా భావించి,

మంత్రము :- “ఓం మహా గణాధిపతయే నమః గంధంధారయామి,
పుష్పం సమర్పయామి, ధూపమాఘ్రూపయామి, దీపం దర్శయామి,
నైవేద్యం సమర్పయామి”

అని పంచోపచారములతో గణపతిని బూజించాలి.

ధ్యాన మంత్రము

మంత్రము :- “సుముఖశ్చైక దంతశ్చ కపిలోగజకర్ణకః ।
లంబోదరశ్చవికటో - విఘ్ననాశో గణాధిపః ॥౧॥
ధూప్రకేతుర్గణాధ్యక్షో - బాలచంద్రో గజాననః ।
ద్వాదశైతానినామాని - యఃపఠేచ్ఛుణుయాదపి ॥౨॥
విద్యారంభే వివాహేచ - ప్రవేశే నిర్గమేతథా ।
సంగ్రామే సంకటేచైవ - విఘ్నస్తస్య నజాయతే ॥౩॥
వక్రతుండ మహాకాయ - సూర్యకోటి సమప్రభః ।
ఆవిఘ్నం కురుమేదేవ - సర్వకార్యేషు సర్వదా ॥౪॥

ఈవిధముగా ధ్యానించి నమస్కరించవలెను. తరువాత తాను
బూజించే దేవతను స్మరించి స్థిరమనస్సుచేత బూజను జేయవలయును,

ఉదా :- శివుని ధ్యానించుటకు

“ధ్యాయేన్నిత్యం గిరీశం రజతగిరినిభం - చారుచంద్రావతంసం రత్నాలోక
జ్వలాంగం పరశు మృగవరా భీతిహస్తం ప్రసన్నం - పద్మాసీనం
సమంతాత్ స్తుత మమరగణైర్వాప్సు కృత్తిం వసానం విశ్వాద్యం
విశ్వరూపం నిఖిల భయహరం పంచవక్త్రం త్రినేత్రం”

అని శివసంస్మరణను శ్రీ జగద్గురు రేణుకార్యులను మరియు
బసవేశ్వరుని ఆరాధించుతరి

“తీక్షణ్యశృంగం విశాలాక్షం - వేదపాదం మహోన్నతం ।

సాక్షాద్దర్శితనుందేవం - శివరూపం వృషేశ్వరం ॥

అని వృషభేశ్వరుని స్మరించి

ఇదేప్రకారముగా పూజనీయ దేవతా ధ్యానమును జేసి తదుపరి
ఆ దేవతను ఆవాహించి షోడశోపచారములతో బూజించవలెను.
(ఉపచార ప్రారంభము)

మ హా స ం కల్ప ము

మంత్రము :- “ఓం అస్య శ్రీమదాది పరమేశ్వరస్య నిత్య నిరుపమ నిరవధికాప్రమేయ మహిమ మహిత మాయాశక్త్యాభియమాన్ మహాజితాఘ మభ్యే పరిభ్రమతాం క్రమాద్దశగుణోత్తరైరస్యక్త మహా దహంకార పృథివ్యపైఞ్జోవాంస్వాకాశాద్వావరణైః పరివేష్టితానామనేకకోటి బ్రహ్మాండానామేకతమేస్మిన్మహతి బ్రహ్మాండమండలే ఆదిశక్తి కూర్మవరాహ సంతో పరిభాగ ప్రతిష్ఠితానాం అతల వితల సుతల తలాతల రసాతల మహాతల సాతాళాఖ్య సప్తలోకానాం మూర్ధ్వభాగే భూలోక భువర్లోక సువర్లోక మహా లోక జనోలోక తపోలోక సత్యలోకాఖ్య సప్తలోకానామథోభాగే మహానాళాయ మాంఘణిరాజ, శేషసహస్ర ఫణా మండల మండితే ఐరావత పుండరీక వామన కుమరదాం జన పుష్పదంత సార్వభౌమ సుప్రతీకాఖ్యాష్టదిగ్వేదండ సుండా దండోత్తంధితే అయోధ్యా మధురా మాయా కాశికాంచ్యవంతీ ద్వారవత్య శోకవతీ భోగవతీ సిద్ధవత్యమరావతీ తేజోవతీ సంయమినీ రక్షోవతీ సింధుమతీ గంధవత్యశకావతీ యశోవతీ ప్రభుత్యనేక పుణ్యపురీ విరాజితే ఇంద్రాగ్నియమనిబుతివారుణ వాయు కుబేరేశానాఖ్యాష్టదిక్పాల సాలిత్ర అనలాదేల ప్రత్యూష ప్రభాససోమాధ్వర ధృవాపాఖ్యాష్ట వసువిరాజితే సూర్యచంద్రాంగారక బుధ బృహస్పతి శుక్ర శనైశ్చర రాహు తేత్వాఖ్య నవగ్రహ పరిపాలితే అవహనివహ సంవాహానువహ ప్రవహోద్వహ సరిహహాఖ్య సప్తమరుత్సంచార సంజీవిత జీవని కురుంబే వింధ్యారణ్య దండకారణ్య చండకారణ్య శ్వేతారణ్య నైమిషారణ్య ద్వైతారణ్య గుహారణ్య దేవదారుపనేతువన కదళికాఖ్య దశారణ్య పరిమండితే శివశంభు పినాకి నిరీక హర స్తోమ భర్గభైరవ సదాశివ కపాలీశ్వరాభ్యేకాదశ రుద్ర విద్యోతితే మిత్రాచ్య మత్స్యప్రృథాత్య వివస్వదరుణ భగాంశు మదింద్ర పర్జన్య

విష్ణుపూషాఖ్య ద్వాదశాదిత్య ప్రకాశితే వారిశ్చంద్ర నళపురుకుత్ప పురూరువ
 సగరకార్తవీర్యాఖ్య షట్ చక్రవర్తి పాలితే భిండివాలి దండ భృశుండినళిక
 ముసలచక్రలవిత్ర కాళరాత్రి ధ్రుఘణబాణ స్థూణశక్తితోమరపరిఘ పట్టిన
 మౌష్టికకుంత దశకంటకప్రాస పాశముద్గర శతఘ్నీ సీర గదా గోశీర్ష మయా
 భీయాపన పినాకాశీధేనుకాస్తరేఖా హస్తాముస్త వజ్రాఖ్యద్వాత్రింశదాయుధ
 మండల మండిత దోర్దండ శ్రీరామ జామదగ్న్య దిలీపాంగ గయాంబరీష
 శశబిందు శిబిమాంధాత్మ మరుత్త భరత యయాతి పృథు భగీరథ
 రంతిదేవ సుహోత్రాఖ్య షోడశ భూపాల పాలితే విశాలాక్షి మీనాక్షి కామాక్షి
 సింహికా శంకరీ కుబ్జికా మహాలక్ష్మీ మహాదేవీ మహాకాలీ పార్వతీ సుప్రభా
 భ్రమరాంబికా వింధ్యవాసినీ యోగినీ హిమరూపిణీ మాణిక్య దేవికాద్రవేయీ
 పూర్ణికా ఖ్యాష్టాదశపీఠదేవీ సమలంకృతేయమనియమాసన ప్రాణాయామ
 ప్రత్యాహార ధ్యానధారణ సమాధ్యష్టాంగ యోగనిష్ఠా నిస్సృహ విజలింగ
 నిష్కశ్రీ నందీ భృంగీరిటీ వీరక వీరభద్ర పుష్పదంత అండాభరణ
 దండపాణి చండేశ్వర రేణుక దారుక వికర్ణ విజయకర్ణ ఘంటాకర్ణ
 రేణుకర్ణ గోకర్ణ రేవణసిద్ధ మరుళసిద్ధ ఏకోరామ పండితారాధ్య సుకేతు
 రురు ఉపమన్యు భృగు దధీచి గౌతమ దుర్వాసాద్యనేక మునిగణ విరాజితే
 మలయ మహేంద్ర పహ్యా శుక్తి మదృక్షవ ద్వింద్యపారియాత్రాఖ్య
 నస్తకులాచల వలయితే ఋష్యమూక మతంగ కిష్కింధ మాల్యవద్దిరణ్య
 శృంగాఖ్య పంచమహానగ సమధిష్ఠితే లవణీకు సురాసర్పి ర్దధిక్షీర
 శుద్ధోదకాఖ్య సస్తసముద్ర పరివృతే వేదవేదాంగేతిహాసాగమన్యాయ
 కావ్యాలంకార నాటక గాన కవిత్వ కామశాస్త్రద్యూత నైపుణ్య దేశ భాషా
 జ్ఞాన లిపికర్తవచన సమస్తావధాన స్వర శాస్త్ర శకున సాముద్రిక
 రత్నపరీక్షా స్వర్ణ పరీక్షాశ్వలక్షణ గజలక్షణ మల్లవిద్యాపాపకర్త దోహళగంధవాద
 ధాతువాద ఖనివాద రసవాదాగ్ని స్తంభ జలస్తంభ వాయుస్తంభ ఖడ్గస్తంభ

వ్యాకర్షణ మోహన విద్యేషణోచ్ఛాటన మారణ కాలవంచన వాణిజ్య
 పాపాల్య కృష్ణాసవకర్తలావుకయుద్ధ మృగయా రతికౌశల వశ్యకరణ
 ద్భూతకరణ చిత్రలోహ పాషాణ మృద్ధారు వేణుచర్మాంబర క్రియా
 చార్యాషధసిద్ధి మంత్ర సిద్ధిస్వర వంచనాదృష్టి వంచనాంజన జలప్లవన
 వాత్సీద్ధి ఘటికాసిద్ధి పాదుకాసిద్ధింద్రజాల మహేంద్రజాలాఖ్య చతుఃషష్ఠీ
 విద్యా నిషద్యాదుమాన నిరవద్య విద్యజ్ఞన విద్యోతితే అంగ వంగ కళింగ
 కార్తీర కాంభోజ కామరూప సావీర సారాష్ట్ర మహారాష్ట్ర బంగాళ నేపాళ
 మలయాళ కేరళ సింహళ చోళ పాంచాల కోసల కుంతళ జ్వాలాసాల్వ మగధ
 మాగధ మాళవ మత్స్యనత్స మద్ర మైంద సింధు సైంధవాంద్ర గాంధార
 విదర్బణాల వరాట కర్ణాట ద్రవిడ ద్రావిడ పాండ్య పుళింద పారసీక
 దాహ్లీక ఉర్చర కేయూర కేకయ కురుకిరాత దశార్ణ హూణటింకణ
 కౌంకిణ యవన కూరసేన ఘూర్జర విదేహచేదిభోజావంత్యాఖ్య షట్పుంచా
 ఉద్దేర సమలంకృతే భాగీరథీ భీమరథీ సరస్వతీ గౌతమీ నర్మదా యమునా
 కృష్ణావేణి వేణుకా తుంగభద్రా చంద్రభాగా వరుణా మలాపహారిణీ కావేరి
 కషీరా తాండినకృతమాలా విశాలా తాపిని పూర్ణిమా తామ్రపర్ణి వేగవతీ
 హోమవతి వైతవతి నైతవతి విశోకా కాశికీ గండకీ గోముఖ పినాకినీ
 పుణ్యదాద్యనేక మహానదీ విరాజితే వారాణసీ చిదంబర శ్రీశైలాహోబల
 వేంకటాచల శ్రీరంగ సేతు జంబుకేశ్వర కుంభకోణ హోలాస్య గజారణ్య
 గోకర్ణ రామనాథ పురావర్త పురానంత శయనామరగిరి యాదవగిరి
 మహాబలగిరి, కరిగిరి కకుద్గిరిశ్వేతగిరి గోవర్ధనగిరి త్రిమకుటగయా
 ప్రయాగాద్యనేక పుణ్యక్షేత్రయుతే, బ్రాహ్మీమాహేశ్వరీ కామారీ వైష్ణవీ
 వారాహీ ఇంద్రాణి చాముండాఖ్య సప్తమాతృకా విరాజితే సావిత్రి సత్యవతి
 దమయంతీ మదయంతీ లోపాముద్ర సుకన్యా కేశినీ సుశీలానసూయారుంధతీ
 ప్రభృతి మహా పతివ్రతా సందోహ సమలంకృతే, రమ్యరమణక ద్వారకా

సింహళ కైవల్య మలయాశ్వభద్రకేతు గోభిలావంత్య పుష్కర ఋషభ
 రైవత నిమ్లాచనీయామ్య పారావారలంకాసారకృత మాలాఖ్యాష్టాదశోప ద్వీప
 విరాజితే పంచాశత్కోటి యోజన విస్తీర్ణేస్మిన్ భూమండలే,
 సుందరతర చందన మందార కోవిదారకుటుజ వట పాటల కరవీర
 కరవంటిక కంటికి పిప్పల కర్పూర కదళి ఖర్జూర నారికేళ రసాల
 తమాలతాళ హింతాళ కృతమాల సరళ వకుళ మంజుళ పున్నాగ జంబూ
 జంబీర నింబ కదంబ సారంగ లవంగ రుద్రాక్షేతు కపిత్థాశ్వత్థ బిల్వ
 భల్లాతక సల్లకి బదరీ లకుచ చంపక కేతక కుద్దాల బంధూక సింధువార
 పిచుమంద ఉదుంబరపలాశ పారిజాతాద్యనేకానోకహనివహ నిరంతరమనోహర
 నందనవన వ్రీడాకర క్రీడావన విహర దేవదానవ గరుడ గంధర్వ కిన్నర
 కింపురుష సిద్ధ సాధ్య విద్యాధర యక్ష రాక్షసాది దివ్యజన నివాస
 సమలంకృత శీతాంభ శ్రీ బిందు ముకుంద మందర కళింద వైకంఠ
 మణిశైల శక్రశైల మహాకపిల మహాశైల పంచశైల గజశైల భద్రశైల
 శ్రీశైల వసుధార వసుమార కుమార కాలంజర కౌంజర పాండర పుష్కర
 వైడూర్య పారియాత్ర సహస్ర శిఖర మయూర తామ్రాభ శిఖివాస సురస
 హంసనాగ కుముద మకుట త్రికుట కటుశంఖి కూట మహామేఘ సుమేఘ
 సుగంధ గంధమాదన సుపార్శ్వసుషేణ సుపక్ష కనక విరజాదికేసర, శిఖరి
 వసర భాసుర మేరుధరా ధరస్య దక్షిణ దిగ్బాగే జంబూప్లక్ష కుశక్రౌంచశాఖ
 శాల్మలి పుష్కరాఖ్య సప్తద్వీపానాం మధ్యే జంబూద్వీపే, భారత కింపురుష
 హరీశావృత భద్రాశ్చకేతుమాల హిరణ్యక రమణక కురు వర్షాఖ్య నవవర్షాణాం
 మధ్యే భరత వర్షే ఇంద్రకశేరు తామ్రగభస్తి పున్నాగ గంధర్వ సౌమ్య
 వరుణ భరతాఖ్య నవఖండానాం మధ్యే భరతఖండే, నిరతిశయజని నిరూఢ
 నిఖిలజన కలుషనికర తిమిర ఖరకిరణ సదృశకవేరకన్యకా కమనీయకృపీట
 పూర పరిరింఖదభంగుర మంగళతర తుంగతరంగ పరంపరా పరిగత

పరిపూతపవమాన పరిస్పంద పరమపావన ప్రచురతర నిఖిలసస్యసమ్మద్ధి
 సమేధమాన మేధా విశేషవిద్యోతమాన నిరవద్య హృద్యజన పోషణ
 నిష్ఠాగరిష్ఠ కర్నాట (ఆంధ్ర)జన పదాధిష్ఠాన సహ్యాభిధానగిరి వరిష్ఠస్థో
 పరిభాగే దండకారణ్యేస్మిన్ స్రజాపతి త్రైతే పినాకత్రి శూల వరశు గదా ఖడ్గాది
 మహాయుధ ధరస్య దివ్యరత్నఖచిత కిరీటహార కేయూర నూపుర మకర
 కుండల ప్రముఖ ప్రస్ఫురద ప్రాకృత భూషణావళి విభూషితస్య, చతురానన
 పురందర ప్రముఖ సకల సురాసుర వినర శిరస్తటే విరాజమాన మకుటతటే
 ఘటిత దివ్యరత్న మరీచి పరంపరా నీరాజితో పాంత చరణాంభోరుహస్య
 నిఖిల లోకాను జిఘ్రాక్షా స్వీకృత వృషభవాహన మూర్త్యాది పంచవింశతి లీలా
 వైభవ చండేశ రామభార్గవ బాణ దశాననాది శివభాగవత విమలతర
 హృదయాంతరాళ నిరంతర నిరర్గళ డోలావిహార సమాసక్తస్య గర్భస్థా
 నేకకోటి బ్రహ్మాండమండలస్య, భగవతో భవానీపతేః లీలా సముద్భూతస్య
 శారద నీరద పారద సచ్చాయ వాగ్దేవతా నిర్గళ నిరంతర విహరణ విలాస
 భవనాయమాన వదనారవిందస్య, సరసతర సారసనికరభాసుర మానస
 సరోవర విహరణలాలస మానస రాజహంస వాహనస్య భగవత
 శృంభోరాజ్ఞయా ప్రవర్తమానస్యాద్యబ్రహ్మణః ప్రథమపరార్థే పంచాశ
 ద్యత్పరేష్వతీతేషు ద్వితీయ సరార్థే ప్రథమవర్షే ప్రథమమాసే ప్రథమపక్షే
 ప్రథమదివసే అహని ద్వితీయేయామే తృతీయ ముహూర్తే ప్రథమ ప్రాణా
 యామసమయే పార్థివ కూర్మ ప్రళయానంత శ్వేతవరాహ బ్రాహ్మసావిత్రాఖ్య
 సప్తకల్పానాం మధ్యే శ్వేతవరాహకల్పే, స్వాయంభువరస్వారోచిషోత్తమ
 తామసరై వతచాక్షుషవైవస్వత సూర్యసావర్ణి ధర్మసావర్ణి దక్షసావర్ణి
 రుద్రసావర్ణి బ్రహ్మసావర్ణి రుద్రసావర్ణి వేదసావర్ణాఖ్య చతుర్దశ
 మన్వంతరాణాం మధ్యే సప్తమే వైవస్వత మన్వంతరే, సప్తవిశంతి
 మహాయుగేతీతే షష్టా వింశతీతమే మహాయుగే కృత త్రేతా ద్వాపర

కలియుగాఖ్యానాం చతుర్థాం యుగానాం మధ్యే అష్టావింశతి సహస్రోత్తర
సప్తదశ లక్షాబ్దే కృతయుగే షణ్ణవతి సహస్రోత్తర ద్వాదశ లక్షాబ్దే
త్రేతాయుగే చతుష్షష్ఠి సహస్రోత్తర అష్టలక్షాబ్దే ద్వాపరయుగేచ సమతీతే
ద్వాత్రింశత్సహస్రాన్విత చతుర్థలక్షాబ్దే వర్తమానే కలియుగే ప్రథమపాదే
యుధిష్ఠిర విక్రమ శాలివాహన విజయాభినందన నాగార్జున కలిభూపాఖ్య
శకపురుష మధ్య పరిగణిత శాలివాహనశకే, బౌద్ధావతారే, బ్రాహ్మదైవ
పితృ ప్రాజాపత్య బాగ్ధాస్పత్యసౌరచంద్రసావన నక్షత్రమానాఖ్య
నవమాన మధ్య పరిగణితేన చంద్రమానేన ప్రవర్తమానే ప్రభవాదీనాం
షష్ట్యా సంవత్సరాణాం మధ్యేఽస్తిన్ సంవత్సరే దక్షిణాయ నోత్తరాయణయో
ర్మధ్యేఽస్మిన్ ఆయనే, వసంతాదీనాం ఋతునాం మధ్యేఽముకఋతుః,
చైత్రాదీనాం మధ్యేఽముక మాసే, శుక్ల-కృష్ణయో ర్మధ్యేఽముకపక్షే
ప్రతిపదాదీనాం మధ్యేఽముకాఖ్యాయాం శుభతిథౌ భానుప్రభృతివాసరాణాం
మధ్యేఽముకవాసరే అగ్నిన్యాదీనాం మధ్యేఽముక నక్షత్రే, విష్కంభాది
యోగానాం మధ్యేఽముకయోగే, భవాదికరణానాం మధ్యేఽముకకరణే
అస్తిన్ శుభముహూర్తై గంగావాలుకాభిః సప్తర్షిమండలపర్యంతం¹ కృతరాశి
భిర్ద్వివ్య సహస్రవర్షావసానై ఏకైక వాలుకాపకర్షణ క్రమేణ సర్వరాశ్యపకర్షణ
సమ్మిళితకాలే దశపూర్వేషాం దశాపరేషాం మద్వంశానాంపితౄణాం
శివసాయుజ్య సిద్ధ్యర్థం ఇహజన్మని జన్మానాంతరేషుచ జ్ఞానతోఽజ్ఞానతశ్చ
సంభావితానాం సమస్త పాపానామపనోదనార్థం క్షేమ స్థైర్య విజయా
భయాదురారోగ్యైశ్వర్యాదీనాముత్తరోత్తరాభివృద్ధ్యర్థం పోడశ
దానాంతర్భూత యథాశక్త్యలంకృత కన్యాదాన మహం కరిష్యే”

(ఇతి మహాసంకల్పః)

మంగళాష్టకము

కల్యాణైక నిదాన భూతమితియ త్కాలాగ్ని రుద్రాదిభిః ।
ప్రఖ్యాతోపనిషద్భిరధ్యవసితం విధ్వస్తపాపవజం ॥
భస్మేతిస్మృతిమాత్రతోభువిస్సృణాం మౌనీంద్రభోగప్రదం ।
రుద్రాణీ రమణప్రియంతదమితం కుర్యాత్సదా మంగళం ॥

॥౧॥

లోకేశ్శ్రీ శిశిరక్షమాధరసుతా కాంతాక్షి పంకేరుహ ।
స్వందీక్షీరకణోదితం హియదితిఖ్యాతం పురాణేశ్వతౌ ॥
శ్రేయస్సాధనతాం దధానమనిశంశైవ ప్రమోదావహం ।
రుద్రాక్షంశ్రిత రక్షకం తదమితం కుర్యాత్సదా మంగళం ॥

॥౨॥

స్వాంతర్గర్భిత సర్వమంత్రకలనాలబ్ధవ్య నానాఫలం
స్మారం స్మారమిహస్తారా సదనం పంచాక్షరం పావనం ।
యచ్చైవాఃప్రతరంతి దుస్తరమహ సంసారవారానిధిం
భూయస్తద్వర మంత్రరత్నమమితం కుర్యాత్సదా మంగళం ॥

॥౩॥

అజ్ఞానాతిశయాధికాంధతమసాత్యంధస్యపుంసస్సదా
సుజ్ఞానం జనసాధనేన మహతాచక్షుస్సమున్మీలితం ।
యేనస్వచ్ఛమతుచ్ఛభూరికరుణా కల్లోలినీవల్లభా
శ్రీమాన్ సద్గురురత్రసైష భగవాన్కుర్యాత్సదామంగళం ॥

॥౪॥

సంబంధాతిశయం సదా విరజయత్త్యాగాంగ యోగాంగస
ద్భోగాంగ ప్రతిభేద భిన్నతనుష శృత్యంత సంఘస్తుతం ।
లింగాంగ ద్వయ సామరస్య విలసచ్ఛేతస్స్వరూపప్రదం
లింగం శ్రీకరముత్తమంతదమితం కుర్యాత్సదా మంగళం ॥

॥౫॥

జానాతీహముహూఃక్షితావతిశయం విశ్వప్రకాశప్రభుం
 వేదాంతైఃప్రతిపాదితం పరశివం స్వీయస్వరూపేణయః ।
 నానాఘోరతరాఘపూగతిమిర ప్రధ్వంసనద్యోమణి
 స్ఫోఽయం శ్రీవరజంగమస్సమధికం కుర్యాత్సదా మంగళం ॥ ౧౬ ॥

పీత్వాయత్పరమం పవిత్రమమలం కైలాసశైలోల్లస
 చ్చర్వోదగ్రవరప్రదేశపదవీసోపానం భూతం సదా ।
 భక్త్యాభూమితలే నమీహితతతిం సంప్రాప్నువంత్యాదరా
 త్తత్పాదోదకమిష్టదం సమధికం కుర్యాత్సదా మంగళం ॥ ౧౭ ॥

జుష్టాప్యం శృతిశంశితం పురహర ప్రేమప్రకర్షాస్పదం
 శస్తంధ్వస్త సమస్తదుష్కృతగణం స్వశ్రేయస శ్రీపదం ।
 సాంద్రానందభరాభవంతి పురుషాస్సర్వేపిచోర్వీతతే
 హృద్యస్సత్రివిధః ప్రసాదనిచయః కుర్యాత్సదా మంగళం ॥ ౧౮ ॥

స్పష్టాష్టావరణ ప్రచారచతురశ్చి వీరశైవాగ్రణిః
 పంచాచార విచారచారు చతురః స్వచ్ఛాంతరంగస్సదా ।
 సంఖ్యావజ్జనగీయమాన విలసన్మాహాత్మ్య సంభావితో
 భక్తానుగ్రహకృత్పురాతనగణః కుర్యాత్సదా మంగళం ॥ ౧౯ ॥

లోకేశాంభవ మంగళాష్టకమిదం నర్యేష్టసిద్ధిప్రదం
 భక్త్యయః పఠతప్రహృష్టహృదయః శ్లాఘ్యం సుధీభిర్నుహూః ।
 శ్రీనిర్వాణముదాప్తయే విరచితం యోవాశృణోత్యాదరాత్
 పుంసస్తన్యసదాశివస్సమధికం కుర్యాత్సదా మంగళం ॥ ౨౦ ॥

సుముహూర్తస్సావధాన స్ఫులగ్నం సావధానం
 (ఇతి మంగళాష్టకం)

శ్రీ రుద్రకవచము

“శ్రీ గురు దక్షిణామూర్తయేనమః । శ్రీ రుద్రకవచ ప్రారంభః”

ఓం అస్య శ్రీ రుద్రకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య దూర్వాసముషిః ।
అనుష్టుప్చందః । త్ర్యంబక రుద్రోదేవతా । హ్రీం బీజం ।
శ్రీం శక్తిః । హ్రీం కీలకం । మమమానసాభీష్ట సిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః ।
హ్రోం అంగుష్ఠాభ్యాం నమః । హ్రీం తర్జనీభ్యాం నమః । హ్రూం
మధ్యమాభ్యాం నమః । హ్రైం అనామికాభ్యాం నమః । హ్రౌం
కనిష్ఠికాభ్యాం నమః । హ్రాః కరతల కరపృష్ఠాభ్యాం నమః ॥ హ్రోం
హృదయాయ నమః । హ్రీం శిరసేస్వాహా । హ్రూం శిఖాయై వషట్ ।
హ్రైం కవచాయ హూం । హ్రౌం నేత్రత్రయాయ వౌషట్ । హ్రాః
అస్త్రాయ ఫట్ । ఓం భూర్భువస్సువరో మిదిగ్బంధః । ధ్యానం ॥

శాంతం పద్మాసనస్థం శశధర మకుటం పంచవక్త్రం త్రినేత్రం ।
కూలం వజ్రంచ ఖడ్గం పరశుమభయదం దక్షభాగేవహంతం । నాగం
శంచ ఘంటాం ప్రళయహృతవహంసాంకుశం వామభాగే ॥ నావాలంకార
ముక్తం స్ఫటికమణినిభం పార్వతీశం నమామి ॥

దూర్వాస ఉవాచ

ప్రణమ్య శిరసాదేవం, స్వయంభుం సరమేశ్వరం ।

ఏకం సర్వగతం దేవం, సర్వదేవమయం విభుః ॥

॥౧॥

రుద్రవర్త ప్రవక్ష్యామి, ఆంగప్రాణస్య రక్షయే ।

అహోరాత్రమయం దేవం, రక్షార్థం నిర్మితం పురా ॥

॥౨॥

రుద్రోమేచాగ్రతఃపాతు, పాతు పార్శ్వహరస్తథా ।

శిరోమే ఈశ్వరః పాతు, లలాటం నీలలోహితః ॥

॥౩॥

నేత్రయోస్త్రిబంధకఃపాతు, ముఖంపాతు మహేశ్వరః ।

కర్ణయోఃపాతు మేశంభు, ర్నాసికాయాం సదాశివః ॥

॥౪॥

వాగీశః పాతుమే జిహ్వమోష్ఠౌ పాత్వంబికాపతిః ।

శ్రీకంఠః పాతుమేగ్రీవం, బాహోచైవం పినాకధృత్ ॥

॥౫॥

హృదయంమే మహాదేవ, ఈశ్వరోఽవ్యాత్ స్తనాంతరం ।

నాభిం కుక్షీంచ వక్షశ్చ, పాతుశర్వ ఉమాపతిః ॥

॥౬॥

బాహు మధ్యాంతరంచైవ, సూక్ష్మరూప స్పదాశివః ।

సర్వాన్ రక్షతునస్సర్వ, గాత్రాణిచ యథాక్రమం ॥

॥౭॥

చజ్రశక్తిధరశ్చైవ, పాశాంకుశ ధరస్తథా ।

గండం శూలధరో నిత్యం, రక్షతు త్రిదశేశ్వరః ॥

॥౮॥

ప్రాసాదేషు పదేచైవ - వృక్షమూల నదీతటే ।

సంధ్యాయాం రాజభవనే - విరూపాక్షస్తుపాతుమాం ॥

॥౯॥

శీతోష్ణా తపకాలేషు - తుహినదృమకంటకే ।

నిర్తనుష్యే సమేమార్గే - త్రాహిమాం వృషభధ్వజః ॥

॥౧౦॥

ఇత్యే తద్రుద్రకవచం - పవిత్రం పాపనాశనం ।

మహాదేవ ప్రసాదేన - దూర్వాసముని కల్పితం ॥

॥౧౧॥

మమాఖ్యాతం సమానేన - నభయంతేన విందతి ।

ప్రాప్నోతి పరమార్గ్యం - పుణ్య మాయుష్యవర్ధనం ॥

॥౧౨॥

విద్యార్థి లభతే విద్యాం - ధనార్థి లభతే ధనం ।

కన్యార్థి లభతే కన్యాం - నభయం విందతే క్వచిత్ ॥

॥౧౩॥

అపుత్రో లభతే పుత్రం - మోక్షార్థీ మోక్షమాప్నుయాత్ ।

త్రాహిత్రాహి మహదేవ - త్రాహిత్రాహిత్రాయామమ ॥ ౧౪॥

త్రాహిమాం పార్వతీనాథ - త్రాహిమాం త్రిపురాంతక ।

పాశఖట్వాంగ దివ్యాస్త్రం - త్రిశూలం రుద్రమేవచ ॥ ౧౫॥

వమస్కరోమి దేవేశ - త్రాహిమాం జగదీశ్వర ।

శత్రుమధ్యే సభామధ్యే - గ్రామమధ్యే గృహోంతరే ॥ ౧౬॥

గమనా గమనేచ్ఛైవ - త్రాహిమాం భక్తవత్సల ।

త్వంచిత్త్వనూది మశ్చైవ - త్వంబుద్ధి స్త్వం పరాయణః ॥ ౧౭॥

కర్మణా మనసాచ్ఛైవ - త్వం బుద్ధిశ్చయథా సదా ।

జ్వరభయంఛింది, సర్వ జ్వరభయంఛింది ।

స్వగ్రహభయం ఛింది, సర్వశత్రూన్ నివర్త్యాపి ॥ ౧౮॥

సర్వవ్యాధి నివారణం, రుద్రలోకం సగచ్ఛతి; రుద్రలోకం సగచ్ఛత్యో నమశ్శతి॥

(శ్రీ రుద్రకవచం సంపూర్ణం)

అ భి షే క వి ధా న ము

లింగమూర్తికిగాని, ఇతర శ్రీ జగద్గురు రేణుకాది పంచాచార్య మూర్తులకుగాని, లేదా బసవేశ్వరాది దేవతా విగ్రహములకుగాని, రుద్రాభిషేకము జేయించవలసినయెడల సర్వపూజా ప్రకరణములో జెప్పిన విధముగా షోడశోపచార పూజ యొనర్చవలెను. కాని స్నాన మంత్రము ముగిసినపిదప ఈ మొదట వ్రాసినట్లుగా శ్రీ రుద్రనమక-చమక-పురుష సూక్తములను జక్కగా పఠింపు సమాప్తియగువరకు ధారాపాత్ర (జలిధార పాత్ర)తో నెడతెగకుండ అభిషేకించవలెను. తరువాత ముందుజెప్పిన ఉపచారములతో ముగించవలెను.

(అథ వేదోక్త అభిషేకము)

వేదోక్త - అభిషేకము

శ్రీ రుద్రనమకమ్

హరః ఓం అస్య శ్రీరుద్రస్య ప్రశ్నస్య, అనుష్టుప్చందః। ఆఘోర
 ఋషిః। సంకర్షణ మూర్తి స్వరూపాయోఽసావాదిత్యః పరమపురుషస్సవీష
 రుద్రోదేవతా । అగ్నిక్రతుచరమాయా మిష్టకాయాగ్ం శతరుద్రీయే
 జపాభిషేకే వినియోగః- సకలస్య రుద్రాధ్యాయస్య శ్రీరుద్రోదేవతా । ఏకా
 గాయత్రీ చ్చందః। తిస్రోఽనుష్టుభః, తిస్రః పంక్తయః సప్తానుష్టుభో
 ద్వేజగత్యౌ। శ్రీ పరమేష్ఠీఋషిః। శ్రీ సాంబసదాశివోదేవతా। శ్రీ సాంబసదాశివ
 ప్రీత్యర్థే శతరుద్రీయే జపే వినియోగః అగ్నిహోత్రాత్మనే- అంగుష్ఠాభ్యాం
 నమః। దర్శపూర్ణమాస్మాత్మనే- తర్జనీభ్యాం నమః, చాతుర్మాస్యాత్మనే-
 మధ్యమాభ్యాం నమః, నిరూఢపశుబంధాత్మనే - అనామికాభ్యాం నమః,
 ణ్యోతిష్ఠోమాత్మనే- కనిష్ఠికాభ్యాం నమః, సర్వక్రత్వాత్మనే- కరతల
 కరపుష్పాభ్యాం నమః॥ అగ్నిహోత్రాత్మనే- హృదయాయ నమః,
 దర్శపూర్ణ మాస్మాత్మనే- శిరసేస్వహ, చాతుర్మాస్యాత్మనే- శిఖాయైవ
 షట్, నిరూఢ పశుబంధాత్మనే- కవచాయహుం, ణ్యోతిష్ఠోమాత్మనే- నేత్ర
 త్రాయాయవౌషట్, సర్వక్రత్వాత్మనే అస్త్రాయఫట్, భూర్భువస్సువరోమితి
 దిగ్బంధః॥ ధ్యానమ్॥ అపాతాళనభస్థలాంతభువన బ్రహ్మాండమావిస్ఫురణ్యోతి
 స్స్పృటికర్ణింగమాళివిలస త్పూర్ణేందు వాంతామృతైః, అస్తోకాప్లుతమేకమీశ
 మనిశం రుద్రాను వాకాన్జపన్ధ్యాయే దీప్సితసిద్ధయే ద్రువపదం భక్తోఽ
 భిషించేచ్ఛివమ్ ॥౧॥ బ్రహ్మాండవ్యాప్తదేహాభసితహిమరుచా భాసమానా
 భుజంగైః । కంఠేకాలాః కపర్దా కలితశశికళా శృండకోదణ్డహస్తాః ॥
 త్ర్యక్షా రుద్రాక్షమాలా ప్రకటితనిభవా శాంభవామూర్తి భేదాః ।
 రుద్రాశ్రీరుద్రసూక్త ప్రకటిత విభవానఃప్రయచ్ఛన్తు సౌఖ్యమ్ ॥౨॥
 ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ ॥ ఓం శంచమే మయశ్చమే ప్రియంచమేఽ

మహామయశ్చమే కామశ్చమే సామనసశ్చమే భద్రంచమే శ్రేయశ్చమే వశ్యశ్చమే
 యశశ్చమే భగశ్చమే ద్రవిణంచమే యన్తాచమే ధర్తాచమే క్షేమశ్చమే
 ధృతిశ్చమే విశ్వంచమే ॥౧॥ మహాశ్చమే సంవిశ్చమే జ్ఞాత్రంచమే సూశ్చమే
 ప్రసూశ్చమే సీరంచమే లయశ్చమే ఋతంచమేఽమృతంచమే యక్ష్యంచమే
 అనామయశ్చమే జీవాతుశ్చమే దీర్ఘాయుత్వంచమేఽనమిత్రంచమే
 భయంచమే సుగంచమే శయనంచమే సూషాచమే సుదినంచమే ॥౨॥
 విశ్వంచ శయనవష్టాచ ॥౩॥ ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తిః

హరః ఓం నమస్తే రుద్రమన్యవ ఉతోత ఇషవే నమః । నమస్తే
 అస్తుధన్వనే బాహుభ్యాముతతే నమః । యాతఇషుశ్శివతమాశివం
 బహువతేధనుః, శివాశరవ్యాయాతవతయానోరుద్ర మృడయ । యాతేరుద్ర
 శివాతనూరాఘేరపాపకాశినీ । తయానస్తనువాశన్తమయా గిరిశన్తాభి
 వాకిరహి ॥౧॥ యామిషుం గిరిశన్త హస్తేఽ ॥౧॥ భిభర్ష్యస్తవే, శివాం
 గిరిత్రకాంకురు మాహిగ్ంసీః పురుషం జగత్, శివేన వచసాత్వాగిరీశా
 చ్చావదామసి । యథా నస్సర్వమిజ్జగదయక్ష్యగ్ం సుమనా అసత్, అధ్య
 వోచదధివక్తా ప్రథమోదైవ్యోభిషక్, ఆహిగ్ంశ్చసర్వాన్ జమ్బయ
 స్సర్వాత్ప్రయాతుధాన్యః, అపా యస్తాన్త్రో అరుణ ఉత బ్రభుస్సుమంగళః,
 యేచేమాగ్ం రుద్రా అభితో దిక్షు ॥౨॥ శ్రితాస్సహస్రశోవైషాగ్ం
 హేడ ఈమహే అసౌ యోఽవసర్పతినీలగ్రీవోవిలోహితః, ఉత్తై నం
 గోపా అదృశన్దృశన్దృశన్దృశోర్యః ఉత్తై నం విశ్వాభూతాని సదృష్టో మృడ
 యాతినః ॥ నమో అస్తునీలగ్రీవాయ నహస్రాక్షాయమీడుషే, అథో
 యేఅస్య సర్వానోఽహంతేభ్యోకరం నమః ॥ ప్రముజ్భధన్వనస్త్వ
 ముథయో రార్చి యోర్జ్యామ్, యాశ్చతేహస్త ఇషవః ॥౩॥ పరాతా
 బాహోరవ ॥ అవతత్య ధనుస్త్వగ్ం సహస్రాక్షశతేషుధే, నిశీర్య శల్యానాం
 మునా శివో నస్తుమహాభవ । విజ్యం ధనుః కపర్ద్దినో విశల్యో బాణవాగ్ం

ఉత అనేశన్ స్యేషవ ఆభురస్య నిషజ్గధిః ॥ యాతేహేతిర్మీడుష్టుమ
హస్తే బభూవతేధనుః । తయాస్మాన్విశ్వతస్త్వమయక్షయాపరిభృజ ॥
నమస్తే ఆస్త్వాయుధాయాఽనాతతాయ ధృష్ణవే ॥ ఉభాభ్యాముతతే
నమో భాహుభ్యాంతవధన్వనే ॥ పరితే ధన్వనోఽహేతిరస్త్వాన్ వృణక్తు
విశ్వతః ॥ అథోయ ఇషుధిస్తవారేఅస్మిన్నిధేహితమ్ ॥౪॥ నమస్తే
ఆస్తుభగవన్విశ్వేశ్వరాయ మహాదేవాయ త్ర్యంబకాయ త్రిపురాంతకాయ
త్రికాలాగ్నికాలాయ కాలాగ్ని రుద్రాయ నీలకంఠాయ మృత్యుంజయాయ
సర్వేశ్వరాయ సదాశివాయ శ్రీమన్మహాదేవాయ నమోనమః॥ హస్తే దీక్షిష్వ
ఉభాభ్యాం । ద్వావిగ్ం శతిశ్చ ॥ (ఇతి ప్రథమోనువాకః)

నమో హిరణ్యబాహవే సేనాన్యే దిశాంచ పతయే నమో నమో
వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్యః పశూనాం పతయే నమోనమస్సస్పిజ్జరాయత్విషీమతే
షడ్ధీనాం పతయే నమో నమో బ్రభుశాయ వివ్యాధినేఽన్నానాం పతయే
నమో నమో హరికేశాయోపవీతినే పుష్పానాంపతయే నమో నమో భవస్య
హేత్యైజగతాం పతయే నమో నమో రుద్రాయాఽతతావినే క్షేత్రాణాం
పతయే నమో నమస్సూతాయాఽహన్తాయవనానాం పతయే నమో
నమః ॥౧॥ రోహితాయస్థపతయే వృక్షాణాం పతయే నమో నమో
మన్త్రిణే వాణిజాయ కక్షాణాం పతయే నమో నమో భువన్తయే వారివస్కృతా
యౌషధీనాంపతయే నమోనమ ఉచ్చైర్హోషాయాక్రన్దయతే పత్తీనాం
పతయే నమోనమః కృత్సవీతాయ ధావతేసత్త్వనాం పతయేనమః ॥౨॥
వనానాంపతయే నమోనమ ఏకాన్స త్రిగ్ంశతిశ్చ. (ఇతి ద్వితీయానువాకః)

నమస్సహమానాయ నివ్యాధిన ఆవ్యాధినీనాం పతయే నమోనమః
కకుభాయ నిషజ్గిణే స్తేనానాం పతయే నమో నమో నిషజ్గిణ ఇషుధిమతే
తస్కరాణాం పతయే నమో నమో వజ్రతే పరివజ్రతే స్తాయూనాం పతయే

నమోనమో నిచేరవే పరీచరాయారణ్యానాం పతయే నమో నమస్సృకావిభ్యో|
 జిఘాగ్ం సద్యోముష్ణతాం పతయే నమోనమోఽసిమద్యో నక్తంచరద్యుః
 ప్రకృతానాం పతియే నమోనమ ఉష్ణీషిణే గిరిచరాయ కులుజ్చానాం పతియే
 నమోనమః ||౨|| ఇమమద్యోధన్వావిభ్యశ్చవోనమోనమ ఆతన్వానేభ్యః
 ప్రతిదధానేభ్యశ్చవో నమోనమః ఆసినేభ్యశ్చయానేభ్యశ్చవో నమో
 నమస్సృపద్యో జాగృద్యశ్చవో నమోనమస్తిష్ఠద్యో ధావద్యశ్చవో నమోనమ
 స్సభాభ్యస్సభాపతిభ్యశ్చవో నమోనమో అశ్వేభ్యోఽశ్వ పతిభ్యశ్చవోనమః ||౩||
 కులుజ్చానాం పతయే నమో నమోఽశ్వ పతిభ్యశ్చిణిచ.

(ఇతి తృతీయోఽనువాకః)

నమ ఆవ్యాధినీభ్యో వివిధ్యస్తీభ్యశ్చవో నమోనమ ఉగణాభ్యస్తృగ్ం
 హతిభ్యశ్చవో నమో నమో గృతేభ్యో గృతృపతిభ్యశ్చవో నమో నమో
 వ్రాతేభ్యో వ్రాతపతిభ్యశ్చవో నమో నమో గణేభ్యో గణపతిభ్యశ్చవో
 నమో నమో విరూపేభ్యో విశ్వరూపేభ్యశ్చవో నమో నమో మహద్యుః
 క్షుల్లకేభ్యశ్చవో నమో నమో రథిభ్యోఽరథేభ్యశ్చవో నమో నమో
 రథేభ్యః ||౧|| రథపతిభ్యశ్చవో నమో నమస్సేనాభ్య స్సేనానీభ్యశ్చవో
 నమో నమః క్షత్తృభ్యసంగ్రహీతృభ్యశ్చవో నమో నమస్తక్షభ్యో
 రథకారేభ్యశ్చవో నమో నమ కులాలేభ్యః కర్మారేభ్యశ్చవో నమో నమః ||
 పుంజిష్టేభ్యో నిషాదేభ్యశ్చవో నమో నమ ఇమకృద్యోధన్వకృద్యశ్చవో
 నమో నమో మృగయుభ్యశ్చవిభ్యశ్చవో నమోనమశ్వభ్యశ్చపతిభ్యశ్చవో
 నమః ||౧౦||౪|| రథేభ్యోశ్వపతిభ్యశ్చద్యేచ ||౪|| అ. వా.

నమో భవాయచ రుద్రాయచ నమశ్శర్వాయచ పశుపతయేచ నమో నీల
 గ్రీవాచ శిరికణ్ఠాయచ నమః కర్ణిశేచ వృష్ణ కేశాయచ నమస్సహస్రాయచ

శ్రుతధన్వనేచ నమో గిరిశాయచ శిపివిష్టాయచ నమో మీడుస్థమాయ
 ప్రేమమతేచ నమో వ్రాస్వాయచ వామనాయచ నమో బృహతేచ వర్షియసేచ
 నమో వృద్ధాయచ సంవృధ్వనేచ॥౧॥ నమో అగ్రియాయచ ప్రథమాయచ
 నమ ఆశవే చాజిరాయచ నమ శ్రీస్రియాయచ శీభ్యాయచ నమ ఉర్జాయ
 చావస్వన్యాయచ నమస్సోతస్యాయచ ద్వీప్యాయచ ॥౨॥ సంవృధ్వనేచ
 పంచవిగ్ం శతిశ్చ ॥ (ఇతి పంచమోఽనువాకః)

నమో జ్యేష్ఠాయచ కనిష్ఠాయచ నమః పూర్వజాయచాపరజాయచ
 నమో మధ్యమాయచాప్రగల్భాయచ నమో జఘన్యాయచ బుద్ధియాయచ
 నమస్సోభ్యాయచ ప్రతిసర్వాయచ నమో యామ్యాయచ క్షేమ్యాయచ నమ
 ఉర్వర్యాయచ ఖల్యాయచ నమశ్లోక్యాయచావసాన్యాయచ నమో
 వన్యాయచ కష్యాయచ మనశ్శవాయచ ప్రతిశ్రవాయచ ॥౩॥ నమ
 ఆశుషేణాయ చాశురథాయచ నమశ్శూరాయచ చావభిన్దతేచ నమో వర్షిణేచ
 వరూధినేచ నమో బిల్మినేచ కవచినేచ నమశ్రుతాయచ శ్రుతసేనాయచ॥౪॥
 ప్రతిశ్రవాయచ ॥పంచవిగ్ం శతిశ్చ ॥౫॥ (ఇతి షష్ఠోఽనువాకః)

నమో దున్దుభ్యాయచాహనన్యాయచ నమోధృష్ణవేచ ప్రమృశాయచ
 నమో దూతాయచ ప్రహితాయచ నమో నిషజ్గితేచేషుధీమతేచ నమ
 స్తీక్ష్ణేషవేచాయుధినేచ నమస్సోయుధాయచ సుధన్వనేచ నమస్సృత్యాయచ
 పథ్యాయచనమః కాట్యాయచ నీప్యాయచ నమస్సూద్యాయచ సరస్యాయచ
 నమో నాద్యాయచ వైశన్తాయచ ॥౬॥ నమః కూప్యాయ చావట్యాయచ
 నమో వర్ష్యాయచావర్ష్యాయచ నమో మేఘ్యాయచ విద్యుత్యాయచ నమ
 ఈధియాయచాతప్యాయచ నమో వాత్యాయచ రేష్మియాయచ నమో
 వాస్తవ్యాయచ వాస్తుపాయచ వైశన్తాయచ త్రిగ్ంశతిశ్చ ॥౭॥

(ఇతి సప్తమోఽనువాకః)

సమస్సోమాయచ రుద్రాయచ నమస్తామ్రాయచారుణాయచ
 సమశృంగాయచ పటపతయేచ నమ ఉగ్రాయచ భీమాయచ నమో
 అగ్రేవధాయచ దూరేవధాయచ నమోహస్త్రేచ హనీయసేచ నమో వృక్షేభ్యో
 వారికేభ్యో నమస్తారాయచ తారకాయచ నమశృమ్భవేచ మయోభవేచ
 సమశృక్మరాయచ మయస్కరాయచ సమశ్శివాయచ శివతరాయచ ॥౧॥
 సమస్తీర్థాయచ కూల్యాయచ సమఃపార్యాయచ వార్యాయచ నమః
 ప్రతరణాయ చోత్తరణాయచ నమ అతార్యాయచాలాద్యాయచ
 సమశృష్టియచ ఫేష్యాయచ సమస్సికత్యాయచ ప్రవాహ్యాయచ ॥౧॥౮॥
 శివతరాచ త్రిగ్ంశచ్చ ॥ (ఇత్యష్టమో2నువాకః)

నమో ఇరణ్యాయచ ప్రపథ్యాయచ నమః కిగ్ం శిలాయచ
 క్షయణాయచ నమఃకపర్ద్దినేచ పులస్తయేచ నమో గోష్ఠ్యాయచ గృహ్యాయచ
 సమస్తల్పాయచ గేహ్యాయచ నమః కాట్యాయచ గహ్వరేష్ఠ్యాయచ నమో
 హృదయ్యాయచ నివేష్ఠ్యాయచ నమః పాగ్ం సవ్యాయచ రణస్యాయచ నమ
 శృష్టియచ పారిత్యాయచ నమో లోప్యాయ చోలప్యాయచ ॥౧॥ నమ
 ఊర్వ్యాయచ సూర్క్యాయచ నమఃపర్ణ్యాయచ పర్ణశద్యాయచ నమోఽ
 పగురమాణాయచాభిఘ్నేచ ॥ నమ ఆక్ష్తిదతేచ ప్రక్ష్తిదతేచ నమో
 వః కిరకేభ్యో దేవానాగ్ం హృదయేభ్యో నమో విక్షీణక్షేభ్యో నమో
 విచిన్వత్కేభ్యో నమ అనిర్హతేభ్యో నమ అమీవత్కేభ్యః ॥౨॥ ఉలప్యాయ
 చత్రయత్రీగ్ం శచ్చ ॥౯॥ (ఇతి సవమో2నువాకః)

ద్రాపే అన్తసస్పతే దరిదన్నీలలోహిత । ఏషాం పురుషాణా మేషాం
 పశూనాం మాభేర్తాఽరో మో ఏషాంకించ నామమతు ॥ యాతే రుద్ర
 శివాతనూశ్శివా విశ్వాహభేషజీ । శివారుద్రస్య భేషజీ తయానో మృడజీవసే,
 ఇమాగ్ం రుద్రాయ తపసే కపర్ద్దినే క్షయద్వీరాయ ప్రభరామ హేమతిమ్,

యథా నశ్శమసద్విపదే చతుష్పదే విశ్వంపుష్టం గ్రామే అస్తి ॥౧॥
 అనాతురం మృడాన్ రుద్రోతన్ మయస్కృధి క్షయద్విరాయనమసా విధేమతే
 యచ్ఛంచ యోత్య మనురాయజే సితాతదస్యామ తవరుద్ర ప్రణితో
 మాన్ మహాంతముత మాన్ ఆర్భకం మాన ఉక్షంతముతమాన ఉక్షితం
 మాన్ వధీః పితరం మోత మాతరం ప్రియమానస్తనువః ॥౨॥
 రుద్రరీరిషః మానస్తోకే తనయేమాన ఆయుషి మాన్ గోషు మాన్
 ఆశ్వేషు రీరిషః । వీరన్మాన్ రుద్రభామితో వధీర్హవిహ్మన్ నమసా
 విధేమతే । ఆరాత్తే గోషు ఉతపూరుషఃస్థే క్షయద్విరాయ నుమ్మమస్తేతే
 ఆస్తు । రక్షాచన్ ఆధిచ దేవబ్రాహ్మ్యాధాచ నశ్శర్త యచ్ఛ ద్విబర్హః
 స్తుహి ॥౩॥ శ్రుతంగర్త సదంయువానం మృగన్స భీమ ముపహర్తుముగ్రం
 ముడాజరిత్రే రుద్రస్తవాన్ అన్యంతే ఆస్తిన్నివపన్తు సేనాః పరిణో
 రుద్రస్య హేతిర్వృణక్తు పరిత్యేషస్య దుర్మతి ర్భూయోః । అవస్థిరా
 మఘవద్భ్యస్తమష్వ మీధ్వస్తోకాయ తనయాయ మృడయ । మీడుష్టమ
 శివతమశిన్ నస్సుమనాభవ । పరమే వృక్ష ఆయుధం నిధాయకృత్తిం ।
 వసాన అచర పినాకం ॥౪॥ బిభ్రదాగహి ॥ వికిరిద విరోహిత సమస్తే
 అస్తుభగవః ॥ యాస్తే సహస్రగ్ం హేతయోఽన్యమస్మిన్నివపన్తుతాః ॥
 సహస్రసాణి సహస్రదాబాహువోస్తవ హేతయః । తాసామీశానోభగవః
 పరాచీనా ముఖాకృధి ॥౫॥ ఆస్మిగ్ంస్తనువన్తుహి పినాకమేకాన్న
 తిగ్ంశచ్చ ॥౬॥ (ఇతి దశమో2నువాకః)

సహస్రసాణి సహస్రశోయే రుద్రా అధిభూమ్యాం తేషాగ్ం
 సహస్రయోజనే వధన్వానితన్మసి । అస్మిన్మహాత్యర్ణవేంతరిక్షే భవాఅధి ।
 (తేషాగ్ం) నీలగ్రీవాశ్శ్చితికంతా శ్శర్వా అధః క్షమాచరాః ॥ (తేషాగ్ం)
 నీలగ్రీవా శ్శ్చితికంతా దివగ్ం రుద్రా ఉపశ్రితాః । (తేషాగ్ం) యే వృక్షేషు

సస్పింజరా నిలగివా విరోహితాః । (తేషాం) యే భూతానా మధిపతయో
 విశిమాసః కపర్దినః । (తేషాం) యే పథాం పథీరక్షయ ఐలబృదాయవ్యుధః ।
 (తేషాం) యే తీర్థాని ॥ ప్రచరంతి సృకావంతో నిషింగిణాః ।
 (తేషాం) యేతావంతశ్చ భూయాగ్ం సచ్చదిశోరుద్రా వితస్తిరే ।
 (తేషాం) సహస్రయోజనే వధన్వాని తన్మసి । నమో రుద్రేభ్యో
 యే పృథీవ్యాం యేంతరిక్షయే దివియేషామన్నం వాతో వర్షమిషవస్తేభ్యో
 దశ ప్రాచీర్దశ దక్షిణాదశ ప్రతీచిర్దశో దీచిర్దశోరాధ్వస్తేభ్యో నమస్తే
 నోమృడయంతుతేయం దిష్ఠోయశ్చనో ద్వేష్టితం వో జంభే దధామి ॥౨॥
 త్రియంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్దనం ఉర్వారుకమివ బంధనా
 న్మృత్యోర్క్షక్షియ మామృతాత్ । యో రుద్రోఅగ్నో యో అప్పు యో
 విషణ్మ యో రుద్రో విశ్వా భువనాని నివేశతస్మై రుద్రాయ నమో
 అస్తు ॥౩॥ వముష్టిహి యస్వీషు సుధన్వా యో విశ్వస్యక్షయతి భేషస్య
 యజ్ఞామహే సోమనసాయ రుద్రం నమోభిర్దేవ మసురం దునస్య
 “అయంమే హస్తో భగవాన్, అయంమే భగవత్తరః ॥ అయంమే
 విష్వభేషణో అయం దివాభిమర్శనః ॥ ఏతే సహస్రమయుతం పాశా మృత్యో
 మర్త్యాయ హంతవే తాన్యజ్ఞస్య మాయయా సర్వా నవయజామహే ।
 మృత్యవే స్వాహా మృతవే స్వాహా ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ శంభవే
 మృత్యుర్తే పాహి । మమ మృత్యుర్నశ్యతు ఆయుర్వర్దతాం । నమస్తే
 నమో హిరణ్యబాహవే నమ స్సహమానాయ నమ ఆవ్యాధినభ్యో నమో
 భవాయచ నమో జ్యేష్ఠాయచ నమో దుందుభ్యాయచ నమస్సోమాయచ
 నమ ఇరిణ్యాయచ ద్రాపే సహస్రాణ్యేకాదశ । నమస్తే నమో భవాయచ
 ద్రాపే సప్తవింశతిః ఇత్యేకాదశోఽనువాకః ॥౧౧॥

(ఇతి శ్రీరుద్రః సంపూర్ణం)

శ్రీ రుద్రచమక ప్రారంభః

హరః ఓం ॥ అగ్నా విష్ణ్వా సజ్జోషసేమావర్ధన్తు వాం గిరః॥
 ద్యుమ్నైర్వాజేభి రాగతం ॥ వాజశ్చమే ప్రసవశ్చమే ప్రయతిశ్చమే ప్రసి
 తిశ్చమే ధీతిశ్చమే క్రతుశ్చమే స్వరశ్చమే శ్లోకశ్చమే శ్రావశ్చమే శృతిశ్చమే
 శ్మోతిశ్చమే సువశ్చమే ప్రాణశ్చమేఽపానః॥౧॥ చ మే వ్యానశ్చమేఽనుశ్చమే
 విత్తంచమే అధీతంచమే వాక్చమే మనశ్చమే చతుశ్చమే శ్రోత్రంచమే
 దక్షశ్చమే బలించమే ఓజశ్చమే సహశ్చమే ఆయుశ్చమే జరాచమే ఆత్మాచ
 మే తనూశ్చమే శర్మచమే వర్మచమేఽఙ్గానిచమే స్థానిచమే పరూగ్ంషిచమే
 శరీరాణి చే మే ॥౨॥ అసానస్తనూశ్చమేఽష్టాదశచ ॥౧॥

జ్యైష్ఠ్యంచమే ఆధిపత్యంచమే మన్యశ్చమే భామశ్చమే మత్సమేఽం
 భశ్చమే జేనూచమే మహిమాచమే పవరిమాచమే ప్రథిమాచమే వర్షాచమే
 ద్రాఘాయాచమే వృద్ధంచమే వృద్ధిశ్చమే సత్యంచమే శ్రద్ధాచమే జగచ్చమే
 ॥౧॥ ధనంచమే వశశ్చమే త్విషిశ్చమే క్రీడాచమే మోదశ్చమే జాంతంచమే
 జనిష్యమాణంచమే సూక్తంచమే సుకృతంచమే విత్తంచమే వేద్యంచమే
 భూతంచమే భవిష్యశ్చమే సుగంచమే సుపథంచమే ఋద్ధంచమే ఋద్ధిశ్చమే
 క్లప్తంచమే క్లప్తిశ్చమే మతిశ్చమే నుమతిశ్చమే ॥౨॥ జగచ్చర్ది
 శ్చతుర్దశచ ॥౨॥

శంచమే మయశ్చమే ప్రియంచమేఽనుకామశ్చమే కామశ్చమే
 సామనసశ్చమే భద్రంచమే శ్రేయశ్చమే వశ్యశ్చమే యశశ్చమే భగశ్చమే
 ద్రవిణంచమే యంతాచమే ధర్తాచమే క్షేమశ్చమే ధృతిశ్చమే విశ్వంచమే॥౧॥
 పహశ్చమే సంవిచ్ఛమే జ్ఞాత్రంచమే సూశ్చమే ప్రసూశ్చమే సీరంచమే
 లయశ్చమే ఋతంచమేఽమృతంచమే యక్ష్మంచమేఽనామయశ్చమే జీవా

తుశ్చమే దీర్ఘాయుత్వంచ మేఽనమిత్రంచమే2భయంచమే సుగంచమే
శయనంచమే సూషాచమే సుదినంచమే ||౧|| విశ్వంచశయన వష్టాచ ||౩||

ఊర్క్మమే సూన్యతాచమే పయశ్చమే రసశ్చమే ఘృతంచమే
మధుచమే సగ్ధిశ్చమే సపీతిశ్చమే కృషిశ్చమే వృష్టిశ్చమే జైత్రంచమే
జౌద్దిద్యంచమే రయిశ్చమే రాయశ్చమే పుష్పంచమే పుష్టిశ్చమే విభుచమే
ప్రభుచమే బహుచమే భూయశ్చమే పూర్ణంచమే పూర్ణంతరంచమే
క్షీరిశ్చమే కూయనాశ్చమేఽన్నంచమే త్నుచ్ఛమే వ్రీహయశ్చమే యవాశ్చమే
మాషాశ్చమే తిలాశ్చమే ముద్గాశ్చమే ఖల్వాశ్చమే గోదూమాశ్చమే మనురాశ్చమే
ప్రియంగువశ్చమే2ణవశ్చమే శ్యామాకాశ్చమే నీవారాశ్చమే|| ౮||౧|| విభుచ
మనురాశ్చతుర్దశచ ||౪||

అశ్మాచమే మృత్తికాచమే గిరయశ్చమే పర్వతాశ్చమే సికతాశ్చమే
వనస్తతయశ్చమే హిరణ్యంచమే2యశ్చమే సీసంచమే త్రపుశ్చమే శ్యామంచమే
తోహాశ్చమే అగ్నిశ్చమే అపశ్చమే వీరుధశ్చమే ఓషధయశ్చమే కృష్ణ
పచ్చ్యంచ ||౧|| మే2కృష్ణపచ్చ్యంచమే గ్రామ్యాశ్చమే పశన ఆరణ్యాశ్చ
యజ్ఞేన కల్పనాం విత్తంచమే విత్తిశ్చమే భూతంచమే భూతిశ్చమే వసుచమే
వనతిశ్చమే కర్మచమే శక్తిశ్చమే2ర్థశ్చమే ఏమశ్చమే ఇతిశ్చమే గతిశ్చమే||౨||
కృష్ణపంచ్యంచాష్టాచర్వారిగ్ం శచ్చ ||౫||

అగ్నిశ్చమే ఇంద్రశ్చమే సోమశ్చమే ఇంద్రశ్చమే సవితాచమే ఇంద్రశ్చమే
సరస్వతీచమే ఇంద్రశ్చమే పూషాచమే ఇంద్రశ్చమే బృహస్పతిశ్చమే ఇంద్రశ్చమే
మిత్రశ్చమే ఇంద్రశ్చమే వరుణశ్చమే ఇంద్రశ్చమే త్వష్టాచ||౧౧|| మే ఇంద్రశ్చమే
ధాతాచమే ఇంద్రశ్చమే విష్ణుశ్చమే ఇంద్రశ్చమే అశ్వినౌచమే ఇంద్రశ్చమే |
మరుతశ్చమే ఇంద్రశ్చమే | విశ్వేచమే దేవా ఇంద్రశ్చమే పృథివీచమే
ఇంద్రశ్చమే2స్తరిక్షంచమే ఇంద్రశ్చమే ద్యౌశ్చమే ఇంద్రశ్చమే దిశశ్చమే

ఇంద్రశ్చమ మూర్ధ్నాచమ ఇంద్రశ్చమే ప్రజాపతిశ్చమ ఇంద్రశ్చమే ||౧||౨||
త్వష్టాచద్యౌశ్చమ ఏకవిగ్ంశతిశ్చ ||౬||

అగ్ంశశ్చమే రశ్మిశ్చ మే2దాభ్యశ్చ మే2ధిపతిశ్చమ ఉపాగ్ంశశ్చ
మే2స్తర్యామశ్చమ ఐంద్రవాయవశ్చమ మైత్రావరుణశ్చమ ఆశ్వినశ్చ మే
వ్రతిప్రస్థానశ్చమ ఉక్రశ్చమ మన్దీచమ అగ్రయణశ్చమే వైశ్వదేవశ్చ
మే ద్రువశ్చమే వైశ్వానరశ్చమ ఋతుగ్రహశ్చ ||౧౩|| మే2తిగ్రాహ్యశ్చమ
ఐంద్రాగ్నిశ్చమే వైశ్వదేవశ్చమే మరుత్వతీయాశ్చమే మాహేంద్రశ్చమ
ఆదిత్యశ్చమే సావిత్రశ్చమే సారస్వతశ్చమే పౌష్కశ్చమే పాత్నివతశ్చమే
హోదియోజ సశ్చమే ||౨|| ఋతుగ్రహశ్చచ తస్మిగ్ంశశ్చ ||౭||

ఇధ్మశ్చమే బర్హిశ్చమే వేదిశ్చమే ధిష్ణియాశ్చమే స్రుచశ్చమే
చమసాశ్చమే గ్రావాణశ్చమే స్వరవశ్చమే ఉపరవాశ్చమే2ధిషవణీశచమే
ద్రోణకలశశ్చమే వాయువ్యానిచమే పూతభృచ్చమ ఆధవనీయశ్చమ అగ్ని
ధ్రంచమే వావిర్దానంచమే గృహశ్చమే సదశ్చమే పురోడాశాశ్చమే పచతాశ్చ
మే2వభృథశ్చమే స్వగాకారశ్చమే ||౧|| గృహశ్చ పోడశచ ||౮||

అగ్నిశ్చమే సుర్మశ్చమే2ర్కశ్చమే సూర్యశ్చమే ప్రాణశ్చమే2శ్వమే
ధశ్చమే పృథీవీచమే దితిశ్చమే2దితిశ్చమే ద్యౌశ్చమే శక్వరీరంగుళయో
ర్దిశశ్చమే యజ్ఞేన కల్పన్తామృక్చమే సామచమే స్తోమశ్చమే యజుశ్చమే
దీక్షాచమే తపశ్చమే ఋతశ్చమే వ్రతంచ మే2హోరాత్రయో వృష్టి
బృహద్రథంత రేచమే యజ్ఞేన కల్పేతామ్ ||౨|| దీక్షా అష్టాదశచ ||౯||

గర్భాశ్చమే వత్సాశ్చమే త్ర్యవిశ్చమే త్ర్యవీచమే దిత్యవాత్చమే
దిత్యోహీచమే పంచావిశ్చమే పంచావీచమే త్రివత్సశ్చమే త్రిచత్సాచమే
తుర్యవాత్చమే తుర్యోహీచమే షష్ఠవాల్చమే షష్ఠోహీచమ ఉక్షాచమే

వశాచమ ఋషభశ్చమే అవేహశ్చమే నద్వాచమే ధేనుశ్చమ అయుర్యజ్ఞేన
కల్పతాం ప్రాణోయజ్ఞేన కల్పతాం మసానో యజ్ఞేన కల్పతాం వ్యానో
యజ్ఞేన కల్పతాం చక్షుర్యజ్ఞేన కల్పతాగ్ం శ్రోత్రం యజ్ఞేన కల్పతాం
మనోయజ్ఞేన కల్పతాం వాగ్యజ్ఞేన కల్పతామాత్మా యజ్ఞేన కల్పతాం
యజ్ఞో యజ్ఞేన కల్పతామే ఋషభశ్చత్వారిగ్ం శచ్చ ॥౧౦॥

ఏకాచమే త్రిసశ్చమే పఞ్చచమే సప్తచమే నవచమే ఏకాదశచమే
త్రయో దశచమే పంచదశచమే సప్తదశచమే నవదశచమ ఏకవిగ్ంశతిశ్చమే
త్రయోవిగ్ంశతిశ్చమే పఞ్చవిగ్ంశతిశ్చమే సప్తవిగ్ంశతిశ్చమే నవవిగ్ం
శతిశ్చమే ఏకత్రిగ్ంశచ్చమే త్రయస్త్రీగ్ంశచ్చమే॥౧॥ చత్రసశ్చమే2ష్టాచమే
ద్వాదశచమే షోడశచమే విగ్ంశతిశ్చమే చతుర్విగ్ంశతిశ్చమే2ష్టా విగ్ం
శతిశ్చమే ద్వాత్రిగ్ంశతిశ్చమే షట్త్రీగ్ంశచ్చమే చత్వారిగ్ంశచ్చమే
చతుశ్చచత్వారిగ్ంశచ్చమే2ష్టాచత్వారిగ్ంశచ్చమే వాజశ్చ ప్రసవశ్చ
పిజశ్చ క్రతుశ్చ సువశ్చ మూర్ధాచవ్యశ్చియ శ్చాన్త్యాచనశ్చాన్త్యశ్చ భౌవనశ్చ
భువనశ్చాపిపతిశ్చ ॥౨॥౧౧॥ త్రయస్త్రీగ్ంశచ్చ వ్యశ్చియఏకాదశచ

అగ్నావిష్ణో జ్యేష్ఠ్యగ్ం శంచోర్కా శ్మాశాగ్నిశ్చాగ్ం
తశ్చేర్మశ్చాగ్నిశ్చ గర్భాశ్చైకా చైకాదశచ

ఇదాదేవహూర్తను ర్యజ్ఞసీర్బుహస్పతి రుక్దామదానిశగ్ంశిషద్విశ్వే
దేవా స్సాక్షతవాచః పృథివీమాతర్మామాహిగ్ం సీర్మధు మనిష్యే మధు
జనిష్యే మధు వజ్ఞామి మధు వదిష్యామి మధుమతీం దేవేభ్యోవాచ
ముద్యాసగ్ం శుక్రాషేణ్యాం మనుష్యేభ్యస్తం మా దేవా అవంతు
శోభాయై పితరో2ను మదంతు, ఓం శాంతి శాంతి శాంతి ॥

శ్రీ పురుష సూక్త ప్రారంభః

హరః ఓం సహస్రశీర్షా పురుషః । సహస్రాక్ష స్సహస్రపాత్ ।
 సభూమిం విశ్వతోవృత్వా, అత్యతిష్ఠ ద్దశాగులమ్ । పురుష ఏవేదగ్గ్ంసర్వం ।
 యద్భూతంయచ్ఛ భవ్యమ్ । ఉతామృతత్వస్యేశానః । యదన్నే నాతిరోహతి ।
 ఏతావానస్య మహిమా । అతోజాయాగ్ంశ్చ పూరుషః ॥౧॥ పాదో2స్య
 విశ్వాభూతాని త్రిపాదస్యామృతందివి । త్రిపాదూర్ద్వఉదైత్పురుషః ।
 పాదో2స్యేహ భనాత్పునః । తతో విష్వజ్జ్వక్రమత్ । సాశనానశనే అభి ।
 తస్మాద్విరాడజాయత । విరాణో ఆధిపూరుషః । సజాతో అత్యరిచ్యత ।
 పశ్చాద్భూమి మథోపురః ॥౨॥ యత్పురుషేణ హవిషా । దేవా యజ్ఞమతన్వత ।
 వసంతో అస్యాసీ దాజ్యం । గ్రీష్మ ఇధ్మశ్శరద్దవిః । సప్తాస్యాసన్ పరిధయః ।
 త్రిస్సప్త సమిధః కృతాః । దేవాయద్యజ్ఞం తన్వానాః । అబధ్నన్ పురుషంపశుం ।
 తంయజ్ఞం ఒహ్విషిప్రౌక్షన్ । పురుషం జాతమగ్రతః ॥౩॥ తేన దేవా అయజన్త ।
 సాధ్యాబుషయశ్చయే ॥ తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహృతః । సంభృతం పృషదాజ్యం ।
 పశూగ్ం స్తాగ్ంశ్చక్రె వాయవ్యాన్ । ఆరణ్యాన్ గ్రామ్యాశ్చయే తస్మాద్యజ్ఞా
 త్సర్వహృతః । బుచస్సామాని జజ్ఞిరే । ఛందాగ్ంసి జజ్ఞిరే తస్మాత్ ।
 యజన్తస్మాదశ్వా అజాయంత యేకేచో భయాదతః । గావోహ జజ్ఞి
 రేతస్మాత్ । తస్మాజ్జ్వాతా ఆజావయః । యత్పురుషం వ్యదధుః ।
 కతిధావ్యకల్పయన్ । ముఖం కిమన్య కౌబాహా కాపూరూపాదాపుచ్యతే
 బ్రాహ్మణ్యోఽస్య ముఖమాసీత్, బాహూ రాజన్య క్వతః ॥౪॥ ఊరూ తదస్య
 యద్వైశ్యః । పత్య్బ్యగ్ం శూద్రో ఆజాయత । చంద్రమా మనసోజాతః ।
 చక్షో సూర్యో అజాయత । ముఖాదింద్రశ్చాగ్నిశ్చ । ప్రాణాద్వా
 యురజాయత । నాభ్యా ఆసీదంతరిక్షం । శీర్ష్ణద్వాన్నమవర్తత ।
 పద్భ్యం భూమిర్దిశశ్రోత్రాత్ । తథాలోకాగ్ం ఆకల్పయన్ ॥౫॥ వేదాహ

మేతం పురుషం మహాంతం । ఆదిత్యవర్ణం తమసస్తుపారే । సర్వాణి రూపాణి
 విచింత్యధీరః । నామాని కృత్వాభివదన్ యదాస్తే ॥ దాతా
 పురస్తాద్యముదాజహౌర । శక్రః ప్రవిద్వాన్ ప్రదిశశ్చతస్రః । తమేవం
 విద్వా నమృతఇహ భవతి । నాన్యః పంథా ఆయనాయ విద్యతే । యజ్ఞేన యజ్ఞ
 మయజస్తదేవాః । తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్ తేహనాకం
 ముహిమానస్సచంతే ॥ యత్రపూర్వే సాధ్యాస్సంతి దేవాః ॥ పూరుషః
 పురోగ్రతో జాయత । కృతో కల్పయన్నాసన్ ద్వేచ ॥2॥

అద్యు సృంభూతః పృథీవ్యై రసాచ్చ నిశ్వకర్షణస్సమవర్తతాధి ।
 తస్యత్వష్టా విదధద్రూపమేతి । తత్పురుషస్య నిశ్వమూజానమగ్రే । వేదాహ
 మేతం పురుషం మహాంతం । ఆదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్ । తమేవం
 విద్వానమృత ఇహ భవతి నాన్యః పంథా విద్యతే2యనాయ । ప్రజాపతిశ్చ
 రతిగర్భే అంతః । ఆజాయమానో బహుధా విజాయతే ॥౧॥ తస్య ధీరః
 పరిజానంతియోనిం । మరీచీనాం పదమిచ్ఛంతి వేధసః । యో దేవేభ్య
 ఆతపతి । యోదేవానాం పురోహితః । పూర్వో యోదేవేభ్యోజాతః నమో
 రుచాయ బ్రాహ్మయే । ఋచంబ్రాహ్మం జనయంతః । దేవా అగ్రే తద
 బ్రువన్ । యస్త్యైవం బ్రాహ్మణో విద్యాత్ । తస్య దేవా ఆసన్ వశే । హిశ్చతే
 లక్ష్మీశ్చ పత్యై । అహోరాత్రే పార్శ్వే । నక్షత్రాణిరూపం । అశ్వినౌ
 వ్యాత్రం । ఇష్టం మనషాణాం । అమృతం మవిషాణాం । సర్వంమనిషాణాం॥౨॥ తచ్ఛం
 యోరావృణీమహే । గాతుం యజ్ఞాయ । గాతుం యజ్ఞపతయే । దైవీ
 స్వస్తిరస్తునః । స్వస్తిర్శానుషేభ్యః । ఊర్ధ్వం జిగాతు భేషజం॥ శంన్నో
 అస్తు ద్విపదే । శం చతుష్పదే । ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః ॥

(ఇతి పురుషసూక్తం సమాప్తమ్)

మంతపుష్పమ్

నహస్రశిర్షం దేవం విశ్వాక్షం విశ్వశంభువమ్ । విశ్వం నారాయణం
 దేవమక్షరం పరమం పదమ్ ॥ విశ్వతః పరమాన్నిత్యం విశ్వం నారాయణగ్ం
 హరిమ్ । విశ్వమే వేదం పురుషసద్విశ్వముపజీవతి ॥ పతిం విశ్వస్యా
 త్తేశ్వరగ్ం శాశ్వతగ్ం శివ మచ్యుతమ్ । నారాయణం మహాజ్ఞేయం
 విశ్వాత్తానం పరాయణమ్ । నారాయణ పరోజ్యోతి రాత్నా నారాయణః
 పరః ॥ నారాయణ పరం బ్రహ్మతత్త్వం నారాయణః పరః । నారాయణ
 పరోధ్యాతా ధ్యానం నారాయణః పరః । యచ్చకించిజ్జగత్సర్వం
 దృశ్యతే శ్రూయతే²పివా । అంతర్బహిశ్చ తత్సర్వం వ్యాప్య నారాయణ
 స్థితిః । అనంత మవ్యయం కవిగ్ం సముద్రే²ంతం విశ్వశంభువమ్ ॥
 పద్మకోశ ప్రతీకాశగ్ం హృదయంచాప్యథో ముఖమ్ । అథో నిష్ఠ్యై
 వితస్త్వాంతే నాభ్యా ముపరితిష్ఠితి ॥ జ్వాలమాలాకులంభాతి విశ్వస్యాయతనం
 మహత్ । సంతతగ్ం శిలాభిస్తులంబత్యాకోశసన్నిభమ్ । తస్యాంతే
 సుషిరగ్ం సూక్ష్మం తస్మిన్ సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ॥ తస్య మధ్యే మహానగ్ని
 ర్విశ్వార్చిర్విశ్వతోముఖః । సో²గ్రభుగ్విభజంతిష్మన్నాహారమజరః కవిః ।
 తిర్యగూర్త్యమధశ్శాయీ రశ్మయస్తస్య సంతతాః ॥ సంతాపయతి
 స్వందేహమాపాదతలమస్తకః ॥ తస్య మధ్యే వహ్నిశ్శిఖాఅణియోర్ధ్వా
 వ్యవస్థితః నీలతోయదమధ్యస్థాద్విద్యుల్లేఖేవ భాస్వరా । నీవార
 శూకవత్తస్మి పీతాభాస్వత్యణాపమా । తస్యాశ్శిఖాయాం మధ్యే పరమాత్మా
 వ్యవస్థితః ॥ సబ్రాహ్మనశివస్సహరిస్సేంద్రసో²క్షరః పరమస్సర్వరాట్ ॥
 “ఈశానస్సర్వవిద్యానామీశ్వర స్సర్వభూతానాం । బ్రహ్మఽధిపతి ర్బ్రహ్మణో²
 ధిపతిర్బ్రహ్మ । శివోమే అస్తు సదాశివోమ్ ॥” రాజాధిరాజాయ ప్రసవ్యా
 సాహినే । నమో వయం వైశ్రవణాయ కుర్తహే । సమే కామాన్ కామ

కామాయ మహ్యమ్। కామేశ్వరో వైశ్రవణో దదాతు ॥ కుబేరాయ
 వైశ్రవణాయ । మహారాజాయ నమః ॥ తద్విష్ణోః పరమం పదం
 సదా పశ్యంతి సూరయః ॥ దివీవ చతు రాతతమ్ ॥ తద్విప్రాసో విపవ్యవో
 జాగృవాన్ ధృమిస్సర్వతే ॥ విష్ణోర్యత్పరమం పదమ్ ॥ ఋతగ్ం
 సత్యం పరం బ్రహ్మ పురుషం కృష్ణపిఙ్గళమ్ ॥ ఊర్ధ్వరేతం విరూపాక్షం
 విశ్వరూపాయవై నమో నమః ఓం నారాయణాయ విద్మహే । వాసుదేవాయ
 ధీమహి తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్ ॥ విష్ణో రుచికం వీర్యాణి ప్రవోచం
 యః పార్థివాని విమమే రజాగ్ంసీయో అస్కభా యదుత్తరగ్ం సథన్తం
 విచక్రమాణవై ధోరుగాయో విష్ణోరరాటమసి విష్ణోః పృష్ఠమసి విష్ణోశ్చ
 ప్రోస్తోవిష్ణో న్యూరసీ విష్ణోర్ద్ధ్రువమసి వైష్ణవమసి విష్ణవేత్వా॥

(ఇతి మంత్రపుష్పం సమాప్తమ్)

* * *

సహస్ర బిల్వార్చన వ్రతము

గమనిక :- కొందరు ఈ వ్రతమును శ్రావణమాసమునందే అనుష్ఠింతురు. మరికొందరు శివరాత్రి యందే ననుష్ఠింతురు. కాని యీ వ్రతమును నాచరించువారందరు బ్రాహ్మీ ముహూర్తమునందే లేచి శుచియై బిల్వపత్రములను దెచ్చి యుంచి మంగల స్నాన మాచరించి, విభూతి రుద్రాక్షధారణమొనర్చుకొని దేశకాలాదులను బేర్కొని

“మమమాయా పాశ విచ్ఛేదనపూర్వక శివసాయుజ్యపద

ప్రాప్త్యర్థం, శ్రీ మదిష్టలింగ మూర్తేః సహస్ర బిల్వార్చనంకరిష్యే”

అని సంకల్పించి యీ దిగువ చెప్పబడిన శివ సహస్రనామముల నుచ్చరించుచు నామమున కొకటి బిల్వపత్రమునర్పించవలెను. పోతే శివ సహస్రనామములను పారాయణ మొనర్చువారు గూడ భక్తితో నీ నామములనే పారాయణము జేయవలెను.

॥ ఓం ॥

వేదసార శివ సహస్ర నామావళి

1 ఓం శ్రీ కంఠాయ శివాయ నమః	14 అనాథాయ నమః
2 ఓం శ్రీ శైలపతయే శివాయ నమః	15 ఆయోనయే నమః
3 ఓం శ్రీ వల్లభాయ శివాయ నమః	16 అమృతేశాయ నమః
4 ఓం శ్రీ మతేనమః	17 అభయాయ నమః
5 ఓంకార రూపాయనమః	18 ఆపరాయ నమః
6 అనర్ఘ్యాయ నమః	19 అమృతాయ నమః
7 అమిత తేజసే నమః	20 అక్షయాయ శివాయ నమః
8 అజరాయ నమః	21 అనాదినిధనాయ నమః
9 అనంతమూర్తయే నమః	22 అజితాయ నమః
10 అనంతమాయినే శివాయనమః	23 అణిమాది గుణేశాయ నమః
11 అఘోరాయ నమః	24 అగణ్యాయ నమః
12 అధర్మ శత్రు రూపాయ నమః	25 అణవే నమః
13 అజౌత శత్రవే నమః	26 ఆనిర్వాణాయ నమః

- 27 అనంతరూపిణీ నమః
 28 అగణ్యాయ నమః
 29 అమృతమాయ నమః
 30 అలంకరిష్ణవే శివాయ నమః
 31 అష్టమూర్తయే నమః
 32 అర్ధనాగేశ్వరాయ నమః
 33 అశ్రోత్రాయ నమః
 34 ఆమూర్తయే నమః
 35 అన్నేహాన్నేహా రూపాయ నమః
 36 ఆతొక్కికాయ నమః
 37 అగ్రజాయ నమః
 38 అచింతితాయ నమః
 39 అరుణాయ నమః
 40 అనంతకోటి బ్రహ్మాండ నాయకాయ
 శివాయ నమః
- 41 అనుపమేయాయ నమః
 42 అత్రక్యాయ నమః
 43 అప్రమేయాయ నమః
 44 అచింత్య శక్తయే నమః
 45 అచ్యుతాయ నమః
 46 అనర్థ నాశనాయ నమః
 47 అమృతపాయ నమః
 48 అగ్రగణ్యాయ నమః
 49 అనిత్యానిత్య రూపాయ నమః
 50 అనవద్యాయ శివాయ నమః
 51 అమృతాయ నమః
 52 అమోఘ విక్రమాయ నమః
 53 అధైర్వతాయ నమః
 54 అభిరామాయ నమః
 55 అరిష్ట మథనాయ నమః

- 56 ఆద్రయే నమః
 57 అహిరుధ్యాయ నమః
 58 అవధూతాయ నమః
 59 అశరీరాయ నమః
 60 అప్రగల్భాయ శివాయ నమః
 61 అశనయే నమః
 62 అతీంద్రియాయ నమః
 63 అభయాయ నమః
 64 అహంకార స్వరూపాయ నమః
 65 అపారాయ నమః
 66 అగోచరాయ నమః
 67 అనావృతాయ నమః
 68 అనాద్యంతాయ నమః
 69 ఆద్యాయ నమః
 70 ఆతపే శివాయ నమః
- 71 ఆర్యాయ నమః
 72 ఆధిపత్యాయ నమః
 73 ఆదికర్త్రే నమః
 74 ఆహూణాయ నమః
 75 ఆశమ స్థాపకాయ నమః
 76 ఆది దేవాయ నమః
 77 ఆత్మారమాయ నమః
 78 ఆమోదాయ నమః
 79 ఆదిత్య తపనాయ నమః
 80 ఆనంద భరితాయ శివాయ నమః
 81 ఇంద్రహస్త్రే నమః
 82 ఈశాయ నమః
 83 ఈశానాయ నమః
 84 ఈశ్వరాయ నమః
 85 ఉల్లంఘ్యశక్తయే నమః

- 86 ఉగ్రాయ నమః
 87 ఉత్తమాంగాయ నమః
 88 ఉదరాయ నమః
 89 ఉపాధి రహితాయ నమః
 90 ఉపద్రవహరాయ శివాయ నమః
 91 ఏకాదశ స్వరూపాయ నమః
 92 ఏకాదశ రూపాయ నమః
 93 ఏకాక్షినే నమః
 94 ఓడాయ నమః
 95 అంధకాసురహంత్రే నమః
 96 అంతకాలాధిపతయే నమః
 97 అంభికాపతయే నమః
 98 అంతర్యామిణే నమః
 99 అంగుష్ఠ శిరసాఅంకానాథ దర్శహరాయ నమః
 100 అంతర్యాగాత్మనే శివాయ నమః
- 101 కపర్ధినే నమః
 102 కవయే నమః
 103 కనిష్ఠాయ నమః
 104 కరవీర ప్రియాయ నమః
 105 కరుణాలయాయ నమః
 106 కలాధరాయ నమః
 107 కల్పాయ నమః
 108 కర్పూర గౌరాయ నమః
 109 కపాలినే నమః
 110 కమనీయాయ శివాయ నమః
 111 కల్పరూపాయ నమః
 112 కల్పనారహితాయ నమః
 113 కల్పరాజాయ నమః
 114 కరుణాయ నమః
 115 కామినే నమః

- 116 కాలాయ నమః
 117 కామహర్త్రే నమః
 118 కామనాశాయ నమః
 119 కాశీనాథాయ నమః
 120 కాలకూట విషాదినే శివాయ నమః
 121 కాలరూక్షిణే నమః
 122 కాలయోగినే నమః
 123 కాలాతీతాయ నమః
 124 కామాయ నమః
 125 రాలచక్ర ప్రవర్తినే నమః
 126 కామపాలాయ నమః
 127 కాలాత్మరాయ నమః
 128 కామేశాయ నమః
 129 కాలాగ్ని రుద్రాయ నమః
 130 కారుణ్య నిధయే శివాయ నమః
- 131 కారుణ్యాయ నమః
 132 కిరీటీనే నమః
 133 కీర్తి స్తంభాయ నమః
 134 కుబేరబంధవే నమః
 135 కులేశాయ నమః
 136 కుఠారయుతపాణయే నమః
 137 కుశలాయ నమః
 138 కుటుంబినే నమః
 139 కులీనాయ నమః
 140 కుల్యాయ శివాయ నమః
 141 కుండలీశ వరదాయ నమః
 142 కుశలదాయ నమః
 143 కూటస్థాయ నమః
 144 కృశానురేతసే నమః
 145 కృద్దాయ నమః

- 146 కృతాగమాయ నమః
 147 కష్టస్య జయదాత్రే నమః
 148 కృతజ్ఞాయ నమః
 149 కృత్తివాససే నమః
 150 కేవలాయ శివాయ నమః
 151 కేదారాయ నమః
 152 కేశవాయ నమః
 153 కైవల్యాయ నమః
 154 కైలాసపతయే నమః
 155 కైవల్య ఫలదాత్రే నమః
 156 కోవిదాయ నమః
 157 కౌబేరాయ నమః
 158 కౌశికాయ నమః
 159 కంకాళధారిణే నమః
 160 క్రతవే శివాయ నమః
 161 కందుకేశాయ నమః
 162 ఖడ్గినే నమః
 163 ఖట్వాంగ నమః
 164 ఖాంబరాయ నమః
 165 గరిష్ఠాయ నమః
 166 గహనాయ నమః
 167 గదాహస్తాయ నమః
 168 గణాధిపతయే నమః
 169 గణేశాయ నమః
 170 ఓం గజచర్మాంబరాయ
 శివాయ నమః
 171 గర్భాయ నమః
 172 గజారయే నమః
 173 గాయత్రీ వల్లభాయ నమః
 174 గిరీశాయ నమః

- 175 గిరిత్రాయ నమః
 176 గిరిశంతాయ నమః
 177 గుణాతీతాయ నమః
 178 గురవే నమః
 179 గుణత్రయ స్వరూపాయ నమః
 180 ఓం గుహేశాయ శివాయ నమః
 181 గుహాయ నమః
 182 గుహ్యాయ నమః
 183 గూఢ స్వరూపాయ నమః
 184 గృహ్యాయ నమః
 185 గోకర్ణాయ నమః
 186 గోధరాయ నమః
 187 గోవర్ధన గతాయ నమః
 188 గోప్తే నమః
 189 గోప్యాయ నమః
- 190 గోరీశాయ శివాయ నమః
 191 గౌరాయ నమః
 192 గంగాధరాయ నమః
 193 గంధావగ్రహ కారిణే నమః
 194 గృహస్థాయ నమః
 195 ఘృస్యదేశాయ నమః
 196 ఘోరాయ నమః
 197 ఘంటారవ స్త్రీయాయ నమః
 198 ఘంటా హస్తాయ నమః
 199 ఘంటానాదాయ నమః
 200 ఓం చతుర్భాగాయ తుభ్యం శివాయ నమః
 201 చక్రాయ నమః
 202 చతుర్హస్తాయ నమః
 203 తతుర్కార్తి వపుస్తాయ నమః
 204 చక్రభ్రమణకర్తే నమః

- 205 చక్రేశ్వరాయ నమః
 206 చతురాయ నమః
 207 చక్రిణే నమః
 208 చతుర్వేదాయ నమః
 209 చాముండి జనకాయ నమః
 210 చితాయ శివాయ నమః
 211 చిదాత్మనే నమః
 212 చిన్మూత్రాయ నమః
 213 చిత్రాయ నమః
 214 చిరంతనాయ నమః
 215 చిన్మయాయ నమః
 216 చిత్రగర్భాయ నమః
 217 చింతాయ నమః
 218 చైతన్యాయ నమః
 219 చంద్రాయ నమః
- 220 ఓం చంద్రసంజీవనాయ శివాయ నమః
 221 చంద్రకోటి సుసీతాయ నమః
 222 చంద్రేశ్వరాయ నమః
 223 చంచరీకాయ నమః
 224 చండాయ నమః
 225 ఛందస్సారాయ నమః
 226 ఛందసాంపతయే నమః
 227 జగత్పిత్రే నమః
 228 జనకాయ నమః
 229 జగన్నేత్రే నమః
 230 ఓం జటీలాయ శివాయ నమః
 231 జలంధర శిరశ్శ్రేణే నమః
 232 జయరూపాయ నమః
 233 జగత్ప్రాణాయ నమః
 234 జనబీవాయ నమః

- 235 జగత్సంహారకాయ నమః
 236 జగద్యంత్ర ప్రవర్తినే నమః
 237 జగదీశాయ నమః
 238 జగన్నాథాయ నమః
 239 జయాయ నమః
 240 జరాతీతాయ శివాయ నమః
 241 జగద్యేజాయ నమః
 242 జగతామేకబీజాయ నమః
 243 జయారిమథనాయ నమః
 244 జగత్సావరమూర్తయే నమః
 245 జటాగ్రాయ నమః
 246 జగతాం హితకారిణే నమః
 247 జయశాలినే నమః
 248 జగద్విశ్రామ హేతవే నమః
 249 జనానందకరాయ నమః
- 250 జమదగ్న్యయే శివాయ నమః
 251 జాహ్నువీ జనకాయ నమః
 252 జాతుకర్ణాయ నమః
 253 జితేంద్రియాయ నమః
 254 జీవతేషాయ నమః
 255 జీవవరదాయ నమః
 256 జీవాయ నమః
 257 జ్యోత్స్నాశ్వరాయ నమః
 258 జ్యోతిర్లింగాయ నమః
 259 జ్యోతిషే నమః
 260 జ్ఞానినే శివాయ నమః
 261 జ్ఞానదీపాయ నమః
 262 జ్ఞానసేతాయ నమః
 263 జ్ఞానోదయాయ నమః
 264 జ్ఞానస్కంధాయ నమః

- 265 తరుణాయ నమః
 266 తత్పురుషాయ నమః
 267 తత్సూపాయ నమః
 268 తత్వాధికాయ నమః
 269 తథాయ నమః
 270 ఓం తస్మిన్నే శివాయ నమః
 271 తత్వాయ నమః
 272 తదంతర్వర్తినే నమః
 273 తమిప్రమథనాయ నమః
 274 తపసే నమః
 275 తత్త్విదే నమః
 276 తారాయ నమః
 277 తామ్రాయ నమః
 278 తారాధినాథాయ నమః
 279 తారుణ్యాయ నమః
 280 ఓం త్రిష్యాయ శివాయ నమః
 281 త్రినేత్రాయ నమః
 282 త్రిలోకనాథాయ నమః
 283 త్రివిష్టపేశ్వరాయ నమః
 284 త్రిలింగ రహితాయ నమః
 285 త్రికాలాగ్నికాలాయ నమః
 286 తీర్థదేవాయ నమః
 287 తీర్థాయ నమః
 288 తీర్థాయ నమః
 289 తీర్థాయ నమః
 290 ఓం తేజోరాశయే శివాయ నమః
 291 తేజోమూర్తయే నమః
 292 త్ర్యంబాయ నమః
 293 త్ర్యంబకాయ నమః
 294 దయాళవే నమః

- 295 దక్షనాశకరాయ నమః
 296 దళితాంజనభాసనే నమః
 297 దశహస్తాయ నమః
 298 దక్షయజ్ఞవిఘాతినే నమః
 299 దర్పాయ తుభ్యం నమః
 300 ఓం దలఘాతినే శివాయ నమః
 301 దమాయ నమః
 302 దక్షాయ నమః
 303 దక్షిణే నమః
 304 దిశాంచపతయే నమః
 305 దిశావస్త్రాయ నమః
 306 దివ్యసృతాయ నమః
 307 దివౌక ఈశ్వరాయ నమః
 308 దివ్యభోగాయ నమః
 309 దివాన్దాయ నమః
 310 ద్వితీయాయ శివాయ నమః
 311 ద్విషదే నమః
 312 దీర్ఘాయ నమః
 313 దుష్టాయ నమః
 314 దుష్ప్రదర్శాయ నమః
 315 దూర్వాససే నమః
 316 దుర్యోయ సామర్థ్యాయ నమః
 317 దుర్గమాయ నమః
 318 దుర్గాయ నమః
 319 దుర్గభాయ నమః
 320 దుర్గంఘ్యాయ శివాయ నమః
 321 దుందుభి మథనాయ నమః
 322 దేవాయ నమః
 323 దేవదానవ గురవే నమః
 324 దేహార్థకాంతాయ నమః

- 325 దేవదేవాయ నమః
 326 దేవసింహాయ నమః
 327 దంష్ట్రాయ నమః
 328 దండాయ నమః
 329 దంష్ఠినే నమః
 330 ద్రవిణాయ శివాయ నమః
 331 ధర్మిష్ఠాయ నమః
 332 ధర్మాయ నమః
 333 ధనదేశాయ నమః
 334 ధన్వినే నమః
 335 దర్మగోప్తేనమః
 336 ధర్మదారాయ నమః
 337 ధన్యాయ నమః
 338 ధర్మధామ్యే నమః
 339 ధర్మరాజాయ నమః
 340 ధనాధ్యక్షాయ శివాయ నమః
 341 ధనాయ నమః
 342 ధర్మసేథాయ నమః
 343 ధర్మాయ నమః
 344 ధాత్రే నమః
 345 ధ్యాసగమ్యాయ నమః
 346 ధ్యాసరూపాయ నమః
 347 ధూర్జటియే నమః
 348 ధ్యేయాయ నమః
 349 ధృవాయ నమః
 350 ఓం నటాయ శివాయ నమః
 351 నక్షత్రమాలినే నమః
 352 నగ్నాయ నమః
 353 నాగనాథాయ నమః
 354 నారసింహ మహాధర్మపూతినే నమః

- 355 నాగహస్తాయ నమః
 356 నాగేశ్వరాయ నమః
 357 నారాయణాయ నమః
 358 నాగచూడామ నమః
 359 న్యాయాయ నమః
 360 న్యాయ నిర్వాహకాయ శివాయ నమః
 361 నిర్మలాయ నమః
 362 నిర్వికల్పాయ నమః
 363 నిరహంకారిణే నమః
 364 నిరంజనాయ నమః
 365 నిశ్చంక్రాయ నమః
 366 నిస్సృహాయ నమః
 367 నిరౌఢారాయ నమః
 368 నిరక్షరాయ నమః
 369 నిరామయాయ నమః
 370 నిరాకారాయ శివాయ నమః
 371 నిరాలంబాయ నమః
 372 నిత్యాయ నమః
 373 నిరీశాయ నమః
 374 నిరవద్యాయ నమః
 375 నిరీహాయ నమః
 376 నిర్వాణాయ నమః
 377 నిర్గుణాయ నమః
 378 నిష్కలాయ నమః
 379 నిధయే నమః
 380 నిరపాయాయ శివాయ నమః
 381 నిష్కళంకాయ నమః
 382 నిత్యత్వప్తాయ నమః
 383 నిష్క్రియాయ నమః
 384 నిధనాయ నమః

- 385 నిశ్చలాయ నమః
 386 నిస్సంగాయ నమః
 387 నిర్మాయాయ నమః
 388 నిర్దేషాయ నమః
 389 నిదాభాయ నమః
 390 ఓం నిస్కల రూపాయ శివాయ నమః
 391 నీలకంఠాయ నమః
 392 నీలలోహితాయ నమః
 393 నీల జీమూత దేహాయ నమః
 394 నైష్కర్మాయ నమః
 395 నందినే నమః
 396 పరాయ నమః
 397 పరాత్మానే నమః
 398 పశూనాంపతయే నమః
 399 పతయేతుభ్యం నమః
 400 పరమాత్మానే శివాయ నమః
 401 పరమేశ్వినే నమః
 402 పరాత్పరాయ నమః
 403 పవిత్రాయ నమః
 404 పరమార్థాయ నమః
 405 పరేశాయ నమః
 406 పరమాయ నమః
 407 పద్మాసనాయ నమః
 408 పరమాణవే నమః
 409 పరభ్రధాణే నమః
 410 పద్మాయ శివాయ నమః
 411 పరమేశ్వరాయ నమః
 412 పద్మధరాయ నమః
 413 పరమజ్యోతిషే నమః
 414 పద్మగర్భాయ నమః

- 430 ఓం పాపదాశి హరాయ శివాయ నమః
 431 పారిజాత ప్రదాయ నమః
 432 పినాకినే నమః
 433 పీతాయ నమః
 434 పురాణాయ నమః
 435 పుష్కలాయ నమః
 436 పుష్పి సంవర్ధనాయ నమః
 437 పురందరాయ నమః
 438 పురుషాయ నమః
 439 పురత్రయవిఘాతినే నమః
 440 ఓం పుష్పానాంపతయే శివాయ నమః
 441 పుణ్యశ్లోకాయ నమః
 442 పురాతనాయ నమః
 443 పుణ్యోదయాయ నమః
 444 పుణ్యమూర్తయే నమః

- 415 పరంజ్యోతి స్వరూపిణే నమః
 416 పరాయణాయ నమః
 417 పరాత్మజ్యోతిషే నమః
 418 పరేశాయ నమః
 419 పరం తపనాయ నమః
 420 పర్ణాయ శివాయ నమః
 421 పరబ్రహ్మణే నమః
 422 పత్తినాంపతయే నమః
 423 పార్వతీపతయే నమః
 424 సాత్రాయ నమః
 425 సాపనాశాయ నమః
 426 సారిజాతాయ నమః
 427 సాపనాశకరాయ నమః
 428 సాపహీనాయ నమః
 429 సాతాళవాసినే నమః

445 పుత్రిణే నమః
 446 పుష్పమాలినే నమః
 447 పూర్వజాయ నమః
 448 పూజ్యాయ నమః
 449 పూర్ణాయ నమః
 450 పూరయిత్రే శివాయ నమః
 451 పృషదశ్వాయ నమః
 452 ప్రసిద్ధాయ నమః
 453 ప్రమథాయ నమః
 454 ప్రగల్భాయ నమః
 455 ప్రభవే నమః
 456 ప్రవృద్ధాయ నమః
 457 జ్ఞేశాయ నమః
 458 సతాపాయ నమః
 459 ప్రసన్నాయ నమః

460 ఓం ప్రసవాయ శివాయ నమః
 461 ప్రతిష్ఠాయ నమః
 462 ప్రకాశాయ నమః
 463 ప్రచేతసే నమః
 464 ప్రత్యక్షభవనాశాయ నమః
 465 ప్రమాణాయ నమః
 466 ప్రయోగాయ నమః
 467 ప్రజ్ఞాయనమః
 468 ప్రభావాయ నమః
 469 ప్రదీప విమలాయ నమః
 470 ఓం స్రభ్యాత జితవిశ్వానుః శివాయ నమః
 471 ప్రజనేశాయ నమః
 472 ప్రమాథినే నమః
 473 ప్రాణనాం సుహృదే నమః
 474 ప్రాణేశ్వరాయ నమః

- 475 ప్రాంశవే నమః
 476 ప్రియంవద సమర్థాయ నమః
 477 ప్రియ సందర్శనాయ నమః
 478 ప్రియ వృత్తాయ నమః
 479 ప్రియాయ నమః
 480 ఓం ప్రేరకాయ శివాయ నమః
 481 ప్రేతః పురంజయాయ నమః
 482 ప్రౌఢాయ నమః
 483 పంచషక్తాయ నమః
 484 పంచవర్ణాయ నమః
 485 పంచాక్షరాయ నమః
 486 పంచయజ్ఞాయ నమః
 487 పంచ బ్రహ్మమాయ నమః
 488 పంచభూతాత్మవే నమః
 489 పంచతన్మాత్ర రూపాయ నమః
- 490 ఓం పంచ కర్మేంద్రియాత్మనే శివాయ నమః
 491 పంచస్థాయ నమః
 492 ఫాలనేత్రాయ నమః
 493 ఫేన్ద్రాయ నమః
 494 బహురూపాయ నమః
 495 బలియసే నమః
 496 బహుమూర్తయే నమః
 497 బడబోగ్రాయ నమః
 498 బలప్రపథనాయ నమః
 499 బహిర్ముఖ మహోదర్శననాయ నమః
 500 ఓం బహుశృతిధరాయ శివాయ నమః
 501 బాలరూపధరాయ నమః
 502 బాణహస్తాయ నమః
 503 బాణదర్శనరాయ నమః
 504 బిల్వకేశాయ నమః

- 505 బీజాయ నమః
 506 బీజస్థాయ నమః
 507 బీజకోశాయ నమః
 508 బుధాత్మనే నమః
 509 బుద్ధింద్రియాయ నమః
 510 ఓం బృహతే శివాయ నమః
 511 బ్రహ్మణే నమః
 512 బ్రహ్మ శిరశ్చేత్రే నమః
 513 బ్రహ్మరూపిణే నమః
 514 బ్రహ్మమయాయ నమః
 515 బ్రహ్మయోనయే నమః
 516 బ్రహ్మచక్రభ్రమాయ నమః
 517 బ్రహ్మనందాయ నమః
 518 బ్రహ్మణ్యాయ నమః
 519 బ్రహ్మసారథయే నమః
- 520 ఓం బ్రహ్మాండమాలాయ శివాయ నమః
 521 బ్రహ్మణ్యోత్తిషే నమః
 522 బ్రహ్మాండ రూపిణే నమః
 523 బ్రహ్మగర్భాయ నమః
 524 బంధవే నమః
 525 బంధాయ నమః
 526 భర్తాయ నమః
 527 భవ్యాయ నమః
 528 భవాయ నమః
 529 భస్మప్రియాయ నమః
 530 ఓం భస్మనిష్ఠాయ శివాయ నమః
 531 భవతేహేత్యై నమః
 532 భక్తిగమ్యాయ నమః
 533 భక్తానాం సులభాయ నమః
 534 భక్తానాం భుక్తిముక్తిప్రదాయ నమః

- 550 ఓం భూతచారిణే శివాయ నమః
 551 భూత్ప్రియాయ నమః
 552 భూమ్నే నమః
 553 భోజ్యాయ నమః
 554 భోజనాయ నమః
 555 భోగినే నమః
 556 భోగ్యాయ నమః
 557 భౌమేశాయ నమః
 558 మహాత్మనే నమః
 559 మహాదేవాయ నమః
 560 ఓం మహేశాయ శివాయ నమః
 561 మహీయనే నమః
 562 మహా సంహృష భాషాయ నమః
 563 మహస్వినే నమః
 564 మహా కాలాయ నమః

- 535 భస్మ రేఖితాయ నమః
 536 భక్తప్రియాయ నమః
 537 భగవతే నమః
 538 భాస్కరాయ నమః
 539 భాగ్యాయ నమః
 540 ఓం భావాతీతాయ శివాయ నమః
 541 బ్రాహ్మిణ్యై నమః
 542 భీమాయ నమః
 543 భువనేశాయ నమః
 544 భువంతయే నమః
 545 భూతపతనయే నమః
 546 భూతవాధాయ నమః
 547 భూతాయ నమః
 548 భూతభ్యై నమః
 549 భూతకార్య సంహర్త్రీ నమః

- 565 మహాతే నమః
 566 మధ్యమాయ నమః
 567 మహాహృదాయ నమః
 568 మహేంద్రాయ నమః
 569 మహా పరబ్రహ్మాయ నమః
 570 ఓం సుధురాయ శివాయ నమః
 571 మహాదంతాయ నమః
 572 మహాస్త్రాయ నమః
 573 మహారణాయ నమః
 574 మహర్షి వందితాయ నమః
 575 మహాబలపరాయ నమః
 576 మహానాదాయ నమః
 577 మధ్యస్థాయ నమః
 578 మయోభవే నమః
 579 మహా కర్తృప్రియాయ నమః
- 580 ఓం మహీధరాయ శివాయ నమః
 581 మహాయజ్ఞాయ నమః
 582 మహోత్సాహాయ నమః
 583 మనుష్య బాహ్యగతయే నమః
 584 మహాదాకారాయ నమః
 585 మహాభూతాయ నమః
 586 మరీచయే నమః
 587 మహావీర్యాయ నమః
 588 మహానాథాయ నమః
 589 మహర్షయే నమః
 590 ఓం మణిపూరాయ శివాయ నమః
 591 మహాధర్మాయ నమః
 592 మాయాతీతాయ నమః
 593 మాయినే నమః
 594 మహేంద్రోపేంద్ర చందార్కసిమితాయ నమః

- 595 మాయాభీజాయ నమః
 596 మాతామహాయ నమః
 597 మాతరిశ్వనే నమః
 598 మాతృకాపతయే నమః
 599 మిత్రాయ నమః
 600 ఓం ముక్తి నాథాయ తుభ్యం శివాయ నమః
 601 మునీశ్వరాయ నమః
 602 మునిప్రియాయ నమః
 603 ముఖ్యాయ నమః
 604 ముక్తి భీజాయ నమః
 605 మునిధ్యేయాయ నమః
 606 మునయే నమః
 607 ముక్తాయ నమః
 608 మూలప్రకృతయే నమః
 609 మూర్తాయ నమః
 610 ఓం మృదాయ శివాయ నమః
 611 మృత్యుంజయాయ నమః
 612 మృగబాణార్పణాయ నమః
 613 మృగహస్తాయ నమః
 614 మృగవ్యాధాయ నమః
 615 మేరుహస్తాయ నమః
 616 మేఘాయ నమః
 617 మేరవే నమః
 618 మేఢాయ నమః
 619 మేఘాధిపతయే నమః
 620 ఓం మేదిపీరూపిణే శివాయ నమః
 621 మోక్షఫలాయ నమః
 622 మంత్రాయ నమః
 623 మంత్రజ్ఞానాయ నమః
 624 యజ్ఞగమ్యాయ నమః

- 625 యజ్ఞభోక్తే నమః
 626 యజ్ఞాయ నమః
 627 యత్రసర్వంయత స్పర్శంసర్వంతస్మై నమః
 628 యజ్ఞే నమః
 629 యజ్ఞంగాయ నమః
 630 ఓం యజ్ఞనాథాయ శివాయ నమః
 631 యామ్యాయ నమః
 632 యుగావహాయ నమః
 633 యోగిహృత్కంజవాసినే నమః
 634 యోగీశ్వరాయ నమః
 635 యోగాయ నమః
 636 యోగగమ్యాయ నమః
 637 యోగాత్మనే నమః
 638 యోగదూడాయ నమః
 639 యోగ్యాయ నమః
 640 ఓం యోగినే శివాయ నమః
 641 రసజ్ఞాయ నమః
 642 రసనారహితాయ నమః
 643 రహస్యాయ నమః
 644 రథినే నమః
 645 రమ్యాయ నమః
 646 రవినేత్రాయ నమః
 647 రామాయ నమః
 648 రాజాధిరాజాయ నమః
 649 రాజాయ నమః
 650 ఓం రామేశ్వరాయ శివాయ నమః
 651 రిపుహ్నాయ నమః
 652 రుద్రాయ నమః
 653 రుక్మవర్ణాయ నమః
 654 రుచయే నమః

- 655 రేష్మియాయ నమః
 656 రోచిష్ణవే నమః
 657 లఘవే నమః
 658 లింగరూపిణే నమః
 659 లీలావిగ్రహధారిణే నమః
 660 ఓం లోకార్ధశాయ శివాయ నమః
 661 లోకాయ నమః
 662 లోపాయ నమః
 663 లోకచూడరత్నాయ నమః
 664 లంఘ్యశాసనాయ నమః
 665 వరదాయ నమః
 666 వరాయ నమః
 667 హిమ్నోనేత్రాయ నమః
 668 వజ్రజిటే నమః
 669 వరదాభయ హస్తాయ నమః
 670 ఓం వరేణ్యాయ శివాయ నమః
 671 వజ్రరూపాయ నమః
 672 వర్ణినే నమః
 673 వరాహభేదినే నమః
 674 వహ్నిదర్శవిఫ్రతాయ నమః
 675 వరూధినే నమః
 676 వరీయసే నమః
 677 వటవృక్షాయ నమః
 678 వదన్యాయ నమః
 679 వసవే నమః
 680 ఓం వసంతాయ శివాయ నమః
 681 వడబాగ్నయే నమః
 682 వనానాం వతయే నమః
 683 వరిష్ఠాయ నమః
 684 వరాంగాయ నమః

- 685 వామదేవాయ నమః
 686 వాయుస్వరూపిణీ నమః
 687 వామనాయ నమః
 688 వాగ్విభద్దాయ నమః
 689 వామదక్షిణపార్శ్వస్థో లోకేశ్వారి శాంతే నమః
 690 వార్తాత్రికాంతవర్తినే శివాయ నమః
 691 వాయుదర్శ విసూతినే నమః
 692 వాగీశాయ నమః
 693 వ్యాపినే నమః
 694 వ్యాఘ్రేశ్వరాయ నమః
 695 వ్యాసేశ్వరాయ నమః
 696 వ్యాజనమ్మర్దనాయ నమః
 697 వ్యాఘ్రపుర వివాసాయ నమః
 698 వ్యాఘ్రాయ నమః
 699 వ్యాఘ్రచర్మాంబర ధరాయ నమః
- 700 వ్యాలకల్పాయ తుభ్యం శివాయ నమః
 701 విశాలాయ నమః
 702 విభద్దాయ నమః
 703 విశ్వాాయ నమః
 704 వికర్తనాయ నమః
 705 విశ్వరూపిణీ నమః
 706 విశ్వమాత్రే నమః
 707 విరాగాయ నమః
 708 విశ్వేశ్వరాయ నమః
 709 విరూపాక్షాయ నమః
 710 ఓం విధయే శివాయ నమః
 711 విప్రాయ నమః
 712 విప్రప్రియాయ నమః
 713 విద్యత్తమాయ నమః
 714 విశ్వగ్రాసాయ నమః

- 715 విభవే నమః
 716 విశ్వసాక్షిణే నమః
 717 విష్ణుగర్వహరాయ నమః
 718 విశాలాక్షాయ నమః
 719 విభవాయ నమః
 720 ఓం విధాత్రే శివాయ నమః
 721 విరక్తాయ నమః
 722 విచిత్రాయ నమః
 723 విచిత్రగతయే నమః
 724 విష్ణురశ్రవసే నమః
 725 విశ్వతశ్చక్షవే నమః
 726 విశుద్ధయే నమః
 727 విరాగిణే నమః
 728 విశ్వపాలాయ నమః
 729 విశ్వగర్భాయ నమః
- 730 ఓం విచిత్రమాయినే శివాయ నమః
 731 విశిష్టాయ నమః
 732 విషయార్ణవ మగ్నానాముద్ర రణసేతవే నమః
 733 వివేకినే నమః
 734 విజ్ఞేయాయ నమః
 735 విశేషాయ నమః
 736 విశ్వాత్మనే నమః
 737 విశ్వనాభి హృదయాయ నమః
 738 విచక్షణాయ నమః
 739 విచిత్రాంగాయ నమః
 740 ఓం విద్యేశాయ శివాయ నమః
 741 విష్ణు మూర్తయే నమః
 742 విదేహాయ నమః
 743 విదుషే నమః
 744 విరోధినే నమః

- 745 విభాగినే నమః
 746 విచిత్రవేషాయ నమః
 747 విశ్వంఖలాయ నమః
 748 విషయాత్మనే నమః
 749 విశ్వాహసాయ నమః
 750 ఓం విరామాయ శివాయ నమః
 751 విలాసినే నమః
 752 విశోకాయ నమః
 753 విష్ణవే నమః
 754 వితలాసురఘాతినే నమః
 755 విరూపరూపాయ నమః
 756 విరజాయ నమః
 757 విశ్వంభరాయ నమః
 758 విశిష్టేష్టాయ నమః
 759 విచిత్రశక్తయే నమః
 760 ఓం విఘ్న ప్రాణేశ్వరాయ శివాయ నమః
 761 విక్రమాయ నమః
 762 విశ్వదేవాయ నమః
 763 విఠోచన వసుదేవాయ నమః
 764 వీరాయ నమః
 765 వీరభద్రాయ నమః
 766 వీతరాగాయ నమః
 767 వీర్యాయ నమః
 768 వీరేశ్వరాయ నమః
 769 వృద్ధాయ నమః
 770 ఓం వృషధ్వజాయ శివాయ నమః
 771 వేధసే నమః
 772 వేదగర్భాయ నమః
 773 వేదిత్రే నమః
 774 వేదాంతపతితాయ నమః

- 775 వేదాశ్వాయ నమః
 776 వేదాయ నమః
 777 వేదవిశ్వసీతాయ నమః
 778 వేదాకారాయ నమః
 779 వైద్యాయ నమః
 780 ఓం వ్యోమకేశాయ శివాయ నమః
 781 వ్యోమకారాయ నమః
 782 వ్యోమూతీతాయ నమః
 783 వంద్యాయ నమః
 784 వ్యక్తేశ్వరాయ నమః
 785 వ్యక్తాయ నమః
 786 వ్యసనాపేతాయ నమః
 787 వ్యుష్టకేశాయ నమః
 788 శర్వాయ నమః
 789 శరభాయ నమః
 790 ఓం శరణ్యాయ శివాయ నమః
 791 శరణాగతపాలాయ నమః
 792 శశిమాళయే నమః
 793 శక్తిగమ్యాయ నమః
 794 శశ్వత్ప్రసన్న వదనాయ నమః
 795 శాశ్వతాయ నమః
 796 శారదావల్లభాయ నమః
 797 శాశ్వతైశ్వర్య విభవాయ నమః
 798 శాఙ్గిణే నమః
 799 శాస్త్రాయ నమః
 800 ఓం శారదాయ తుభ్యం శివాయ నమః
 801 శ్యామాయ నమః
 802 శాంతాయ నమః
 803 శాంతరూపాయ నమః
 804 శాంతరాగాయ నమః

- 805 శివాయ నమః
 806 శివానందాయ నమః
 807 శిశనే నమః
 808 శిఖండినే నమః
 809 శిష్టాయ నమః
 810 ఓం శివాలయాయ శివాయ నమః
 811 శివధర్మాయ నమః
 812 శిషివిష్టాయ నమః
 813 పదాయ నమః
 814 పద్మబుద్ధయే నమః
 815 పువయే నమః
 816 శుభాయ నమః
 817 పద్మాత్మనే నమః
 818 శుభాంగాయ నమః
 819 పుష్కణ్యోత్తిషే నమః
- 820 ఓం శుక్లాయ శివాయ నమః
 821 శుచిహస్యాయ నమః
 822 శూలహస్తాయ నమః
 823 శూరాయ నమః
 824 శూన్యాయ నమః
 825 శృణయే నమః
 826 శృతిమతే నమః
 827 కేషాయ నమః
 828 క్షేత్రరూపాయ నమః
 829 క్షేత్రసీతాయ నమః
 830 ఓం శ్లోకాయ శివాయ నమః
 831 శ్లోకాయ నమః
 832 శ్రోత్రియాయ నమః
 833 షడ్వక్తార రహితాయ నమః
 834 షడ్రూర్మి రహితాయ నమః

- 835 షడ్విస్సంపూజితాయ నమః
 836 షట్పుక్రాయ నమః
 837 సర్వజ్ఞాయ నమః
 838 సహస్రశిరసే నమః
 839 సహస్ర చరణాయ నమః
 840 ఓం సద్యోజాతాయ శివాయ నమః
 841 సర్వదేవమయాయ నమః
 842 సహస్రవదనాయ నమః
 843 సహస్రహస్తాయ నమః
 844 సహస్రసయనాయ నమః
 845 సహస్రమూర్తయే నమః
 846 సర్వజీవానాం హేతవే నమః
 847 సకలాయ నమః
 848 సర్గాయ నమః
 849 సర్వాత్మనే నమః
- 850 ఓం సమస్తబంధనే శివాయ నమః
 851 సర్వభూషణాయ నమః
 852 సత్యాయ నమః
 853 సర్వాంతర్గతాయ నమః
 854 సదసస్పృశయే నమః
 855 సర్వమర్త్యాదీనామూడికర్త్రే నమః
 856 సర్వస్థితి వినాశకరాయ నమః
 857 సర్వహృదిస్థాయ నమః
 858 సకల కల్యాణదాయినే నమః
 859 సర్వహారాయ నమః
 860 ఓం సత్యప్రతిజ్ఞాయ శివాయ నమః
 861 సమస్తాయ నమః
 862 సమాధయే నమః
 863 సర్వోత్తమాయ నమః
 864 సర్వశక్తిధరాయ నమః

- 865 సర్వత్రయశనే నమః
 866 సకలాయ నమః
 867 సర్వవృత్తున్ని విష్ణేయ నమః
 868 సర్వపాపహరాయ నమః
 869 సర్వేశ్వరాయ నమః
 870 ఓం సదాఘోరాయ శివాయ నమః
 871 సముచ్చాస్థాయ నమః
 872 సచ్చిదానందరూపాయ నమః
 873 సదానందాయ నమః
 874 సహాయాయ నమః
 875 సహజాయ నమః
 876 సద్భిఃస్సంపూజితాయ నమః
 877 సర్వస్మై నమః
 878 సదసత్పత్యాయ నమః
 879 సర్వభోగసమృద్ధాయ నమః
 880 ఓం సర్వజ్ఞమూర్తయే శివాయ నమః
 881 సమయనాథాయ నమః
 882 సమయాయ నమః
 883 సర్వబంధ విమోచినే నమః
 884 సర్వశాఖాధిపతయే నమః
 885 సదాశివాయ నమః
 886 సవిత్రే నమః
 887 సర్వాత్మజ్యోతిషే నమః
 888 సత్యప్రియాయ నమః
 889 సారాయ నమః
 890 ఓం సామగాన ప్రీయాయ శివాయ నమః
 891 సామగాయ నమః
 892 సీదాయ నమః
 893 శితికంఠాయ నమః
 894 వీదేశ్వరాయ నమః

- 895 సిద్ధసాధకరూపాయ నమః
 896 సిద్ధస్వరూపిణే నమః
 897 సిద్ధాంతాయ నమః
 898 సిద్ధాంతైర్నిశ్చితాయ నమః
 899 సింధవే నమః
 900 ఓం సుధేశాయ శివాయ నమః
 901 వ్యరూపిణే నమః
 902 సురేశాయ నమః
 903 సుచతుష్టే నమః
 904 సుదేహాయ నమః
 905 సుఖినే నమః
 906 సుఖిగాయ నమః
 907 సుశీలాయ నమః
 908 సుధాహస్తాయ నమః
 909 సుకృతరాశయే నమః

- 910 ఓం సువర్ణాయ శివాయ నమః
 911 సుసత్వాయ నమః
 912 సుధర్మిణే నమః
 913 సుపాత్రాయ నమః
 914 సుదీప్తాయ నమః
 915 సుగుణాయ నమః
 916 సువీరాయ నమః
 917 సుభోగినే నమః
 918 సువ్రతాయ నమః
 919 సుకుమార మహా పాపహరాయ నమః
 920 ఓం సుచారవే శివాయ నమః
 921 సుగంధాయ నమః
 922 సుతంతవే నమః
 923 సుప్రతీతాయ నమః
 924 సుజనాయ నమః

- 925 సుశాంతయే నమః
 926 సురపార్వ్యగతాయ నమః
 927 సుపుష్పయే నమః
 928 సుదేశాయ నమః
 929 సురభయే నమః
 930 ఓం సురణితే శివాయ నమః
 931 సూర్యాయ నమః
 932 సూత్రధారాయ నమః
 933 సూర్యకోటి ప్రకాశాయ నమః
 934 సూత్రాయ నమః
 935 సూక్ష్మ ప్రమాణ భూతయే నమః
 936 సూర్యధ్వజాయ నమః
 937 శేవ్యాయ నమః
 938 శేనాయ నమః
 939 శేనానైవ్య నమః
- 940 ఓం సోమని విభూషోమ శివాయ నమః
 941 సోమనాథాయ నమః
 942 సోమాయ నమః
 943 సోమపాయ నమః
 944 సౌమ్యాయ నమః
 945 సంసార పద్మానాం దుఃఖసంహార
 హృత్వే నమః
 946 సంసార పారాయ నమః
 947 సంసార మోచకాయ నమః
 948 సంవత్సరాయ నమః
 949 సంధ్యానాథాయ నమః
 950 ఓం సంగ్రామాయ శివాయ నమః
 951 సామ్రాజ్య కల్పవృక్షాయ నమః
 952 సుందరాయ నమః
 953 స్కందాయ నమః

- 954 స్వభావోదారణీరాయ నమః
 955 స్వస్తిదాయ నమః
 956 స్వరూప రూపాయ నమః
 957 స్వతంత్రాయ నమః
 958 స్వచ్ఛాయ నమః
 959 స్వప్రకాశాయ నమః
 960 ఓం స్వతంత్రగతయే శివాయ నమః
 961 స్వభాసాయ నమః
 962 సబ్దాయ నమః
 963 సుత్తాయ నమః
 964 సక్తిరాయ నమః
 965 సత్త్వవే నమః
 966 సాక్షివే నమః
 967 సానగాయ నమః
 968 సూక్ష్మరూపాయ నమః
- 969 స్పష్టాయ నమః
 970 ఓం స్తేనానాంపటయే శివాయ నమః
 971 స్వేచ్ఛాస్వరూపాయ నమః
 972 స్వేచ్ఛాయ నమః
 973 స్వేతరపక్షహరాయ నమః
 974 స్రగ్వీణే నమః
 975 స్వాయుధాయ నమః
 976 హవిషే శివాయ నమః
 977 హరికేశాయ నమః
 978 హరేర్విధాతుః కలహనాశాయ నమః
 979 హరాయ నమః
 980 ఓం హవ్యాయ శివాయ నమః
 981 హరయే నమః
 982 హవిర్దానాయ నమః
 983 హితకారిణే నమః

- 984 హీరణ్యాయ నమః
 985 హీరణ్యబాహుదేవ నమః
 986 హీరణ్యగచ్ఛాయ నమః
 987 హీరణ్యయాయ నమః
 988 హీరణ్యగర్భమిత్రాణాం ప్రాణరక్షణాయ నమః
 989 హీరణ్యరేతసే నమః
 990 ఓం హేమగర్భాయ శివాయ నమః
 991 హంసాయ నమః
 992 హంసనాథాయ నమః
 993 హ్రస్వాయ నమః
 994 హృద్యేశాయ నమః
 995 క్షయద్వీరాయ నమః
 996 క్షరాక్షరాయ నమః
 997 క్షేత్రాయ నమః
 998 క్షేత్రజ్ఞాయ నమః
 999 క్షేత్రగాయ నమః
 1000 ఓం క్షేమ్యాయ తుభ్యం శివాయ నమోనమః

॥ ఇతి వేదసార సహస్ర శివ నామాలికా ॥

— స మా స్త ము : —

ప్రా ర్థ న

యస్యస్మరణమాత్రేణ - నృణాం ముక్తికరేస్థితా ।
తం వందే జగదాధారం - రేణుకార్యం జగద్గురుం ॥

యత్ర శ్రీ రేణుకాచార్యో - విశ్వవంద్యో జగద్గురుః ।
తత్ర శ్రీః జయః కీర్తిః - శాంతి ధర్మ శుభం సుఖం ॥

మునియాచనయా, శివాజ్ఞయా
శివభక్తుద్ధరణార్థ మాగతం ।
వృషరాజ పరావతారతా
మహితం శ్రీ బసవేశ్వరం భజే ॥

మంత్రహీనం క్రియాహీనం, ద్రవ్యహీనం సురేశ్వర ।
యత్పూజితం మయా దేవ, పరిపూర్ణం తదస్తు మే ॥

అపరాధసహస్రాణి, క్రియంతేఽహర్నిశం మయా ।
దాసోఽహమితి మాం మత్వా, క్షమస్వ పరమేశ్వరా ॥
(పాహి మా మపరాధేభ్యః, పితాపుత్రమివ ప్రియం)

ప్ర దక్షిణ

యానికానిచపాపాని - జన్మాంతరకృతానిచ ।
తానితాని వినశ్యంతి - ప్రదక్షిణం పదేపదే

॥ప్ర.న.న.॥

పుష్పంజలి

నకర్మణాన ప్రజయాధనేన త్యాగేనైకేనఽమృతత్వమానశః ।
 పరేణనాకం నిహితం గుహాయాం బిభ్రాజదేతద్యతయో విశంతి ।
 వేదాంత విజ్ఞాన సునిశ్చితార్థాః స్సన్యాసయోగాద్యతయఃశుద్ధసత్త్వాః ।
 తే బ్రహ్మలోకేషు పరాంతకాలే, పరామృతాత్పరిముచ్యంతి సర్వే ।
 దహరం విపాపం పరమేశభూతం, యత్పుండరీకంపురమధ్యసగన్ధం ।
 తత్రాపి దహరంగహనంవిశోకస్తస్మిన్ యదంతస్తదుపాశితవ్యం ॥

యోవేదాచౌ స్వరః ప్రోక్తో - వేదాంతేచ ప్రతిష్ఠితః
 తస్యప్రకృతిలీనస్య - యః పరస్సమహేశ్వరః ॥

అన్యథా శరణం నాస్తి - త్వమేవశరణం మమ ।
 తస్మాత్కారుణ్యభావేన - రక్షరక్ష మహేశ్వర ॥

ఆశీర్వాద మంత్రములు

భద్రం కర్ణేభిశ్శృణుయాదుదేవాః - భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః ।
 స్థిరేభిరంగైస్తుష్మవాగ్ం-సప్తనూభిర్యశేమదేవహితంయదాయుః ॥

హిరణ్యపాత్రం మధోఃపూర్ణం దధాతి - మధన్యోసానీతి ।
 ఏకధాబ్రహ్మణ ఉపహరతి- ఏకధైవయజమాన ఆయుస్సైతోదధాతి ॥

ఓషధయస్సంవదంతే - సోమేన సహసహరాజ్ఞా ।
 యస్మై కరోతి బ్రాహ్మణస్తగ్ం రాజాన్పారయామసి ॥

మారుతమసి అసిమరుతామోజః-మోక్షోఽపాంబింధిరమయత మరుతః
మరుతస్యేన మాయతనం మనోజవనమితి మనోజవసం -
వృషణగ్ంసువృక్తిం ॥

ఓం యజ్ఞేన యజ్ఞమయజంతదేవాస్తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్
తేహనాకం మహిమానస్పచంతయత్రపూర్వేసాధ్యాసంతి దేవాః ॥

ఓం అసతో మా సద్గమయ
తమసో మా జ్యోతిర్గమయ
మృత్యోర్మా అమృతంగమయ

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

ఓం సహనావవతు
సహనౌ భునక్తు
సహవీర్యం కరవావహై
తేజస్వి నావధీతమస్తు
మా విద్విషావహై ॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

శ్లో॥ సర్వే భవన్తు సుఖినః, సర్వే సన్తు నిరామయాః ।
సర్వే భద్రాణి పశ్యన్తు, మా కశ్చి ద్దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

శుభ వివాహ సందర్భమున నూతన వధూవరుల

నాశీర్వదించే మంగల పంచకము

సద్యోజాతముఖా దవాప్యజననం యఃకొల్లిపాకీపురే ।
 సోమేశాభిద లింగతః సమభవన్మాహోత్సముచ్చైర్ముదా ॥
 పీఠంశ్రీ కదళి పురేవ్యరచయత్సం బోధ్యకుంభోద్భవం ।
 సుశ్రీరేవణ సిద్ధదేశికవరః కుర్యాత్సదా మంగలం ॥౧॥

శ్రీ మచ్చంకరవామదేవవదనాదాపాద్య దివ్యాంజనిం ।
 శ్రీ సిద్ధేశ్వర లింగతః సముదయన్ భూలోక ముద్ధారయన్ ॥
 పీఠంచోజ్జయినీ పురేవిరచయన్ యోలోకవంద్యోద్భవం ।
 సశ్రీమన్మరుతార్య దేశికవరః కుర్యాత్సదా మంగలం ॥ ౨॥

శర్వాఘోరముఖారవిందజనితః సప్తర్షిమాన్యోగురు ।
 ద్రాక్షారామసురామ లింగముఖతః సంభూయశీతాచలే ॥
 శ్రీ సింహాసన మారచయ్యవసతిం చక్రేచతత్రైవయః ।
 ఏకోరామ గురుః సపూర్ణ కరుణః కుర్యాత్సదా మంగలం ॥ ౩॥

శ్రీ తత్పురుషేననాబ్జ జనితోదేవైః సదాపూజితః ।
 శ్రీ శైలిస్థిత మల్లికార్జున మహాలింగాంగతః సంభవన్ ॥
 సంస్థాప్యోత్తమ వీరశైవ పదవీయోవైరరక్షక్షితిం ।
 సశ్రీపండితనామ దేశికవరః కుర్యాత్సదా మంగలం ॥ ౪॥

ఈశానసంభవః క్షితితలే విశ్వేశలింగోద్భవః ।

కాశ్యాం మోక్షఫలైక సాధనవిదౌ సింహాసనాధిష్ఠితః ॥

శృత్యుక్తోత్తమ వీరశైవపదవీం సంస్థాపయామాసయో ।

విశ్వారాధ్యగురూత్తమః సకృపయా కుర్యాత్పదా మంగలం ॥ ౫ ॥

మునియాచనయా శివాజ్ఞయా

శివభక్త్యుద్ధరణార్థమాగతం ।

వృషరాజ పరావ తారతా

మహితం శ్రీ బసవేశ్వరం భజె ॥

ఇట్లు వీరశైవధర్మసంస్థాపకులైన జగద్గురు శ్రీ రేణుకాది
పంచాచార్యులు మరియు వీరశైవ ధర్మోద్ధారకులైన శ్రీమదల్ల మప్రభు
బసవాది ప్రవక్తులు ఈ నూతన వధూవరులకు దీర్ఘాయుః ఆరోగ్యాది
అష్టైశ్వర్యములను ప్రసాదించుగాక

“ శి వ మ్ భూ యా త్ ”

ఇట్లు

కూర్చి

పం॥ పెద్దమఠము రాచవీరదేవర “తీర్థ” M.O.L.

న వ గ్ర హ పూ జా వి ధా న ము

సూర్యగ్రహ పూజా విధానము

దేశకాలాదుల నుచ్చరించి

మంత్రము :- “అస్యాం శుభతిథౌ సర్వారిష్ట పరిహారద్వారా సర్వాభీష్ట
ఫలసిద్ధ్యర్థం జన్మనక్షత్ర జన్మరాశి వశాత్ నామనక్షత్ర నామరాశివశాత్
సంభావిత దుష్టారిష్ట పరిహారార్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహ ప్రీత్యర్థం
నవగ్రహపూజాం కరిష్యే”

అని సంకల్పము నుచ్చరించి, సూర్యగ్రహమునకు చెప్పబడిన ఉచిత
స్థానములో గోధుమలను బరచి

మంత్రము :- “ఆసత్యేన హిరణ్యస్తోత్రస్సవితా త్రిష్టుప్, ఆసత్యేనేత్యస్య
మంత్రస్య హిరణ్యస్తోత్రఋషిః । సవితాదేవతా । త్రిష్టుప్చందః
సూర్యగ్రహదేవతామద్దిశ్య సూర్యగ్రహదేవతా ప్రీత్యర్థం యజమానస్య
సర్వరోగ పరిహారద్వారా సూర్యగ్రహ ప్రసాద సిద్ధ్యర్థం సూర్య
గ్రహారాధనే వినియోగః” అని యుచ్చరించి.

మంత్రము :- “ఆసత్యేన - అంగుష్ఠాభ్యాం నమః । రజసోవర్తమానః
తర్జనీభ్యాం నమః । నివేశయన్ - మధ్యమాభ్యాం నమః । అమృతం
మర్త్యంచ - అనామికాభ్యాం నమః । హిరణ్మయేన సవితారథేన -
కనిష్ఠికాభ్యాం నమః । ఆదేవోయాతి భువనాని పశ్యన్ కరతల కర
పుష్పాభ్యాం నమః । ఆసత్యేన హృదయాయ నమః । రజ
సోవర్తమానః శిరసే స్వాహా । నివేశయన్ - శిఖాయై వషట్ ।
అమృతం మర్త్యంచ కవచాయహుం । హిరణ్మయేన సవితారథేన -

నేత్రత్రయాయవోషత్ । ఆదేవోయాతి భువనానిపశ్యన్ - అస్త్రాయ
ఫత్ । ఓం భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః ।”

అను మంత్రము నుచ్చరించి *కరన్యాస అంగన్యాసములను జేసి,
అన్ని దిక్కు (దిశ)లకు జలమును బ్రోక్షించి దిగ్బంధన మొనర్చవలెను.

తరువాత ధ్యానము

మంత్రము :- వేద మధ్యేలిలిత కమలే కర్ణికాయాం రథస్థః । నస్తా
శ్చార్కోఽబుణ రుచివపుస్సప్తరజ్జర్ద్విబాహుః । గోత్రే రమ్యే బహువిధ
గుణైకాశ్యసాఖ్యే ప్రసూతః । కాశింగాఢ్యే విషయజనితః ప్రాజ్ఞుభిః
పద్మహస్తః ॥ పద్మాసనః పద్మకరోద్విబాహుః । పద్మద్యుతి స్సప్త
తురంగబాహుః । దివాకరో లోకగురుః కిరీటీ । మయిప్రసాదం
విదధాతుదేవః ॥ (ఆసత్యేన రజసావర్తమానో నివేళయన్నమృతం
మర్త్యంచ । హిరణ్మయేన సవితా రథేనా దేవోయాతి భువనాని
పశ్యన్) అని ధ్యానించి తదుపరి

మంత్రము :- “సూర్యం రక్తవర్ణం రక్తమాల్యాం బరధరం । రక్త
గంధానులేపనం । రక్తాశ్వ । రక్తచత్ర । ధ్వజపతాకోపశోభితం ।
దివ్యరథమారూఢం । మేరుం । ప్రదక్షిణీ కుర్వాణం । గ్రహ
మండలే ప్రవిష్టం । సాంగం సాయుధం । సవాహనం । సరాష్ట్రం ।
సశక్తి సపత్నీ సపుత్ర । సపరివార సమేతం । సర్వాలంకారభూషితం ।

* “న్యాసహీనై హరేదాయుః ధ్యానహీనేతు నిష్ఫలం । బుషిహీనే
మహా వ్యాధిర్భవత్యేవనసంశయః ॥ తస్మాద్దేవర్షి ఛందాంసి-జ్ఞాతవ్యాని
మహాత్మభిః ॥

అధి దేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహితం । వర్తులాకార మండల మధ్యే ।
 గోధూమధాన్యస్యోపరి భగవంతం । భూః । సూర్యగ్రహ మావాహ
 యామి । భువః । సూర్యగ్రహ మావాహయామి । సువః ।
 సూర్యగ్రహ మావాహయామి । ఓం భూర్భువః సువః సూర్యగ్రహ
 మావాహయామి ।” స్థాపయామి ॥ పూజయామి ॥

అని యుచ్చరించి ఆవాహించి స్థాపించవలెను.

పిదప సూర్యునికి దక్షిణభాగమున

మంత్రము :- “(అగ్నిం దూతం వృశీమహేహోతారం విశ్వవేదసం ।
 అస్యయజ్ఞస్య సుక్రతుం)” సూర్యగ్రహాది దేవతాం అగ్నిం సాంగం
 సాయుధం సవాహనం సశక్తి పత్నీ పుత్ర పరివార సమేతం సూర్య
 గ్రహస్య దక్షిణతః అగ్ని మావాహయామి । పూజయామి | స్థాపయామి॥

అని ఉచ్చరించి సూర్యునకు ఆది దేవతయైన అగ్నిని ఆవాహించి
 పూజించవలయును. తరువాత సూర్యునకు ఎడమభాగమున

మంత్రము :- “కర్తృద్రాయ ప్రచేతసే మీడుష్టమాయతవ్యసే । వోచే
 మశంతమగ్నేహృదే” సూర్యగ్రహస్యప్రత్యధి దేవతాం రుద్రం సాంగం
 సాయుధం సవాహనం సశక్తి పత్నీ పుత్ర పరివారసమేతం సూర్యగ్రహస్య
 ఉత్తరతః రుద్రమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥ అని చెప్పి
 సూర్యునకు, ప్రత్యధిదేవతయగు ‘రుద్రుని’ ఆవాహించి పూజించ
 వలయును.

(ఇది సూర్యగ్రహ పూజా విధానము)

చంద్రగ్రహ పూజా విధానము

చంద్రగ్రహణమునకు ఆగ్నేయ దిశలో చతురస్రాకారముగు మండలమును వ్రాసి, ఆ మండలములో బియ్యము బరచవలెను. ఆ పిదప

మంత్రము :- “ఆప్యాయస్వగౌతమస్సోమో గాయత్రీ । ఆప్యాయ
స్వేతస్య మంత్రస్య గౌతమ ఋషిః । సోమోదేవతా । గాయత్రీ
చందః । యజమానస్య అధి దేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహిత చంద్ర
గ్రహ ప్రసార సిద్ధ్యర్థే । చంద్రగ్రహారాధనే వినియోగః” అని బఠించి

మంత్రము :- “ఆప్యాయస్వ - అంగుష్ఠాభ్యాం నమః । సమేతుతే -
తర్జనీభ్యాం నమః । విశ్వతః - మధ్యమాభ్యాం నమః । సోమ
వృష్ణీయం - అనామికాభ్యాం నమః । భవావాజస్య - కనిష్ఠికాభ్యాం
నమః । సంగథే - కరతల కర పృష్ఠాభ్యాం నమః ।

అని కరన్యాసము నాచరించి (ఇదేవిధముగా హృదయాదిన్యాసమును
గూడ జేయవలెను.)

మంత్రము :- “ఓం భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః” అని ఉచ్చరించి
అన్నిదిక్కులకు జలమును బ్రోక్షించి ధ్యానము జేయవలెను.

మంత్రము :- “ఆగ్నేయభాగే సరథోదశాశ్వశ్చాత్రేయ గోత్రోయమనాఖ్య
దేశః । ప్రత్యజ్ఞాఖస్తశ్చతురశ్రపీతేగదాధరోగో హిమవత్సభావః ॥ శ్వేతాంబర
శ్వేతవపుః కిరీటీశ్వేతద్యుతిర్దండధరో ద్విబాహుః । చంద్రోఽ
మృతాత్మావరదః కిరీటీ శ్రేయాంసి మహ్యాం విదీధాతుదేవః ॥”

(అప్యాయ స్వసమేతుతే - విశ్వతసో మవృష్ణీయం । భవావాజస్య
సంగదే) అని ఛానించి

మంత్రము :- “చంద్రం శ్వేతవర్ణం । శ్వేతమాల్యాం బరధరం ।
శ్వేతగంధానులేపనం । శ్వేతాశ్వ । శ్వేతచత్ర । ధ్వజపతాకోప
శోభితం । దివ్యరథమారూఢం । మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వాణం ।
గ్రహమండలే ప్రవిష్టం । సాంగం । సాయుధం । సవాహనం ।
సరాష్ట్రం । సశక్తిః । సపత్నీపుత్ర । సపరివారసమేతం ।
సర్వాలంకార మూషితం । అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహితం । సూర్య
గ్రహస్య అగ్నేయ దిగ్బాగే । చతురశ్రమండలే । తండులధాన్యస్యోపరి ।
భగవంతం । ఓం భూః చంద్రగ్రహ మావాహయామి । భువః
చంద్రగ్రహ మావాహయామి । సువః చంద్రగ్రహ మావాహయామి ।
ఓం జూర్భువఃస్సువః । చంద్రగ్రహ మావాహయామి । స్థాపయామి ।
పూజయామి ।”* అని ఆవాహన మొనర్చి పూజించవలెను తరువాత
చంద్రునికి దక్షిణభాగమున

సూ:* “శాంతి ప్రకాశమును గ్రంథముతో “అర్కపుష్పమాదిత్యాయ ।
పాలాశగంధోమాయ । ఖాదిరమంగరకాయ । అపమార్గంబుధాయ ।
అశ్వత్థం బృహస్పతయే । ఔదుంబరగం శుక్రాయ । శమీగం
శనైశ్చరాయ । రాహవేదూర్వ్యాః । కేతవే కుశాః” ॥

తా॥ సూర్యునకు జిల్లిడిపువ్వు చంద్రునకు మోదుగపువ్వు । అంగా
రకునకు... (కన్నలి ?) బుధునకు ఉత్తరాణి । బృహస్పతికి దూది ?
(అరవి ?) శుక్రునికి మేడి ?... (అత్తి ?) శనికి జంబి, రాహుకు
గరిక, కేతువుకు దర్బ, ఇట్లు ఆయాయా గ్రహములకు ఆయాయా
వృక్షపుష్పములతో ఋజుఃచవలయును అని ఉంది

మంత్రము :- “అప్పుమే సోమో అబ్రవీదంతర్విశ్వానిభేషజా । అగ్నించ
 విశ్వంశభువమాపశ్య విశ్వభేషజీః । చంద్రగ్రహాధి దేవతాం అపః
 సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తి పత్నీపుత్ర పరివారసమేతం
 చంద్రగ్రహస్య దక్షిణతః అప ఆవాహయామి । స్థాపయామి ।
 పూజయామి ।

అని చంద్రగ్రహాధి దేవతయైన అప్పుదేవతను ఆవాహించి పూజించ
 వలెను. తరువాత చంద్రుని ఏడమ భాగమున

మంత్రము :- “గౌరీమిమాయ సలిలానితక్షత్యేకపదీ ద్విపదీసా చతుష్పదీ ।
 అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషి । సహస్రాక్షరా పరమె వ్యోమన్” చంద్ర
 గ్రహస్య ప్రత్యధిదేవతాం గౌరీం సాంగం సాయుధాం సవాహనాం సశక్తి
 పత్నీపుత్ర పరివార సమేతాం చంద్రగ్రహస్యోత్తరతః గౌరీ మావాహ
 యామి । స్థాపయామి । పూజయామి ॥ అని చెప్పి చంద్ర
 గ్రహము యొక్క ప్రత్యధి దేవతయైన గౌరీదేవిని ఆవాహించి
 పూజించవలెను.

(ఇది చంద్రగ్రహ పూజా విధానము)

మంగళ గ్రహ పూజావిధానము

మంగళగ్రహమునకు దక్షిణదిశతో రంగవల్లి ముగ్గుతో త్రికోణాకారముగా మండలమును వ్రాసి అందు తొగళ్ళు (కందులు) పరచవలెను.

మంత్రము :- అగ్నిమూర్ధా విరూపో అంగారకో గాయత్రీ | అగ్నిర్మా
 ర్తేత్యస్య మంత్రస్య । విరూపఋషిః । అంగారకో దేవతా ।
 గాయత్రీ ఛందః । యజమానస్య । అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత
 సర్వభోగ పరిహారద్వారా । అంగారక గ్రహ ప్రసాద సిద్ధ్యర్థే ।
 అంగారక ప్రహారాధనే వినియోగః” అని యుచ్చరించి ఆ పిదప

మంత్రము :- “అగ్నిమూర్ధ్నా అంగుష్ఠాభ్యాం నమః । దివఃకకుత్ -
 తర్జనీభ్యాం నమః । పతిః పృథీవ్యా - మధ్యమాభ్యాం నమః ।
 ఆయ అనామికాభ్యాం నమః । అపాగ్ం రేతాగ్ంసి - కనిష్ఠికాభ్యాం
 నమః । జిన్వతి - కరతల కర పృష్ఠాభ్యాం నమః ॥

ఇదే విధము హృదయాదిన్యాసము జేయవలెను.

మంత్రము :- “ఓం భూర్భువస్సు వరోమితి దిగ్బంధః” అని యుచ్చరించి
 దిక్కులకు జలమును బ్రోక్షించి, పిదప ధ్యానము జేయవలెను.

మంత్రము :- “యామ్యే గదాశక్తిః ధరస్త్రిశూలీ వరప్రథో యామ్య
 ముఖోతిరిక్తః । కుజస్త్వవంతీ విషమస్త్రికోణస్తశ్మిన్ భరద్వాజకులే
 ప్రజూతః ॥ రక్తాంబరోరక్తవపుః కిరీటీ చతుర్బుజో మేషగమో
 నిదాభిత్ । ధరాసుతశ్శక్తే ధరశ్శూల్ సదా మమస్యాద్వరాదః
 ప్రకాంతః” (ఓం అగ్నిర్మూర్ధాదివః కకుత్పతిః పృథీవ్యా ఆయం ।
 అపాగ్ం రేతాగ్ంసి జిన్వతి) అని ధ్యానించి

మంత్రము :- “అంగారకం రక్తవర్ణం రక్తమాల్యం బరధరం రక్త
 గంధానులేపనం | రక్తాశ్వ | రక్తచత్ర | ధ్వజపతాకోపశోభితం |
 దివ్యరథ మారూఢం | మేరుం ప్రదక్షిణం కుర్వాణం | గ్రహమండలే
 ప్రవిష్టం | సాంగం | సాయుధం | సవాహనం | సరాష్ట్రం |
 సశక్తి పత్నిపుత్ర | సపరివార సమేతం | సర్వాలంకార భూషితం |
 అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహితం | సూర్యగ్రహస్య దక్షిణ దిగ్భాగే |
 త్రికోణాకార మండలే | ఆడకథాన్యస్యోపరిభగవంతం | భూః -
 అంగారక మావాహయామి | భువః - అంగారకగ్రహ మావాహయామి |
 సువః - అంగారక గ్రహ మావాహయామి | ఓం భూభువస్సువః
 అంగారకగ్రహ మావాహయామి | స్థాపయామి | పూజయామి”

అని అంగారగ్రహము నావాహించి, స్థాపించి, పూజించి, పూర్వోక్త
 విధముగా పూజించవలెను.

తరువాత నా అంగారక గ్రహమునకు దక్షిణభాగమున

మంత్రము :- “స్యోనా పృథ్వీభవాన్పక్షరానివేషిణీ | యచ్ఛానశ్శర్కరస
 ప్రథాః” అంగారక గ్రహోధిదేవతాం పృథ్వీం సాంగం సాయుధాం సవా
 హనాం సశక్తి పత్నిపుత్ర పరివారసమేతాం అంగారకగ్రహస్య దక్షిణతః
 పృథివీ మావాహయామి స్థాపయామి | పూజయామి ||

అని యుచ్చరించి, అధిదేవతయైన పృథివిని ఆవాహించి పూజించునది

ఆ మీదట అంగారకునకు వామభాగమున

మంత్రము :- “క్షేత్రస్య పతినావయగ్ం హితేనైవ జయామసి | గామశ్చం
 ఘోషయిత్వాసనోమ్మడాతీదృశే” అంగారకగ్రహస్య ప్రత్యధి దేవతాం

క్షేత్రపాలకం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తి పన్నిపుత్ర పరివార
సమేతం । అంగారక గ్రహస్యోత్తరతః క్షేత్రపాలక మావాహయామి ।
స్థాపయామి । పూజయామి” అని యుచ్చరించి ప్రత్యధిదేవతయైన
క్షేత్రపాలకుని అవాహించి పూజించునది

(ఇది మంగళగ్రహ పూజావిధానము)

బుధగ్రహ పూజా విధానము

బుధగ్రహమునకు ఈశాన్యదిశలో బాణాకారపు మండలమును వ్రాసి
ఆ స్థలములో పెనలుబోసి (పరచి)

మంత్రము :- “ఉద్బుధ్యస్వబుధో బుధస్తీష్టువ్ ఉద్బుధ్యశ్వేత్యస్య
మంత్రస్య । బుధఋషిః । బుధోదేవతా త్రిష్టువ్ చందః । యజమానస్య ।
అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత బుధగ్రహస్య ప్రసాద సిద్ధ్యర్థే బుధ
గ్రహారాధనే వినియోగః ॥” అని చెప్పిన తదుపరి

మంత్రము :- “ఉద్బుధ్యస్యాగ్నే - అంగుష్ఠాభ్యాం నమః । ప్రతిజాగ్ర
హ్యేనం - తర్జనేభ్యాం నమః । ఇష్టాపూర్తేన గంస్పజేథాం మధ్య
మాభ్యాం నమః । ఆయంచ - అనామికాభ్యాం నమః । కృణ్వాగ్ం
స్వాపితరంయువానం - కనిష్ఠికాభ్యాం నమః । అన్వాతాగ్ం సీత్యయి
తంతుమేతం - కరతల కర పృష్ఠాభ్యాం నమః” ॥ అని కరన్యాస
మొనర్చి (ఇదే మంత్రములతో హృదయాదిన్యాసమును జేసి)

మంత్రము :- “ఓం భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః” అని పఠించి,
అన్నిదిక్కులకు నీటిని బ్రోక్షించి, పిదప ధ్యానము

మంత్రము :- “ఉదజ్ముఖోమాగధణో హరిస్తశ్చత్రేయ గోతశ్శర
మండలస్తః | సఖిష్కచర్మోరు గదాధరోజ్జస్త్రీశానభాగే వరదస్సుపీతః||
పీతాంబరః పీతవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో దండధరశ్చసౌమ్యః | చర్మాసి
దృక్సోమసుతస్సుమేరు సింహాధిరూఢో వరదోబుధశ్చ ||

(ఉద్బుధ్యస్వాగ్నే ప్రతిజాగృహ్యేన మిష్టాపూర్తేనగ్ం సృజే
థామయంచ | పునః కృణ్వగ్ం స్త్వాపితరం యువాన మన్వాతాగ్ం
సీత్యయి తంతుమేతం) అని ధ్యానించి

మంత్రము :- “బుధం పీతవర్ణం | పీతమాల్యాం బరధరం |
పీతగంధానులేపనం పీతాశ్వ | పీతచత్ర | ధ్వజపతాకోపశోభితం | దివ్య
రథమారూఢం మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వాణం | గ్రహమండలే ప్రవిష్టం |
సాంగం | సాయుధం | సవాహనం | సరాష్ట్రం | సశక్తి సపత్ని
సపుత్ర | సపరివారసమేతం | సర్వాలంకార భాషితం | అధిదేవతా
ప్రత్యధిదేవతా సహితం | నూర్యగ్రహస్య ఈశాన్య దిగ్భాగే | బాణాకార
మండలే | ముద్గధాన్యస్యోపరి | భగవంతం | భూః - బుధగ్రహ
మావాహయామి | భువః బుధగ్రహ మావాహయామి | సువః -
బుధగ్రహ మావాహయామి | ఓం భూర్భువస్సువః బుధగ్రహ
మావాహయామి | స్థాపయామి | పూజయామి |

అని బుధుని నావాహించి, స్థాపించి, పూజించి, తదుపరి
బుధగ్రహమునకు దక్షిణభాగమున

మంత్రము :- “ఇదం విష్ణుర్విచక్రమైతేథానిదధే పదం సమూడమస్య
 పాఠంసురే” బుధగ్రహాధి దేవతాం విష్ణుం సాంగం | సాయుధం
 సవాహనం సశక్తి సపత్నిపుత్ర పరివారసమేతం బుధగ్రహస్య దక్షిణతః
 విష్ణుమావాహయామి | స్థాపయామి | పూజయామి ॥

ఆని చెప్పి అధిదేవతయైన విష్ణువునావాహించి | స్థాపించి
 పూజించునది, తదుపరి బుధగ్రహమునకు ఎడమభాగమున

మంత్రము :- “విష్ణోరరాటమసి, విష్ణో పృష్ఠమసి | విష్ణోశ్చక్రేస్థా
 విష్ణోన్యరసి - విష్ణోర్ద్భవమసి వైష్ణవమసి విష్ణవేత్వా” బుధగ్రహ
 ప్రత్యధిదేవతాం నారాయణం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తి
 పత్నిపుత్ర పరివారసమేతం బుధగ్రహస్య ఉత్తరతః నారాయణ
 మావాహయామి | స్థాపయామి | పూజయామి |

ఆని యుచ్చరించి, ప్రత్యధిదేవతయగు నారాయణుని ఆవాహించి,
 స్థాపించి, పూజించవలయును

(ఇది బుధగ్రహ పూజావిధిః)

గురుగ్రహ పూజా విధానము

గురుగ్రహ పూజకొరకు ఉత్తరదిశతో దీర్ఘచతురశ్రాకార మండలమును వ్రాసి, శనగలను బరచి

మంత్రము :- “బృహస్పతేగృత్సమదోబృహస్పతిర్జగతి । బృహస్పతేత్యస్య మంత్రస్య । గృత్సమదముషిః । బృహస్పతిర్దేవతా । జగతీభందః । యజమానస్య అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత । బృహస్పతి గ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే బృహస్పతి గ్రహారాధనే వినియోగః”

అని బఠించి తరువాత

మంత్రము :- బృహస్పతి అతియదర్యో ఆర్హాత్-అంగుష్ఠాభ్యాం నమః । ద్యుమద్విభాతి-తర్జనీభ్యాం నమః । క్రతు మజ్జనేషు-మధ్యమాభ్యాం నమః । యద్దీదయచ్ఛవస - అనామికాభ్యాం నమః । ములే ప్రజాదస్మాను - కనిష్ఠికాభ్యాం నమః । ద్రవిణం దేహిత్రితం కరతల కర వృష్టాభ్యాం నమః ॥

అని కరన్యాస మాచరించి ఇదే మంత్రములతో హృదయాదిన్యాస మాచరించవలెను. తదుపరి

మంత్రము :- “ఓం భూర్భువస్సువరోమిదిగ్బంధః”

అని యుచ్చరించి అన్నిదిక్కులకు జలమును బ్రోక్షించి ఆ మీదట ధ్యానము

మంత్రము :- “సౌవ్యేసుదీర్ఘో చతురశ్రపీఠే రథేంగిరాః పూర్వముఖ స్వభావః । దండాక్షమాలా జలపాత్రధారి సింధ్యాఖ్యదేవరద స్సజీవః॥

కనకాంబరః కనకవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో దేవగురుః ప్రశాంతః |
తథాపి దండంచ కమండలుంచ | తథాక్షనూత్రా ద్వరదోస్తుతస్మైః ||
బృహస్పతే అతి యదర్యో అర్హాద్యుమద్విభాతి క్రతుమజ్జనేషు | యద్దీ
దయచ్ఛవసర్త ప్రజాతరదస్మానుద్రవిణం ధేహీచిత్రం || అని ధ్యానించి

మంత్రము :- “బృహస్పతిం కనకవర్ణం కనకమాల్యం బరధరం |
కనకగంధానులేపనం | కనకాశ్వ | కనకచత్ర | ధ్వజపతాకోపశోభితం |
దివ్యరథమారూఢం | మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వాణం | గ్రహమండలే
ప్రవిష్టం సాంగం | సాయుధం | సవాహనం | సరాష్ట్రం |
సశక్తి | సపత్నీసపుత్ర | సపరివారసమేతం | సర్వాలంకారభూషితం ||
అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహితం | సూర్యగ్రహస్య ఉత్తర దిగ్భాగే
దీర్ఘచతురశ్రాకారమండలే | చణకధాన్యస్యోపరిభగవంతం | భూః -
బృహస్పతి గ్రహ మావాహయామి | భువః - బృహస్పతిగ్రహ
మావాహయామి | సువః - బృహస్పతిగ్రహ మావాహయామి |
భూర్భువస్సువః బృహస్పతిగ్రహ మావాహయామి | స్థాపయామి |
పూజయామి || అని గురు గ్రహము నావాహించి | స్థాపించి
పూజించాలి | పిదప బృహస్పతికి దక్షిణభాగమున

మంత్రము :- “బ్రహ్మజిజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్విసేమతస్సురుచోవేన
ఆవః | నబుద్ధియా ఉపమా ఆస్య విష్ణోస్సతశ్చయోనిమసతశ్చవివః
బృహస్పతి గ్రహోధిదేవతాం బ్రహ్మణం సాంగం సాయుధం సవాహనం
సశక్తి సపత్నీ పుత్ర పరివార సమేతం | బృహస్పతి గ్రహస్య దక్షిణతః
బ్రహ్మణమావాహయామి | స్థాపయామి | పూజయామి ||”

అని యుచ్చరించి అధిదేవతయగు బ్రహ్మను ఆవాహించి
పూజించవలయును.

తరువాత బృహస్పతికి యెడమప్రక్కన

మంత్రము :- ఇంద్రంవో విశ్వతస్సరి హవామహే జనేభ్యః । అస్మాక
మస్తుకేవలః” బృహస్పతిగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం ఇంద్రం సాంగం
సాయుధం సవాహనం సశక్తి పత్నీ పుత్ర పరివారసమేతం బృహస్పతి
గ్రహస్య ఉత్తరతః ఇంద్ర మావాహయామి । స్థాపయామి ।
పూజయామి ॥ అని చెప్పి ప్రత్యధి దేవతయగు ఇంద్రుని ఆవాహించి
పూజించునది ।

(ఇతి గురుగ్రహ పూజా విధానము)

అథ శుక్రగ్రహ పూజా విధానము

శుక్రగ్రహమునకు పూర్వదిక్కున పంచకోణార్క ఆకారముగల
మండలమును వ్రాసి అందులో అనుములుబోసి (పరచి)

మంత్రము :- “శుక్రంతే భరద్వాజ శుక్ర త్రిష్టుప్ । శుక్రంతేత్యస్య
మంత్రస్య । భరద్వాజబుషిః । శుక్రో దేవతా । త్రిష్టుప్ ఛందః ।
యజమానస్య అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతాసహిత శుక్రగ్రహ ప్రసాద
సిద్ధ్యర్థే శుక్రగ్రహారాధనే వినియోగః । అని తరువాత

మంత్రము :- శుక్రంతే అన్యత్ - అంగుష్ఠాభ్యాం నమః । యజతంతే
అన్యత్ - తర్జనీభ్యాం నమః । విషురూపే అహని - మధ్యమాభ్యాం
నమః । దౌరివాసి - అనామికాభ్యాం నమః । విశ్వాహిమాయా
అవసిస్వధావః - కనిష్ఠికాభ్యాం నమః । భద్రాతే పూషన్నిహరాతిరస్తు -
కరతల కర పృష్ఠాభ్యాం నమః ॥

అని కరన్యాసము గావించి ఇదే మంత్రములతో హృదయాదిన్యాసము జేయవలెను.

మంత్రము :- “ఓం భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః”

అని యుచ్చరించి అన్నిదిక్కులకు నీరు బ్రోక్షించి, తరువాత

మంత్రము :- “ప్రాచ్యాం భృగుర్బౌజగత ప్రజాతస్సభార్గవ పూర్వముఖీ
స్మితాభః । సవంచకోజే సరథాధిరూఢో దండాక్షమాలా వరదోంబు
సాత్రః । శ్వేతాంబర శ్వేతవపుః కిరీటీ చతుర్బుజో దైత్యగురుః
పశాంతః । తథాసి దండంచ కమండలుంచ తథాక్షసూత్రాద్యరదోస్తు
తస్మై” ॥ (శుక్రంతే అన్యద్యజతంతే అన్యద్విషురూపే అవానీద్యౌరి
వాసి) విశ్వా హిమాయాఅవసిస్వధావో భద్రాతే పూషన్నిహరాతిరస్తు ।

అని ధ్యానించి

మంత్రము :- “శుక్రం స్వేతవర్ణం | శ్వేతమాల్యాంబరధరం | శ్వేత
గంధానులేపనం | శ్వేతాశ్వ | శ్వేతచత్ర | ధ్వజపతాక శోభితం |
దివ్యరథమారూఢం | మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వాణం గ్రహమండలే
ప్రవిష్టం | సాంగం | సాయుధం | సవాహనం | సరాష్ట్రం |
సశక్తి సవత్సీ సపుత్ర | సపరివార సమేతం | సర్వాలంకారభూషితం
అధి దేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహితం | సూర్యగ్రహస్య ప్రాగ్భాగే |
పంచకోణాకార మండలే | బర్బరధాన్యస్యోపరి | భగవంతం |
భూః - శుక్ర గ్రహ మావాహయామి | భువః - శుక్రగ్రహ మావాహ
యామి | సువః - శుక్రగ్రహ మావాహయామి | ఓం భూర్భువస్సువః
శుక్రగ్రహ మావాహయామి | స్థాపయామి | పూజయామి” ॥

అని పఠించి, శుక్రగ్రహము నావాహించి, స్థాపించి, పూజించునది
పిదప శుక్రగ్రహమునకు దక్షిణ భాగమున

మంత్రము :- “ఇంద్రాణీమాసునారిషు సుపత్నీ మహమశ్రవం ।
 నవ్యాస్యా అపరంచన జరసా మరతే పతిః” శుక్రగ్రహాధి దేవతాం
 ఇంద్రాణీం సాంగం సాయుధాం సవాహనాం । సశక్తి పతి పుత్ర
 పరివార సమేతాం శుక్రగ్రహస్య దక్షిణతః ఇంద్రాణీ మావాహయామి ।
 స్థాపయామి । పూజయామి” ॥

అని యుచ్చరించి ఆధిదేవతయగు ఇంద్రాణిని ఆవాహించి
 పూజించునది తరువాత శుక్రగ్రహము ఎడమప్రక్కన

మంత్రము :- “ఇంద్రమరుత్వ ఇహ పాహిసోమంయథాశార్యతే అపీబస్సు
 తస్య । తవ ప్రణీతీతవ శూరశర్మస్నావి వాసంతికవయ స్సయజ్ఞాః” ॥
 శుక్రగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం ఇంద్రమరుత్వంతం సాంగం సాయుధం
 సవాహనం సశక్తి పత్నీపుత్ర పరివార సమేతాం శుక్రగ్రహస్యోత్తరతః
 ఇంద్ర మరుత్వంత మావాహయామి । స్థాపయామి । పూజయామి ॥

అని పఠించి ప్రత్యధిదేవతయైన ఇంద్రమరుత్వంతనుని ఆవాహించి
 పూజించునది

(ఇతి శుక్రగ్రహ పూజా విధానం)

అథ శనిగ్రహ పూజా విధానము

శనైశ్వరునికొరకు పశ్చిమదిశలో ధనురాకారమగు మండలమును
 వ్రాసి అందులో నువ్వులను బరచి

మంత్రము :- “శమగ్నిరిరిమితశ్శనిఋషిక్ । శమగ్నిరిత్యస్య మంత్రస్య ।
 రిరిమ్మిరఋషిః । శనైశ్చరో దేవతా । ఉషిక్ ఛండః । యజమానస్య

సర్వరోగ పరిహారద్వారా | శనైశ్చర గ్రహప్రసాద సిద్ధ్యర్థే శనైశ్చర
గ్రహారాధనే వినియోగః” ॥ అని యుచ్చరించి తరువాత

మంత్రము :- “శమగ్ని - అంగుష్ఠాభ్యాం నమః । అగ్నిభిస్కరత్ -
తర్జనీభ్యాం నమః । శన్యస్తపతు సూర్యః - మధ్యమాభ్యాం నమః ।
శంవాతః - అనామికాభ్యాం నమః । వాత్పరపాః - కనిష్ఠికాభ్యాం
నమః । అపశ్రిధః - కరతల కర పృష్ఠాభ్యాం నమః ॥”

అని కరన్యాసమొనర్చి (ఇదే ప్రకారముగా హృదయాదిన్యాసమొనర్చి)

మంత్రము :- “ఓం భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః”

అని యుచ్చరించి దిక్కులన్నింటిలో నీరును బ్రోక్షించి తరువాత
ధ్యానము జేయవలెను.

మంత్రము :- “చాపాసనో గృధ్రధరధస్సునీల ప్రత్యజ్ముఖః కాశ్య పతిః
ప్రతీభ్యాం । సశూలచాపేషు వరప్రదశ్చ సౌరాష్ట్రదేశే ప్రభవశ్చశౌరిః॥
నీలద్యుదిర్నీలవపుః కిరీటీ గృధ్రస్థితిశ్చాపకరో ధనుష్మాన్ । చతుర్భుజ
స్సూర్యసుత ప్రశాంత స్పృహస్తు మహ్యంవరమందగామీ ॥ (శమగ్ని
రగ్ని భిస్కరచ్ఛన్యస్తపతు సూర్యః । శంవాతో వాత్పరపా అపశ్రిధః)

అని ధ్యానించి

మంత్రము :- “శనిం నీలవర్ణం నీలమాల్యాం బరధరం నీలగంధానులేపనం |
నీలాశ్వ | నీలచత్ర | ధ్వజపతాకోపశోభితం | దివ్యరథమారూఢం |
మేరుం ప్రదక్షిణీ కుర్వాణం | గ్రహమండలే ప్రవిష్టం | సాంగం
సాయుధం | సవాహనం | సరాష్ట్రం | సశక్తి | సపత్నీపుత్ర
పరివారసమేతం | సర్వాలంకార భూషితం | అధిదేవతా ప్రత్యధి
దేవతా సహితం | సూర్యగ్రహస్య పశ్చిమ దిగ్భాగే | ధనూరాకార

మండలే | తిలధాన్యస్యోపరిభగవంతం | భూః - శనైశ్చర గ్రహ
 మావాహయామి | భువః - శనైశ్చరగ్రహ మావాహయామి | సువః |
 శనైశ్చరగ్రహ మావాహయామి || ఓం భూర్భువస్సువః శనైశ్చరగ్రహ
 మావాహయామి | స్థాపయామి | పూజయామి ||

అని శనిగ్రహము నావాహించి, స్థాపించి, పూజించవలయును
 ఆ మీదట శనిగ్రహమునకు దక్షిణ భాగమున

మంత్రము :- “యమాయ సోమగ్ం సునుతయమాయ జహుతాహవిః |
 యమగ్ం హయణ్మోగచ్ఛత్యగ్నిదూతో ఆరంకృతః | శనేశ్చరగ్రహోధి
 దేవతాం యమం సాంగం సాయుధం సవాహనం | సశక్తి పత్నీపుత్ర
 పరివారసమేతం | శనైశ్చరగ్రహస్య దక్షిణతః యమ మావాహయామి
 స్థాపయామి | పూజయామి |

అని యుచ్చరించి అధిదేవతయగు యముని నావాహించి పూజించున
 పిదప శనిగ్రహము ఎడమనైపు

మంత్రము :- “ప్రజాపతేనత్వదేతాన్యన్యో విశ్వాజాతాని పరితాబభూ
 యత్కామాస్తే జహుమస్తన్నో అన్తు వయగ్ంస్యామ పతయోరయీణాం
 శనైశ్చరగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం ప్రజాపతిం సాంగం సాయుధం సవాహన
 సశక్తి పత్నీ పుత్ర పరివారసమేతం శనైశ్చర గ్రహస్యోత్తరతః | ప్రజ
 పతి మావాహయామి | స్థాపయామి | పూజయామి ||”

అని పఠించి ప్రత్యధిదేవతయగు ప్రజాపతినావాహించి, స్థాపించి,
 పూజించునది ||

(ఇతి శనిగ్రహ పూజా విధానము)

అథ రాహుగ్రహ పూజా విధానము

రాహునకు నైఋతి దిశలో శూర్ప (చేట) ఆకారముగా మండలిమును వ్రాసి అందులో మినుములు పరచి

మంత్రము :- “కయానో వామదేవో రాహుర్గాయత్రీ | కయాన ఇత్యస్య
మంత్రస్య | వామదేవఋషిః | రాహుర్దేవతా | గాయత్రీఛందః |
యజమానస్య అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా | సహిత రాహుగ్రహ ప్రసాద
సిద్ధ్యర్థే రాహుగ్రహారాధనే వినియోగః ॥

అని యుచ్చరించి తరువాత

మంత్రము :- “కయాః - అంగుష్ఠాభ్యాం నమః | చిత్ర ఆభువత్ -
తర్జనీభ్యాం నమః | ఊతి - మధ్యమాభ్యాం నమః | సదావృధః -
అనామికాభ్యాం నమః | సభా - కనిష్ఠికాభ్యాం నమః | కయా-శచ
ష్ఠయావృతా - కరతల కర పృష్ఠాభ్యాం నమః ॥”

అని కరన్యాసమునాచరించి (ఇదే మేరకు హృదయాదిన్యాసమును గూడ ఆచరించునది.) తరువాత

మంత్రము :- “ఓం భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః”

అని చెప్పి అన్ని దిక్కులకు సీరును బ్రోక్షించి పిదప ధ్యానము

మంత్రము :- “పైతీనసో బర్హరదేశజాత శూర్పాసనస్సింహగతస్యదూమః |
యామ్యాయనో నైఋతిః కరాళో వరప్రద శూల సచర్మ ఖడ్గః ॥

ధామ్రాంబరో ధామ్రవపుః కిరీటీ కరాళ వక్తః కరాళశూలీ |
చతుర్బుజశ్చర్మ ధరశ్చరాహా సింహాధిరూఢో వరదోస్తు తస్మై ॥”

అని ధ్యానించి

మంత్రము :- రాహుం ధామ్రవర్ణం | ధామ్రమాల్యాం బరధరం |
ధామ్రగంధానులేపనం | ధామ్రాశ్వ | ధామ్రచత్రం | ధ్వజ
పతాకోపశోభితం | దివ్యరథమారూఢం | మేరుం అప్రదక్షిణీ
కుర్వాణం | గ్రహమండలే ప్రవిష్టం | సాంగం | సాయుధం | సవాహనం |
సరాష్ట్రం | సశక్తి | సపత్నీ సపుత్ర పరివార సమేతం | సర్వాలంకార
భూషితం | అధి దేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహిత సూర్యగ్రహస్య |
నైఋతి దిగ్భాగే శూర్పాకార మండలే | మాషధాన్యస్యోపరి |
భగవంతం | భూః - రాహుగ్రహ మావాహయామి | భువః - రాహు
గ్రహ మావాహయామి | సువః - రాహుగ్రహ మావాహయామి |
ఓం భూర్భువస్సువః - రాహుగ్రహ మావాహయామి | స్థాపయామి
పూజయామి |

అని యుచ్చరించి రాహుగ్రహము నావాహించి, స్థాపించి, పూజించి
తరువాత రాహుగ్రహముయొక్క దక్షిణదిశలో

మంత్రము :- “అయంగౌః పృథ్విరక్రమీద సనన్మాతరం పునః | పితరంచ
ప్రయంత్సువః ॥ రాహుగ్రహోధి దేవతాం | సాంగం సాయుధాం
సవాహనాం సశక్తి పుత్ర పరివారసమేతాం | రాహుగ్రహస్య దక్షిణతః
గామావాహయామి | స్థాపయామి | పూజయామి ॥

అని చెప్పి రాహుగ్రహోధి దేవతయగు గోవును ఆవాహించి పూజించునది
తరువాత రాహుగ్రహము ఎడమప్రక్కన

మంత్రము :- “నమో అస్తు సర్వేభ్యో యేకేచ పృథీవీమను | యే
అంతరిక్షే యే దివితేభ్యస్త్ర్యేభ్యో నమః॥ రాహుగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం
సర్పం సాంగం సాయుధం నవాహనం సశక్తి పత్నీపుత్ర పరివారసమేతం
రాహుగ్రహస్య ఉత్తరతః సర్పమావాహయామి | స్థాపయామి
పూజయామి ॥”

అని యుచ్చరించి ప్రత్యధిదేవతయగు సర్పమును ఆవాహించి,
స్థాపించి, పూజించునది.

(ఇతి రాహుగ్రహ పూజా విధానము)

అథ కేతుగ్రహ పూజా విధానము

కేతుగ్రహమునకు వాయవ్య దిక్కులో ధ్వజాకారమగు మండలమును
వ్రాసి అందులో ఉలువలను బరచి

మంత్రము :- “కేతుం కృణ్వన్మధుచ్ఛందాః | కేతుర్గాయత్రీ | కేతుం
కృణ్వన్త్యస్య | మంత్రస్య మధుచ్ఛంద ఋషిః | కేతుర్దేవతా |
గాయత్రీఛందః | యజమానస్య అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత |
కేతుగ్రహ ప్రసాద సిద్ధ్యర్థే | కేతుగ్రహారాధనే వినియోగః ॥”

అని పఠించి తరువాత

మంత్రము :- “కేతుం కృణ్వన్ - అంగుష్ఠాభ్యాం నమః | అకేతవే -
తర్జనీభ్యాం నమః | పేశోమర్యాః - మధ్యమాభ్యాం నమః | అపేశశే
అనామికాభ్యాం నమః | సముషద్భిః కనిష్ఠికాభ్యాం నమః | అజా
యథాః కరతల కర పృష్ఠాభ్యాం నమః ॥”

అని కరన్యాస మొనర్చి (ఇదే విధముగా హృదయన్యాసము నాచరించునది) తదుపరి

మంత్రము :- ఓం భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః”

అని పఠించి అన్ని దిక్కులకు జలమును బ్రోక్షించవలెను.
పిదప ధ్యానము

మంత్రము :- “ధ్వజాసనో జైమిని గోత్రజాతో వేదేషు వేదేషు నిచిత్ర
వర్ణః | యామ్యాసనో వాయుదిశి ప్రఖడ్గశ్చర్మాశీచాష్ట శతశ్చకేతుః |
చిత్రాంబరశ్చిత్రవపుః కిరీటీ గృధ్రాసన స్తోవరదో ద్విబాహు || విరూప
వక్త్రో మణిభూషితాంగస్సదాస్తు మెకేతుగణః ప్రశాంతః || ఓం కేతుం
కృణ్వన్నకేతవే పేశోమర్యాఅపేశసే | సముషద్భిరజాయథాః ||”

అని ధ్యానించి

మంత్రము :- “కేతుం చిత్రవర్ణం | చిత్రమాల్యాం బరధరం | చిత్ర
గంధానులేపనం | చిత్రాశ్వ | చిత్రఛత్ర | ధ్వజపతాకకోభితం |
దివ్యరథమారూఢం | మేరుం ఆవ్రదక్షిణే కుర్వాణం | గ్రహమండలే
ప్రవిష్టం | సాంగం | సాయుధం | సవాహనం | సరాష్ట్రం |
సశక్తి సపత్నీ సపుత్ర పరివారసమేతం | సర్వాలంకార భూషితం |
అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహితం | సూర్యగ్రహస్య వాయువ్య దిగ్భాగే |
ధ్వజాకార మండలే కుళితృధాన్యస్యోపరి భగవంతం | భూః - కేతు
గ్రహ మావాహయామి | భువః - కేతుగ్రహ మావాహయామి | సువః -
కేతుగ్రహ మావాహయామి || ఓం భూర్భువస్సువః కేతుగ్రహ మావాహ
యామి | స్థాపయామి | పూజయామి |

అని యుచ్చరించి, కేతు గ్రహము నావాహించి, స్థాపించి, పూజించునది. తదుసరి కేతు గ్రహమునకు దక్షిణ దిశలో

మంత్రము :- “సచిత్ర చిత్రం చిత్రయంతమస్మై చిత్రః క్షత్రః చిత్ర తమం వయోధాం చంద్రం రయిం పురువీరం బృహంతం చంద్ర చంద్రాభిర్క్రుణతే దువస్వ ॥” కేతుగ్రహాధి దేవతాం చిత్రగుప్తం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తి పత్నీపుత్ర పరివారసమేతం | కేతు గ్రహస్య దక్షిణతః చిత్రగుప్త మావాహయామి | స్థాపయామి | పూజయామి ॥”

అని యుచ్చరించి కేతుగ్రహాధి దేవతయగు చిత్రగుప్తులను ఆవాహించి, పూజించునది.

తరువాత కేతుగ్రహమునకు ఎడమభాగమున

మంత్రము :- “బ్రహ్మదేవానాం పదవీః కవీనామృషీర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణాం | శ్వేనోగృధ్రాణాం స్వధితిర్వనానాం సోమః | పవిత్ర మత్యేతిరేభన్ ॥” కేతుగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం బ్రహ్మణం సాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తి పత్నీపుత్ర పరివారసమేతం | కేతుగ్రహ స్యోత్తరతః | బ్రహ్మణ మావాహయామి | స్థాపయామి | పూజయామి ॥

అని బఠించి కేతుగ్రహముయొక్క ప్రత్యధిదేవతయగు బ్రహ్మను ఆవాహించి పూజించునది.

(ఇతి కేతుగ్రహ పూజావిధి సమాప్తము)

(ఇతి నవగ్రహ పూజావిధిః)

నూతన గృహప్రవేశ సమయే వాస్తుశాంతిః

తరువాత పూర్వోక్త ప్రకారముగా దేశకాలాదులనుచ్చరించి

మంత్రము :- “అస్యాం శుభతథా సర్వోపద్రవనివృత్తిద్వారా అస్మిన్
గృహే నకల సుఖసౌభాగ్య ప్రాప్త్యర్థం వాస్తుపురుషా మావాహనార్థం
వాస్తు కలశస్థాపనం కరిష్యే”

అని సంకల్పమునుజెప్పి ఇంటియొక్క మధ్యాంగణమునందు హస్త
మాత్ర మండలమునుగాని, వేదికనుగానిజేసి, రంగవల్యాదులతో నలంకరించి,
ఒక వ్రేలు (ఈంచు) ప్రమాణము వరి ధాన్యము బియ్యమును బోసి (పరచి)
దాని పై నువ్వులుగూడ బోసి, బంగారు, వెండి (రజతము), తామ్రము
(రాగి), ఇత్తడి, మృణ్మయము వీటిలో నేదేని యొకటి కలశమునుంచి
వెనుక కలశపూజా విధానమున జెప్పిన రీతిగా జలము - మట్టి - గంధము -
చిగుళ్ళు - పెంకాయ - కూర్చ (గరికతోజేసిన) - వస్త్రము, వీనినక్కడ
ఉంచి, తెల్ల దారముతో జుట్టి, నిష్క ప్రమాణముగల బంగారు వాస్తు
ప్రతిమను

మంత్రము :- “అగ్నిసప్తిం వాజిం భరం దధాత్యగ్నిం పీరస్పత్యం
కర్మనిష్ఠాం । అగ్నిరోదసీ విచరత్యమంజన్నగ్నిర్నారీం పీరకుక్షిం
పురంద్రిం ॥”

అని మంత్రము నుచ్చరించి, ప్రతిమను అగ్నిలోవేసి, కుడ్డియొనర్చి,
పంచ గవ్యముతో గడిగి కలశమునందుంచవలెను.

మంత్రము :- “వాస్తోష్టత ఇతి మంత్రన్య వశిష్ఠఋషిః । త్రిష్టుప్
ఛందః । వాస్తుపురుషో దేవతా । వృషవాస్తావాహనే వినియోగః ॥

(వాస్తోష్పతే ప్రతిజానీహ్యస్మాంధ్వావేశో అనమీవో భవానః । యత్వ
మహా ప్రతితన్నోజషస్వశన్న ఏది ద్విపదే శంచతుష్పదే)

“ఓం భూర్భువస్సువః । భోవాస్తుపురుష మహాబలి పరాక్రమ
సర్వదేవాశ్రిత శరీరభర్గపుత్ర భగవన్ ఇహోగచ్ఛ । ఇహతిష్ఠ ఆగచ్ఛ భగవన్
వాస్తో సర్వదేవై రధిష్ఠిత । భగవన్ కురుకల్యాణం గృహేస్మిన్ సన్నిధోభవ
ఇహస్వాగతోభవ ॥”

అని యుచ్చరించి, వాస్తుపురుషుని నావాహించి, పూర్వోక్తపచార
ములతో ఋజించి, వాస్తుబలిని ముందుంచి

మంత్రము :- “మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిశ్రద్ధా సమన్వితం ।
యత్పూజితం మయాదేవ - పరిపూర్ణం తదస్తు మే ॥”

అని ప్రార్థించవలెను, తరువాత నా వాస్తుపురుషునకు ఉత్తరదిశలో
అఘోరమూర్తి యావావామునకుగాను కలశమును స్థాపించి,

మంత్రము :- “అఘోరేభ్యోధ...రుద్రరూపేభ్యః” అఘోరమూర్తి
మావాహయామి ॥

అని యుచ్చరించి అఘోరమూర్తి నావాహించి షోడశోపచారములతో
ఋజించవలెను.

తదుపరి మహాచార్యులు, కులదేవతా స్వరూపులు ఐన పంచబ్రహ్మ
విగ్రహాలను సద్యోజాతాది మంత్రములచేత దీక్షావిధిలో జెప్పబడిన విధముగా
పంచకలశములందావాహించి పూజించవలెను. పిదప

మంత్రము :- “అస్మిన్ గృహే శాశ్వతైశ్వర్య స్థిరీకరణార్థం మహాలక్ష్మ్య
వాహనం కరిష్యే ॥”

అని సంకల్పించి, ఇంటికి ఉత్తర భాగములో చిన్న ఇంటి (గది)లో ఒక కలశమును స్థాపించి, హరిద్రా కుంకుమలతో లెపించి, వస్త్రమునుగప్పి, మాంగళ్యాద్యాభరణములను బెట్టి (ఉంచి)

మంత్రము :- “సక్తుమివతితౌనా పునంతో యత్ర ధీరామనసా వాచ మక్రతః । అత్రాసఖాయస్సఖ్యానిజానత భద్రైషాం లక్ష్మీర్నిహితాధివాచి॥
ఓం భూః - మహాలక్ష్మీ మావాహయామి । ఓం భువః - మహాలక్ష్మీ మావాహయామి । ఓం సువః - మహాలక్ష్మీ మావాహయామి ।
ఓం భూర్భువస్సువః మహాలక్ష్మీ మావాహయామి । స్థాపయామి । పూజయామి ॥

అని యుచ్చరించి ఆవాహించి షోడశోపచారములతో బూజించి, లక్ష్మీ ప్రీత్యర్థము ముత్తయిదువులకు వాయినముల నొసగవలెను.

తరువాత ఋత్విజులు పవిత్ర పాణులై ప్రాణాయామము నాచరించి, దేశకాలాదులను బేర్కొని

మంత్రము :- అస్యాం శుభతిథౌ గృహప్రవేశాంగ భూతవాస్తు హోమ మాఖ్యం కర్త కరిష్యమాణస్తదంగస్తండితోల్లేఖనాద్యగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే”

అని సంకల్పించి, అగ్నిని ప్రతిష్ఠాపించి, ఆజ్యభాగాంతమగు ఆహుతి నొసగి, సమిత్తు, తిలలు, పాయసము, నెయ్యి వీటితో యజమాని తన శక్తికొంది

మంత్రము :- వాస్తోష్పత ఇతి చతుర్ణాం వశిష్ట ఋషిః వాస్తోష్పతిర్దేవతా త్రిష్మవ్భండః । వాస్తుహోమే వినియోగః ॥

“ఓం వాస్తోష్పతే ప్రతిజానీహ్యస్మాంధ్వావేళో అనమీవోభవానః ।
యత్వమహే ప్రతితన్నోజషస్వశన్న ఏధి ద్విపదేశంచతుష్పదే స్వాహా ॥
వాస్తోష్పతయ ఇదం నమమ”

అను మంత్రముచేత వాస్తుపురుషునకు (౮) అథవా (౨౮) లేదా
(౧౦౮) ఆహుతుల నొసంగి, తిలలు (నువ్వులు), గోధుమలను, తేనె
వీటితో అఘోరమూర్తికి

మంత్రము :- “(అఘోరేభ్యోధ...రుద్రూపేభ్యః) అఘోర రుద్రా
యేదం నమమ ॥”

అని చెప్పి ఆహుతుల నొసంగి, అదేవిధముగా పంచబ్రహ్మ మూర్తు
లకు సద్యోజాతాది మంత్రములతో నెయ్యితోగూడిన పాయసమును ఎనమి
దెనమిదిసార్లు ఆహుతులనొసంగి చివరిలో పూర్ణాహుతిని మరియు ప్రాయ
శ్చిత్తాహుతి నొసంగవలెను.

తరువాత దీపస్థానము, జలస్థానము, పశుస్థానము, శయనస్థానము,
ధనస్థానము, దేవస్థానము, పాకస్థానాది ఇల్లంతటా లోపలిభాగమును,
అన్ని ద్వారములను వాస్తు కలశోదకముతో ప్రోక్షించి, ద్వారములను
బూజించి, లోహపు (ఇనుప) మొలలను (మేకులను) గొట్టి (ప్రతి)

మంత్రము :- “ఏన బద్ధో బలీరాజా - దానవేంద్రో మహాబలః ।

తేనత్వామభి బంధామి - రక్షేమాచల మాచల ॥”

అని చెప్పి, గృహమున (సుత్తి) చుట్టి కట్టవలెను. మరల ఒక
కలశమున (కడవలో) నీరు నింపి పావమాన సూక్తమును బఠించుచు
(అవిచ్ఛిన్న) అఖండ జలధార చుట్టును వదలాలి. (ఈ సూత్రము

తొగిగచో అశుభము మరియు జలధార చిన్నమైనను అశుభము) తరువాత
దిక్పాలకొరకు పెరుగుతో గల్పిన పసుపు గల్పిన అన్నముతోగాని, అథవా
ముద్గాన్నముతో (మినుపపప్పు గల్పిన అన్నముతోగాని) ప్రతి దిక్కునకు
32 కబళములు (బుక్కలు) పరిమాణములతో బలిని ఎనమిది దిక్కులకొరకు
చీసికొని తూర్పుదిశలో

మంత్రము :- “నమ సురవరాధీశ వరదాయ యశశ్వనే । ఇంద్రాయ
వజ్రహస్తాయ వృతహర్తే నమోనమః । ఇంద్రాయ నమః జలగంధాక్షత
పత్ర పుష్ప ధూప-దీప సైవేద్యతాంబూల కర్పూరైస్య పరివారదేవతా
సహితాయ । ఇంద్రాయస్వాహ ఇమం బలిం దదామి ॥”

అని యుచ్చరించి బలినిచ్చి తర్పణమును వదలవలెను. పిదప
అగ్నేయ దిశలో

మంత్రము :- “అగ్నయే దుద్రూపాయ నమో వైశ్వానరాయచ ।
నమస్తేజః స్వరూపాయ జగజ్జీవనమూర్తయే” అగ్నయే నమః ।
జలగం...అగ్నయేస్వాహ । ఇమం బలిం దదామి ॥

అని చెప్పి, బలిసోసగి అర్ఘ్యమును వదలవలెను.

అనంతరము దక్షిణ దిశలో

మంత్రము :- “నమస్తే ధర్మరాజాయ, నమో వై వస్వతాయచ । నమస్తే
యమదేవాయ నమస్తే కాలరూపిణే” యమాయనమః । జలగం...
యమాయ స్వాహ । ఇమం బలిం దదామి ॥

అని యుచ్చరించి బలిసోసగి తర్పణము వదలవలెను.

నైఋతి దిశలో

మంత్రము :- “నమః శంకరభక్తాయ దైత్యేశాయ నమోస్తుతే! నమస్తే
రాక్షసేశాయ మహానిఋతయై నమః” నిఋఋతయే నమః ।
జలగం...నిఋఋతయే స్వాహా । ఇమం దధ్యన్నం బలిం దదామి ॥

అని బలియొసగి తర్పణము వదలి

వరుణుని దిశలో

మంత్రము :- “నమస్తే వరుణరూపాయ, నమస్తే ద్విగుణాత్తనే ।
వర్ణాది నామభేదేన వర్ణరూపాయతే నమః” వరుణాయ నమః జలగం...
వరుణాయస్వాహా । ఇమం హరిద్రాన్నం బలిం దదామి ॥

అని యుచ్చరించి బలియొసగి తర్పణము వదలాలి.

వాయవ్య దిశలో

మంత్రము :- “నమస్తే వాయుదేవాయ, నమస్తే ద్విగుణాత్తనే ।
ప్రాణాది నామభేదేన వర్ణరూపాయతే నమః” వాయవే నమః । జలగం...
వాయవే స్వాహా । ఇమం బలిం దదామి ॥

అని బలియొసగి, తర్పణము వదలవలెను.

ఉత్తర దిశలో

మంత్రము :- “ననుస్సోమాయ సోమ్యాయ ధనదాయ మహాత్తనే । శివ
స్నేహప్రరూఢాయ జగదానంద కారిణే” కుబేరాయ నమః । జలగం...
కుబేరాయస్వాహా । ఇమం బలిం దదామి ॥

అని బలినొసఁగి, తర్పణము వదలి

ఈశాన్య దిక్కునందు

మంత్రము :- “నమః శివాయ శాంతాయ సచ్చిదానంద మూర్తయే ।
ఈశానాయ నమస్తుభ్యం క్లేశనాశాయ శంభవే” ఈశానాయ నమః ।
జలగంధాక్షత పుష్పము ధూప - దీప - నైవేద్య తాంబూల కర్పూరైః
సపరివార దేవతా సహితాయ ఈశానాయ స్వాహాః । ఇమం బలిం
దదామి ॥

అని బలినొసఁగి తర్పణము వీడి, ఆ తదుపరి

మంత్రము :- “యజ్ఞేన యజ్ఞ...దేవాః” గచ్చగచ్చసురశ్రేష్ఠస్వస్థానం
పరమేశ్వర । యత్రబ్రహ్మాదయో దేవాస్తత్ర గచ్చ గణాధిప ॥

అని గజేశ్వరుని “గచ్చగచ్చ సురశ్రేష్ఠ...స్వస్థానం సురేశ్వర” అని
ఇంద్రాది దిక్పాలురను “గచ్చగచ్చ సురశ్రేష్ఠస్తత్రగచ్చ గ్రహేశ్వర”
అని నవగ్రహములను “గచ్చగచ్చసుర...స్తత్రగచ్చహితాశన” అగ్నినిగూడ
అదేవిధముగా (ఆదియందు గచ్చగచ్చ సురశ్రేష్ఠ...) చివరిలో ఉద్వాపన
జేయబడే దేవతయొక్క పేరును జెప్పి) ఉద్వాపన జేయవలెను. తరువాత
హోమ భస్మమును ధరించి మాహేశ్వరులు కలశోదకముచేత దంపతులకు
మార్జన యొనర్చవలెను. తదుపరి యజమానిని

మంత్రము :- “ప్రతిమాం వస్త్రసంయుక్తాం ప్రాప్తారిష్ట ప్రశాంతయే ।
తస్మాదస్యాః ప్రదానెన అతఃశాంతి ప్రయచ్ఛమే ॥”

అని యుచ్చరించి కలశము, వస్త్రము, ప్రతీమలను జేయవలెను, పీదప యథాశక్తి దశ (పది) దానములను ఒసగవలయును, వీర మాహేశ్వరులకు దక్షిణ తాంబూలఫలాదులను ఒసగి శ్రీరుద్ర పారాయణమును జేయించి నానా విధములైన భక్ష్య భోజ్యాదులతో వీర మాహేశ్వరులను తృప్తిపరచి వారినుండి మంగలాశీర్వాదములను బడసి బంధు మిత్రులతో గూడి భోజనము జేయవలెను.

(ఇతి నూతన గృహప్రవేశ సమయే వాస్తుశాంతిః)

శుభం

నూతన గృహప్రవేశ సమయమున మొట్ట

మొదట జేయు విధానమియ్యది

నూతన గృహము కట్టడము పూర్తియైన తరువాత ప్రాజ్ఞా జ్యోతిష్కులచేత గృహప్రవేశ ముహూర్తమును నిర్ణయించి, ఆ దినమున ఇంటి యజమానుడు శివపూజాది నిత్యకర్మలను ముగించుకొని, శుభమైన మడి దుస్తులను ధరించి, శుద్ధమైన జలముతో నింపిన కలశము (కడవ) ఫల, పుష్ప, చిగురాకులు, దర్భ, గరిక, చందనము, భస్మాదులతోగూడిన తాంబూళము (పళ్ళెము)ను దీసికొని, వేదాగమములను దెల్పి (ఎఱింగి)న పరిశుద్ధులై (శుద్ధ మనస్కులై)న నలుగురు వీరమాహేశ్వరులచేత, పతివ్రతలైన ముత్తయిదువలతోడను, తన బంధు జనులతోడను గూడికొని లేగదూడతో యున్న గోవును అష్ట మంగళ ద్రవ్యములను, బియ్యము,

నువ్వులు, బెల్లము, నెయ్యి, మినుములు, పెసలు, తేనె, పాలు, ఉప్పు, నున్నము, గుమ్మడికాయ, టెంకాయ, అరటిపండ్లు మొదలగు సామగ్రిని (వస్తువులను) తీసికొనివచ్చి, ద్వారమునకు గప్పియుంచిన పసుపు అద్దిన వస్త్రముండిన తోరణాదులతో నలంకరించిన గృహ ద్వారమున నిలిచి, మధ్య భాగమున భస్మము ప్రణవమును, ఉభయ పార్శ్వములందు (రెండువైపుల) శ్రీకారమును వ్రాసి గణపతిని ధ్యానించి

మంత్రము :- “వాస్తోష్పతి మావాహయామి”

అని యుచ్చరించి వాస్తుపురుషు నావాహించి, పూర్వోక్త సర్వపూజా ప్రకరణము విధముగా ఉపచారములతో ఋజించవలెను. పిదప దేశ కాలాదులను జేర్కొని

మంత్రము :- “అస్యాం శుభతిథౌ ఉపాత్త దురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ధర్మార్థ కామ మోక్ష చతుర్విధ పురుషార్థ సిద్ధ్యర్థంచ గృహప్రవేశాఖ్యం కర్మ కరిష్యే”

అని సంకల్పమును జెప్పి, ద్వారమునకు గప్పిన కాండ పటము (తెర వస్త్రము - పరదా)ను దీసి యజమానుడు తన దోసిటితో వరి మురుములను దీసికొని మొదట జెప్పిన పురుష సూక్తములోని

మంత్రము :- “సహస్రశీర్షా పురుషః...సంతిదేవాః”

అనే పర్యంతము (వరకు) మంత్రముల నుచ్చరిస్తూ, లోనికి (గృహము లోనికి) మూడుసార్లు చల్లి జ్యోతిష్కులచేత నిర్ణయించిన స్థిరలగ్నము సుమూహూర్తమందు లేగతోగూడిన గోవును ముందుంచుకొని మొట్ట

మొదట కుడిపాదమును బెట్టి లోనికి బ్రవేశించవలెను. తదుపరి ద్వారమునకు శాఖాధిపతులైన ధాతృ - విధాతృవులను

మంత్రము :- “ధాతృ విధాతృభ్యాం నమః”

అను నా మంత్రముచేత ఆవాహనాది షోడశోపచారములతో ఋజించి, మరియు స్తంభమునుగూడ అర్పించవలయును.

మంత్రము :- “ధారయత్వం మహాభాగ నిర్మితో విశ్వకర్మణా ।
స్థాపితశ్శుభదోనిత్యం మమగేహంక్షమోభవ”

అని ప్రార్థించి, గృహము మధ్యభాగములో

మంత్రము :- “ఆపసర్పంతుతే భూతా - యేభూతాభువినస్త్రితాః ।
యే భూతావిష్ణుకర్తార - స్తేనస్యంతు శివాజ్ఞయా॥”

అనే మంత్రము నుచ్చరించి తెల్లని ఆవాలువేసి (చల్లి) భూతములను బోనాడి, గోమయము, గోమూత్రము, గోరోజనము, పాలు - పెరుగు - నెయ్యి వీటితో బాహుమాత్రము (౨ మూరలు) నేలను సమ్మార్జనమొనర్చి (అలికి), రెండు మూరలు చదరపు రంగవల్లిని వదలి భద్రపీతమున భార్యతో పూర్వపు (తూర్పు) దిక్కు ముఖముజేసి కూర్చొని, పురోహితుడు ఉత్తర ముఖముగా గూర్చుండి

మంత్రము :- “ఓం తదేవలగ్నం...తేంఘ్రియుగం స్మరామి” యస్మిన్ వా
నామరూపాభ్యాం - యాదేవీ సర్వమంగళా । తయో స్సంస్కరణా
త్పుంసాం సర్వతో జయమంగళం ॥౧॥ అగజానన పద్మార్కం-గజానన
మహర్షిశం । అనేకదంతం భక్తానామేకదంతముపాస్తహే ॥౨॥

శుక్లాం బరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజం। త్రసన్నవదనం ధ్యాయే
త్పర్వవిఘ్నోపశాంతయే॥౩॥ సుముహూర్తమస్తు। సుప్రతిష్ఠితమస్తు॥”

అని ఇష్టదేవతను సంస్మరించి

మంత్రము :- “ఆగమార్థంతు దేవానాం...సర్వేవసతు శంకర”

అని గంటను మ్రోగించి, ఆచనము నాచరించి, చేతులు గడుగుకొని ఇంద్రియములకు ఉదక స్పర్శను గావించుకొని, తర్జనీ-మధ్యమ, ఈ రెండు వ్రేళ్ళను వదలి, అంగుష్ఠ-అనామిక-కనిష్ఠిక, ఈ మూడు వ్రేళ్ళతో ముక్కు పుటమును బట్టుకొని, గాయత్రీ మంత్రోచ్ఛారముతో, చంద్ర స్వరమైన వామ (ఎడమ) నాసాపుటముతో వాయువును పూరించి, అదే మంత్రముతో కుంభించి, సూర్యస్వరమైన దక్షిణ నాసాపుటముతో అదే మంత్రము ఉచ్చరిస్తూ రేచకము ననుష్ఠించవలెను. ఈవిధముగా మూడుసార్లు ప్రాణాయామమును జేసి, చేతిలో పుష్పాక్షతలను బట్టుకొని దేశ కాలాదుల బేర్కొని

మంత్రము :- “అస్యాం శుభతిథౌ అస్తాకం సహకుటుంబానాం క్షేమ
స్థైర్య విజయాభయాయురారోగ్య ధన కనక వస్తు వాహన పుత్ర

పౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం । మయోపాత్త దురితక్షయద్వారా శ్రీ పార్వతీ
పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం నూతన గృహప్రవేశాఖ్యం కర్త కరిష్యమాణః
నూతన గృహప్రవేశాంగభూత నాందీశోభన దేవతా ప్రీత్యర్థం నాందీ
సమారాధనాఖ్యం కర్త కరిష్యమాణః గృహప్రవేశ లగ్నకాలే ఆదిత్యానాం
నవానాం గ్రహణాం మధ్యేయే యేగ్రహాః అరిష్టస్థానేషు స్థితాః ।

తేషాం గ్రహాణామనుకూలత్వ సిద్ధ్యర్థం యేయే గ్రహ శుభస్థానేషుస్థితాః
తేషాం గ్రహాణాం అత్యంత శుభ ఫలావాప్త్యర్థంచ నవగ్రహపూజాఖ్యం

కర్త కరిష్యమాణః । ప్రధానాంగభూత వాస్తుదేవతా ముద్దిశ్య వాస్తు
దేవతా ప్రీత్యర్థం వాస్తుకలశ స్థాపనం కరిష్యమాణః వాస్తుమర్త
సంధానాయ అఘోర మూర్త్యావాహనార్థం అఘోర కలశస్థాపనం
కరిష్యమాణః అస్తిన్ గృహ శాశ్వతైశ్వర్య స్థిరీకరణార్థం మహాలక్ష్మీ
ఆవాహనంచ కరిష్యమాణః । పంచబ్రహ్మదేవతా ముద్దిశ్య పంచబ్రహ్మ
దేవతా ప్రీత్యర్థం పంచకలశ స్థాపనం కరిష్య కర్మ కరిష్యమాణః ।
తదానౌశుద్ధ్యర్థం । వృద్ధ్యర్థం । అభ్యుదయార్థం । శాంత్యర్థంచ ।
మాహేశ్వరైసహ స్వస్తి పుణ్యావాహనం కరిష్యమాణః । అదౌ నిర్వి
ఘ్నేన పరిసమాప్తిద్వారా । ఉత్తరోత్తరాభివృద్ధ్యర్థం శ్రీ మహా
గణపతి పూజాం కరిష్యే ।

అని సంకల్పమును బఠించి, తదంగముగా కలశారాధనము జేయవలెను.

అది యెట్లులనగా

ఈశాన్యదిశలో నూతన జలపూర్ణ కలశమునుబెట్టి, దానిపై
హస్తముంచి

మంత్రము :- “కలశస్యముఖేరుద్రః...సన్నిధిం కురు”

అనియుచ్చరించి తీర్థముల నావాహించి

మంత్రము :- “ఆసోవా...క్షయకారకాః”

ఈ మంత్రమును బఠించి కలశారాధన యొనర్చి, అట్టి కలశో
దకముతో పూజా ద్రవ్యములపై బ్రోక్షించి, మొదట జెప్పిన రీతిగా గణపతి
ఆవాహనపూజాదులను సల్పి, స్వస్తి పుణ్యాహములను, నాందీ సమారాధనము
వాచరించవలెను. తరువాత నవగ్రహ కలశ స్థాపనము జేయవలెను.

న వ గ్ర హ క ల శ స్థా ప న ము

దేశకాలాదులను బేర్కొని

మంత్రము :- “అస్యాం శుభతిథౌ ఉపాత్తదురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వర
ప్రీత్యర్థం గ్రహప్రవేశాఖ్య కర్త కరిష్యే । తదంగత్వేన శ్రీ నవగ్ర
హారాధనం కరిష్యే”

అని సంకల్పించి మధ్యవేదికపై బియ్యమును వరచి, పూర్వపశ్చిమ
ముఖముగా నాలుగు, ఉత్తర దక్షిణ ముఖముగా నాలుగు నాలుగు రేఖల
(గీతల)ను వ్రాసి తొమ్మిది కోణములనుజేసి, మధ్యకోణములో 1) నూర్య
నకు వర్తులాకార మండలమును 2) ఆగ్నేయ దిక్కులో చంద్రునకు
చతురస్రాకారమైన మండలమును 3) దక్షిణ దిక్కులో అంగారకునకు
త్రికోణాకారమగు మండలమును 4) ఈశాన్య దిక్కులో బుధునకు బాణా
కారమైన మండలమును 5) ఉత్తర దిక్కులో బృహస్పతికి దీర్ఘచతురశ్ర
మండలమును 6) పూర్వ దిక్కులో శుక్రునకు పంచకోణాకారమైన
మండలమును 7) పశ్చిమదిశలో శనైశ్చరునకు ధనురాకారముగల మండలము
8) నైఋత్య దిశలో రాహువునకు శూర్పాకారముగల మండలమును
9) వాయవ్య దిక్కులో కేతువునకు ధ్వజాకారమైన మండలమును వ్రాసి,
ఆయా యా మండలములలోనే ఆయా యా గ్రహములను స్థాపించవలెను.
నవగ్రహములకు 9, అధిదేవతలకు 9, ప్రత్యధిదేవతలకు 9 మొత్తము
పైనను 27 కలశములను ఉంచుట మంచిది, యజమానుడు అశక్తుడై
యున్న యెడల 9 కలశములనైనను స్థాపించవచ్చును. అథవా
9 దొప్పలనైన ఉంచాలి.

(ఇతి నవగ్రహ కలశ స్థాపన)

దేవతా ప్రతిష్ఠా విధానము

దేవతాస్థాపన జేయ నిర్ణయించిన దినమునకంటే మొదట 7-5-3వ దినములందుగాని అథవా స్థాపన జేయు దినమునందుగాని, దేవతా స్థాపన జేయు మందిరమునకు ఉత్తరభాగములో అథవా తూర్పు భాగమునందు 16 లేదా 12 మూరల పొడుగాటి మంటపమును నిర్మించి, దాని మధ్యలో 7-5 అథవా 4 మూరల పొడుగు 1 ఒక మూర ఎత్తుగా నుండే వేదికను నిర్మించాలి. ఆ మంటపమునకు నాలుగు దిక్కులకు నాలుగు ద్వారములను గూడ నిర్మించవలెను. దేవుడి యభిషేకమునకై ఒక మంటపమును నిర్మించి, అందులో మూడు మూరల వేదికలను నిర్మించాలి

శిల్ప స్థానమునుండి దేవతా విగ్రహమును ఊరేగింపుతో దీసికొని (ఉత్సవముతో)వచ్చి, గుడిచుట్టు ప్రదక్షిణ యొనర్చి తీసికొని వచ్చి మంటపమునక బహిరంగణమున (బయట - వెలుపల) ఆసనమును బరచి దానిపైన విగ్రహములు బెట్టి, యజమానుడు ప్రాణాయామము నాచరించి, దేశకాలాదుల నుచ్చరించి

మంత్రము :- “అయం శివలింగస్య (ఇక్కడ యే దేవతా విగ్రహమును ప్రతిష్ఠిస్తే ఆదేవతయొక్క పేరును ఉచ్చరించాలి, శివలింగస్య అనేచోట) దేవకలా సాన్నిధ్యార్థమాయః శ్రీ సర్వఫలాక్షయ్య సుఖ కామ ఈశ్వర ప్రీతికామాయాః శివలింగస్య ప్రతిష్ఠాం కరిష్యే। ఆరబ్ధన్య కర్తవ్యః నిర్విఘ్నై పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీ విఘ్నేశ్వర పూజామహం కరిష్యే।

అని సంకల్పము నుచ్చరించి, విఘ్నేశ్వర పూజను యథావిధితోడ నర్చించి, స్వస్తి పుణ్యాహవాచనమును ఆచరించవలెను. తరువాత

మంత్రము :- “ప్రతిమాయాగ సిద్ధ్యర్థం శ్రాద్ధమేతత్పు దుర్లభం ।
యజనాయాత్మనః శకం కరిష్యే మాతృపూర్వకర్మ ।

అను మంత్రము నుచ్చరించి, మాతృపూజా (మాతృకా పూజను గురించి మొదలు చెప్పినట్లుగా అనుష్ఠానవిధి పూర్వకముగా చేయవలెను). నాందీశ్రాద్ధాలను యథా సాంగముగా నెరవేర్చి, ఆచార్యుని, 4 మంది ఋత్విజులను, 4రు ద్వారపాలకులను వరించి పూజించవలెను.

ఆ మీదట ఆచార్యుడు ప్రార్థన యొనర్చునది.

మంత్రము :- “మంత్రమూర్తిర్భవాన్నాథ సంసారోచ్ఛేదకారకః । దేవపూజా
ర్హోయథాస్యాత్కురు ధర్మోగతించనః । సంసారభయభీతేన ఆయం
యజ్ఞః సుభక్తితః । ప్రారబ్ధస్త్వత్ప్రసాదేన నిర్విఘ్నంమే భవత్వతి॥”

అని యుచ్చరించి ఆచార్యుని బ్రార్థించవలెను. తరువాత మంగళ వాయిద్యములు మ్రోగుచుండ, మాహేశ్వరులు మరియు సుమంగళుల (ముత్తయిదువలు)తో పూర్ణకుంభము చేతఋణి “భద్రం కర్తే...” అను మంత్రము నుచ్చరించుచు, మంటప ప్రదక్షిణ యొనర్చి, పడమర ద్వారము నుండి లోపలికి ప్రవేశించవలెను. తరువాత ఆచార్యుడు

మంత్రము :- “అపక్రామంతు భూతాని - పిశాచా సర్వతోదికం ।
సర్వేషా మవిరోధేన - బ్రహ్మకర్మ సమారథే ॥”

ఈ మంత్రము నుచ్చరించి, అక్కడ తెల్లని ఆవాలు పరచి (వేసి)

మంత్రము :- “దేవా ఆయాంతు యాతుధానా -
అసయాంతు విష్ణో దేవయజనం రక్షస్వ”

అని రక్షమంత్రమును చెప్పి, వేదికకు ఆగ్నేయ దిక్కులో

మంత్రము :- “వసుధాయై నమః వసుదా మావాహయామి”

అని వసుదాయను స్థూణమును ఆవాహించి, గంధ పుష్పేదులతో
ఋజించవలెను. (ఇదేరీతిగా తూర్పుదిక్కులోను)

మంత్రము :- “భద్రాయై నమః భద్రామావాహయామి”

అని ఆవాహించి పూజించునది. దక్షిణ దిశయందు

మంత్రము :- “ఆదిత్యై నమః, ఆదిత్య మావాహయామి”

అని పశ్చిమ (పడమర) దిక్కునందు

మంత్రము :- “నందాయై నమః నందా మావాహయామి”

అని యుచ్చరించి, పునః మంటపమునకు ఆగ్నేయ మూలకు

మంత్రము :- “భూత్యై నమః, భూతి మావాహయామి”

అని దక్షిణ దిశలో

మంత్రము :- “సరస్వత్యై నమః, సరస్వతీ మావాహయామి”

అని నైరుతి దిశలో

మంత్రము :- “పూర్వ సంధ్యాయై నమః, పూర్వసంధి మావాహయామి”

అని పశ్చిమ దిక్కున

మంత్రము :- “మధ్య సంధ్యాయై నమః, మధ్యసంధి మావాహయామి”

అని వాయవ్య దిక్కున

మంత్రము :- “పశ్చిమ సంధ్యాయై నమః, పశ్చిమసంధి మావాహయామి”

అని యుచ్చరించి ఉత్తర దిక్కున

మంత్రము :- “సావిత్త్యై నమః, సావిత్రీ మావాహయామి”

అని ఈశాన్య దిశయందు

మంత్రము :- “బృహస్పత్యై నమః, బృహస్పతీ మావాహయామి”

అని తూర్పు దిక్కున

మంత్రము :- “ఆదిత్యై నమః, ఆదిత్య మావాహయామి”

అని దక్షిణాన

మంత్రము :- “పౌర్ణమాస్యై నమః, పౌర్ణమాస్య మావాహయామి”

అని పడమరలో

మంత్రము :- “శినీవాల్యై నమః, శినీవాలిమావాహయామి”

అని యుచ్చరించి, షోడశ స్థూణులను స్థాపించి, పూజించవలెను. వారివారి పేర్ల చివరలో “నమః” అని చెప్పి బలి నర్పించవలెను. పిదప “సర్వేభ్యో నమః” అని యుచ్చరించి, ద్వారములకు చేట్ల చిగుళ్ళను గట్టి పూజించాలి. తరువాత పశ్చిమ ద్వారము నుండి మంటపమునకు వెలుపలికి వచ్చి, తూర్పు దిక్కును మొదలుకొని ద్వార తోరణ (మండప) పూజను ఆరంభించవలెను.

ప్రథమతః తూర్పు దిక్కునకు

మంత్రము :- “సుదృఢ తోరణాయ నమః, అశ్వత్థ తోరణేనై నం యజ్ఞం

రక్ష సర్వవిఘ్నాన్నివారయ”

అని యుచ్చరించి పూజించునది, మరియు తూర్పుదిగ్భాగమునందలి

ద్వారమున

మంత్రము :- “ప్రశాంత శిశిర”

నామ కలశమును స్థాపించి, పూజించవలెను. అట్టి కలశములో ఇంద్రునావాహించి, పూజించి, నమస్కరించి, పసుపు వర్ణముయొక్క ధ్వజ పతాకములను

మంత్రము :- “త్రాతార మింద్ర మవితార మింద్రగ్ం...మఘవా ధాత్వింద్రః ॥”

అను మంత్రమును పఠించి తోరణమున కానించి నిలబెట్టవలయును.

మంత్రము :- “ఇంద్రవ ఇతి ఇంద్రయ నమమ”

అని ఘృతౌదనముతో బలినొసగి, అదే పూర్వము (తూర్పు)నందు.

మంత్రము :- “ఓం అగ్నిమీశ ఇతి ఋగ్వేదం పూజయామి”

అని ఋగ్వేదాన్ని బూజించి

మంత్రము :- “ఋగ్వేదః పద్మపత్రాక్షో గాయత్రః సోమదైవతః ।
అత్రిగోత్రస్తు విప్రేంద్ర ఋత్విక్త్వంమే మఘేభవ ॥”

అని ధ్యానించవలెను. ద్వారపాలకులు శ్రీ సూక్తము అథవా పావమానమును బఠించవలెను. తదుపరి ఆగ్నేయదిక్కున

మంత్రము :- “ఓం అగ్నియే నమః, అగ్ని మావాహయామి”

అని అగ్ని నావాహించి, పూజించునది. ఈ కోణమున (దిక్కులో) రక్తవర్ణముయొక్క ధ్వజ పతాకమును గట్టవలెను. “ఓం అగ్నిదూతాయ

నమమ” అని ఘృతోదనము బలినొసగి నమస్కరించవలెను. తరువాత దక్షిణ దిశలో

మంత్రము :- “ఓం నుభద్రతోరణాయ నమః, ఔదుంబరతోరణాయై నమః, యజ్ఞం రక్షస్సర్వ విఘ్నాన్నివారయ”

అని బూజించునది. ఈ దిక్కుననున్న ద్వారమున “పర్జన్యాశోక” నామక కలశమును స్థాపించి, పూజించునది. మరియు యముని ఆహ్వానించి, పూజించునది. నమస్కరించాలి, శ్యామ (నలుపు) రంగు గల ధ్వజ పతాకమును గట్టి

మంత్రము :- “యమాయ సోమం నమమ”

అని మాషభక్త బలిదానమును ఒసగి నమస్కరించునది. తదుపరి “ఓం యజుర్వేదాయ నమః” అని యజుర్వేదము బూజించి,

మంత్రము :- “కాతరాక్షో యజుర్వేదస్త్రిష్టభో విష్ణుదైవతః ।
కాశ్యపేయస్తు విప్రేంద్ర ఋత్విక్త్వంమే మథేభవ ॥”

అని యజుర్వేదమును ధ్యానించవలెను. ద్వారపాలకులు ఆనోభద్రాను వాకమును, ఇంద్రఋచమును బఠించునది. ఆ పిదప నైరుతిదిక్కులో

మంత్రము :- “నిఋతయే నమః, నిఋతి మావాహయామి”

అని నైఋతిని ఆవాహించి, స్థాపించి పూజించునది. ఈ దిశలో (మూలకు) నలుపు వర్ణము ధ్వజ పతాకములను గట్టవలెను.

మంత్రము :- “ఓం పోషణాయ నమమ”

అను మంత్రమును ఉచ్చరించి, నల్లని ఆవాలను, అన్నము, నెయ్యి
లతో గూడిన బలినొసగవలెను. తరువాత పశ్చిమ దిక్కునందు.

మంత్రము :- “సుభీతతోరణాయ నమః, స్థాక్షతోరణై నం యజ్ఞం
రక్షస్సర్వవిఘ్నాన్నివారయ”

అను దానితో ఋజించునది. ఈ దిక్కునగల ద్వారములో
“సంజీవనామృత” నామక కలశమును స్థాపించి యట వరుణుని ఆవాహించి
పూజించునది. నమస్కరించి తెల్లని ధ్వజ పతాకములను గట్టి

మంత్రము :- “తత్త్వాయామి బ్రహ్మణాయ నమః”

అని వెన్న, పాయసమును బలి ఇవ్వాలి. “ఓం అగ్నీ ఆయా సామ
వేదాయ నమః” అని సామవేదమును ఋజించి

మంత్రము :- “సామవేదస్తు పింగాక్షో జగతః శక్రదైవతః ।
భారద్వాజస్తు విప్రేంద్ర ఋత్విక్త్వంమే మభేభవ ॥”

అని ధ్యానించవలెను. ద్వారపాలకులు సామవేదమును బఠించాలి.
పిదప వాయవ్యదిక్కున “వాయవే నమః వాయు చూవాహయామి” అని
వాయువు నావాహించి, స్థాపించి, పూజించునది. ఈ మూలయందు
పొగ వర్ణముగల ధ్వజ పతాకములను కట్టవలెను.

మంత్రము :- “ఓం వాయవానామ నమః”

అని యుచ్చరించి నెయ్యితోగూడిన గోధుమ పాయసమును బలిని
ఆర్పించవలెను. ఆ పిదప ఉత్తరదిక్కులో

మంత్రము :- “సుప్రభ తోరణాయనమః, న్యగ్రోధతోరణై నం యజ్ఞం
రక్షస్సర్వవిఘ్నాన్నివారయ”

“అని చెప్పి పూజించునది. ఈ దిశలోనున్న ద్వారమున “ధనశ్రీపద”
నామక కలశమును స్థాపించి, సోముని ఆవాహించి, పూజించి, నమస్కరించి,
సువర్ణ వర్ణముయొక్క ధ్వజపతాకములను గట్టి, “ఆప్యాయ స్వసమే
తుతే” అని యుచ్చరించి, నెయ్యిలో గల్పిన కొట్ట పాయసమును బలి
ఇచ్చునది.

మంత్రము :- “శంనో దేవీ ఓం అధర్వణవేదాయ నమః”

“అని అధర్వణవేదమును బూజించి

మంత్రము :- “సువర్ణ వర్ణనయనోఽధర్వ నుష్టుప్ చ్చందః పురందరః ।
వేదోవై తాన గోత్రస్తు ఋత్విక్ త్వంమే మభేభవ॥”

“అని ధ్యానించవలెను. ద్వారపాలకులు అధర్వ శిఖను పఠించాలి.
తరువాత ఈశాన్య దిశలో “ఈశాయ నమః, ఈశాన మావాహయామి”
అని ఈశానుని ఆవాహించి పూజించునది. ఈ దిక్కున రక్తవర్ణముగల
ధ్వజ పతాకములను గట్టి, “ఓం కద్రుద్రాయ నమః” అని నెయ్యిలో గల్పిన
పాలను బలిగా సమర్పించవలెను. తరువాత ఈశానము, తూర్పు ఈ రెండు
దిక్కుల మధ్యన “ఓం అనంతాయ నమః, అనంత మావాహయామి”
అని అనంతుని నావాహించి పూజించునది. ఇక్కడ మేఘ వర్ణముయొక్క
ధ్వజపతాకములను గట్టవలెను. “ఓం విష్ణుర్నూకాయ నమః” అని బలి
యొసగవలెను. పిదప పశ్చిమ నైఋత్య దిక్కులమధ్యన

మంత్రము :- “ఓం బ్రహ్మణే నమః, బ్రహ్మ మావాహయామి”

అని బ్రహ్మ నావాహించి, పూజించునది. ఇట రక్తవర్ణము ధ్వజ పతాకలను గట్టాలి.

మంత్రము :- “సనో భువనస్య పతయాయ నమమ”

అని పాయసమును బలినొసఁగవలెను. తరువాత తూర్పుదిక్కునందు

మంత్రము :- “గణానాంత్యాగణపతిగ్ంహవామహే”

అని గణాధిపతిని బూజించి, నమస్కరించవలెను.

మంత్రము :- “నమోస్తు రుద్రరూపేభ్యోయే పృథీవ్యాం యేంతరిక్ష యేదివి యేషామన్నం వాతో వర్షమిషవస్తేభ్యో నమః॥”

అని మంటపముయొక్క వెలుపలవై పునందు దశరుద్రులను స్థాపించి, పూజించి, బలినొసఁగవలెను. అది యెట్టులనగా

మంత్రము :- “యేకే త్విహతోకేషు ఆగతా బలికాంక్షీణః ।

తేభ్యో బలిం ప్రయచ్ఛామి నమస్కృత్య పునః పునః॥”

అని బలి నొసఁగి ఆచమనమును వదలి

(ఇతి మంటపపూజ)

ఆ పిదప గురువు హోమ కుండమును పూజించి అగ్ని స్థాపన జేయాలి. ఋత్విజులందరు అగ్ని ప్రజ్వలించునటుల ఆహుతుల నొసఁగవలెను. హోమ ప్రకరణమున జెప్పినట్లుగా సమస్తాహుతుల నొసఁగి పూర్తి గావించి లింగమును స్థాపించే పీఠమును బూజించునది.

తరువాత బంగారముతో జేయబడిన వాస్తు ప్రతిమను పెరుగు, గరిక - సప్తధాన్యము శైవాల (నాచు) - గంధము - అక్షతలు - పుష్పములు కాల్చిని మట్టిపాత్రలో బెట్టి, లింగమును స్థాపించే గుడికి ఆగ్నేయ మూలకు, ఉత్తరభాగమున మోకాలువరకు గుంత త్రవ్వి నీటితో నింపి, గంధ పుష్పాదులను, మట్టి పాత్రను ఉంచి, ఆ గుంతను అదే మట్టితో మూయవలెను (అట్టి మన్ను అధికమైన శుభప్రదం) ఈ ప్రకారముగా వాస్తు పూజను గావించి, ఆచార్యుడు మంటపము యొక్క ఈశానభాగములో గ్రహములను, అధిదేవతలను ప్రత్యధి దేవతలను, వినాయకుని, పంచలోక పాలురను పూజించవలెను.

ఋత్విజులు, సమిత్తు, చరు, ఆజ్యములతో వేయిన్నూటా యెనమిదిసార్లు అథవా నూటా యెనమిదిసార్లు ఆహుతుల నొసగి, విశ్వ కర్ముని కొరకు కేవలము నెయ్యితో హోమాము నాచరించి, బలినిొసగి, పూర్ణాహుతి నివ్వవలయును.

తదుపరి గురువు స్నాన మంటపమున

మంత్రము :- “మహాదేవోమర్త్యాగ్ం ఆవివేః”

అని యుచ్చరించి పంచగవ్యములతో భూమిని, వేదికలను, సంప్రోక్షించి, అందులో కుడివేదికపై పరచిన (వేసిన) ఇసుక అక్షతలలో స్వస్తిచిహ్నమును వ్రాసి, అట విశ్వకర్ముని

మంత్రము :- “విశ్వకర్మాతు కర్తవ్యఃశ్మశ్రుతోమాం సలాధరః ।

సందంశ పాణిర్ద్విభుజస్తేజోమూర్తిః ప్రతాపవాన్ ॥”

అని ధ్యానించి, సప్తవిధ ధాన్యముపై భద్రమగు పీఠనుంచి, వేదికకు పశ్చిమ భాగమున నీటితో నింపిన చిగుళ్ళతో గూడియున్న ఆరు

కలశములను (వృత్పల్లవ - వృక్షయ - కషాయ - గోమూత్ర - గోమయము - భస్మము - గంధము) నీటితో నింపి, వేరే అయిదు కలశములను సుగంధమైన జలముతో నింపిఉంచి, ఉత్తరదిక్కున వరుసగా ఉంచవలెను.

అక్కడ అంత్యస్థపతి కలశము, మధ్యవేదికకు పశ్చిమమున స్థాపించిన కలశములను దప్ప ఎనమిది కలశములను పూర్వాది క్రమముగా షారోదకము - క్షీరము - దధి - సర్పిష్ (నెయ్యి) ఇకురసము - నారి కేళోదకము - స్వాదూదకము - గర్మోదకములను - నింపిఉంచి, హిరణ్య గర్వాది అష్ట మంత్రములను న్యూన మొనర్చవలెను.

ఇక వేదికకు పడమర దిశలో ౧౦ కలశములను ఉంచి, వాటిలో మట్టి (పుట్టమన్ను) గోమయము - గోమూత్రము - భస్మము - గల్పిన పంచ గవ్యము - క్షీరము - దధి - ఘృతము - మధువు - శర్కరోదకములను నింపవలెను.

ఇదిగాక కుదర్ద జలమును నింపిన పద్దెదు (15) కలశములను సమీపమందుంచవలెను. సూక్ష్మ వస్త్రము - (జిలుగుబట్టు) సుగంధ తైలము - ఎవలు-బియ్యము - గోధుమలు - సిరిసెనగలు - బిల్వచూర్ణము - వీటిపిండి, నెల్లిబెట్టు ? (ఉసిరికొమ్మ), మిస్రగంధము - జటామాంసి - గంధెణ్ణె - సుగంధతైల మిశ్రిత గంధం - వీటిని సంగ్రహించుకోవాలి, తన పద్ద మంచుకొనాలి. ఆ మీదట అన్ని కలశములలోను

మంత్రము :- “సర్వే సముద్రాః సరితస్తీర్థానిజలదానదాః ।

ఆయాంతుయజమానస్య దురితక్షయ కారకాః ॥”

అని తీర్థములను ఆవాహించవలెను. అనంతరము యజమానుని, ఆచార్యునితోబాటు లింగమూర్తిని దీసికొని, దాన్ని ప్రతిష్ఠించే స్థానమునకు వెళ్ళి, స్థలబద్ధి గావించి దేశకాలాదుల నుచ్చరించి

మంత్రము :- “ప్రతిమా నిర్మాణే ప్రాణివధాది దోషనిరాసార్థం ఘృతేన ।
తీలైర్వాహ్నోమం కరిష్యే ॥”

అని సంక్పించి, ఆజ్యభాగాంతము హోమముజేసి “శ్రీ మహా
దేవాయ నమః” అని యుచ్చరిస్తూ నెయ్యితో రెండు (200) వందల
ఆహుతులనిచ్చి లింగమూర్తిని దర్బ (కుశ)చేత సమ్మార్జన యొనర్చి,
మధు ఘృతములతో అభిషేకము గావించి, పూజించి, పంచ గవ్యముచేత
వేర్వేరుగా స్నానము జేయించి, మరల పూజించి, మట్టి (పుట్టచున్న),
గోమయము, గోమూత్రము, భస్మము-క్షీరము మొదలగు జల కలశములతో
పునః స్నానము జేయించి, పూజించి, శంఖమును పూరించి (ఊది).
మూర్తిని రథము - పల్లకి మొదలైన వాటిలో ఉంచి, మంటపమునక
బ్రదక్షిణ యొనరింపజేసి, స్నాన మంటపమునకు గొని రావలయును
అక్కడ శ్రీ గురువునకు కుడివైపున వేదికపై

మంత్రము :- “భద్రం కర్ణే...”

అను మంత్రమును పఠించుచు తూర్పు ముఖముగా గూర్చుండి,
దేవుడిని భద్రాసనమున గూర్చుండబెట్టి మొదలు స్తాపించిన, ఆర
కలశములను మొదలుకొని అంత్య కలశమువరకును కలశములందు
బంగారమును వేసి, దేవుడి సామీప్యమందుంచి

మంత్రము :- “కాశికుశస్థలీ మా(త్యో)యానంత్యయోధ్యామధోఃపురీ ।
శా(సా)లగ్రామం సగోకర్ణం నర్తదాచ సరస్వతీ । తీర్థాన్యేతాని కుంభే
స్మిన్ విశంతు బ్రహ్మశాసనాత్ । యుషారూడా సరోజాక్షీ పద్మహస్తా
శశిప్రభా । ఆగచ్ఛతుసరిజ్జేష్ఠా గంగా సాప ప్రాణాశినీ । నీరోత్పల
దలశ్యామా పద్మహస్తాంబుజేక్షణా । ఆయాతు యమునే దేవీ కూర్త

యానస్తితౌస్సదా । ప్రాచీన సరస్వతీ పుణ్యాపయోష్ణీ గౌతమీ తథా ।
 ఊర్జిశా చంద్రభాగాచ సరయూర్గండకీతథా । జంబూకాచశతదృశ్యక
 లింగా సుప్రభాతథా । వితస్తాచవిపాశాశ్చ శర్త్తదాచ పునః పునా ।
 గోదావరీ మహావర్తా శర్కరా వర్తమార్జనీ । కావేరీ కాశికీ చైవ -
 తృతీయాచ మహానదీ । విటంకా ప్రతికూలాచ సోమానందాచ
 విశ్వతా । కరతోయా వేత్రవతీదేవికా వేణుకాచయా । ఆత్రేయ
 గంగా వైతరణి కాశ్మీరీ హ్రాదినీచయా । ప్లావతీచ శవత్రాసా కల్తాషా
 శంఖినీ తథా । వశిష్ఠాచ అపాపాచ సింధువత్సరుణీ తథా । తామ్రా
 చైవ త్రిసంధ్యాచ తథా మందాకినీపరా । తైలకాహ్ని వ పారాచ దుందుభీ
 నకుత తథా । నీలగంధాచ బోధాచ పూర్ణ చంద్రా శశిప్రభా ।
 అమరేశం ప్రభాసంచ నైమిషం పుష్కరం తథా । ఆషాఢిం డిండి
 భారత్నం భారభూతం బలాకులం । హరిశ్చంద్రపరం గుహ్యం గుహ్యం
 మధ్యమకేశ్వరం । శ్రీ పర్వతం సమాఖ్యాతం జలేశ్వరమతః పరం ।
 ఆమ్రాతకేశ్వరంచైవ మహాకాలం తథైవచ । కేదార ముత్త
 మంగుహ్యం మహాభైరవమేవచ । గయాంచైవ కురుక్షేత్రం గుహ్యం
 కనఖిలం తథా । విమలం చంద్రహాసంచ మహేంద్రం భీమమష్టకం ।
 వస్త్రాదం రుద్రకోటీంచ అవిముక్తం మహాయం । గోకర్ణం భద్ర
 కర్ణంచ మహేశస్థానముత్తమం । భాగలాహ్వం ద్విరండంచ కర్కోటం
 మండలేశ్వరం । కాలంచరవనంచైవ దేవదారువనం తథా । శంకువర్ణం
 తదైవేహ స్థలేశ్వరమతఃపరం । ఏతాన్యద్యశ్చ తీర్థాని గుహ్యక్షేత్రాణి
 సర్వశః । తాని సర్వాణి కుంభేఽస్తిన్ విశంతు బ్రహ్మశాసనాత్ ॥

(ఇతి మంత్రేణ తీర్థాన్యావాహయామి)

అని యుచ్చరించి తీర్థముల నావాహించి, పూజించి మంత్రపూత కలశస్థ జలముతో లింగమూర్తికి అభిషేకము జేయవలెను. యజమానుడు శిల్పిని యథాశక్తితో బూజించవలెను.

తరువాత ఆచార్యులు వెలుపలికివచ్చి ఆవాలు - నెయ్యి - పాయసము గల్పిన దానిని బలినొసగుతు “త్ర్యంబక” మంత్రముతో ప్రాగాది దిక్కులందు సమర్పించవలెను. ఆచమనమును వదలి దేవుడి (ఇలవేల్పు) వద్దకు వెళ్ళి “తాతారమింద్రాది దశలోక పాల” మంత్రములతో మంటపాంతర్గత దిక్కులలో రక్షకులుగా నియమించి, దేవుడి సమ్మతిమునందు నలుగురు మహేశ్వరులను గూర్చుండబెట్టి, స్వస్తివాచనమును జేయించి, ఆచార్యుడు దేవుడికి అభిషేకము జేయవలయును. మహేశ్వరులకు దక్షిణ తాంబూలములను సమర్పించవలెను. “అగ్నిమూర్ధ్న...” ఈ మంత్రమును పఠిస్తూ మృదోదకముచేత “యజ్ఞాయజ్ఞావ...” ఈ మంత్రముతో కాషాయోదకముచేతను గాయత్రీ మంత్రముతో గోమూత్రోదకముతోడను “గంధద్వారాం...” ఈ మంత్రము నుచ్చరిస్తూ గోమయోదకముతోను “మానస్తోక్తై తనయేమాన...” అను మంత్రముచేత భస్మోదకముతోడను

మంత్రము :- “తత్సవితు...”

అను మంత్రము నుచ్చరిస్తూ గంధోదకముచేత అభిషేకించి పంచ కలశములకు “పంచదైవత్యై నమః” అని నమస్కరించి, “శంభవేనమః” అని మొదటి కలశమునుండియు

మంత్రము :- “హంగ్ంసఃశుషిషః”

అని రెండవ కలశము నుండియు,

మంత్రము :- “యాతే రుద్ర శివాతనూ”

అని మూడవ కలశము నుండియు

మంత్రము :- “విష్ణోర రాటమసీ”

అని నాలుగవ కలశము నుండియు

మంత్రము :- “బ్రహ్మజ జ్ఞానం”

అని అయిదవ కలశము నుండియు

మంత్రము :- “శతంజీవశరదోవర్ధమాన”

అని గరిక - ఆక్షత - పుష్పములతో పూజించి, వస్త్రముతో మూసి రెండవ వేదికపై “భద్రకర్ణేభిః” అని భద్రాసనమును బరచి

మంత్రము :- “స్తీర్ణం బర్హిరుపనోయాహివీతయ”

అని తూర్పుదిక్కున అగ్రములు (మొదళ్ళు) ఉండునట్లుగా దర్బలను బరచి, అక్కడ ప్రణవమును లిఖించి, మూర్తిని బెట్టి, తూర్పు ముఖముగా నిల్చుండి, కుంకుమను లేపించి (పూసి)న దారమును లింగ మూర్తికిఁజెట్టి, లింగనేత్ర స్థానములో “చిత్రం దేవానాం” అని బంగారు సలాకుతో గుర్తుంచవలెను. పైన - క్రింద - ప్రక్కలందు “ఆకృష్ణేన” అని గుర్తుంచవలెను. నేత్రస్థానమునందు యవ (కనురెప్ప) స్థానమునను గుర్తుంచవలెను. ఆ మీదట లింగమూర్తికి సువర్ణము - పాయసము - భక్ష్యములు - అన్నము దర్పణములను వెంటనే జూయించవలెను. తదుపరి మధూదకముచేత,

మంత్రము :- “ఇమంమె గంగై...”

అను మంత్రముతో నభిషేకించి, మరల వృధాది ౧౧ కలశములందలి జలముతో పూర్వోక్త మంత్రములతో అభిషేకింపవలెను. యజమానుడు సువర్ణశలాకను స్నాన వస్త్రాదులను శిల్పికి సమర్పించి, బంగారుతో గూడిన గోవును గురువునకు సమర్పించవలెను.

గురువు ఉత్తర వేదికయందు భద్రాననమును బరచి, దేవుడిని స్థాపించి, పంచ దశాంతర్గత కలశములతో “సముద్ర జ్యేష్ఠా...” అను మంత్రముతో నభిషేకించి, పూజించి, గరిక, అక్షతలను ముఖంపైన జల్లి “నమస్తే ర్భే సురేశాని ప్రకృతో విశ్వకర్మణః । ప్రభావితాశేషజగత్ వాత్రి తుభ్యం నమోనమః । త్వయినం పూజయామీశం మహాదేవ మనామయం । రహితాశేష దోషైస్త్యం బుద్ధియుక్తా సదాభవే” అని ప్రార్థించి తదుపరి “సర్వసత్వమయం శాంతం, పరబ్రహ్మ సనాతనం । త్వమేవాలం కరిష్యామి త్వంవందేభవతే నమః” అని యుచ్చరించి, దేవుని కుడిచేతికి ఉన్నిదారమును ధరించవలెను. (లింగమూర్తికైనచో మంత్రమును మాత్రమే చెప్పవలెను) తరువాత లింగమూర్తికి పంచ దశాంతర్భూత నాలుగు శుద్ధ జల కలశములతో నభిషేకించవలెను. ఎట్లునగా

మంత్రము :- “ఇదమాపః”

అను మంత్రముతో మొదటి కలశముతోను

మంత్రము :- “అపోదేవిరితి”

అను మంత్రముతో రెండవ కలశమునుండి

మంత్రము :- “ఇమంమే గంగే”

అను మంత్రముతో మూడవ కలశముతో కనభిషేకించి

మంత్రము :- “తత్త్వాయామి...”

అను మంత్రముచేత నాలుగవ కలశముతో నభిషేకించి

మంత్రము :- “అగ్నిమూర్తా”

అను మంత్రముతో అష్టపల మృత్తికా కలశముతోను

మంత్రము :- “సముద్రజ్యేష్ఠా”

అను మంత్రముతో శుద్ధోదకముతో నభిషేకించవలెను

మంత్రము :- “గంధద్వారం...”

అను మంత్రముతో సప్త ఫలమిత గోమాయోడక కలశముచేత

మంత్రము :- “వరుణస్యోత్తం భనమాసి...”

శుద్ధోదక కలశముతో నభిషేకించాలి. ద్వాదశపల గోమూత్రమును వేసిన కలశశోదకముతో “తత్సనితు...” అను మంత్రముచేత శుద్ధ జలము నుండి అభిషేకించాలి. ఆపోహిషేతి ।

అను మంత్రము శుద్ధోదకముచేత నభిషేకించునది. తరువాత

మంత్రము :- “ప్రసద్యేతి...”

అను మంత్రముతో పిడికిలియంత భస్మ మిశ్రితము గావించిన కలశశోదకముతో నభిషేకించి, “యోవశ్శివతమోరసః...” అను మంత్రముతో శుద్ధోదకము నుండి అభిషేకించవలెను. ఆమీదట త్రిఫల పరిమితమాగు పంచగవ్య మిశ్రిత కలశశోదకముచేత “సయః పృథివ్యా...” అను మంత్రముతో స్నానము జేయించి

మంత్రము :- దేవీరాసః సంవాధునాతీర్మధునాతీభిః సృజ్యధ్వం”

అను మంత్రము నుచ్చరిస్తు అభిషేకించునది. “ఆప్యాయస్వ...”
 అను మంత్రమునుచ్చరిస్తు జ్ఞోడష పల క్షీర మిశ్రిత కలశోదకముతో
 నభిషేకించవలెను. “తస్మా అరంగమామవ...” అను మంత్రము
 ముచ్చరించి శుద్ధోదకముతో నభిషేకించవలెను. తరువాత “దధిక్రావ్ణో...”
 అను మంత్రముచేత విశంతి పల పరిమితదధి మిశ్రిత జలముతో స్నానము
 జేయించి, “యుంజానం...” అను మంత్రముచేత అభిషేకించవలెను.
 ఆ పిదప నవ్త పల పుత్రమిశ్రితము కలశోదకముతో “పుత్రవతీ భువనా...”
 అను మంత్రమునుజెప్పి అభిషేకించవలెను. “దేవస్వత్వా...” అను మంత్రము
 చేత శుద్ధ జలోదకమునుండి అభిషేకించునది. తదుపరి త్రిపల తేనెవేసిన కలశో
 దకముతో “మధువాతా ఋతాయతే...” అను మంత్రముతో నభిషేకించి,
 “ఆపోఽస్మాని...” అను మంత్రముతో శుద్ధోదకముచేత స్నానము జేయించి
 (అభిషేకించి), “ఆయం గౌరీ” మంత్రముతో త్రిపల శర్కర మిశ్రిత
 కలశోదకముతో నభిషేకించి, “ఆపోహయ బృహతీ” మంత్రముచేత శుద్ధో
 దకమునుండి మజ్జనము (స్నానము) జేయించి, ఆపైన “యజ్ఞాయజ్ఞావ”
 మంత్రముతో లింగమూర్తిని వస్త్రముతో తడిచి (తూడ్చి) సుగంధ
 తైలమును బూసి, “దృపదాదివే...” అను మంత్రము నుచ్చరిస్తు శనగ
 పిండితో రుద్ది (రాచి) “మానస్తోకేత...” మంత్రముచేత రెండు శుద్ధ
 జల కలశములతో నభిషేకించి, “ఆప్యాయసోమ మమృతా...” అను
 మంత్రము నుచ్చరిస్తు పంచామృతముతోడ నభిషేకించి, “గంధద్వారాం...”
 మంత్రముతో గంధోదకమునుండి, “హిరణ్యగర్భ” మంత్రముతో సువర్ణో
 దకముచేతను “ఇమాంమే గంగే” అను మంత్రముతో తీర్థోదకమునుండియు
 అభిషేకించి, సుగంధముతోను వస్త్రమునుండి తడియైతి (తూడ్చి)

మంత్రము :- “ఏహ్యేహి భగవాన్ శంభో లోకానుగ్రహకామ్యయా ।

యజ్ఞభాగం గృహణేమం సదాశివ నమోస్తుతే ॥

ఇట్లు ఇలవేల్పు నాహ్వనించి - పూజించి - పుష్పాంజలి నుచ్చరించి
సమర్పించి, స్తోత్రముచెప్పి, (ప్రార్థించి), స్నానము - వస్త్రము - నైవే
ద్యాదులను వీటినన్నింటిని శిచ్చికి సమర్పించవలెను.

తరువాత దేవుడిని రథములో గూర్చుండబెట్టి, ప్రాసాదమును
(ఇంటికి) ప్రదక్షిణ యొనర్చి, పడమరద్వారమునుండి మంటపమును
బ్రవేశింపజేసి, మండపము పడమరదిశలో తూర్పు ముఖముగా గూర్చుండి,
మధుపర్కమును వదలి, వేదికపై దర్బలను వేసి (పరచి) దానిపై దేవుడి
కొరకు ఆసనమును వైచి, “నమః శంభవాయ” అను మంత్రముచేత
ఆసనముపై దేవతను బ్రతిష్ఠింపజేయవలెను.

అనుబంధములు

(విశేష విషయములు) ముద్రలు

పతాక ముద్ర :- కుడి చేతి వ్రేళ్ళను చక్కగా చాచి నిలుపవలెను.
మూలబంధము మరియు ఉద్యాణబంధములను గురుముఖమున
దెల్పికొనవలెను.

కురంగముద్ర :- “మధ్యమానామికా సమ్య గంగుష్ఠాగ్రేనియోజయేత్
మృగీ (కురంగము) ముద్రేతి విఖ్యాతా”

శుక్తిముద్ర :- కుడిచేయి సంపుటమును ఎడమచేయి సంపుటమున
బోరలగానుంచుట, సృష్టి-స్థితి-లయ, ముద్రల విశేషములను గురు
ముఖమున తెలియవలెను.

అంకుశముద్ర : శ్లో॥ ఋజ్వీచ మధ్యమాంకృత్వా-తర్జనే మధ్యవర్వణీ ।
సంయోజ్యా కుంచయేత్కించి న్ముద్రైషాంకుశ సంజ్ఞికా ॥

చిస్ముంద్ర : శ్లో॥ అంగుష్ఠ తర్జనీ భ్యాంతు - సంయోగ స్తత్వ ముద్రికా ।
జ్ఞానము ద్రాపిసైవైషా స్యాదజ్ఞాన తమోపహ ॥

శాంభవీముద్ర :- షట్స్థల ముద్రనే శాంభవీముద్రయందురు.

మహామంత్రన్యాసము మరియు జపక్రమము

జపకాలమున పాటించదగు పద్దతులు :-

శ్లో॥ ఉష్ణీషీ కంచు కీనగ్నో - ముక్తకేళో మలావృతః ।
అపవిత్ర కరోఽశుద్ధః - ప్రలవన్న జపేత్ క్వచిత్ ॥

క్రోధో మదః క్షుధా తంద్రా - నిష్ఠివన విజృంభణే ।
శ్వనీచ దర్శనం నిద్రా - ప్రలాపాస్తేజ పద్విషః ॥

ప్రసార్య పాదౌవజపేత్ - కుక్కుటాసన యేవచ ।
అనాసనః శయానోవా । రథ్యాయాం శూద్ర సన్నిధౌ ॥

రక్త భూమ్యాంచ ఖట్వాయాం । నజపేజ్జ్వా పకస్తథా ।
అసనస్థోజపేత్ సమ్యక్ - మంత్రార్థగత మానసః ॥

శ్లోతిష ప్రకరణం (529 స్వ-పు) (లింగ, పు, పూ, అ. ౧౬)

శుభా శుభ వారములు

“ఉదయా దుదయం వారః”

“సూర్యోదయము మొదలుకొని మరల సూర్యోదయము వరకు
మధ్యగతించిన కాలమునకు వారమని పేరు”

శ్లో॥ గురుశ్చంద్రో బుధశ్శుక్రః - శుభ వారా శ్శుభేస్మృతాః ।

క్రూరాస్తు క్షూరకృత్యేషు - గ్రాహ్యభౌమార్క సూర్యజాః ॥8॥

శ్లో॥ వార దోషాశ్చయే ప్రోక్తా - రాత్రౌన ప్రభవంతితే ।

శని భౌమార్క వారేషు - విశేషాదితికేచన ॥ (10)

తా॥ వీటిలో సోమ - బుధ - గురు - శుక్ర ఈ నాలుగు వారములు
సాధారణముగా సమస్త శుభకార్యములకు శుభదాయకములు. మంగళ
మరియు శనివారములు క్రూర కృత్యములకు (వేట, మల్లయుద్ధము,
భేదము, యుద్ధము, శస్త్రాస్త్ర ప్రయోగములకు) ఉపయుక్తములు.
దుష్టవార దోషములు రాత్రులందుండవు. శని, మంగళ, భాను
వారములు క్రూరవారములై యున్నను, రాత్రులందు వీటివలన దోషము
లుండనని కొందరియభిప్రాయమున్నది.

శుభా శుభ నక్షత్రములు

శ్లో॥ మహా, మృగశిరో హస్తః స్వాతీ మూలామరాధయోః ।

రోహిణీ రేవతీ చైవ - ఉత్తరాణాం త్రయంతథా ॥ (11)

ఆవాహేచ వివాహేచ - కన్యా సంవరణే తథా ॥

వాపయేత్సర్వబీజాని - గృహం గ్రామం ప్రవేశయేత్ ॥ (12)

పుష్యౌఽశ్వినీ తథాచిత్రా - ధనిష్ఠా శ్రవణం వనుః ।

సర్వాణి శుభకార్యాణి - సిద్ధ్యంతేతే శుభేషుచ ॥ (13)

తా॥ మహా, మృగశిర, హస్త, స్వాతీ, మూల, అనూరాధా, రోహిణి, రేవతి, ఉత్తరా, ఉత్తరాషాఢ మరియు ఉత్తరాభాద్ర ఈ పదునొకండు నక్షత్రములు కావల్సిన శుభకార్యారంభములకు వివాహమునకు, కన్యను విశ్వయించుటకు, సమస్త విత్తములను నాటుటకు, కావల్సినవస్తువులను సంగ్రహించుటకు, గృహప్రవేశము మరియు గ్రామప్రవేశమునకు ప్రశస్తములు, అదే విధముగ అశ్వినీ, పుష్య, చిత్ర, ధనిష్ఠ, శ్రవణ, పునర్వసు ఈ యారు నక్షత్రములు శుభకార్యములకు యోగ్యములైనవి చెప్పబడినది. ఐనప్పటికిన్ని ఈ నక్షత్రములందు వివాహమును మాత్రము జేయగూడదు, ఇవిగాగ మిగతా నక్షత్రములలో త్రివూర్వ, జేష్ఠ, ఆర్ద్రా శతతార, ఇవి మధ్యమములు, భరణి, కృత్తిక, ఆశ్లేష, ఈ మూడు నక్షత్రములు అత్యుగ్రములైనవి, కనుక ఈ నక్షత్రములలో శుభ కార్యములనెప్పుడు చేయ గూడదు.

అశుభ యోగములు

శ్లో॥ వైధృతి, వ్యతి పాతాభ్యా - సంపూర్ణా వర్జయేచ్ఛుభే ।

వజ్ర, విష్కం భయోశ్చైవ - ఘటికాత్రయ మాదికం ॥ (14)

పరిపూర్ణ, పంచశూల - వ్యాఘాతే ఘటికానన ।

గండాతి గండయోః షట్పహేయాః సర్వేషు కర్తవ్యు ॥ (15)

తా॥ వైధృతి మరియు వ్యతిపాత, ఈ రెండు యోగములు కేవలము అశుభములు. కనుక వీటితో ఏ శుభకర్తవ్యములు చేయగూడదు. విష్కంభము, వజ్ర ఈ యోగముల ఆది యందు 3 ఘటికా కాలము మాత్రమే దోషము. పరిపూ నామ యోగములో పూర్వార్థము ముగిసే వరకు అశుభము. శూల నామ యోగములో ఆది యందు 5 (ఐదు) ఘటికలు మాత్రము వ్యాఘాతమున 9 (నొమ్మిది) ఘటికలు, గండ-అతి గండ, యోగములలో ఆరారు (6-6) ఘటికలు, అశుభదాయకములు, మిగతకాలము శుభప్రదము, మిగత యోగములు నామానుగుణ్యముగ ఫలప్రదములని దెలియవలెను.

అశుభ కరణములు

చతుష్పాద-నాగవ-కింస్తుష్ను, భద్రవా ఈ నాలుగు కరణములు అశుభములు.

జన్మ నక్షత్రములతో రాశి పరిజ్ఞానము

శ్లో॥ మేషోఽశ్వనీచ భరణీ - కృత్తికా ప్రథమందలం ।

త్రి కృత్తికా రోహిణీచ - మృగార్థం వృషభస్తథా ॥ (16)

మృగార్థార్థా పునర్వస్వ - త్రి పాద విదునాభిధః ।

వస్వంత్య చరణం పుష్యో - హ్యశ్లేషా కర్కటాభిధః ॥ (17)

మహా పూర్వోత్తరా పాదం - సింహ రాశిః ప్రకీర్తితః ।

ఉత్తరాత్రితయహస్త - శ్చితార్థం కన్య కాస్మృతః ॥ (18)

చిత్రార్థం స్వాతి నక్షత్రం - విశాఖ త్రితయంతులా ।

4 విశాఖాంత్యాను రాధాచ - జేష్ఠాంతం వృశ్చికాభిధః ॥ (19)

మూల పూర్వోత్తరాషాఢ - పాద మేకం ధనుఃస్మృతం ।

5 నక్షస్త్రు 6 షాఢా శ్రవణం - ధనిష్ఠార్థం తథైవచ ॥ (20)

కుంభో ధనిష్ఠా 7 తారచ పూభా పాదత్రయం యథా ।

పాదం 8 పూభా 9 ఉభారేవత్పంతతం మినః ప్రకీర్తితః ॥ (21)

1. మొదటి చరణము 2. కృత్తికా నక్షత్రము యొక్క చివరి మూడు చరణములు 3. వసుః, అనగా పునర్వసు 4. విశాఖ నక్షత్రము యొక్క చివరి చరణము 5. మకర 6. త్రి + ఉ, షాఢా అనగా ఉత్తరాషాఢ నక్షత్రము యొక్క మూడు చరణములు 7. శత తారకా 8. పూర్వా భాద్రపదా 9. ఉత్తరా భాద్రపద.

పై శ్లోకములకు సరియైన కోష్ఠకము.

నక్షత్రము	సక్షత్రము	సక్షత్రము	రాశి
అశ్విని	పూర్తి	భరణి	మేషము
కృత్తికా	౩/౪	రోహిణి	వృషభము
మృగశిర	౧/౨	ఆర్ద్రా	మిథునము
పునర్వసు	౧/౪	పుష్య	కర్కాటకము
మఘా	పూర్తి	పుబ్బ	సింహ
ఉత్తర	౩/౪	హస్త	కన్యా
చిత్తా	౧/౨	స్వాతి	తుల
విశాఖ	౧/౪	అనూరాధా	వృశ్చిక
మూల	పూర్తి	పూర్వాషాఢ	ధనుస్సు
ఉత్తరాషాఢ	౩/౪	శ్రవణ	మకర
ధనిష్ఠా	౧/౨	శతతార	కుంభ
పూ.భాద్రపద	౧/౪	ఉ.భాద్రపద	మీన

వీరశైవుల గోత్ర సూత్రములు

1. శ్రీ రేవణారాధ్యులవారు :- శ్రీ శివుని సద్యోజాత ముఖము కౌలనుపాక శ్రీ సోమేశ్వరలింగము నుండి జననము. బాశేహళి (రంభాపురి) సింహాసనము, వీరగోత్రము, పద్మడి సూత్రము (బగి) ఏకాక్షర శివాచార్య ప్రవర, అతివర్ణము, రేణుకశాఖ, ఋగ్వేదగానము, పృథ్వీ తత్వము, ఆదిశక్తి, ఆచారలింగము, దక్షిణావర్తముద్ర, శివపంచాక్షరీ జపము, పూర్వదిక్కులో హరిధ్వర్ణ ధాతువు యొక్క కలశము, హరిధ్వర్ణ వస్త్రము. “గురు ధర్మభిక్షా వాక్యము” అశ్వత్థ దండము, నకారప్రణామము,

ఈ పాద్యేడి మహాసూత్రము యొక్క ఉపసూత్రములు ౧౨ పురాణ, పచ్చకంఠే, షడింగి, సురగి, మహిషి, దిగంబర వేణీభిత్తి, మోరటి, చటన, శౌరి, మనడి, ఇత్యాది.

2. శ్రీ మరుళారాధ్యులవారు :- వామదేవ ముఖము, వటక్షేత్రము, సిద్ధేశ్వర లింగమునందు జననము, ఉజ్జయిని సింహాసనము, నందిగోత్రము, వృష్టిగోత్రము, (మకేభగి) ద్వ్యక్షరశివాచార్య ప్రవరం, అతివర్ణము, దారుకశాఖ యజుర్వేద గానము, అప్పు తత్వము, ఇచ్ఛాశక్తి, గురు లింగము, వామవర్తన ముద్ర, హంస మంత్ర జపము, దక్షిణ దిక్కు నందు తామ్ర కలశము, ఎఱ్ఱని వస్త్రము, మోచుగ దండము. “భవతి భిక్షా వాక్యము” మకార ప్రణామము.

ఈ వృష్టి మహాసూత్రముయొక్క ఉపసూత్రములు ౧౨ కార్బొన్న కంఠే, స్వర్ణకంఠే, శృంగి, మసణి, కుతారము, ఛైత్ర కతారము, చామరి, కపాట, కుక్షకంఠే, జ్వలిత్కంఠే, సింహ ఇత్యాది.

3. శ్రీ ఏకోరామారాధ్యులవారు :- అఘోర ముఖము, ద్రాక్షారామ ష్టేత్రమురామనాథ లింగము నందుద్భవము, హిమవత్కేదార సింహాసనము, భృంగిగోత్రము, లంబన సూత్రము, (ఉద్దానభగి) త్ర్యక్షరశివాచార్య ప్రవరము, అతివర్ణము, ఘంటా కర్ణశాఖ, సామవేదము, అగ్ని తత్వము, జ్ఞానశక్తి, చరలింగము, శ్రీకార ముద్ర, పంచాక్షరీజపము, పశ్చిమ దిశ యందలి లోహ కలశము, నీలివస్త్రము, వేత్రదండము, లింగార్చిత భిక్షా వాక్య శి' కార ప్రణవము.

ఈ లంబక మహాసూత్రము యొక్క ఉపసూత్రములు ౧౨ త్రిపుటి రజ్జాకంఠే, భస్మి, సిఖరి, శావ్యక, చంద్ర గుండము, మృత్కంఠే, కాష్మిక, పవన, రామగిరి, గిరిశ, ఖడ్గి ఇత్యాది.

4. శ్రీ పండితారాధ్యులవారు :- తత్పురుష ముఖము సుధాకుండ ష్టేత్రము, మల్లికార్జున లింగమురో జననము. శ్రీశైలి పర్వత సింహాసనము, వృషభ గోత్రము, ముక్తాగుచ్ఛ సూత్రము, (ముత్యపు పెండి, భగి) చతురక్షర శివాచార్య ప్రవరము, అతివర్ణము, గోకర్ణశాఖ, అధర్వణ వేదగానము, వాయు తత్వము, క్రియాశక్తి, శివలింగము, ఆవర్తన ముద్ర, శివగాయత్రీ జపము, ఉత్తర దిక్కులోని కంచుకలశము, తెల్లని వస్త్రము, మట్టి(వట) దండము. “దయాధర్మ భిక్షా వాక్యము” వకార ప్రణవము.

ఈ ముక్తా గుచ్ఛ మహాసూత్రము యొక్క ఉప సూత్రములు. ౧౨ గోణికంఠే, దంతి, జతర, అగ్ని, కేశకంఠే, లలాట, వ్యాఘ్ర కంఠే, లోచనభగి, జాలదకంఠే, నట బోదడి ఇత్యాది.

5. శ్రీ విశ్వారాధ్యులవారు :- ఈశాన ముఖము, కాశి ష్టేత్రము, విశ్వేశ్వర లింగము నందు జననము, కాశి సింహాసనము, స్కంధ

గోత్రము, పంచవర్ణము సూత్రము (బగి) పంచాక్షర శివాచార్యప్రవరము, అతివర్ణము, విశ్వకర్ణశాఖ, అజప వేదగానము, ఆకాశ తత్వము, పరాశక్తి, ప్రసాదలింగము, కుండలాకార ముద్రా, మూల పంచాక్షరీ జపము, మధ్య నుండు బంగారు కలశము, పసుపువస్త్రము, బిల్వ దండము “కేవల మాత్రకమైన భిక్షా వాక్యము” “య”కార ప్రణవము.

ఈ పంచవర్ణమునకు మహాసూత్రము యొక్క ఉపసూత్రములు ౧౨ క్షోభాంశము, వృషభము, దశాస్యము, జగ్జ్వరకంఠే, పంచవక్త్రము, గుహాగ్రకము, గోచరము, గగనము, ముసలము, లగుడి, శిథిలము, పశుపతి. ఇత్యాది.

వి. సూ. :- ప్రతియొక్క వీరశైవుడు జన్మ గురువునకు ఏ గోత్ర సూత్రములుండునో అవే వారికి గూడ ఉండునని దెలియవలెను.

ముక్తి పంచకం

- శ్లో॥ ఆచార్యః పశిసేవ్యతాం, శివకరం లింగం సదాధార్యతాం
 నిత్యం జంగమ మీద్యతాం, పరతరం సాదోదకం పీయతాం ।
 శుద్ధాన్నం పరిగృహ్యతాం - భవహరం భస్మానుసం లిప్యతాం
 పంచాచార్య పదాంబు జేషు - సతతం చేతస్స మాధీయతాం ॥౧॥
- రుద్రాక్షః పరిధార్యతాం - ప్రియకరీ పంచాక్షరీ జప్యతాం
 పంచాచార చయోఽర్జ్యతాం - పశుపతిః పంచాననః పూజ్యతాం ।
 పంచ క్లేశగణోఽర్చ్యతాం - భ్రమకరః పంచాయుధో భ్రస్యతాం
 పంచా చార్య పదాంబు జేషుసతతం - చేత స్సమాధీయతాం ॥౨॥
- ధర్మే దుర్మతి రుజ్యతాం శృతిమతం - కర్మస్వనుష్ఠీయతాం
 శర్త్తత్వం పరిధార్యతాం - దృఢతరం - ప్రాక్కర్మ సంహార్యతాం ।
 శాంతిసంతత మీప్యతాం - గురుకులే భక్తిః సమాశ్రీయతాం
 పంచాచార్య పదాంబు జేషు సతతం - చేతః స్సమాధీయతాం ॥౩॥
- వేదార్థో హివిచార్యతాం - గురుకృతం సూత్రం సమాలోచ్యతాం
 తద్బ్రాహ్మ్యం సుసమీక్ష్యతాం - గురు ముఖాచ్చేవాగమః శ్యాయతాం ।
 దుస్తర్కః పరిభూయతాం - శివమయం. జ్ఞానంచ సంపాద్యతాం
 పంచాచార్య పదాంబు జేషు - సతతం చేతస్సమాధీయతాం ॥౪॥
- మోహం బ్రహ్మాణి బధ్యతాం - తదపరే బాడం సముత్సృజ్యతాం
 సర్వ శైవమి తీర్యతాం - పరశివ ద్వైతే మతి ర్యుజ్యతాం ।
 కైవల్యం పరిమృగ్యతాం - పరశివ బ్రహ్మైత్యహం భావ్యతాం
 పంచాచార్య పదాంబు జేషు సతతం - చేత స్సమాధీయతాం ॥౫॥
- శ్రీ కాశినాథ కవిపోక్తం - పంచకం భక్త కంచుకం ।
 యఃపఠేత్పురయా భక్త్యా - సయాతి పరమంపదం ॥

పాదోదక మహాత్యము

శ్లో॥ ప్రక్షాళ్యతోయై శివ మంత్ర పూత -
స్సంపూజ్య పాదౌచర లింగమూర్తైః ।
గంధాక్షతాభిర్వి విధోపచారైః -
పాదోదకం పుణ్యమహంపిబావిత్

॥౧॥

గంగాది తీర్థాని సముచ్చయాని -
ఆశ్రిత్య పాదౌచర లింగమూర్తైః ।
తిష్ఠంతి తస్మాదఘ పంక హారి -
పాదోదకం పుణ్యమహంపిబామి

॥౨॥

పాపాద్రి వజ్రం పరమం పవిత్రం -
దారిద్ర్యపీడా భవదానదాహం ।
దుఃఖాబ్ధిపోతం దురితాలనిత్రం -
పాదోదకం పుణ్యమహంపిబామి

॥౩॥

ఆద్యంత శూన్యశ్చ పరాత్పరశ్చ -
సంసార మాయా మలవర్జితస్య ।
ఈశావతారం శృతి జంగమశ్చ -
పాదోదకం పుణ్యమహంపిబామి

॥౪॥

నందీశ ముఖ్య ప్రమథైః ప్రసేవ్యం -
శ్రీ వీరభద్ర ప్రముఖైశ్చ ముద్రైః ।
ఆది ప్రసీదం శృతి బోధి తవ్యం -
పాదోదకం పుణ్యమహంపిబామి

॥౫॥

కుష్మఘ్న మేత ద్విషమ జ్వరఘ్నం -

యాష్మాదినానారుజ సంగమాతం ।

విస్ఫోటకఘ్నం భగం దరఘ్నం -

పాదోదకం పుణ్యమహంపిబామి

॥౬॥

యద్రహ్మ హత్సా శిశు గోషు హత్యా -

ద్యనేక జన్తార్జిత పాపరాశి ।

హేమాద్రితుల్యం చదహంతి సద్యః -

పాదోదకం పుణ్యమ హంపిబామి

॥౭॥

పాదాంబు మహాత్మ్య మిదం ప్రణీతం -

శ్రీశాంత మల్లేశ్వర దేవనామ్నా ।

శ్రీ వీరశైవా మృత వార్ధి లగ్నం -

శివై కనిష్ఠం వ్రతమోతు చిత్తం

॥౮॥

మంగళము

మంగళమయ మహాలింగోద్భవరిగే - మంగళ వెన్నిరి సాంగదలి ।

అంగజభంగ శివాంగ సంగ గురులింగ - జంగమాచార్యరిగే

॥పల్లి॥

క్షోణియోశురుతర లీలావి సరది - క్షోణియ పావనగైదవరిగే ।

అణుత్పణ కాష్ఠ దోళనుదిన నెలెసిహ - గణకుల నాయక రేణుకగే ॥౧॥

భూరి మహిమ భవ దూరనిగమ సువి - చారకలుష సంహారకగే ।

వీరశైవ సయాంబుధి శశిధర - సారకరుణి గురు దారుకగే

॥౨॥

లోకదోళుత్తమ ఖ్యాతియ ధరిసుత - కాకుమతంగళ జయసిదగే ।

నాకభవర్చిత నాకగమనయుత - శోకహరై కోరామనగే ॥౩॥

చండ మతంగళ ఖండిసి బ్రహ్మ - ఖండతత్త్వవ భోధిపగే ।

ఖండ పరశువిన తుండజనితచిద - ఖండ పండితారాధ్యరిగే ॥౪॥

ఈశ్వర భక్తియ శాశ్వత గోళసుత - విశ్వకె గురువాగిర్పనిగే ।

విశ్వనాథనౌళగుచ్చ విసిద మహా - విశ్వత విశ్వానాథ్యనిగే ॥౫॥

జ య మ ం గ ల ం

జయమంగళం నిత్య శుభమంగళం| జయజయతు శివమహాంత లింగేదగే ।

ధరేయభక్తరు మహేశ్వరుగళ పుత్రనిగే| శరణబసవాది ప్రమథరకంఠగే

పరశివనపార్వతీయ తొడెయ మేలడుతల| హరుషాద్ధి హెచ్చిజువ

గురు పుత్రగే ॥౬॥

అకాశవను మోడ మునుకిదరు కెడదంతే| ఏకాగ్రచిత్తదలి మనమలిసి

బైకుబేడేంబేరడు భవ దీజగళహారిదు| లోకదోళిచ్చి కల్లవ

మహిమ ॥౭॥

హ్యగే మాళ్ళరు హోగే నకల ఉపచారము| మంగళక వివాహితై కోళుతల

బంగారు కబ్బునవహిరి కిరిదు సమగంఠ లింగ మహారేణు మణ -

య్యుతగే ॥౮॥

సత్యం పుష్పం క్షమాపుష్పం - వస్తుషూచ్ఛావ చేష్వపి |
 అనన్య పీడనం పుష్పం - పరోపకృతి ముత్తమం |
 స్వమతే విమత్తై మూఢే - పగారోవుప కర్తరి |
 సర్వత్ర భావయే దేకం - వీరశైవ మతే శివే |
 యఃపూజయేన్నామీశానం - పుష్పైరేతై రతంద్రితః ||

(పార.ప.౧౦-౬౦-౬౭)

శివ పంచాక్షరీ స్తోత్రము

నాగేంద్రహారాయ - విలోచనాయ - భస్మాంగరాయ మహేశ్వరాయ |
 నిత్యాయ శుద్ధాయ దిగంబరాయ - తస్మై “న” కారాయ నమః శివాయ ||౧||
 మందాకినీసలిల చందనచర్చితాయ - నందికేశ్వర ప్రమథనాథ మహేశ్వరాయ |
 మందార ముఖ్యబహుపుష్పసువూజితాయ - తస్మై “మ” కారాయ నమః
 శివాయ ||౨||

శివాయ గౌరీ వదనాబ్జబృంద - సూర్యాయ దక్షా ధ్వరనాశకాయ |
 శ్రీనీలకంఠాయ వృషధ్వజాయ - తస్మై “శి” కారాయ నమః శివాయ ||౩||
 వశిష్ఠ కుంభోద్భవ గౌతమార్య - మునీంద్ర దేవార్చితశేఖరాయ |
 చందార్క వైశ్వానరలోచనాయ - తస్మై “వ” కారాయ నమః శివాయ ||౪||
 యక్షస్వరూపాయ జటాధరాయ - పినాకహస్తాయ సనాతనాయ |
 దివ్యాయదేవాయ దిగంబరాయ - “తస్మై” యకారాయ నమః శివాయ ||౫||

శివ మానస పూజా స్తోత్రము

రత్నైఃకల్పిత మానసం హిమజలైః స్నానంచ దివ్యాంబరం
నానారత్న విభూషితం మృగమదామోదాంకితం చందనం ।

జాతీచంపక బిల్వపత్రరచితం పుష్పంచ ధూపం తథా
దీపందేవ దయానిధే పశుపతే హృత్కల్పితం గృహ్యతాం

॥౧॥

సౌవర్ణే నవరత్నఖంచరచితే పాత్రే ఘృతం పాయసం

భక్ష్యం పంచవిధం పయోదధియుతంరంభా ఫలం పానకం ।

శాకానామయుతం జలం రుచికరం కర్పూర ఖండోజ్జ్వలం

తాంబూలం మనసామయా విరచితం భక్త్యాప్రభో స్వీకురు

॥౨॥

చత్రం చామరయోర్యుగం వ్యజనకంచాదర్శకం నిర్మలం

వీణా భేరిమృదంగకాహలకలా గీతంచ నృత్యం తథా ।

సాష్ఠాంగ ప్రణతిర్బహువిధా హ్యేతత్సమస్తం మయా

సంకల్పేన సమర్పితం తవవిభో పూజాం గృహీణ ప్రభో

॥౩॥

ఆత్మాత్వం గిరిజామతిః సహచరాః ప్రాణాశ్చరీరం గృహం

పూజాతేవిషయోపభోగరచనా నిద్రాసమాధి స్థితిః ।

సంచారః పదయో ప్రదక్షిణ విధిఃస్తోత్రాణి సర్వాగిరో

యద్యత్కర్మ కరోమి తత్తదఖిలం శంభో తవారాధనం

॥౪॥

కరచరణ కృతం వాక్కాయజం కర్మజంవా

శ్రవణ నయజంవామానసంవాఽపరాధం ।

విహితమవిహితంవా సర్వమేతత్ క్షమేథాః

శివశివ కరుకరుణాబ్ధే శ్రీ మహాదేవ శంభో

॥౫॥

(ఇతి శ్రీ శంకరాచార్యకృతం శివమానసపూజా స్తోత్రం సమాప్తం)

గురుశంకరేశ్వరా

పరపురుషార్థమం పరహితార్థమనర్గళ పారమార్థమం
నిరుపమ లింగనిష్ఠైయమహో గణతుష్టియనీశగోష్టియం
సురుచిర సత్యశాంతి దమేయం క్షమేయన్నభయ ప్రసాదమం
కరుణీసుదేవమూజగదజీవరిగుం గురుశంకరేశ్వరా (శ్రీశంకరదేవరు)

శ్రీ శైలజావల్లభా

శ్రీమత్పూర్ణ సుఖాబ్ధి నిత్య నిరుపాధి జ్యోతి విఖ్యాత
మాయా మోహమయ దూరపార నిగమాంతాభేద్య సద్రూపచి !
ద్యౌమాకారయమీంద్ర మానస ముల్లాసాస్పదా వాసని ।
ష్కామప్రేమ మహేశరక్షిసాలింశ్రీశైలజావల్లభా ॥౧॥

శివనిన్నంఘ్రియనావ నోర్మనెనెవం సదృక్తియిందా తనం
దివిజర్కన్ నెనెవర్ త్వదంఘ్రిగెరపంతానావనాతంగెయో ।
గివరవర్తా వెరవర్ భవన్నుతియ నావం మాళ్ళనాధన్యనం
సవివాతింనుతిగైవుదాగమచయం శ్రీ శైలజా వల్లభా ॥౨॥

కరదోళ్ళన్త నిజేష్ట లింగదేమనం పంచాక్షరం వక్త్రదోళ్
కొరళోళ్ళన్త శివాక్షమాలె భసితాలేపం లలాటాగ్రదోళ్ ।
గురుపాదాంబుజసెవెకాయదోళ్ళాడంబట్టి ర్భభక్తం
గదార్పరినీనాతన ధీననలై సతతం శ్రీ శైలజావల్లభా ॥౩॥

(శ్రీ పడక్షరదేవరు)

శ్లో॥ వాగాతీతం మనోతీతం - భావాతీతం నిరంజనం ।

సర్వం శూన్యం నిరాకారం - నిత్యత్వం పరమం పదం ॥

(1424, చన్నబసవ వచనము)

శ్లో॥ లింగంతు త్రివిధం ప్రోక్తం - స్థూలం సూక్ష్మం పరాత్పరం ।

ఇష్టలింగమిదం స్థూలం - యద్దేహి ధార్యతేత్యసౌ ॥ (సి, శి)

శ్లో॥ త్రికాలమర్చయేత్లింగ - మేకకాలేతు భావయేత్ ॥

తా॥ లింగమును త్రికాలములందు జూజించాలి, లేదా ఉదయం ఒక పూటనైన తప్పకుండ పూజించాలి.

శ్లో॥ అరుణోదయవెలాయాం - యఃకరోతి శివపూజనం ।

ఋణత్రయ వినిర్ముక్త - స్తస్యాంతే బ్రహ్మతత్పదం ॥

తా॥ సూర్యోదయ కాలమునందు శివలింగాన్ని జూజించినచో ఏడు జన్మల పాపము నశించును. శివసాయుజ్య పదవిని బడయుదురని శివరహస్యము బోధించుచున్నది.

శ్లో॥ పూజయా భక్తిమాప్నోతి - పూజయా ముక్తిమాప్నుయాత్ ।

పూజయా సదృశం పుణ్యం - నాస్తిలోకత్రయేష్వపి ॥ (లిం, పు)

జగద్గురు శ్రీ రేణుకాచార్య స్తోత్రము

శ్లో॥ నమోనమస్తే శివభక్త పక్ష - నమోనమస్తే సుజనాళి రక్ష
నమోనమస్తే పరవాది రూక్ష - నమోనమస్తే విజితాఖిలాక్ష ॥౧॥

నమో నమో మోక్ష విచార దక్ష - నమో నమో వేదవిధాన శిక్ష ।
నమో నమః పాపకృతాం విపక్ష - నమో నమో రేవణ కల్పవృక్ష ॥౨॥

భద్రాంకురాయ భజతామభయంకరాయ
మోహంధకారాయ రవయే కవయే మనూనాం ।
కైవల్య కల్పతరవే గురవే గురూణాం
శ్రీ రేణుకాయ గణపాయ నమోఽస్తు తుభ్యం ॥౩॥

నసేవేరమేశం నసేవే ప్రజేశం - నసేవే సురేశం నసేవే గణేశం ।
మహేశం ప్రభావం మహాచార్య దేవం -
అహోబద్ధదేహం భవంతం భజేహం ॥౪॥

సంసారమయ సద్వైద్య - జ్ఞానసాగర వర్ధన -
సర్వజ్ఞ సకలాధార, సర్వాభీష్ట ఫల ప్రద ।
కేన చిత్కారణే నాహం శివవాక్యాను సారతః -
గురోస్త్యదంతికం ప్రాప్తః ప్రసీదకరుణానిధే ॥౫॥

ఇతి శ్రీ శంకరాచార్య కృతం శ్రీ భగవత్పాద రేణుకాచార్య స్తోత్రం
సంపూర్ణము

వీరశైవ ధర్మ సంస్థాపకులైన
 జగద్గురు శ్రీ రేణుకాచార్యులవారు శ్రీ ఆదిశంకరాచార్యులకు
 చంద్రమౌళీశ్వర లింగమును అనుగ్రహించుట.

అం త్యే ష్టి వి ధి

లింగాంగ సంబంధముండిన మాహేశ్వరుడుగాని, అథవా శివ శరణుఁడుగాని, తనయొక్క అంతిమ సమయములో భక్తా మాహేశ్వరులను రప్పించుకొని తానుగాని, లేదా తన కర్తృవైన (అచార్యుడుగాని అథవా శిష్యుఁడు - కుమారుడు, అన్నదమ్ములు, భక్తుడు, బంధువు, స్నేహితుడు, శివజ్ఞానిగాని) ఎవరైనను ఒకరు స్నానము శుద్ధాచమనము నాచరించి, మడిదుస్తులను ధరించి, విభూతి రుద్రాక్షలను దాల్చి వచ్చియుండిన భక్తా మాహేశ్వరుల సముఖములో, విభూతి వీఢము (తమ్మలపాకు)లనుంచి నమస్కరించి వారి యాజ్ఞనుబొంది, ఆ మాహేశ్వరుడు శివైక్యమగు కాలమును గుర్తించి, జంగమ పాద పూజ యొనర్చి, తీర్థప్రసాదముల నొసఁగి, పూజించినట్టి జంగమ¹ శ్రేష్ఠుని పాదము యొక్క కొలతను దీసికొనియుంచి, తూమిపైషట్ సమార్జనముతో పరిశుద్ధపరచి, రంగవ ల్యాది ముగ్గులతో నలంకరింపఁజేసి, భస్మపు ఆసనమును గల్పించి, దానిపై ఆ లింగ శరీరమును గూర్చుండబెట్టి, భవిజనులు జూడకుండఁజేసి లింగైక్యమగు నాతని శరీరమునందు భస్మ రుద్రాక్షలను ధరించి కుడి ప్రక్కన చెవిలో ప్రణవ సహితమగు పంచాక్షరీ మంత్రమును ముప్పదియారు (36) మారులు జపించవలెను.

మరియు భక్తా మాహేశ్వరులతో గూడుకొని, శ్రీ రుద్రము శ్వేతాశ్వతరము, అథర్వశిరము, అథర్వశిఖా కైవల్యములనుపంచ రుద్రములను ఉన్నత స్వరముతో (గట్టిగా) జెప్పవలెను.

¹ ఈ పాదము యొక్క కొలతను సమాధిని సిద్ధపఱచునప్పుడుగాని, మరియు విమానమును సిద్ధపఱచునప్పుడుగాని, దీనినుపయోగించవలెను.

ఆపైన లింగమునందైక్యమైన సంగతిని దెలిసికొని స్నానమును జేయించుటకై సంకల్పము నుచ్చరించవలెను. ఎట్లనగా దేశకాలాదులను బేర్కొని.

మంత్రము :- “అస్యాం శుభతిథౌ లింగస్య పితుర్గోత్రస్య¹ (ఆముక) శర్మణః లింగ పురస్కరం లింగరూప శరీరం, సహస్రశిర్షాః, నమస్తే రుద్రమన్యవ పంచబ్రహ్మ మంత్రైస్సహస్నాసయిష్యే”

అని సంకల్పమును జెప్పి.

మంత్రము :- “ఓం సహస్రశిర్షా...వృణీమహే” “ఓం నమస్తే రుద్ర మన్యవ...ఓం జంభే దధామి” “ఓం సద్యోజాతం ప్రపథ్యామి...బ్రహ్మ శివోమే అస్తు”

అను మంత్రములతో ఆలింగపూర్వకమగు లింగస్వరూపంబైన శరీరమునకు స్నానమును జేయించి, తెల్లని వస్త్రములను ధరింపజేసి శరీరమునకు భస్మమును లేపించి (ఘాసి) జలమిశ్రితమగు భస్మముతో ఉక్త స్థానములందు త్రిపుండ్ర ధారణమొనర్చి, రుద్రాక్షలతో నలంకరింపజేసి, శుద్ధమగు స్థలములో గాయత్రీ మంత్రముచేత జలమును బ్రోక్షించి గోడకు సమీపమున భస్మమును బరచి యా శుభాసనములో నా లింగ శరీరమును గూర్చుండబెట్టి గంధాద్యుపచారములతో సర్వపూజా ప్రకరణములో జెప్పిన విధముగా పూజించవలెను.

అలా పూజ యొనర్చిన పిదప

1 శివైక్యమైనవారు స్త్రీలైనచో “లింగస్య మాతుర్గోత్రాయాఃదేవ్యాః” అని చెప్పవలెను.

మంగలహారతి గీతము :-

జయమంగళం నిత్య శుభమంగళం । జయ జయతు శివలింగ
వరమూర్తిగై ॥పల్ల॥ నరజన్మదలిపుట్టి గురుదీక్షయంపడెదు । హరిదు
భవబల్బియనుకీర్తి డ్యాడతె ॥ శరణగణ సాక్షిముంతాగి మంత్రదరువిందే
హరలోకకైది పరమనొకుబెరెదగె ॥౧॥

హిందె హరిదు ముందే మురిదునడువిరువ గొందణవ,
కడిదుళిదుసత్క్రియగళా । అందవనుతిళిదు శివ శివయెనుత మందరా
గిరిగైది కందుగొరళనోళ్ బెరెదగె ॥౨॥

అనుభవదహాదియంతిళిదు మహాఘనవాద అనుభవద రచనెయంచరి
సుత్తలి । మనవు బొమ్మదినిందు సత్యదిం తను సహ శివలింగమూర్తి
యాదవరిగె ॥౩॥ ॥ జయ మంగళం నిత్య శుభ మంగళం ॥

మంగళ నీరాజనమిచ్చి పుష్పాంజలి యొనర్చవలెను. విచ్చేసియున్న భక్తా
మాహేశ్వరులు విమానము మరియు సమాధి సిద్ధమగువరకు, శివశాస్త్రము-
శివకథాశ్రవణము. అథవా భజన (సంకీర్తనము) జేయుచు కాలక్షేపమును
జేయవలెను.

విమాన రచనా క్రమము :-

5 పాదముల కొలత మేరకు చౌకము. మూలలకు నాలుగు
నాలుగు చొప్పున నాలుగు మూలలు గల్పి 16 కలశములు, వాటిపై
నాలుగు పాదము, మూలకు మూడు చొప్పున 12వ కలశములు, దానిపై
3 పాదము, నాలుగు మూలలకు గల్పి పది (10) కలశము, దానిపై

3 పాదము నాలుగు మూలలు గల్పి 6 కలశము, దానిపై 2 పాదము రెండు కలశము దానిపై నొక్క పాదము దానిపై నొక పెద్ద కలశము, ఈ విధముగా విమానమును నిర్మించాలి. ఇట్లు సాధ్యపడనిచో నాల్గు స్తంభాలు, తోరణము, చిత్రపటాదులతో నలంకరించిన విమానమును సిద్ధపరచవలెను.

స మా ధి క్ర మ ము

దేవస్థానము స్థలములోగాని, లేదా మతముయొక్క స్థలములోగాని, శివ సంబంధితమైన తోటల సమీపములోగాని, శివ సంబంధితమైన తీర్థ క్షేత్రముల సమీపమందుగాని, నదీతీరమున, పుష్ప వాటికలోగాని, వీటిలో నొకదానిని శుభ స్థలముగా నిర్ణయించి, అట్టి స్థలమును గోమయముతో సమ్మార్జనంబొనర్చి (అలికి)

“ఓం హ్రం పృథివ్యై నమః” అను మంత్రముచేత గంధ, అక్షత, పుష్పాదులతో భూమిని పూజించి,

5 అడుగులుచుట్టు చౌకము, (చతురస్రాకారము)

9 అడుగుల లోతు (ఇట్లు ప్రమాణము మేరకు తప్పకుండ త్రవ్వి) సోపానములను ఉత్తరదిశలో పాడవు-వెడల్పు-ఎత్తు, ఒక అడుగు మాత్రము ఒక సోపానమును, పాడుగు, వెడల్పు, ఎత్తు రెండడుగులు 2వ సోపానము, పాడుగు, వెడల్పు, ఎత్తు మూడడుగులు 3వ సోపానములను సిద్ధపరచవలెను.

సమాధి మధ్యన మూడడుగులంత వెడల్పు, మూడడుగులంత పాడుగు, ఒక అడుగు ఎత్తు వేదికను నిర్మించి, ఈ వేదికకు దక్షిణమున-

తూర్పున - పడమరలకు రెండడుగులు వదలి, పాడుగు - వెడల్పు
ఎత్తు 3 అడుగులంత పరిమాణము త్రికోణమువలె గూడును త్రవ్వ

సమాధిని త్రవ్వే మంత్రము :-

మంత్రము :- “మావోరిషత్థనితా యస్మై చాపాంఖనామివః ।

ద్విపచ్చతుష్పదస్మాకగ్ం సర్వమస్త్యనాతురం ॥

అను మంత్రముతో సమాధిని త్రవ్వాలి

ఆ మీదట సహాధి సిద్ధము కాగానే అందు గోమయముతో అలికి
(సమార్జనము జేసి) సున్నము - ఎఱ్ఱమట్టితో బూసి, అరటిబోదెలతోను,
ఘెంకాయ చెట్టుకొమ్మలతోను, మామిడాకుల తోరణములతోను,
అలంకరించి, ఆ త్రికోణమును గాయత్రీమంత్రముచేత ఉదకమును బ్రోక్షించి,

మంత్రము :- “యాతెరుద్రశివాతనూరఘోరా పాపకాశినీతయా ।

సస్తనువాశంత, మాయాగిరిశంతాభిచాకశీహి ॥

రంగవల్లి (ముగ్గులు) వేసి, దీపమును వెలిగించి, ధూపముచేత
సుగంధ విశిష్టముగా నొనర్చవలెను.

మంత్రము :- “అగ్నిరితి భస్మ, వాయురితిభస్మ, జలమితిభస్మ, స్థలమితి
భస్మ, వ్యోమేతిభస్మ, సర్వగ్ం హవాఇదంభస్మ, మనశ్చత్యతాని చక్షూంసి
కరణానిభస్మ”

అను మంత్రముతో త్రికోణమునందు భస్మమును ఆసనముగా బరచి
(బ్రోక్షించవలెను)

మంత్రము :- “అగ్నిరశ్మిజన్మనాజాతవేదా ఘృతంమే చక్షూరమృతంవా
ఆసన్ । ఆర్కశ్రీధామో రజసో విమనోజసో ఘర్మోహవిరస్మినామ”

అను మంత్రముతో

వేత్రి పుష్పములను వేయవలెను (ఉంచవలెను) ఈ సమాధికి మంత్రాక్షరములతో గూడిన రాగిరేకులను అమర్చవలెను. అవిలేని పక్షమున తాటి యాకులపై గాని లేదా కూర్జ పత్రములపైన గాని వ్రాయవలెను.

ఈ విధముగ విమానము - సమాధి సిద్ధమైనపిదప అట్టి లింగ శరీరమునకు మరల పుష్పాంజలి యొనర్చి, విమానమువద్దకు దీసికొనివెళ్ళి మంత్రము :- “ఆపోహిష్యా మయోభువ...ఆపోజనయథాచనః”

ఈ మంత్రముచేత విమానమునకు జల సంప్రోక్షణముగావించి మంత్రము :- “సుర్కిసుర్కి శల్మలిన్ విశ్వరూప హిరణ్యవర్ణాన్, సుక్రతిన్ సుచక్రన్ ఆరోహవదమృతస్యసుర్కస్యోనం పత్యావహంతుం కృణుష్వ-సుగన్ధఃనమాఋక్షమరిష్టన్ న్వస్తివాహనం యస్మిత్విరోనరిష్యత్యేనేషా విదంతే వసు”

అను మంత్రముతో ఆ లింగ శరీరమును విమానము మధ్యన గూర్చుండబెట్టవలెను.

మంత్రము :- “తీక్ష్ణశృంగాయ విద్మహే వేదసాదాయ ధీమహి-
తన్నో వృషభః ప్రచోదయాత్”

ఈ మంత్రము నుచ్చరించి విమానమును మోయటకు నల్గురు మహేశ్వరులనుగాని, అథవా భక్తులనుగాని వరించవలె (నియమించవలయు)ను. వీరికి కొత్త విభూతితో గూడిన వస్త్రాదుల నొసగవలెను.

మంత్రము :- “మూర్ధానం పత్యురారోహ వ్రజయాచ విరాడ్యవ”

అను మంత్రము నుచ్చరించి విమానము నెత్తించి అత్యంత్యుత్సవముతో (వైభవముతో) రాజవీధులందు మంగళ వాయిద్యములతో ఊరేగించుతు సమాధి మార్గము ననుసరించి వెళ్ళి సమాధి స్థలమునకు పదహారడుగుల దూరముండగా శుద్ధ స్థలములో విమానమును దించి

మంత్రము :- “స్యోనాపృథివీభవాన్పక్షరానివేశినీయచ్ఛానశ్శర్మ సప్రథాః”

అను మంత్రము నుచ్చరిస్తూ విమానమును క్రిందికి దింపవలెను.

తరువాత “ఉఘేఉఘే” యనుకుంటూ “జయ శంకర” శబ్దము నుచ్చరిస్తూ, ఘంట, శంఖానాదము, వాయిద్యములు మ్రోగుచుండ పుష్ప వర్షమును గురిపిస్తూ ఆ లింగ దేహమును మంగళాసనమున ఉత్తరాభి ముఖముగా వేదికపై గూర్చుండబెట్టి

మంత్రము :- “యోరుద్రోఅగ్నో యో అప్పు యఃషధీషు - యోరుద్రో విశ్వాభువనాని వివేశ తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు”

అను మంత్రము నుచ్చరించి ఆ లింగదేహమున (తామ్ర) రాగి రేకులను ధరించవలెను.

అవి యెట్లనగా

“ఓం” కారమును వ్రాసిన రేకును నాలుకపైన, “న” కారముండిన రేకును కుడి భుజముపైన, “మ” కారముగల రేకును ఎడమ భుజముపైన, “శి” కారమున్న రేకును నాభియందు, “వ” కారమున్న రేకును కుడి పాదముపైన, “య” కారమున్న రేకును ఎడమ పాదముపైన, “ఉ” ౧, బసవా క్షరములు ౩, గల్పి నాలుగు “ప్రణవము”ను వ్రాసిన రేకును ఎడమ గుండెపైన, “మ” కారము ౧, అ, ఉ, మ ౩, గల్పి ఈ నాలుగు, ప్రణవములను వ్రాసిన రేకును వెనుక వీపుపైన, “అ” కారము ౧, ఓం నమః శివాయ ౬ ఈ ౭ ప్రణవముతో గల్పిన రేకును ఎడమ తుంటిపైన, “ఓం” కారము ౧ వ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రౌం హ్రాః ఇవి ఏనమిది ప్రణవమును వ్రాసిన రేకును కుడి తుంటిపైన ధరింపఁ జేయవలెను. ఈ రీతి లోగిరేకులను ధరించిన పిదప లింగ శరీరమునకు సరిపడునట్లు ఒక తెల్లబట్టతో సంచిని గుట్టించి యుంచవలెను. ఆ సంచిని లింగ శరీరమునకు దొడగించవలెను.

పు స్తో ం జ లి

గురుదీక్షేయంపడెదు శరీరధర్మవనీగి గురు - లింగ - జంగమదగువ్వు
భక్తియమాడి వరతీర్థప్రసాదవం పడెదు సేవిసుత్తం । శిరదొలిహాకళె
ఇష్టవే పరబ్రహ్మవెంబదు హాడిదు సత్త్రియగళిందాచరిసుత్త ధరేయ భోగ
వనళిదు హారలోకకైది వర్త్యకె తిరుగదిరు ఎందురజతపుష్పవనీ
యువె ॥౧॥

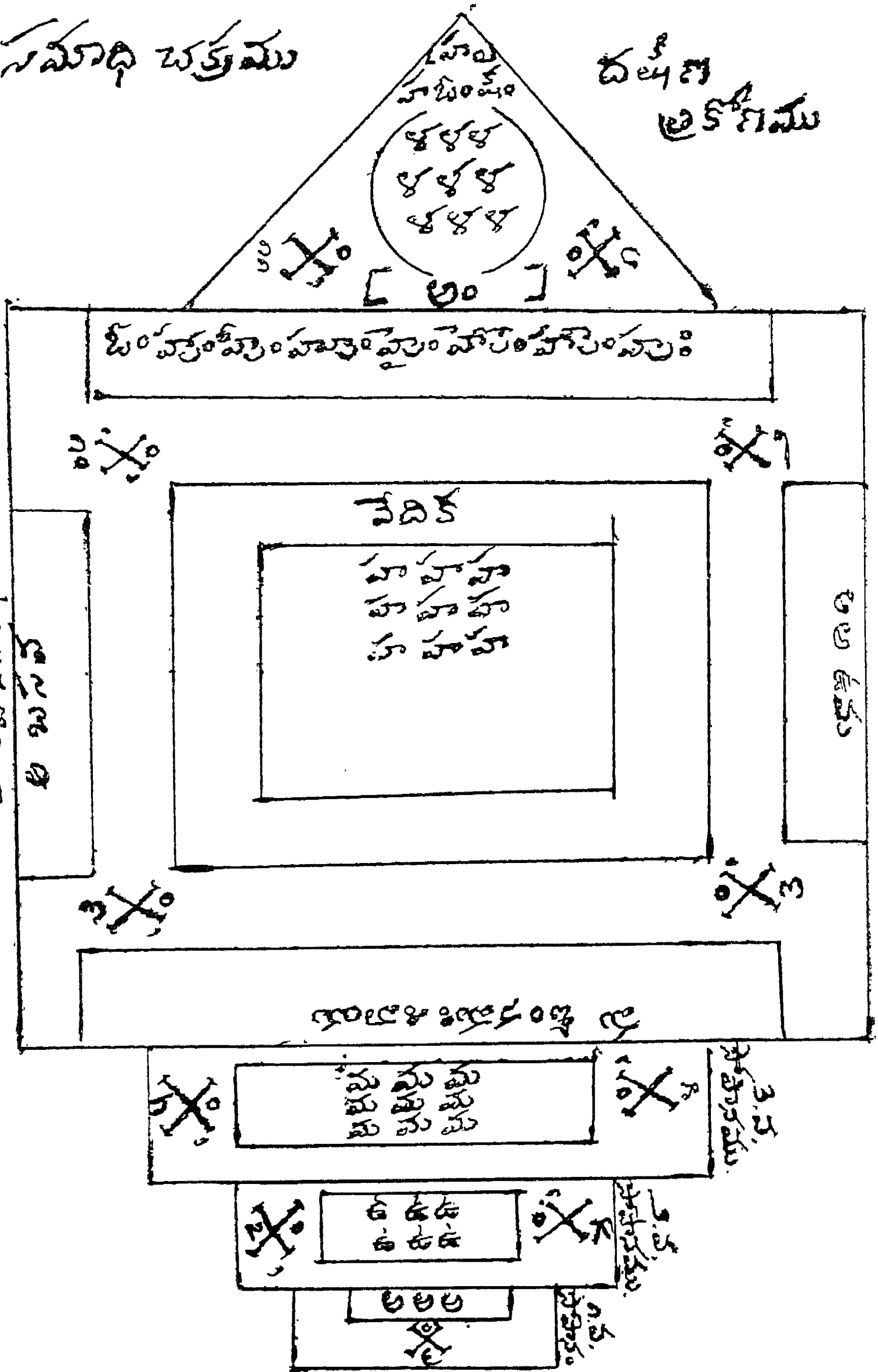
శివ జన్మదలహుట్టి శివశిక్షేయం పడెదు శివశేషవనె సవిదు భవవ
పరిహరిసుత్త శివమంత్రదరుహిందె సంసారనిఃక్రియనాగి । తవె హరుష
దింద షట్ స్థలవనం గొండుత్తం । సవికల్పతె తత్త్వదాది ఇదే ఎందున
వస్థానదొలిహానవవర్నవస్తువినోళగె శివ శివా శివ ఎనుత శివలోకకైది
భువనవనుబయసబెడెందు సువర్ణ పుష్పవనీయువె ॥౨॥

తను గురువు ఆయతదీక్షేయం శుద్ధతానాగి, ప్రాణచర సన్నిహిత
దీక్షదిం ప్రసేద్దను తానాగి సన్నతదుపదేశ దనుగ్రహవనుపడెదు మత్తం ।
మన బుద్ధిచిత్త అహంకారవనుళిదు ఇనితు వంచనె ఇల్లదె గణసౌఖీ
ముంతాగి ఘనలింగ తానాగి గగనకైదుత్తబళికమనుజ జన్మక్కిళియదిరు
ఎందు సర్వ పుష్పవనీయువె ॥౩॥ ఇతి

సమాధి చక్రము

దక్షిణ
అక్షాంశము

ము ద్రి త గ్రం థ ము లు

1. వీరశైవధర్మ భావగీతికలు (నూతన ఫక్కిలో, తెలుగు, కన్నడ, హిందీ, సంస్కృతములలో నున్నవి) రూ. 15-00
 - *2. శ్రీ బసవేశ్వరతత్వములు (సంపాదకీయ వ్యాసాలు) రూ. 5-00
 - *3. వీరశైవ ధర్మాన్వేషణము (కన్నడకు దెనుగుసేత) రూ. 3-00
 4. నేనెవరు ? (వీరశైవ సమాజోద్యమము జి. మెదకు). రూ. 5-00
 5. రత్నత్రయము, (నీతిబోధక వ్యాసములు) రూ. 6-00
 - *6. మహాజ్ఞాని చన్నబసవన్న (కన్నడకు దెనుగుసేత) రూ. 0-50
 7. అల్లమప్రభు విజయము (నాటిక)
 8. వీరవిరాగిణి అక్కమహాదేవి (నాటిక)
 9. ప్రతిజ్ఞా పూర్తి (నాటిక)
- } రూ. 15-00
10. షష్టిపూర్తి విశేష సంచికలో శ్రీ బసవేశ్వర కన్నడ వచనాలకు తెనుగుసేత, సూక్తిసుధా, సంస్కృత శ్లోకములకు తెలుగుసేత రూ. 15-00
 11. ఇష్ట లింగార్చనావిధి: (అర్చక పరీక్షార్థులకొరకు వ్రాసినది) రూ. 6-00
 12. శ్రీ రేణుకాచార్య జయంత్యుత్సవ సందర్భమున శ్రీ స్వామి వీరభద్ర శివాచార్య మహాస్వాములవారి కన్నడకు తెలుగుసేత రూ. 1-00
 13. జ॥ శ్రీ రేణుకాచార్యుల చరితామృతము (వచనకావ్యము) రూ. 20-00
 14. ప్రాచీన వీరశైవము రూ. 20-00
 15. వీరశైవులచరింపదగిన సూచనలు రూ. 0-50
 16. వీరశైవ గోత్ర సూత్ర పటము రూ. 1-00
 17. జగద్గురు పంచాచార్యుల సంక్షిప్త పరిచయము రూ. 12-00
 18. స్వయం పురోహితము (తెలుగు) రూ. 50-00

* ఈ పూవు గుర్తులు గల ప్రతులు అయిపోయినవి.

19. జీవిత చరిత్ర (గ్రంథకర్తది) రూ. 30-00
 20. ఆం. ప్ర. వీర మాహేశ్వర (జంగమ) మహాసభ బైలాసు రూ. 5-00

అ ము ద్రి త ము లు

1. శివానుభవ వ్యాస సంపుటి. భా. 1-2.
2. వీరశైవ గత వైభవము.
3. విరాగి (నవల).
4. దారిద్ర్య పెనుభూతము (నాటకము)
5. ఆదర్శపు వివాహము (నాటకము)
6. జగజ్జ్యోతి బసవన్న (నాటకము)
7. బసవ గాంధీ తత్వసామ్యము.
8. శాంత (నాటిక)
9. ఆదర్శపు విద్యార్థులు (నాటిక)
10. పోలీసు దద్దమ్మ (చిన్న నాటిక)
11. జగద్గురు శ్రీ రేణుకాచార్యులు (నాటిక)
12. అద్భుత ప్రేమ అందని తేమ (కథానిక)
13. వీరశైవ ధార్మిక వ్యాసములు.

ఇంకను ననేక వ్యాసములను ధార్మిక-సాంఘిక-సాహిత్యక-సాంస్కృతికములకు సంబంధించినవి, కన్నడ-తెలుగు-సంస్కృతములలో అనేక పత్రికల ద్వారా ప్రకటించడమైనది. మరియు ఆలిండియా రేడియో (ఆకాశవాణి) ద్వారా సిద్ధాంత శిఖామణి, శివ శరణాలు, సంఘ సంస్కర్త శ్రీ బసవన్న అను ప్రసంగములను అమరవాణి, సంస్కృతములోను కన్నడ తెలుగులోను ప్రకటించనైనది. “వీరశైవధర్మ” అను పత్రికను తెలుగులో ధర్మ ప్రచారమునకై నిరర్గళముగా వరుసగా పది సం॥ములు నిర్వహించబడినది.

గ్రంథకర్త పరిచయము

తెలంగాణ మెదకు మండలాంతర్గతమైన ఆందోలు తాలూకా జోగిపేట నగరమున సదాచార సంపన్నులైన వీరశైవ సత్కుటుంబములో శ్రీ వీరయ్యగారు మరియు శ్రీమతి నాగమాంబల పుణ్యగర్భశక్తికయందు పం॥ రాచవీరదేవరగారు స్వస్తిశ్రీ రుధిరోద్గారి నామ సం॥ 1925 న జన్మించిరి.

శ్రీ రాచవీర దేవరగారిని నిరతాన్న దాన ప్రవర్తకులునైన జ్యేష్ఠ పితృవృలు పూజ్య శ్రీ గొల్లాళప్పగారు (షడక్షరి మహస్వాములవారు) ను తమ సదాశివపేట మరియు జోగిపేట పెద్దమతములకుత్తరాధికారిగా స్వీకరించి స్వస్తిశ్రీ రక్షాక్షినామ సం॥ పాల్గుణ బహుళ ౧, పాడ్యమి బుధవారమునాడు కారణ సంస్కారములతివైభవముగా జరిపించిరి.

వీరు సంస్కృతమున “కావ్యతీర్థ”, కన్నడ “జాణ”, హిందీ “భూషణ” మరియు ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ M.O.L., సంస్కృతములో “భాషాప్రవీణ” పరీక్షలో నెగ్గి పట్టభద్రులై యున్నారు.

కుటుంబపోషణకై ప్రభుత్వోపాధ్యాయ వృత్తి నవలంబించియున్నారు. అవకాశమును బురస్కరించుకొని వీరశైవ సమాజమునకుడుతాభక్తి సేవ జేయుచున్నారు. హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు ఉపాధ్యాయ పండిత పరిషత్తునకు ప్రధానకార్యదర్శిగాను తరువాత అధ్యక్షులుగాను ఉండి సాహిత్యసేవ యొనర్చియున్నారు.

వీరు స్వభావముచేత నిరాడంబరజీవులు. మృదుస్వభావము, దయాత్వ హృదయులు. సదాచార సచ్చీల సద్గుణసంపన్నులు. వీరశైవ సమాజమునకు సాహిత్య, సాంఘిక, వైజ్ఞానిక, ధార్మికముల ననుసరించి యెల్లప్పుడు వీరు సేవ జేసి యున్నారు. చేయుచున్నారు గూడ.

7-3-1959 లో శివానుభవగోష్ఠిని ప్రారంభించి
 18-4-1960 హైదరాబాదునగర వీరశైవతరుణ
 12-8-1963 హై. నగర వీరశైవ సమాజముః
 1-12-1965 ఆంధ్రసారస్వత పరిషత్తు ప్రాచ్యః
 సమితి, హైదరాబాద్ కు అధ్యక్షుః
 6-8-1967 హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు
 పరిషత్తునకు ప్రధాన కార్యదర్శి
 11-3-1970 నగర వీరశైవ సమాజమునకు ప్ర
 14-4-1971 జంటనగరముల ఉపాధ్యాయ పం
 సారి “ప్రధాన కార్యదర్శిగను” ః
 16-1-1973 హైదరాబాదు వీరశైవ సా
 సంఘాధ్యక్షులుగను.

1973 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ వీరమాహే
 సభాధ్యక్షులుగను.

24-3-1982 వరకు ఉ. పం. పరిషదధ్యక్షులు
 అత్యంత వైభవోపేతముగ నెర
 డా॥ దివాకర్ల వేంకటాచార్యునిగా
 25-5-1987 అరువది మూడు మంచి పురాత
 వీరమాహేశ్వర (జంగమ) మహా
 హైదరాబాద్ లో జరిపిరి.

ఇట్లా యాసంస్థల ద్వారా ఎన్నుకొనబడి వీరు తన
 చున్నారు.

ప్రభులింగదేః

- లో శివానుభవగోష్ఠిని ప్రారంభించి నడిపియున్నారు.
1. హైదరాబాదునగర వీరశైవతరుణ సంఘాధ్యక్షులుగను.
 2. హై. నగర వీరశైవ సమాజమునకు ఉపాధ్యక్షులుగను.
 3. ఆంధ్రసారస్వత పరిషత్తు ప్రాచ్యకళాశాల విద్యార్థిసాహిత్య సమితి, హైద్రాబాద్ కు అధ్యక్షులుగను.
 4. హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు ఉపాధ్యాయ పండిత పరిషత్తునకు ప్రధాన కార్యదర్శిగను.
 5. నగర వీరశైవ సమాజమునకు ప్రధాన కార్యదర్శిగను.
 6. జంటనగరముల ఉపాధ్యాయ పండిత పరిషత్తునకు రెండవ సారి “ప్రధాన కార్యదర్శిగను” పదవ “అధ్యక్షులుగను”.
 7. హైదరాబాదు వీరశైవ సాహిత్య — సాంస్కృతిక సంఘాధ్యక్షులుగను.
 8. లో ఆంధ్రప్రదేశ్ వీరమాహేశ్వర (జంగమ) మహానభాధ్యక్షులుగను.
 9. వరకు ఉ. పం. పరిషదధ్యక్షులుగా నుండి రజతోత్సవాన్ని అత్యంత వైభవోపేతముగ నెరవేర్చిరి. సంస్థ తరపున డా॥ దివాకర్ల వేంకటాచార్యగారిని సన్మానించిరి.
 10. అరువది మూడు మంచి పురాతనుల పూజలు, ఆం. ప్ర. వీరమాహేశ్వర (జంగమ) మహాసభపక్షాన V. V. హాస్టలు హైద్రాబాద్ లో జరిపిరి.
- స్థల ద్వారా ఎన్నుకొనబడి వీరు తమ యధాశక్తి సేవలొనర్చు

ఇట్లు
ప్రభులింగదేవర, M.A., M.Phil.